

ผลการศึกษาคำให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้การเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์
ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี

โดย
นางสาวชिरาภรณ์ ขวาของ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลการศึกษการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้การเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่าน
ภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี

โดย
นางสาวชिरาภรณ์ ขวาทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

EFFECT OF LEARNING MORAL REASON BY USING SOCIAL NETWORK WITH
FILM AND KOHLBERG THEORY OF UNDERGRADUATE STUDENTS

An Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL TECHNOLOGY)
Department of Educational Technology
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2019
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ ผลการศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้การเรียนบน
เครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก ของ
นักศึกษาปริญญาตรี
โดย วชิราภรณ์ ขวาของ
สาขาวิชา เทคโนโลยีการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ามนต์ เรืองฤทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมหญิง เจริญจิตรกรรม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ามนต์ เรืองฤทธิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.เอกนถน บางท่าไม้)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฐาปนีย์ ธรรมเมธา)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล บุญลือ)

58257307 : เทคโนโลยีการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : สื่อออนไลน์, ทฤษฎีโคลเบอร์ก, ภาพยนตร์, เหตุผลเชิงจริยธรรม

นางสาว วชิราภรณ์ ขวาชอง: ผลการศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้การเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ามนต์ เรืองฤทธิ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี 2) เพื่อศึกษาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็น ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคการเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 468304 วิชาจริยธรรม และจรรยาบรรณนักเทคโนโลยีการศึกษา โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 2) แผนการจัดกิจกรรมการเรียน 3) กิจกรรมการเรียน 4) แบบประเมินการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 5) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการเรียน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า 1.) ผลการเปรียบเทียบคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พบว่าคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 18.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.89 และผลคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 23.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.86 เมื่อเปรียบเทียบผลคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลการศึกษาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พบว่า ผู้เรียนมีระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100 3) ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียน อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 4.14 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71

58257307 : Major (EDUCATIONAL TECHNOLOGY)

Keyword : Online media, The theory of Kolberg, Film, Moral reason

MISS WACHIRAPORN KHWAKHONG : EFFECT OF LEARNING MORAL REASON BY USING SOCIAL NETWORK WITH FILM AND KOHLBERG THEORY OF UNDERGRADUATE STUDENTS THESIS ADVISOR : NAMMON RUANGRIT

The purposes of this research were 1) to compare moral reasoning scores. By using learning activities On social networks Through the movie according to Kolberg theory of undergraduate students 2) to study the level of commercial reasoning by using educational activities on online social networks with a movie according to Kolberg theory of undergraduate students 3) to study the opinions of students Towards learning activities on social networks Through the movie according to Kolberg theory of undergraduate students sample group used in the research Undergraduate student Semester 2, academic year 2017, Faculty of Education Silpakorn University Enrolled in course 468304, Ethics and Ethics of Educational Technologist. Which is obtained through simple random sampling. The research instruments were 1) structured interview form 2) learning activity plan 3) learning activity 4) ethical reasoning assessment 5) questionnaire for opinions about learning activities. For undergraduate students The results of the research are as follows: 1.) The comparison of scores of ethical reasoning It was found that the pre-school score was 18.14. The standard deviation was 3.89 and the after-grade score was 23.54. The standard deviation was 1.86. It was found that the scores after studying were significantly higher than before learning at the level of .05 2) The results of the study of the level of ethical reasoning found that the learners had the level of moral reasoning as a whole at a good level. 3) Study results, student opinions on educational activities At a good level (Percentage 4.14 and Standard Deviation 0.71)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์ได้ เพราะความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือของ ผศ.ดร.น้ามนต์ เรืองฤทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.เอกกฤษ บางท่าไม้ ผู้สอนรายวิชา วิชาจริยธรรมและจรรยาบรรณนักเทคโนโลยีการศึกษา และเป็นที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ รวมถึง อาจารย์ผู้สอนภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ให้ คำแนะนำ และบ่มเพาะวิชาความรู้มาโดยตลอด

ขอขอบคุณคณะกรรมการ รศ.สมหญิง เจริญจิตรกรรม, รศ.ดร.ฐาปนีย์ ธรรมเมธา, รศ.ดร.สุ รพล บุญลือ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย ที่หลักสูตรกำหนด

ขอขอบคุณผู้สรรค์สร้างศิลปะทุกแขนงที่เกิดขึ้นบนโลกใบนี้ จนถูกพัฒนามาเป็น ภาพเคลื่อนไหว เพื่อบันทึกเป็นความทรงจำ ตลอดจนถูกหยิบยกมาใช้ในการศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ของนักเรียนและนักศึกษาในด้านต่างๆ ในปัจจุบัน

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าหวังว่าวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจในการใช้ภาพยนตร์ เป็นสื่อการเรียนรู้ ในการนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในห้องเรียน ผนวกกับการใช้เทคโนโลยี สื่อออนไลน์อย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้

วชิราภรณ์ ขวาของ

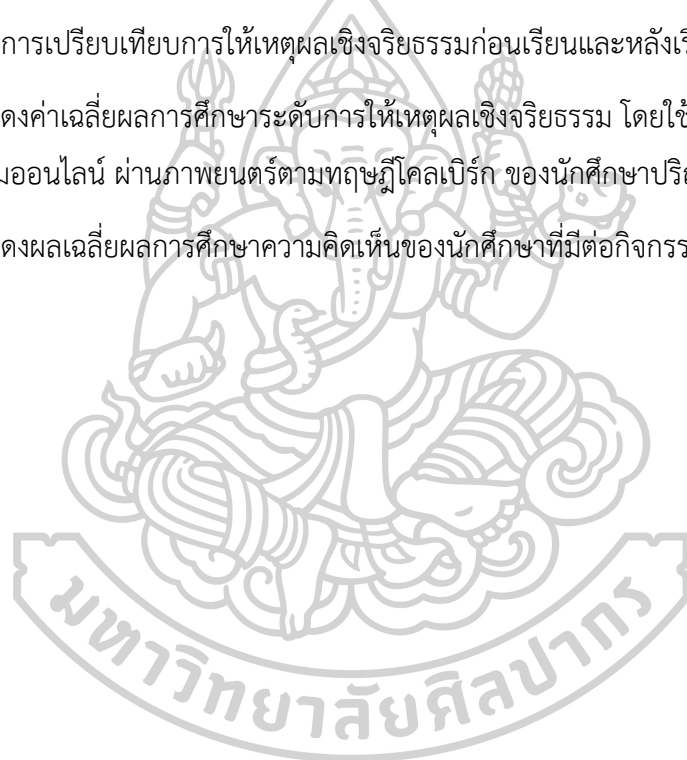
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์.....	2
สมมติฐานการวิจัย.....	2
ขอบเขตการวิจัย.....	2
ตัวแปรที่ศึกษา.....	2
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์.....	6
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม.....	28
ทฤษฎีพัฒนาความรู้เชิงจริยธรรมตามแนวคิดของโคลเบอร์ก.....	35
แนวคิดที่เกี่ยวกับภาพยนตร์.....	48
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	75
รูปแบบการวิจัย.....	75

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	76
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76
ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	76
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	96
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	98
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
ตอนที่ 1 ผลเปรียบเทียบคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี.....	99
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี.....	100
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี	104
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	107
ขอบเขตของการวิจัย.....	107
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	108
วิธีการดำเนินการวิจัย	108
สรุปผลการวิจัย.....	110
การอภิปรายผล.....	110
ข้อเสนอแนะ	117
รายการอ้างอิง.....	118
ภาคผนวก	208
ประวัติผู้เขียน	283

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ทฤษฎีโคลเบอร์ก: การพัฒนาทางจริยธรรมตามทฤษฎีของ Kohlberg	40
ตารางที่ 2 แนวคิดทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรมของโคลเบอร์กและวัฒนธรรมไทย	41
ตารางที่ 3 การแสดงออกด้านพฤติกรรมและความคิดตามขั้นตอนทฤษฎีโคลเบอร์ก	43
ตารางที่ 4 เกณฑ์การประเมินคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	88
ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนเรียนและหลังเรียน	99
ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยผลการศึกษาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บน เครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี	101
ตารางที่ 7 แสดงผลเฉลี่ยผลการศึกษาคำความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้	104

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	1
ภาพที่ 2 แสดงความต่อเนื่องของการสร้างมโนคติกับการปฏิบัติ.....	46
ภาพที่ 3 ขั้นตอนการจัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	78
ภาพที่ 4 แสดงขั้นตอนการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์	80
ภาพที่ 5 แสดงขั้นตอนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์.....	86
ภาพที่ 6 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบวัดสถานการณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม.....	93
ภาพที่ 7 แสดงขั้นตอนสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น	95
ภาพที่ 8 แสดงกระบวนการกิจกรรมการเรียนการสอนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์	97

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันเด็กและเยาวชนกำลังอยู่ท่ามกลางในยุคสังคมที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น อาจเป็นเพราะการขาดวิจาร์ณญาณในการไตร่ตรองถึงการกระทำอันถูกต้องและเหมาะสม ดังจะเห็นได้จากการนำเสนอข้อมูลข่าวสารตามแหล่งข่าวต่างๆ ทั้งตามสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ ซึ่งสังคมไทยควรให้ความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาก่อนที่จะเกิดคำว่า “สังคมไร้จริยธรรม” ขึ้นในประเทศไทย จากผลสำรวจสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กับสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2557) รายงานประจำปี 2556 พบว่า เยาวชนอายุระหว่าง 15-24 ปี มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมเพิ่มสูงขึ้น ทั้งปัญหายาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ การตั้งครุฑในวัยเรียน การใช้ความรุนแรง ทะเลาะวิวาท การทารุณกรรม การลักขโมย การรวมกลุ่มซึ่ร็จักรยานยนต์บนถนนสาธารณะในยามวิกาล เป็นต้น แนวทางแก้ไขปัญหาในทุกหน่วยงานและทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกันบูรณาการด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่เยาวชน โดยสถาบันหลักที่มีความสำคัญ ได้แก่ สถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษา

(สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา, 2549) ได้กล่าวถึงจริยธรรม จริยธรรมสำหรับบัณฑิตที่เพื่อให้การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งบุคคลในสังคมย่อมต้องได้รับการชี้แนะให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติอย่างมีความสุข แนวทางในการจัดการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อถ่ายทอดและกระตุ้นให้เยาวชนของชาติเข้าใจและยอมรับหลักคุณธรรม จริยธรรม จึงเป็นความต้องการที่คนรุ่นหนึ่งชี้แนะคนอีกรุ่นหนึ่ง โดยผู้สอนมีความเชื่อว่า ประสบการณ์ของตนอาจสร้างความเข้าใจในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมได้อย่างถ่องแท้ในระดับหนึ่ง (ความดี ความถูกต้อง และความเหมาะสม)

(สุทัศน์พงษ์ กุลบุตร, 2550) ได้กล่าวว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มเยาวชน ทุกคนต่างลงความเห็นตรงกันว่า เยาวชนไทยของเราขาดการปลูกฝังในด้านคุณธรรม และจริยธรรมอย่างยั่งยืน คือ อาจจะมีอยู่บ้างแต่เป็นแบบฉาบฉวยไม่เกิดผลที่ถาวรในขณะที่สังคมต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไทยไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การพัฒนาคนมนุษย์ให้เกิดความรู้ด้านคุณธรรมในใจถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างให้มนุษย์นั้นเป็นสัตว์ประเสริฐอย่างแท้จริง ซึ่งคุณธรรมจะแยกคนให้เกิดความแตกต่างออกจากสัตว์ทั้งด้าน กาย วาจา และใจ แยกแยะความดีและความเลวภายใต้จิตสำนึกของตนเอง พฤติกรรมที่มนุษย์แสดง

ออกมาจะบ่งบอกว่าบุคคลนั้นมีจริยธรรม หรือไร้จริยธรรม หากจิตของบุคคลประสงค์ดี การแสดงออกก็ไปในทิศทางที่ถูกต้อง หากจิตของบุคคลประสงค์ร้าย การแสดงออกจะไปในทิศทางที่ไม่ถูกต้อง โดยมีนักจิตวิทยากลุ่มปัญญานิยม (Cognitivism) ได้คิดค้นทฤษฎีการพัฒนาเชิงจริยธรรมขึ้น และสามารถนำทฤษฎีมาเป็นรากฐานสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียน

(Piaget, 1989) ผู้คิดค้นทฤษฎีการพัฒนาการทางสติปัญญา ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยต่างๆ เป็นลำดับขั้น พัฒนาการเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ควรที่จะเร่งให้เด็กข้ามจากพัฒนาการขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่งเพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก แต่การจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในช่วงที่เด็กกำลังจะพัฒนาไปสู่ขั้นที่สูงกว่า สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว

(Kolberg, 1976) ได้นำแนวคิดจากทฤษฎีของเพียเจต์ มาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเยาวชนอเมริกาอายุระหว่าง 10-16 ปี จนก่อให้เกิดทฤษฎีพัฒนาทางจริยธรรม โคลเบิร์กพบว่าจริยธรรมเป็นความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความถูกต้อง และเกิดขึ้นจากขบวนการทางความคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งต้องอาศัยวุฒิภาวะทางปัญญา และเชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลจากการพัฒนาการของโครงสร้างทางความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม นอกจากนี้ โคลเบิร์ก ได้อธิบายว่า ส่วนมากการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็กจะไม่ถึงขั้นสูงสุดในอายุ 10 ปี แต่จะมีการพัฒนาขึ้นอีกหลายขั้นจากอายุ 11-25 ปี การใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญของจิตใจของบุคคล การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่ได้ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งยากแก่การเข้าใจยิ่งขึ้นตามลำดับของวุฒิภาวะทางปัญญา จากการศึกษาโคลเบิร์กได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรม และจำแนกขั้นการเรียนรู้ด้านคุณธรรมที่เหมาะสมกับช่วงอายุ โดยช่วงอายุ 16 ขึ้นไปนั้น จัดอยู่ในขั้นขั้นที่ 5 คือ หลักการควบคุมตนเอง และขั้นที่ 6 คือ หลักการยึดอุดมคติสากล ถือเป็นขั้นสูงสุดในพัฒนาการคุณธรรมของมนุษย์ ตามขั้นที่ 5-6 นั้น ความถูกต้องคือความสำนึกถึงคุณค่าของความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่บุคคลนั้นพิจารณาเลือกแล้ว โดยคำนึงถึงเหตุผลอย่างกว้างขวาง รับเอาความคิดเห็นที่เป็นสากลของผู้เจริญแล้วมาพิจารณา คำนึงถึงผลประโยชน์ของมนุษยชาติไม่ใช่เฉพาะกลุ่มตน ยึดถือและปฏิบัติตามความถูกต้องนั้นอย่างมั่นคงโดยไม่หวั่นไหวกับสิ่งใดๆ บุคคลที่พัฒนาถึงขั้นนี้จะมีอุดมคติประจำใจ มีจริยธรรมสามารถแยกแยะสิ่งดีและเลวได้ด้วยตนเอง ถึงแม้จะมีโอกาสในการกระทำผิดก็จะเลือกไม่กระทำ จริยธรรมขั้นนี้อธิบายได้ยากเพราะเป็นลักษณะนามธรรม เช่น การยอมรับคุณค่าของมนุษย์ทุกคน การยอมรับว่าทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในความเป็นมนุษย์แต่ละคนอาจแตกต่างกัน แต่ไม่ใช่ในแง่ของความเป็นมนุษย์ บุคคลในขั้นนี้จะไม่ดูถูกเหยียดหยามคนอื่น แม้เขาจะด้อยกว่าในด้านใดก็ตาม

พัฒนาการทางจริยธรรมในขั้นนี้จะพบในวัย ผู้ใหญ่ที่มีความเจริญทางสติปัญญา มีประสบการณ์และความรู้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของสังคมของตน และสังคมทั่วโลก

ดังที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องให้ความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรมด้วย และการปลูกฝัง การสร้างจริยธรรมด้านความคิดจะต้องกระทำตั้งแต่ในวัยเด็ก เพราะเยาวชนเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง เป็นผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมและความเป็นมนุษยชาติ เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศอนาคตของชาติ จึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของเด็ก เด็กที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายจิตใจ มีพัฒนาการในทุกๆ ด้านเหมาะสมกับวัย การพัฒนาคนให้มีคุณภาพจะต้องพัฒนาให้ครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย เฉพาะในด้านจิตพิสัยถือว่ามีความสำคัญและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

ในโลกปัจจุบันปฏิเสธไม่ได้ว่า การรับข่าวสารจากโลกออนไลน์นั้นรวดเร็วกว่าสื่อสาธารณะประเภทอื่น บางข้อมูลอาจยังไม่ใช่ข้อมูลที่แท้จริง หรือเป็นข้อมูลเท็จ ย่อมส่งผลก่อให้เกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบ การเห็นผิดเป็นชอบ และความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ในกลุ่มเยาวชน โดยสังคมออนไลน์นั้นเปรียบดั่งโลกเสมือนจริง จนทำให้พฤติกรรมของมนุษย์แปรเปลี่ยนไป ด้านหนึ่งอาจทำให้มนุษย์โดดเดี่ยวตัวเองจากสังคมจริงหรือโลกจริง อาจอยู่ในสถานะที่เกือบไม่ปฏิสัมพันธ์เลยกับคนรู้จักที่นั่งตรงข้ามกัน แต่เคลียดไปปฏิสัมพันธ์กับคนที่รู้จักและไม่รู้จัก ทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัวบนโลกเสมือนจริง ทำให้ปัจเจกของมนุษย์แต่ละคนมีที่ทางในสังคมโลกเสมือนจริงนี้ แต่หากจะเข้าไปโลกภาพยนตร์ก็คือโลกเสมือนจริงขนาดใหญ่ของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ตกอยู่ในภวังค์ อย่างที่เรียกกันว่าฝันกลางวันมากกว่าร้อยปีแล้ว การเรียนรู้ในโลกเสมือนจริง อาจเหมาะสำหรับการค้นคว้าหาความรู้ที่เป็นข้อมูลซึ่งต้องการความรวดเร็ว ความหลากหลาย และการใช้ความรู้เฉพาะหน้า แต่สำหรับการเรียนรู้แบบซึมซับ ค่อยๆ ก่อสร้างตัวตนขึ้นในคนๆ หนึ่งและในผู้คนร่วมสังคม ร่วมถิ่นที่ และร่วมยุคสมัยนั้น ต้องเป็นการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเรียนรู้ในบ้าน ในโรงเรียน ในที่ทำงาน ในหมู่บ้าน

“ภาพยนตร์” หมายถึง วัสดุที่มีการบันทึกภาพ หรือภาพและเสียงซึ่งสามารถนำมาฉายให้เห็นเป็นภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่อง แต่ไม่รวมถึงวีดิทัศน์ ส่วนคำว่า “วีดิทัศน์” หมายถึงวัสดุที่มีการบันทึกภาพ หรือภาพและเสียงซึ่งสามารถนำมาฉายให้เห็นเป็นภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่อง ในลักษณะที่เป็นเกมการเล่น คาราโอเกะที่มีภาพประกอบหรือลักษณะอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (ราชกิจจานุเบกษา, 2551)

ภาพยนตร์ยังเป็นสื่อที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนใช้สอดแทรกความคิดบางอย่าง ที่อาจเป็นปรัชญาข้อคิดหรือแง่คิดที่ดีเกี่ยวกับการใช้ชีวิต ซึ่งผู้เรียนจะรับรู้เข้าไปในเรื่องและนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ที่ล้วนแต่ให้คนดูเป็นผู้คิดที่ไม่ใช่แค่ดู นอกจากนั้นภาพยนตร์ยังสร้างความตื่นตาตื่นใจ (Spectacle Function) ซึ่งความตื่นตาตื่นใจนี้ ส่วนใหญ่เราได้มาจากการมองเห็นภาพและการได้ยินเสียง อีกทั้งภาพยนตร์เป็นสื่อที่ให้ทั้งเสียงและภาพที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาได้ง่าย

กว่าสี่ร้อย เมื่อชมภาพยนตร์ ผู้เรียนไม่เพียงแต่จะฟังตัวละคร แต่ยังชมอริยาบถของตัวละครด้วย และรวมถึงฉากต่างๆ ยังมีส่วนสนับสนุนให้การสื่อสารเสมือนจริง เมื่อชมภาพยนตร์ผู้ชมจะรู้สึกคล้อยตามไปกับภาพยนตร์ด้วย ยิ่งไปกว่านั้นภาพยนตร์ยังมีส่วนช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างเป็นธรรมชาติ

ในหลายๆ ประเทศมีบทบาทและกิจกรรมส่งเสริมการใช้ภาพยนตร์เพื่อการศึกษาทั้งนั้น อาทิ เช่น ประเทศสวีเดน ได้จัดทำนโยบายการศึกษาในระดับชาติโดยมีการกำหนดหลักสูตร และมีหน่วยรับผิดชอบเป็นระบบทั้งประเทศ ทางกระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงหลักสูตรและประมวลวิชาต่างๆ เมื่อปี ค.ศ. 2000 หรือ พ.ศ. 2543 ซึ่งเน้นเรื่องการทำงานกับภาพยนตร์และสื่อในการศึกษาอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งทำจัดการอบรมสำหรับครูและบุคลากร เพื่อนำภาพยนตร์ไปใช้ในการเรียนรู้ และการที่ได้ก็มีโอกาสเข้าถึงภาพยนตร์และสื่อต่างๆ ได้รู้จักคิดและวิพากษ์วิจารณ์ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เตรียมพร้อมให้อยู่ในสังคมประชาธิปไตย เป็นสิทธิของเสรีภาพ พื้นฐานของเสรีภาพในการพูด เขียน และแสดงออก

เมื่อมีการเรียนรู้ในระบบโรงเรียน นอกจากการสอนวิชาต่างๆ ตามตำราแล้ว ต้องสอนวิชา ดำรงชีวิต การใช้ชีวิต ทั้งส่วนตนและการอยู่ร่วมในสังคมด้วยการอบรมบ่มเพาะให้ค่อยๆ ซึมซับเข้าไป ในวิถี สิ่งที่เราต้องการอบรมสั่งสอน ย่อมไม่พ้นจากเรื่องของความเป็นมา เป็นอยู่ เป็นไป เรียกว่า ธรรม และธรรมนี้อยู่ในสามธรรม คือ สัจธรรม คือความเป็นที่จริง คุณธรรม คือความเป็นที่ดี และ สุนทรธรรม คือความเป็นที่งาม (หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน), 2554)

ดังนั้น ภาพยนตร์ถือเป็นมรดกของมนุษยชาติด้านวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง และเป็นศิลปะแขนงที่ 7 นอกเหนือจากการเพิลิตเพิลินที่ได้รับผ่านภาพยนตร์แล้ว การมีผัสสะหรือประสบการณ์ (ดู ฟัง) การคิด (ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง ถาม ถก วิเคราะห์) และสื่อแสดงออก (การฝึกหัด ทดปฏิบัติ พูด เขียน ทำ) ซึ่งก็ทำนองเดียวกับกระบวนการหัวใจการศึกษา อันได้แก่ สุ จิ ปุ ลิ หรือ ฟัง คิด ถาม เขียน ซึ่งสอดคล้องกับคำพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรื่องการศึกษาว่า “การจัดการศึกษาต้องดูภาพรวมทั้งประเทศ เพราะทุกวันนี้การศึกษาค่อนข้างอ่อนแอ และมุ่งเน้นการเรียน การสอนเนื้อหาบางเรื่องมากเกินไป ทรงมีพระราชดำริให้มีการนำองค์ 4 แห่งการศึกษา คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา และหัวใจนักปราชญ์ คือ สุ จิ ปุ ลิ หมายถึง การฟัง การคิด การถาม และการเขียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของนักปราชญ์และบัณฑิต อีกทั้งยังจะเป็นเทคนิคในการช่วยให้ผู้เรียนมี ทักษะการเรียนรู้เก่งมากขึ้น” โดยทรงมีพระราชดำรินำมาใช้ในการจัดการศึกษา

สังคมในยุคปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น อันเพราะมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนามากยิ่งขึ้น จนทุกวันนี้กลายเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ที่ส่งผลต่อความเจริญในวิทยาการด้านต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่สามารถ

หลีกเลี่ยงได้ ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 เป็นต้นมานั้น ได้มีการวางแนวทางต่างๆ สังเกตได้จากการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในทุกระดับชั้นองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน ไม่ว่าจะเป็น การแพทย์ การศึกษา การพาณิชย์ การโฆษณา การสื่อสาร บันเทิง เศรษฐกิจและสังคม ฯลฯ ซึ่งประเทศทั่วโลกต่างให้ความสำคัญเช่นกัน จึงมีผู้กล่าวว่ายุคนี้เป็นยุคของสารสนเทศ ซึ่งในหลายๆ ประเทศได้จัดหานโยบายเพื่อพัฒนาและรองรับเทคโนโลยีที่จะเจริญก้าวหน้าในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550)

ปี ค.ศ. 2000 เทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information and Communication Technology : ICT) ได้กลายมาเป็นสิ่งที่เข้ามามีบทบาทในการศึกษาอย่างมาก เนื่องจากการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในชั้นเรียนมีครูเป็นผู้นำเสนอเนื้อหาการเรียนต่อกลุ่มนักเรียน เทคโนโลยีส่วนใหญ่มีข้อจำกัดในการติดต่อโดยตรงระหว่างครูและนักเรียน และการเข้าไปมีส่วนร่วมในบทเรียน รวมทั้งความสามารถในการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ข้อเสียเหล่านี้นำไปสู่การค้นคว้าวิธีการทางการศึกษาใหม่ๆ ที่เพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน

ดังนั้น การสื่อสารแบบไร้พรมแดนเป็นที่นิยมในกลุ่มคนทุกเพศ ทุกวัย โดยเฉพาะวัยแห่งการเรียนรู้ นักเรียน นักศึกษา ได้นำเทคโนโลยีมาผนวกเข้ากับระบบการศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการสื่อสารระหว่างผู้เรียนถึงผู้เรียน และผู้เรียนถึงอาจารย์ ได้โดยไม่ต้องนั่งเรียนภายในห้องเรียนดังเช่นอดีตที่ผ่านมา นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ได้วางแนวทางเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ในวงการการศึกษาให้กำหนดหลักสูตรทั้งในระบบและนอกระบบที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพของครูให้เท่าทันวิทยาการสมัยใหม่ รวมถึงการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้และปรับตัว เพื่อรองรับเทคโนโลยีสารสนเทศและสร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและแหล่งความรู้ที่มีอยู่อย่างกว้างขวาง การเรียนการสอนที่ใช้เว็ลด์ไวเว็บ (World Wide Web or WWW) เป็นสื่อหรือตัวกลางจะเชื่อมต่อระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ในลักษณะของบทเรียนที่ประกอบด้วย เนื้อหา รูปภาพประกอบ ภาพเคลื่อนไหว และเสียง โดยผู้เรียนสามารถ ตอบปัญหา ทำแบบฝึกหัด และกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายของอินเทอร์เน็ตได้เพื่อสร้างเสริมสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ในมิติที่ไม่มีขอบเขตจำกัดด้วยระยะเวลาที่แตกต่างกันของผู้เรียน และสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ในลักษณะที่เรียกว่า “เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา” (Fromson D. & DUCHASTE. A, 1974)

จากข้อมูลปี ค.ศ. 2000 ที่ผ่านมา มีแนวโน้มการใช้อินเทอร์เน็ตและระบบการจัดการเรียนรู้มาใช้ในการศึกษา การเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้ถูกนำมาใช้มากขึ้น ซึ่งจากเดิมการ

เรียนรู้มีการเปลี่ยนแปลงจากห้องเรียนไปสู่เครื่องคอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ และกำลังก้าวเข้าสู่การนำเครื่องช่วยงานดิจิทัลส่วนบุคคลมาใช้งาน ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ สามารถมีปฏิสัมพันธ์ ชักถาม แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่างๆ ด้วยข้อความถึงผู้สอนและผู้เรียนด้วยกันเองอย่างง่ายดาย

(ภาณุวัฒน์ กองราช, 2554) กล่าวว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์ในปัจจุบันเป็นช่องทางหนึ่งในการสื่อสารที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากว่าผู้ใช้บริการของเครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นเป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิดกับระบบอินเทอร์เน็ต ด้วยความที่เครือข่ายสังคมออนไลน์ในปัจจุบันที่เข้ามามีบทบาทต่อกลุ่มวัยรุ่นนั้นมีหลากหลายเว็บไซต์ มีบริการผ่านเว็บไซต์ที่เป็นจุดโยงระหว่างบุคคลแต่ละคน รวมทั้งเชื่อมโยงบริการต่างๆ อย่างอีเมล เว็บไซต์ บล็อก ฯลฯ เข้าด้วยกัน ตั้งแต่ Hi5, Myspace, Facebook, Bebo, LinkedIn, Multiply, Ning และอื่นๆ อีกมากมาย

จากผลการสำรวจของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจในเดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2559 โดยใช้วิธีการตอบด้วยความสมัครใจ (Self-selection) จำนวน 16,661 คน ผลการสำรวจพบว่า กิจกรรมที่ได้รับความนิยมสำหรับ Mobile Devices ได้แก่ เครือข่ายสังคมออนไลน์ 86.8% (อันดับที่ 1) ดูลิขิตวีดีโอ 66.6% (อันดับที่ 2) อ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 55.7% (อันดับที่ 3) และกิจกรรมที่ได้รับความนิยมบนคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ค้นหาข้อมูล 57.6% (อันดับที่ 1) รับ-ส่งอีเมล 56.9% (อันดับที่ 2) ดูลิขิตวีดีโอ 47.2 % (อันดับที่ 3) ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าพฤติกรรมของมนุษย์ในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นอย่างมาก และสิ่งเหล่านี้ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์โดยแยกจากกันไม่ได้

จากข้อความข้างต้นเห็นได้ถึงความสำคัญต่างๆ ของปัญหาและกระบวนการแก้ไขปัญหของเยาวชนในข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยในฐานะนักศึกษาศาสาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มีความสนใจในการทำวิจัย เรื่อง ผลการศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้การเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี เพื่อเพิ่มเติมการเรียนรู้นอกห้องเรียนในขั้นตอนการเรียนรู้ได้ทุกสถานที่ ทุกเวลาโดยไม่จำกัด และร่วมปลูกฝังจริยธรรมอันเป็นรากฐานที่มนุษย์พึงมี เพราะบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์สามารถไปประกอบอาชีพได้หลากหลาย เช่น ครู อาจารย์ นักเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยากร นักประชาสัมพันธ์ นักออกแบบสื่อต่างๆ เป็นต้น ในทุกสายวิชาชีพจำเป็นต้องมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน การวางรากฐานจริยธรรม ถือเป็นต้นสายของการกระทำความดี ทั้งพูดดี คิดดี ปฏิบัติดี สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

ส่งเสริมการประกอบสัมมาวิชาชีพ การปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิตเพื่อปฏิบัติตนในสังคมได้ถูกต้อง
ตามครองธรรมอันควร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี
2. เพื่อศึกษาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี

สมมติฐานการวิจัย

1. คะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมหลังเรียน สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน
2. การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผ่านการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก อยู่ในระดับดี
3. ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีของโคลเบิร์ก อยู่ในระดับดี

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 445 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 468304 วิชาจริยธรรมและจรรยาบรรณนักเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 55 คน โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น

1. กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก

ตัวแปรตาม

1. การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
2. ความคิดเห็นของนักศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) หมายถึง ช่องทางการติดต่อสื่อสารของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตบนเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องมือดิจิทัลส่วนบุคคล ทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจนเป็นกลุ่มสังคมขนาดใหญ่บนโลกเสมือน เป็นการสื่อสารแบบ 2 ทาง (Two-way Communication) ผู้ใช้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนตัว แสดงความคิดเห็น เป็นข้อความ (Text) ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว รวมถึงข่าวสารที่น่าสนใจในขณะนั้นแก่บุคคลอื่นๆ ที่มีความสนใจเรื่องเดียวกัน และนำมาใช้ร่วมกับการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน โดยผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองโดยไม่จำกัดสถานที่ เวลา ลดความห่างไกลของระยะทางระหว่างผู้สอนและผู้เรียนและผู้เรียนด้วยตัวเอง

2. การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง กระบวนการทางความคิดที่ใช้อ้างอิง โดยให้เหตุผลประกอบการกระทำตามหลักการทฤษฎีโคลเบอร์ก ผ่านการวิเคราะห์ประเด็นปัญหา การพิจารณาเหตุผล และการนำไปประยุกต์ใช้จริง ต้องคำนึงถึงกฎเกณฑ์ทางสังคม หลักมนุษยธรรม และการรู้จักผิดชอบชั่วดีก่อนกระทำ โดยมีเกณฑ์การวัดคุณภาพ 3 ระดับ คือ ระดับดี ระดับปานกลาง และระดับพอใช้

3. ทฤษฎีของโคลเบอร์ก หมายถึง ทฤษฎีพัฒนาจริยธรรมของมนุษย์ตามแนวคิดของโคลเบอร์ก โดยระดับที่ 3 คือระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคม (อายุ 16 ปีขึ้นไป) ประกอบด้วยขั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา และขั้นที่ 6 การยึดหลักอุดมคติสากล โดยเป็นบุคคลจะมีพัฒนาทางคุณธรรมขั้นสูง ทางด้านจิตใจและความคิด สามารถคิดวิเคราะห์เหตุและผลการกระทำได้ด้วยตนเอง เคารพกฎของสังคม นึกถึงส่วนรวม มีมนุษยธรรม ความยุติธรรม ฯลฯ

4. ภาพยนตร์ หมายถึง สื่อที่มีตัวละคร เสียง ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว ประกอบเป็นเรื่องราว โดยถูกบันทึกลงม้วนฟิล์มด้วยกล้องภาพยนตร์ และมีภาพปรากฏบนแผ่นฟิล์มหลังจากผ่านกระบวนการถ่ายทำแล้ว อาจเป็นเรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หรือเป็นการแสดงเสมือนจริง หรือเป็นการสร้างภาพที่เกิดขึ้นจากจินตนาการของผู้สร้างร่วมกับเทคนิคการถ่ายทำ สามารถสร้างความน่าสนใจในการชมแก่ผู้รับชมภาพยนตร์ โดยคัดเลือกจากเนื้อหาภาพยนตร์ที่สอดแทรกคุณธรรมเป็นหลัก

5. ความคิดเห็นของนักศึกษา หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก วัดโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นด้านรูปแบบ ลักษณะของการเรียนการสอน ด้านเนื้อหา ใช้เกณฑ์การวัดของ Likert 5 ระดับ อันได้แก่ ดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้ ปรับปรุง

6. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ปีการศึกษา 2561

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็นประเภท ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network)
 - 1.1 ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์
 - 1.2 ประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์
 - 1.3 องค์ประกอบของเครือข่ายสังคมออนไลน์
 - 1.4 แนวคิดและทฤษฎีของเครือข่ายสังคมออนไลน์
 - 1.5 คุณประโยชน์และผลเสียของเครือข่ายสังคมออนไลน์
 - 1.6 เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม
 - 2.1 ความหมายของจริยธรรม
 - 2.2 คุณค่าและความสำคัญของจริยธรรม
 - 2.3 แนวทางการส่งเสริมจริยธรรม
 - 2.4 การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
3. ทฤษฎีพัฒนาความรู้เชิงคุณจริยธรรมตามแนวคิดของโคลเบอร์ก
 - 3.1 แนวคิดการพัฒนาจริยธรรม
 - 3.2 ทฤษฎีและขั้นตอนของโคลเบอร์ก
 - 3.3 ลักษณะจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก
 - 3.4 ขั้นตอนการพัฒนาจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก
4. แนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์
 - 4.1 ความหมายของภาพยนตร์
 - 4.2 องค์ประกอบและหน้าที่ของภาพยนตร์
 - 4.3 ประเภทและความแตกต่างของสื่อภาพยนตร์
 - 4.4 ภาพยนตร์สำหรับเยาวชน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network)

1.1 ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์

จากการค้นหาข้อมูลมีผู้วิจัยให้ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์ ดังนี้

(ชุมพล ครุฑแก้ว, 2551) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นสื่อกลางของบุคคลทั่วไปเพื่อสร้างความสัมพันธ์บนโลกอินเทอร์เน็ต เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันจนเกิดเป็นสังคมออนไลน์ขนาดใหญ่

(ฤดีพร ผ่องสุภาพ, 2551) รูปแบบของเว็บไซต์ที่ให้บริการผ่านระบบเว็ลด์ไวด์เว็บบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต เครือข่ายสังคมออนไลน์ มาจากคำว่า Social Network เป็นเครือข่ายของการสื่อสารข้อมูลขนาดใหญ่ อันประกอบด้วยเครือข่ายคอมพิวเตอร์จำนวนมาก เชื่อมโยงแหล่งข้อมูลจากองค์กรต่างๆ ทั่วโลกเข้าด้วยกัน คำว่า “เครือข่าย” หมายถึง 1) การที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ 2 เครื่องขึ้นไป เชื่อมต่อเข้าด้วยกันด้วยสายเคเบิล (ทางตรง) หรือสายโทรศัพท์ (ทางอ้อม) 2) มีผู้ใช้คอมพิวเตอร์ 3) มีการถ่ายเทข้อมูลระหว่างกัน

(นุชจรีทร์ ขอบดำรงธรรม, 2553) สังคมที่ผู้คนสามารถทำความรู้จักแบ่งปันสิ่งที่สนใจ และสามารถเชื่อมโยงกันได้ในทุกทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ในโลกอินเทอร์เน็ตอาศัยรูปแบบการบริการ เรียกว่า “บริการเครือข่ายสังคม” หรือ Social Network Service (SNS) โดยเป็นรูปแบบของเว็บไซต์ ในการสร้างเครือข่ายสังคม สำหรับผู้ใช้งานในอินเทอร์เน็ตที่ใช้เขียนและอธิบายความสนใจและกิจกรรมที่ได้ทำ และเชื่อมโยงกับความสนใจและกิจกรรมของผู้อื่นรวมทั้งข้อมูลส่วนตัว บทความรูปภาพผลงาน พบปะ และแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ หรือความสนใจร่วมกัน และกิจกรรมอื่นๆ รวมไปถึงเป็นแหล่งข้อมูลจำนวนมากที่ผู้ใช้สามารถช่วยกันสร้างเนื้อหาขึ้น ได้ตามความสนใจของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

(ชนากิตต์ ราชพิบูลย์, 2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การสร้างเครือข่ายการทำงานเป็นวิธีการทำงานที่ได้รับความนิยมทั้งในภาคธุรกิจและในการทำงานเชิงพัฒนาสังคม ซึ่งในโลกธุรกิจนั้นแนวความคิดของระบบเครือข่ายได้เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2513 โดยเริ่มจากธุรกิจของการจัดหางานทำ และการสรรหาบุคคลที่เหมาะสม แต่สำหรับในทางสังคมวิทยา เครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Network) อย่างหนึ่งที่แตกต่างไปจากกลุ่ม โดยที่กลุ่มจะมีขอบเขตที่ชัดเจนแน่นอน รู้ว่าใครเป็นสมาชิก และมีความเป็นรูปธรรมมองเห็นได้ แต่เครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมที่ไม่มีขอบเขต การเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในเครือข่ายอาจจะมองเห็นเป็นรูปธรรม หรือมองไม่เห็นเป็นรูปธรรมก็ได้ ซึ่งเครือข่ายที่มองเห็นเป็นรูปธรรมมี 3 ลักษณะ

คือ เครือข่ายแลกเปลี่ยน เครือข่ายการติดต่อสื่อสาร และเครือข่ายความสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกันแต่เครือข่ายไม่มีโครงสร้างแน่นอนตายตัว อาจมีการกำหนดหน้าที่ให้สัมพันธ์กัน แต่ในเครือข่ายไม่มีใครบังคับใครให้ทำอะไรได้ แต่ละคนหรือกลุ่มองค์กรต่างเป็นศูนย์กลางของเครือข่ายได้พอๆ กัน

(วรรณพร ตีมูล และจริตชัย ชุ่มแก้ว, 2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์มักจะปรากฏให้เห็นในลักษณะของการนำมาใช้เพื่อดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ โดยมีบุคคลหรือหน่วยงานต่างๆ ร่วมกันเป็นเครือข่ายเพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันแลกเปลี่ยนแบ่งปันทรัพยากรข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ แต่ในปัจจุบันจะหมายถึงระบบเครือข่ายบนโลกออนไลน์หรือการติดต่อสื่อสารกันผ่านอินเทอร์เน็ตนั่นเอง

(มานะ ตริยาภิวัฒน์, 2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นสื่อใหม่ประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติทางสังคมที่ใช้ในการสื่อสารเช่นเดียวกับสื่อดั้งเดิมประเภทอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ แต่สื่อสังคมออนไลน์นั้น มีศักยภาพเหนือกว่าสื่อเดิมตรงที่สามารถปฏิสัมพันธ์ กับผู้รับสารได้ทันที ซึ่งเป็นลักษณะการสื่อสารแบบ 2 ทาง (Two-way Communication) โดยสามารถแบ่งปันแลกเปลี่ยน และแชร์ข้อมูลข่าวสารทั้งข้อความ เสียง ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหวระหว่างกันภายในเครือข่ายได้อย่างรวดเร็ว ที่สำคัญสื่อสังคมออนไลน์เน้นการมีส่วนร่วม ในการผลิตเนื้อหาจากผู้บริโภคหรือผู้รับสาร ทำให้ผู้รับสามารถกลายเป็นผู้ส่งสารได้ในเวลาเดียวกัน ฉะนั้นจึงมีการเรียกสื่อชนิดนี้ว่าเป็น User-Generated Content (UGC)

(อรุณรัตน์ ศรีชูศิลป์, 2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สังคมที่เน้นการแบ่งปัน การแชร์กัน ของสิ่งที่ตัวเองมี โดยเขียนโพสต์ลงบนบล็อก หรือรูปแบบการนำเสนอข้อมูลบนเว็บไซต์ต่างๆ ในเว็บไซต์ที่ให้ผู้ใช้งานเข้ามามีส่วนร่วมจำนวนมาก

(จุลฉวี สุระโยธิน, 2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สื่อเทคโนโลยีเว็บที่ช่วยให้ผู้ใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถสื่อสารโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กันได้แบบ 2 ทาง โดยที่ผู้ใช้งานสามารถมีส่วนร่วมในการสร้างเนื้อหา ที่มุ่งประโยชน์ในด้านการสร้างชุมชนออนไลน์ การแลกเปลี่ยน และการแบ่งปันข้อมูลระหว่างกัน

(ปรัชญา หินสีสุวรรณ, 2556) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์หมายถึงการที่มนุษย์สามารถเชื่อมโยงถึงกันทำความรู้จักกันสื่อสารถึงกันได้ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต ในรูปแบบการให้บริการผ่านเว็บไซต์ที่เชื่อมโยงระหว่างบุคคลต่อบุคคล ไปจนถึงบุคคลกับกลุ่มบุคคลไว้ด้วยกันนั่นเอง โดยเว็บไซต์เหล่านี้จะมีพื้นที่บริการเครื่องมือต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสร้างเครือข่ายสร้างเนื้อหาตามความสนใจของผู้ใช้รวมทั้งการเชื่อมโยงบริการทางอินเทอร์เน็ตที่ผู้ใช้คุ้นเคย เช่น e-mail, messenger, weblog, หรือ web board blog เข้าไว้ด้วยกัน จนกลายเป็นชุมชนที่ทำให้ผู้ใช้สามารถแชร์ข้อมูลตัวตนและทุกๆ สิ่งที่น่าสนใจเชื่อมโยงเข้ากับคนใน

เน็ตเวิร์คด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งเมื่อเกิดความสนใจก็ทำการเชื่อมต่อกลับซึ่งนอกจากติดต่อกับเพื่อนโดยตรงแล้วยังสามารถติดต่อกับเพื่อนของเพื่อนนั้นได้อีกด้วย

(กันตพล บรรทัดทอง, 2557) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การที่มนุษย์สามารถเชื่อมโยงถึงกันทำความรู้จักกัน สื่อสารถึงกันได้ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งหากเป็น เว็บไซต์ที่เรียกว่าเป็นเว็บเครือข่ายสังคมออนไลน์ก็คือ เว็บไซต์ที่เชื่อมโยงผู้คนไว้ด้วยกันนั่นเอง โดย เว็บไซต์เหล่านี้จะมีพื้นที่ให้ผู้คนเข้ามารู้จักกัน มีการให้พื้นที่บริการเครื่องมือต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสร้างเครือข่าย สร้างเนื้อหาตามความสนใจของผู้ใช้

(สุนันทา แก้วสามเขียว, 2560) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สังคมออนไลน์ที่มีการเชื่อมโยงกันเพื่อสร้างเครือข่ายในการตอบสนองความต้องการทางสังคมที่มุ่งเน้นในการสร้างให้เห็นถึงเครือข่ายหรือความสัมพันธ์ทางสังคม ในกลุ่มที่มีความสนใจหรือกิจกรรมร่วมกันบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ จะให้บริการผ่านหน้าเว็บ และให้มีการโต้ตอบกันระหว่างผู้ใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ต

(Vivian, 2003) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เว็บไซต์หรือเครือข่ายทางสังคมเป็นรูปแบบของเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน เน้นการใช้งานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยมองข้ามขอบเขตความสัมพันธ์แบบพื้นฐาน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้าน เพื่อนในที่ทำงานหรือบุคคลในครอบครัว ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสมาชิกบนเครือข่าย ความสามารถโดยทั่วไปของเว็บไซต์เครือข่ายทางสังคม ได้แก่ การจัดการผู้ใช้ การจัดการประวัติย่อ การจัดการความคิดเห็น และการส่งข้อความระหว่างผู้ใช้

(Stone, 2008) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เครือข่ายทางสังคมเป็นเครื่องมือสำคัญของเว็บยุค 2.0 ในการใช้เป็นแหล่งรวบรวมสาระความรู้จากผู้คนจำนวนมากไว้ด้วยกันมีการแบ่งปันระหว่างสมาชิกทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ยิ่งใหญ่ เป็นศูนย์รวมเครื่องมือในการสร้างเนื้อหาส่วนตัว และเปิดโอกาสให้มีการเชื่อมต่อเชิญบุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมบนเครือข่ายเดียวกัน

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้ว่า ช่องทางการติดต่อสื่อสารของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตบนเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องมือดิจิทัลส่วนบุคคล ทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจนเป็นกลุ่มสังคมขนาดใหญ่บนโลกเสมือน เป็นการสื่อสารแบบ 2 ทาง (Two-way Communication) ผู้ใช้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนตัว แสดงความคิดเห็น เป็นข้อความ (Text) ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว รวมถึงข่าวสารที่น่าสนใจแก่บุคคลอื่นๆ ที่มีความสนใจเรื่องเดียวกันหรือเป็นเรื่องราวที่ได้รับความนิยมในขณะนั้น

1.2 ประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์

เครือข่ายสังคมออนไลน์มีช่องทางการใช้ประโยชน์หลากหลายช่องทางตามความเหมาะสม และเป้าหมายของผู้ใช้ ฉะนั้น จึงมีผู้วิจัยได้จำแนกประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ดังนี้

(ภิเชก ชัยนิรันดร์, 2553) ได้แบ่งประเภทของ Social Media ออกเป็น 6 ประเภท ในแง่มุมมองทางการตลาดตามรูปแบบของเว็บไซต์ ดังนี้

1. Blog ซึ่งเป็นรูปแบบการลดรูปจากคำว่า Weblog ซึ่งถือเป็นระบบจัดการเนื้อหา (Content Management System: CMS) รูปแบบหนึ่ง ซึ่งทำให้ผู้ใช้สามารถเขียนบทความเรียกว่า Post และทำการเผยแพร่ได้โดยง่าย ไม่ยุ่งยากในการที่จะต้องมานั่งเรียนรู้ถึงภาษา HTML หรือ โปรแกรมทำเว็บไซต์ทั้งนี้การเรียงเนื้อหาจะเรียงจากเนื้อหาที่มาใหม่สุดก่อนจากนั้นก็ลดหลั่นลงไปตามลำดับของเวลา (Chronological Order) การเกิดของ Blog เปิดโอกาสให้ใครๆ ที่มีความสามารถในด้านต่างๆ สามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวด้วยการเขียนได้อย่างเสรีไม่มีขีดจำกัดเรื่องเทคนิคอย่างไรในอดีตอีกต่อไป ทำให้เกิด Blog ขึ้นมาจำนวนมากมายและเพิ่มเนื้อหาให้กับโลกออนไลน์ได้เป็นจำนวนมากศาลอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อนนอกจากนี้เครื่องมือที่สำคัญที่ทำให้เกิดลักษณะของ Social คือ การเปิดให้เพื่อนๆ เข้ามาแสดงความเห็นได้นั่นเอง

2. Twitter และ Microblog อื่นๆ เป็นรูปแบบหนึ่งของ Blog ที่จำกัดขนาดของการโพสต์ข้อความแต่ละครั้งไว้ที่ 140 ตัวอักษร โดยแรกเริ่มเดิมทีผู้ออกแบบ Twitter ต้องการให้ผู้ใช้เขียนเรื่องราวว่าคุณกำลังทำอะไรอยู่ในขณะนี้ แต่กิจการต่างๆ กลับนำ Twitter ไปใช้ในทางธุรกิจไม่ว่าจะเป็นการสร้างการบอกต่อ เพิ่มยอดขาย สร้าง Brand หรือเป็นเครื่องมือสำหรับการบริหารความสัมพันธ์ลูกค้า ทั้งนี้เรายังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์รับความใหม่ๆ บน Blog ของเราได้ด้วย Twitter นั้น เป็นที่นิยมขึ้นมากอย่างรวดเร็วจนทำให้เว็บไซต์ประเภท Social Network ต่างๆ เพิ่ม Feature ที่ให้ผู้ใช้สามารถบอกได้ว่าตอนนี้กำลังทำอะไรอยู่นั้นก็คือการนำ Microblog เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งด้วยนั่นเอง

3. Social Networking เป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงเรากับเพื่อนๆ จนกลายเป็นสังคม ทั้งนี้ผู้ใช้จะเริ่มต้นสร้างตัวตนของตนเองขึ้นในส่วนของ Profile ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลส่วนตัว รูป การจดบันทึก หรือการใส่วิดีโอ และอื่นๆ นอกจากนี้ Social Networking ยังมีเครื่องมือสำคัญในการสร้างจำนวนเพื่อนให้มากขึ้น คือ ในส่วนของ Invite Friend และ Find Friend รวมถึงการสร้างเพื่อนจากเพื่อนอีกด้วย ลักษณะของ Social Networking แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) การสร้างเครือข่ายระหว่างเพื่อน หรือครอบครัว เช่น Facebook, Hi5 หรือ Myspace 2) เครือข่ายเชิงธุรกิจ เช่น Linkedin หรือ Plaxo เป็นต้น

4. Media Sharing เป็นเว็บไซต์ที่เปิดโอกาสให้เราสามารถ upload รูปหรือวิดีโอ เพื่อแบ่งปันให้กับครอบครัวเพื่อนๆ หรือแม้กระทั่งเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน เว็บไซต์ปัจจุบันไม่จำเป็นจะต้องทุ่มทุนในการสร้างหนังโฆษณาที่มีต้นทุนสูงเราอาจจะใช้กล้องดิจิตอลราคาถูกลงๆ ถ่ายทอดความคิดเป็นรูปแบบวิดีโอ จากนั้นนำขึ้นไปสู่เว็บไซต์ Media Sharing อย่าง Youtube หากความคิดเห็นของเราเป็นที่ชื่นชอบ ก็ทำให้เกิดการบอกต่ออย่างแพร่หลายหรือกรณีหากกิจการที่ขายสินค้าที่เน้นดีไซน์ที่สวยงามจะถ่ายรูปแล้วนำขึ้นเว็บไซต์ Flickr เพื่อให้ลูกค้าได้ชมหรืออาจจะใช้เป็นเครื่องมือในการนำชมโรงงานหรือบรรยากาศของกิจการ เป็นต้น

5. Social News and Bookmarking เป็นเว็บไซต์ที่เชื่อมโยงไปยังบทความหรือเนื้อหาใดในอินเทอร์เน็ต โดยผู้ใช้เป็นผู้ส่งและเปิดโอกาสให้คะแนนและทำการโหวตได้เป็นเสมือนมหาชนช่วยกลั่นกรองว่าบทความหรือเนื้อหาใดนั้นเป็นที่น่าสนใจที่สุด ในส่วนของ Social Bookmarking นั้น เป็นการที่เปิดโอกาสให้คุณสามารถทำการ Bookmark เนื้อหาหรือเว็บไซต์ที่ชื่นชอบโดยไม่ขึ้นอยู่กับคอมพิวเตอร์เครื่องใดเครื่องหนึ่ง แต่สามารถทำผ่านออนไลน์และเนื้อหาในส่วนที่เราทำ

6. Online Forums ถือเป็นรูปแบบ Social Media ที่เก่าแก่ที่สุดเป็นเสมือนสถานที่ที่ให้ผู้คนเข้ามาพูดคุยในหัวข้อที่พวกเขาสนใจ ซึ่งอาจจะเป็นเรื่อง เพลง หนังสือ การเมือง กีฬา สุขภาพ หนังสือ การลงทุนและอื่นๆ อีกมากมาย ได้ทำการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แสดงข้อมูลข่าวสารตลอดจนถึงการแนะนำสินค้าหรือบริการต่างๆ นักการตลาดควนสนใจเนื้อหาที่พูดคุยใน Forums เหล่านี้เพราะบางครั้งอาจจะเป็นคำวิจารณ์เกี่ยวกับตัวสินค้าและบริการของเราเองสามารถเข้าไปทำความเข้าใจแก้ไขปัญหาลงจนถึงใช้สร้างความสัมพันธ์ที่ดี

(เศรษฐพงษ์ มะลิสวรรณ, 2553) ได้จัดแบ่งเครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ 7 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทแหล่งข้อมูลหรือความรู้ (data/knowledge) ที่เห็นได้ชัดเจน เช่น Wikipedia, googleearth, answers, digg, bittorrent ฯลฯ เป็นต้น
2. ประเภทเกมส์ออนไลน์ (online games) ที่นิยมมาก เช่น SecondLife, Audition, Rangnarok, Panya ฯลฯ เป็นต้น
3. ประเภทสร้างเครือข่ายทางสังคม (Community) เพื่อเป็นการหาเพื่อนใหม่ สร้างและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน เช่น Hi5, Facebook, Myspace, Myfriend ฯลฯ เป็นต้น
4. ประเภทฝากภาพ (photo management) สามารถฝากภาพออนไลน์ได้โดยประหยัดฮาร์ดดิสก์ส่วนตัว เช่น Flickr, Photoshop Express, Photobucket ฯลฯ เป็นต้น
5. ประเภทสื่อ (media) ไม่ว่าจะเป็นฝากโพสต์ หรือแบ่งปันภาพ คลิปวิดีโอ และภาพยนตร์ เพลง เช่น Youtube, imeem, Bebo, Yahoo, Ustream.tv ฯลฯ เป็นต้น

6. ประเภทซื้อ-ขาย (business/commerce) เป็นการทำธุรกิจทางออนไลน์ที่ได้รับ
ความนิยมมาก เช่น Amazon, eBay, Tarad, Pramool ฯลฯ

7. ประเภทอื่นๆ คือเว็บไซต์ที่ให้บริการคอนเทนต์ซึ่งไม่สามารถจัดเข้าใน 6 ประเภท
ได้นั่นเอง

(อรุณรัตน์ ศรีชูศิลป์, 2554) ได้จำแนกประเภทของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้
ดังนี้

กลุ่มการใช้งาน Blog

Blog หรือ บล็อก เป็นเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาหลากหลายขึ้นอยู่กับเจ้าของบล็อก โดย
สามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อสาร การประกาศข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น การเผยแพร่ผลงาน ใน
หลายด้านที่สามารถสื่อสารถึงกันระหว่างผู้เขียนบล็อก และผู้อ่านบล็อกที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน
ของบล็อกนั้นๆ ผ่านทางระบบเขียนข้อความ (Comment) ของบล็อก นอกจากนี้บล็อกที่ถูกเขียน
เฉพาะเรื่องส่วนตัวหรือจะเรียกว่าไดอารีออนไลน์ ซึ่งไดอารีออนไลน์นี้เองเป็นจุดเริ่มต้นของการใช้
บล็อกในปัจจุบัน นอกจากนี้ตามบริษัทเอกชนหลายแห่งได้มีการจัดทำบล็อกของทางบริษัทขึ้น โดยมี
การเขียนบล็อกออกมาในลักษณะเดียวกับข่าวสั้น และได้รับการตอบรับจากทางลูกค้าที่แสดง
ความเห็นตอบกลับเข้าไป เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์

การใช้งานบล็อก ผู้ใช้งานบล็อกจะแก้ไขและบริหารบล็อกผ่านทางเว็บเบราว์เซอร์
เหมือนการใช้งานและอ่านเว็บไซต์ทั่วไป โดยจะมีรูปแบบบริหารบล็อกที่แตกต่างกัน เช่นบางระบบที่มี
บรรณาธิการของบล็อก ผู้เขียนหลายคนจะส่งเรื่องเข้าทางบล็อกและจะต้องรอให้บรรณาธิการอนุมัติ
ให้บล็อกเผยแพร่ก่อน บล็อกถึงจะแสดงผลในเว็บไซต์นั้นได้ ซึ่งจะแตกต่างจากบล็อกส่วนตัวที่จะให้
แสดงผลได้ทันที

ผู้เขียนบล็อกในปัจจุบันจะใช้งานบล็อกในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งไม่ว่าติดตั้ง
ซอฟต์แวร์ของตัวเอง หรือใช้งานบล็อกผ่านทางเว็บไซต์ที่ให้บริการบล็อก สำหรับผู้อ่านบล็อกจะ
ใช้งานได้ในลักษณะเหมือนอ่านเว็บไซต์ทั่วไป และสามารถแสดงความคิดเห็นได้ในส่วนท้ายของแต่ละ
บล็อก โดยอาจจะต้องผ่านการลงทะเบียนในบางบล็อก นอกจากนี้ผู้อ่านบล็อกสามารถอ่านบล็อกได้
ผ่านระบบฟีด ซึ่งมีให้บริการในบล็อกทั่วไป ทำให้ผู้ใช้สามารถอ่านบล็อกได้โดยตรง ผ่านโปรแกรมตัว
อื่นโดยไม่จำเป็นต้องเข้ามาสู่หน้าบล็อกนั้น

บล็อกซอฟต์แวร์ที่เป็นที่รู้จักและนิยมพร้อมทั้งชื่อซอฟต์แวร์ที่ใช้พัฒนา

- Drupal (ซอฟต์แวร์ที่ใช้พัฒนา PHP/MySQL)
- Wordpress (PHP php/MySQL)
- Slash (perl)
- Typepad (PHP php/MySQL)
- Joomla (PHP/MySQL)
- Mambo PHP/MySQL)
- Blogger (Google), Typepad, Wordpress, Windows live Space (Microsoft)
- Blognone (บล็อกสำหรับเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับเทคโนโลยีและข่าวไอทีอย่างเดียว) GotoKnow, learners.in.th, OKnation

Microblogging เป็นรูปแบบหนึ่งของ Social Media ที่เป็นบล็อกแบบมัลติมีเดียที่ส่งได้ทั้งรูปแบบที่เรียกว่าข้อความ (Text messaging) และที่อาจเป็นทั้งข้อความสั้นๆ SMS (Short Message Service) หรือ MMS (Multimedia Message Service) ข้อความที่พัฒนามาจาก SMS ที่มีรูปแบบมัลติมีเดียผสมลงไป แล้วส่งไปให้ผู้รับผ่านทางเครือข่ายโทรศัพท์ (Mobile phone) รูปแบบของการสนทนาผ่านเครือข่าย IM หรือ (Instant messaging) การติดต่อสื่อสารในลักษณะนี้จะทำผ่านทางอินเทอร์เน็ตที่จะมีการทำในลักษณะปัจจุบัน (Real time) ในการติดต่อกันในเวลาตรงกัน สื่อสารระหว่างบุคคล 2 คน หรือมากกว่า โดยการแชร์ (Clients) ข้อความที่ส่งออกไปผ่านทางอุปกรณ์บนเครือข่าย เช่น การสนทนา (Chat) การใช้กล้อง (Web cams) นอกจากนี้ Microblogging อาจใช้เป็นการส่ง E-mail และส่งเสียงเพลงที่สร้างในรูปแบบของดิจิทัล (Digital audio) หรือ การเข้าเว็บ เช่น Twitter Tumblr

Social Networking เป็นรูปแบบของเว็บไซต์ ในการสร้างเครือข่ายสังคม สำหรับผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต เขียนและอธิบายความสนใจและกิจการที่ได้ทำ และเชื่อมโยงกับความสนใจและกิจกรรมของผู้อื่น ในบริการเครือข่ายสังคมที่ต้องติดต่อกันในลักษณะเวลาปัจจุบัน จะประกอบไปด้วย การสนทนา ส่งข้อความ ส่งอีเมลล์ วิดีโอ เพลง อัฟโหลดรูป บล็อก บริการ เครือข่ายสังคมที่เป็นที่นิยม ได้แก่ Avatars United, Bebo, Facebook, LinkedIn, Myspace, Orkut, Skyrock, Netlog, Hi5, Friendster, Multiply

โดยเว็บเหล่านี้มีผู้ใช้งานมากมาย เช่น Hi5 เคยเป็นเว็บไซต์ที่คนไทยใช้มากที่สุด ส่วนบริการเครือข่ายสังคมที่ทำขึ้นสำหรับคนไทยโดยเฉพาะ คือ BangkokSpace ในขณะที่ Orkut ก็เคยเป็นที่นิยมมากที่สุดในประเทศอินเดีย

Social network aggregation การติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงความสนใจและด้วยการแชร์กิจกรรมของผู้อื่นในบริการเครือข่ายสังคม เหมือนกับ Social Network อื่นๆ แต่มีโปรแกรมทำงานที่ให้ความยินยอมให้กลุ่มเครือข่ายสังคมอื่นเข้ามาทำติดต่อทำกิจกรรมในเว็บได้ ด้วยการใช้ระบุตัวตนและเป็นผู้เป็นสมาชิกยอมรับ เช่น เว็บ Friendfeed หรือ Spokeo หมวดความร่วมมือและแบ่งปัน จะมีกลุ่ม Wikis, Social bookmarking, Social news และ Opinion sites

Wikipedia เว็บไซต์ในรูปแบบข้อมูลอ้างอิง ซึ่งก็คือสารานุกรมออนไลน์ ที่จัดทำขึ้นมาในหลายๆ ภาษาในลักษณะเนื้อหาเสรี คำว่า “วิกิพีเดีย” มีที่มาของชื่อการผสมคำของคำว่า “วิกิ” (Wiki) ซึ่งเป็นลักษณะของการสร้างเว็บไซต์ที่ร่วมกันปรับปรุง และคำว่า “เอนไซโคลพีเดีย” (Encyclopedia) ที่แปลว่าสารานุกรม เว็บไซต์ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2544 โดยจิมมี เวลส์ และแลร์รี แซงเจอร์

Social bookmarking คือ บริการบนเว็บที่แบ่งปันการค้นหาค้นหาอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์บริการค้นหาแบบรวมกลุ่มเป็นที่นิยมในการจัดเก็บ แบ่งหมวดหมู่ แบ่งปัน และค้นหาลิงก์ด้วยเทคนิคฟอล์คโซนิ (Folksonomy หรืออนุกรมวิธานที่ผู้ใช้สร้างเอง) บนอินเทอร์เน็ตหรืออินเทอร์เน็ต นอกจากการค้นหาสำหรับหน้าเว็บแล้วบริการค้นหาสำหรับเฉพาะเนื้อหาบางหัวข้อหรือเฉพาะสำหรับการจัดรูปแบบบางแบบ เช่น ฟีด หนังสือ วิดีทัศน์ รายการสินค้าและบริการ ที่ตั้งในแผนที่ ฯลฯ ก็สามารถพบได้ ค้นหาแบบรวมกลุ่มยังเป็นส่วนหนึ่งของเว็บข่าวแบบรวมกลุ่ม เช่น StumbleUpon

Social News เว็บกลุ่มข่าวสารที่ผู้ใช้สามารถส่งข่าวโดยผสม social bookmarking บล็อกและการเชื่อมโยงเนื้อหาเว็บเข้าด้วยกัน และมีการกรองคัดเลือกเนื้อหาในลักษณะการร่วมลงคะแนนที่ทุกคนเท่าเทียมกัน (ไม่มีลำดับชั้น) เนื้อหาข่าวและเว็บไซตจะถูกส่งเข้ามาโดยผู้ใช้นั้นจะถูกเลื่อนให้ไปแสดงที่หน้าแรกผ่านระบบการจัดอันดับโดยผู้ใช้ ซึ่งข่าวอาจจะอยู่ในรูปแบบของสิ่งพิมพ์ การกระจายเสียง อินเทอร์เน็ต การบอกเล่าเรื่องราวของบุคคลอื่น หรือกลุ่มคน เช่น เว็บ Digg

(พิชิต วิจิตรบุญรักษ์, 2554) ได้แบ่งประเภทเครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ ดังนี้

1. บล็อก (Blogging) บล็อกมาจาก Web+Log แล้วย่อเหลือ Blog คือ ประเภทของระบบการจัดการเนื้อหา ที่อำนวยความสะดวกให้ผู้เขียน บล็อกเผยแพร่และแบ่งปันบทความของตนเอง โดยบทความที่ โพสต์ลงบล็อก เป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนบล็อก ซึ่งจุดเด่นของบล็อก คือ การสื่อสารถึงกันอย่างเป็นกันเอง ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านบล็อกผ่าน การแสดงความคิดเห็น ซึ่ง Blogger (<http://www.blogger.com>) และ WordPress (<http://wordpress.com>) เป็นสองเว็บไซต์ที่ผู้คนนิยม เข้าไปสร้างบล็อกของตนเอง

2. ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก (Twitter and Microblogging) ไมโครบล็อก คือ รูปแบบหนึ่งของบล็อกที่มีการจำกัดขนาดของการโพสต์ในแต่ละครั้ง ซึ่งทวิตเตอร์เป็นไมโครบล็อกที่จำกัดการโพสต์แต่ละครั้งพิมพ์ได้ไม่เกิน 140 ตัวอักษร ในปัจจุบันทวิตเตอร์เป็นที่นิยมใช้งานของผู้คน เพราะใช้งานง่าย และใช้เวลาไม่มากนัก รวมทั้งเป็นที่นิยมขององค์กรต่างๆ ที่ใช้ทวิตเตอร์ในการแจ้งกิจกรรมต่างๆ และความเคลื่อนไหวของธุรกิจ เพื่อไม่ให้ขาดการติดต่อกับสังคม ซึ่งหากต้องการมีเลขที่บัญชี(Account) สำหรับทวิตเตอร์สามารถเข้าไปสมัครได้ที่เว็บไซต์ของ Twitter (<http://twitter.com>)

3. เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ เว็บไซต์ที่ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารกับเพื่อนทั้งที่รู้จักมาก่อน หรือรู้จักภายหลังทางออนไลน์ ซึ่งเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์แต่ละแห่งมีคุณลักษณะแตกต่างกันออกไป แต่ส่วนประกอบหลักที่มีเหมือนกัน คือ โปรไฟล์ (Profiles - เพื่อแสดงข้อมูลส่วนตัวของเจ้าของบัญชี) การเชื่อมต่อ (Connecting - เพื่อสร้างเพื่อนกับคนที่รู้จักและไม่รู้จักทางออนไลน์) และการส่งข้อความ (Messaging - อาจเป็นข้อความส่วนตัว หรือข้อความสาธารณะ) เป็นต้น โดยมี Facebook (<http://www.facebook.com>) เป็นเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมสูงสุดในปัจจุบัน

4. การแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ (Media Sharing) เว็บไซต์ที่เกี่ยวกับการแบ่งปันสื่อทางออนไลน์เป็นเว็บไซต์ที่ให้ผู้ใช้งานสามารถทำการอัปโหลด (Upload) ไฟล์สื่อผสม (Multimedia) ขึ้นสู่เว็บไซต์เพื่อแบ่งปันข้อมูลแก่ผู้ใช้งานทั่วไป ซึ่งในปัจจุบันได้รับความนิยมมากเพราะด้วยความที่เป็นสื่อผสมเอง ไม่ว่าจะเป็น รูป สไลด์หรือวิดีโอ รวมทั้งการใช้งานง่ายขึ้นของกล้องดิจิทัล และกล้องวิดีโอ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่นำมาสู่การได้ไฟล์สื่อผสมแบบต่างๆ ออกมา เว็บไซต์ประเภทนี้ที่ได้รับความนิยม คือ YouTube (<http://www.youtube.com> - สำหรับแบ่งปันไฟล์วิดีโอ) flickr (<http://www.flickr.com> - สำหรับแบ่งปันไฟล์รูป) และ slideshar (<http://www.slideshare.net> - สำหรับแบ่งปันไฟล์พรีเซนเตชัน)

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปประเภทเครือข่ายสังคมออนไลน์ ดังนี้

1. ประเภทเผยแพร่ความรู้ เป็นการนำเสนอข่าวสารและข้อมูลต่างๆ โดยผู้เขียนมีสิทธิเสรีในการพิมพ์หรือเขียน เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องต่างๆ มาเผยแพร่ข้อมูล และผู้อ่านก็สามารถอ่านข้อมูลจากบล็อกนั้นๆ ตามความสนใจของตนเอง โดยมีเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมในการแบ่งปันข้อมูลและรับสารข้อมูลนั้นๆ คือ Blogger (<http://www.blogger.com>) และ WordPress (<http://wordpress.com>)

2. ประเภทความบันเทิง เป็นการนำเสนอแบบสื่อผสมทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เพลง ภาพยนตร์ โดยผู้ใช้สามารถอัปโหลดเรื่องราวหรือผลงานของตนเองขึ้นเว็บไซต์ และผู้รับสารสามารถเลือกรับสารนั้นได้ด้วยตนเอง ในปัจจุบันเว็บไซต์ด้านความบันเทิงที่ได้รับความนิยมในกลุ่มวัยรุ่น นักเรียน นักศึกษา และวัยทำงานมากที่สุด คือ YouTube (<http://www.youtube.com>) และยังมีเว็บไซต์อื่นๆ ที่มีการใช้งานในลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้แก่ flickr (<http://www.flickr.com>) และ slideshare (<http://www.slideshare.net>)

3. ประเภทธุรกิจส่งเสริมการตลาด เป็นการนำเสนอข้อมูลขององค์กรของตนเอง เพื่อไม่ให้ขาดการติดต่อกับสังคม และส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กรให้เข้าถึงได้ง่ายขึ้น เสนอเรื่องราวสำคัญที่สั้น กระชับ กระจายข่าวสารแก่ผู้รับสารได้ในวงกว้าง จากการวิจัยเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ได้แก่ Twitter (<http://twitter.com>) สามารถพิมพ์ข้อความได้ไม่เกิน 140 ตัวอักษร และเรื่องราวใดที่ได้รับความนิยมจะมีผู้ทวีตเป็นจำนวนมาก ผู้รับสารยังสามารถแชร์เรื่องราวที่ตนสนใจไปสู่บุคคลอื่นๆ ที่ติดตามตนเองได้อีกด้วย

4. ประเภทการศึกษา เป็นการค้นคว้าหาข้อมูลนอกเหนือจากตำราเรียน โดยจะมีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่มีประโยชน์ต่อการศึกษา เช่น ประวัติบุคคลที่มีชื่อเสียงในด้านต่างๆ ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ สถานที่ ฯลฯ เว็บไซต์ทางการศึกษาค้นคว้าข้อมูล เช่น วิกิพีเดีย หรือ สารานุกรมเสรี (<https://th.wikipedia.org>) / google earth (<https://www.google.com/earth/>) ที่สามารถค้นหาสถานที่ต่างๆ แล้วนำเสนอรูปแบบสถานที่นั้นแบบมีมิติ

5. ประเภทการสื่อสาร เป็นการแสดงตัวตน โดยผู้ใช้สามารถสร้างบัญชีข้อมูลส่วนตัวของตนเอง เช่น รูปภาพ สถานศึกษา สถานภาพ ฯลฯ อีกทั้งสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่รู้จัก หรือต้องการรู้จักโดยการเพิ่มเพื่อนหรือกดติดตามบุคคลนั้นๆ และยังมีช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ สามารถแบ่งปันภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวต่างๆ ของตนเอง ตัวอย่างเช่น Facebook, LinkedIn, Myspace, Orkut, Skyrock, Netlog, Hi5 เป็นต้น จากการวิจัยและสถิติการสำรวจในปัจจุบันเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมจากทุกเพศทุกวัย ได้แก่ Facebook (www.facebook.com)

1.3 องค์ประกอบของเครือข่ายสังคมออนไลน์

เครือข่ายสังคมออนไลน์นั้น จะต้องอาศัยหลายปัจจัยเพื่อให้ผู้ใช้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้น จากการศึกษาผู้วิจัยจึงขออธิบายโดยสังเขป ดังนี้

(ธีรพงศ์ ฑิฆายู, 2556) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ว่า

1. สมาชิกของเครือข่าย
2. มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน
3. การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกในเครือข่าย

4. การสื่อสารภายในเครือข่าย

5. การมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน

(อิทธิพล ปรีติประสงค์, 2552) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบคุณลักษณะของเครือข่ายสังคมออนไลน์ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 การแสดงตัวตนของสมาชิก และความเป็นตัวตนของเครือข่ายสังคมออนไลน์แต่ละแห่ง

ลักษณะที่ 2 การสร้างกิจกรรมทางสังคมที่นำไปสู่ปฏิสัมพันธ์ทั้งในส่วนที่เป็นนิติกรรมและนิติเหตุในลักษณะต่างๆ ของสมาชิกในเครือข่ายสังคมออนไลน์

ลักษณะที่ 3 การดำเนินการของสมาชิกในเครือข่ายสังคมออนไลน์ หรือ การดำเนินการของเครือข่ายสังคมออนไลน์ รวมทั้งการดำเนินการในระหว่างเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยผู้ให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นำไปสู่การกำหนดกฎเกณฑ์ใช้บังคับในระหว่างเครือข่ายสังคมออนไลน์แต่ละแห่ง

ลักษณะที่ 4 การดำเนินการเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ การบังคับการให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ในระหว่างเครือข่ายและในระหว่างสมาชิกของเครือข่าย

จากการศึกษาข้อมูลของผู้วิจัยข้างต้น สามารถสรุปองค์ประกอบของเครือข่ายสังคมออนไลน์ ดังนี้

1. การมีบัญชีผู้ใช้แสดงตนของสมาชิกในเครือข่าย
2. การมีกิจกรรมทางสังคมบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ร่วมกัน
3. การปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ทางเครือข่ายกำหนด
4. การสื่อสารผ่านเครือข่ายร่วมกัน
5. การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนร่วมกัน

1.4 แนวคิดและทฤษฎีเครือข่ายสังคมออนไลน์

(Vivian, 2003) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการในการเลือกรับสาร (Selective Process) สามารถจำแนกได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การเลือกรับและการเลือกใช้ (Selective Exposure) ในชีวิตประจำวันของเรามีโอกาสที่จะรับสารจากแหล่งหรือผู้ส่งสารต่างๆ จำนวนมากมาย แต่เรามีเวลาและความสามารถที่จำกัดในการรับสารจากแหล่งต่างๆ หรือ เรามีความพึงพอใจหรือไม่พอใจต่อแหล่ง หรือผู้ส่งสารต่างๆ แตกต่างกันไป ดังนั้นเราจึงมักจะเลือกรับ หรือเลือกใช้สารจากแหล่งที่เสนอความคิดและทัศนคติที่สอดคล้องกับความคิดและทัศนคติของเรา

2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) มนุษย์นั้นจะเลือกให้ความสนใจต่อสารเท่าที่สมองของคนเราที่จะรับสารนั้นได้ ดังนั้น ในการอ่านหนังสือพิมพ์หรือในสถานการณ์ที่มีการสื่อสารมากกว่า 1 อย่าง เช่น ขณะดูทีวีก็มีเสียงกรรยาพูดด้วย เป็นต้น เราจึงต้องเลือกรับสารใดสารหนึ่งและโดยปกติเรามักจะเลือกรับสารที่น่าสนใจ หนังสือพิมพ์รายวันจะมีประมาณ 20 - 25 หน้า เรามักจะเลือกอ่านบางหน้า บางข่าว บางคอลัมน์ เราอาจจะอ่านเพียง 1 หน้า เพียงบางข่าว อ่านหน้า สังคม อ่านหน้าบันเทิงและหน้ากีฬาเพียงบางข่าว จะเห็นได้ว่านอกจากเราจะเลือกสาร โดยอาศัยความสนใจที่เรามีต่อสารแล้ว เรายังเลือกสารที่สอดคล้องกับทัศนคติ และความเชื่อดั้งเดิมของเรา และหลีกเลี่ยงที่จะรับสารที่ขัดแย้งกับทัศนคติและความเชื่อของเราด้วย

3. การรับ ข้อมูล และ ตีความ (Selective Perception and Selective Interpretation) เมื่อบุคคลเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งแล้ว ผู้รับสารอาจเลือกการรับรู้และตีความสารที่ได้รับรู้ไปด้วย ตามประสบการณ์ของแต่ละคน ผู้รับสารจะมีการตีความข่าวสารที่ได้รับมาตามความเข้าใจของตนเองหรือทัศนคติประสบการณ์ความเชื่อความต้องการและแรงจูงใจของคนในขณะนั้น

4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) หลังจากที่บุคคลให้ความสนใจ เลือกรับรู้และตีความข่าวสารไปในทิศทางที่สอดคล้องกับทัศนคติ ที่สอดคล้องกับตนแล้ว บุคคลยังเลือกจดจำเนื้อหาสาระของสารในส่วนที่ต้องการจำเข้าไปเป็นประสบการณ์ในขณะเดียวกันก็มักจะลืมข่าวสารที่ไม่ตรงกับความสนใจของตนเอง

(พีระ จิโรสถ, 2547) อธิบายไว้ว่า กระบวนการเลือกสรรเปรียบเสมือน เครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์เราซึ่งมีอยู่ 3 ชั้น

1. การเลือกเปิดรับ หรือเลือกสนใจ (Selective Exposure or Selective Attention) หมายถึง แนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจหรือเปิดรับข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง บุคคลมักจะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกนึกคิดเดิมของตน ทั้งนี้เพราะการได้รับข่าวสารใหม่ที่ไม่ลงรอยหรือไม่สอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจหรือทัศนคติเดิมที่มีอยู่แล้วจะเกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุล หรือมีความไม่สบายใจที่เรียกว่า Cognitive Dissonance นอกจากบุคคลจะเปิดรับข่าวสารแล้วบุคคลยังต้องแสวงหาข่าวสารเลือกเฉพาะข่าวสารที่ลงรอยกับความคิดเดิมของตนและเมื่อบุคคลได้ตัดสินใจในเรื่องหนึ่งใดที่มีความได้เปรียบเสียเปรียบกำลังกัน บุคคลย่อมมีแนวโน้มที่จะแสวงหาข่าวสารที่จะสนับสนุนการตัดสินใจนั้น ๆ (Reinforcement Information) มากกว่าที่จะแสวงหาข่าวสารที่ขัดกับสิ่งที่กระทำลงไป

2. การเลือกรับรู้หรือการเลือกตีความ (Selective Perception or Selective Interpretation) เมื่อบุคคลเลือกรับข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดแล้ว ผู้รับสารแต่ละคนอาจจะ

ตีความหมายข่าวสารขึ้นเดียวกันที่ส่งผ่านสื่อมวลชนได้ไม่ตรงกัน ความหมายของข่าวสารที่ส่งไปจึงมิได้อยู่ที่ตัวอักษร รูปภาพหรือคำพูดเท่านั้น แต่อยู่ที่ผู้รับสารที่จะเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมายตามความเข้าใจของตนเอง ตามทัศนคติ ตามประสบการณ์ ตามความเชื่อ ตามความต้องการ ตามความคาดหวัง หรือตามแรงจูงใจ

3. การเลือกจดจำ เป็นแนวโน้มในการเลือกจดจำข่าวสารเฉพาะส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการและทัศนคติของตนเอง และมักจะลืมในสิ่งที่ตนเองไม่สนใจหรือไม่เห็นด้วยได้ง่ายกว่า การเลือกจดจำนั้นเปรียบเสมือนเครื่องกรองชั้นสุดท้ายที่มีผลต่อกาส่งสารไปยังผู้รับสาร ในบางครั้งข่าวสารอาจจะถูกปฏิเสธตั้งแต่ขั้นแรกโดยการไม่เลือกอ่าน ฟัง หรือชมสื่อมวลชนบางฉบับหรือบางรายการ ในกรณีที่ผู้รับสารหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้รับสารก็อาจจะพยายามตีความข่าวสารที่ได้รับตามความเข้าใจหรือความต้องการของตนเอง แต่หากว่าข่าวสารนั้นไม่เปิดโอกาสให้ตีความหมายแตกต่างกันไปได้ ผู้รับสารก็ยังมีโอกาสปฏิเสธข่าวสารนั้นได้อีกเป็นชั้นสุดท้าย กล่าวคือ เลือกจดจำเฉพาะบางส่วนที่ตนเองสนใจหรือต้องการเท่านั้น

(ธนพุกษ์ ชามะรัตน์, 2554) ได้กล่าวว่า แนวคิดเครือข่ายทางสังคม (Social Network Concept) มีพัฒนาการมาจากพื้นฐานของทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (Exchange Theory) โดยมีหลักการที่ว่า ในเครือข่ายสังคมจะประกอบไปด้วยบุคคลที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ตามบทบาทหรือหน้าที่ของแต่ละคน หรือคู่ความสัมพันธ์มีอยู่ ซึ่งแต่ละคนนั้นมีได้มีเพียงบทบาทเดียว หากแต่มีหลายบทบาทที่จะต้องสวมในชีวิตประจำวัน บุคคลไม่เพียงแต่ทำตามบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังในสังคม หรือตามบรรทัดฐานที่ได้รับการถ่ายทอดมาเท่านั้น แต่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลยังขึ้นอยู่กับพื้นฐานของการรับรู้และการตัดสินใจในการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันทั้งในด้านวัตถุและทางด้านจิตใจ ในปัจจุบันสถานภาพองค์ความรู้ของแนวคิดนี้ได้ถูกใช้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม การสร้างตัวตนของเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเชิงบูรณาการ อย่างไรก็ตามแม้ว่าการวิเคราะห์เครือข่ายสังคม จะช่วยให้เราเข้าใจถึงความสัมพันธ์ที่มีอยู่ในสังคม อันนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ (Informal Group) องค์กรทางสังคม (Social Organization) และโครงสร้างทางสังคม (Social Structure) ลักษณะความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าว สามารถนำมาใช้อธิบายพฤติกรรมของบุคคลได้ แต่ในปัจจุบันความรู้เกี่ยวกับแนวความคิดเรื่องเครือข่ายทางสังคม และการวิเคราะห์เครือข่ายสังคมในประเทศไทยยังคงอยู่ในวงจำกัด ยังมีได้นำเอาวิธีการวิเคราะห์ เครือข่ายทางสังคมมาใช้อธิบายพฤติกรรมต่างๆ ทางสังคมเท่าที่ควรทำให้ขาดความเข้าใจถึงกระบวนการต่างๆ อีกมากที่เกิดขึ้นในสังคม ดังนั้น หากเข้าใจถึงวิธีการศึกษาวิเคราะห์เครือข่ายสังคมแล้ว เราสามารถที่จะนำมาใช้อธิบายพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้ไม่เฉพาะแต่พฤติกรรมทางด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นพฤติกรรมทุกด้านที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น การศึกษาเกี่ยวกับ

เครือข่ายของแรงงานย้ายถิ่นข้ามชาติ การศึกษาอิทธิพลของเครือข่ายชุมชนที่มีผลต่อการรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น

Dijk 2006 อ้างถึงใน (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2558) ได้อธิบายแนวคิดทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ว่า (Social networks) เป็นระบบทางสังคมที่เชื่อมโยงกันด้วยความสัมพันธ์ซึ่งเครือข่าย (network) หมายถึง กลุ่มของจุดเชื่อมโยง (links) ระหว่างองค์ประกอบของหน่วย (elements of unit) แต่ละ องค์ประกอบเรียกว่าโหนด (node) ปกติจะเรียกหน่วย (units) ว่าระบบ (system) จำนวนที่น้อยที่สุดขององค์ประกอบ (elements) คือ 3 และจำนวนที่น้อยที่สุดของจุดเชื่อมโยง (links) คือ 2 จุด เมื่อจุดเชื่อมโยง (link) ของ 2 องค์ประกอบ (elements) มาเจอกันเรียกว่า ความสัมพันธ์ (relation หรือ relationship) มีการจำแนกประเภทของเครือข่ายออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. เครือข่ายทางกายภาพ (Physical networks) เป็นระบบทางธรรมชาติที่ซับซ้อน เช่น ระบบนิเวศ ถนน แม่น้ำ และเส้นทางต่างๆ
2. เครือข่ายระบบเส้น (Organic networks) เป็นกลไกในร่างกายเช่นระบบประสาทของร่างกายมนุษย์ สื่อสารกันเองผ่านสมองซึ่งเป็นตัวควบคุมการทำงาน การไหลเวียนของเลือด และ DNA ในเซลล์
3. เครือข่ายประสาทเทียม (Neuronal networks) เป็นระบบความคิด การเชื่อมโยงของจิต และแผนผัง ความคิด
4. เครือข่ายสังคม (Social networks) เป็นระบบทางสังคมที่เชื่อมโยงกันด้วยความสัมพันธ์
5. เครือข่ายทางเทคนิคหรือเครือข่ายเทคโนโลยี (Technical networks) ประกอบด้วย ถนน เครือข่ายการส่งของ การโทรคมนาคม และเครือข่ายคอมพิวเตอร์
6. เครือข่ายของสื่อ (Media networks) เป็นการเชื่อมโยงระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยมีสัญลักษณ์และสารสนเทศ

ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนระดับบุคคลของ Homans (Individualistic Exchange Theory of George C. Homans) George C. Homans (1967) ถือเป็นปฐมคติของทฤษฎีการแลกเปลี่ยนเขาได้รับอิทธิพลทางความคิดจากทฤษฎีจิตวิทยาเชิงพฤติกรรม (Behavioral Psychology) ของ B.F. Skinner โดยเขาได้เสนอแนวคิดสำคัญ คือ กระบวนการของการเสริมแรง (Process of Reinforcement) ในการอธิบายปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ โดยเสนอว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างกัน การที่บุคคลคนหนึ่งจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร ย่อมมีเหตุผลมาจากรางวัล (Reward) หรือการลงโทษ (Punish) ซึ่งเป็นการเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) และทางลบ (Negative Reinforcement) ตามลำดับ

สิ่งที่ Homans ใช้เป็นตัวชี้วัดเพื่อสนับสนุนแนวคิดดังกล่าว คือ ปริมาณของการกระทำ (Quantity of Activity) และระดับของคุณค่าของการกระทำ (Value of Activity) การที่บุคคลจะเลือกกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในเชิงปริมาณ Homans ใช้หลักเศรษฐศาสตร์ (Principle of Economics) อธิบายว่ามนุษย์จะเลือกหนทางที่ให้ผลกำไร (Benefit) สูงสุด ในขณะที่ระดับคุณค่านั้น Homans ใช้หลักอุปสงค์-อุปทาน (Principle of Demand and Supply) มาเชื่อมโยงกับแนวคิดทางจิตวิทยา พฤติกรรม คือ ความพอใจ (Satisfaction) และความขาดแคลน (Deprivation) ในผลงานชื่อ Social Behaviors: Its Elementary Forms (1964) Homans ได้นำเสนอประพจน์ระดับสูง (Higher Proposition) เพื่อเป็นข้อเสนอของทฤษฎีการแลกเปลี่ยน ซึ่งอาศัยความคิดพื้นฐานทางจิตวิทยาเชิงพฤติกรรม (Behavioral Psychology) ของ B.F. Skinner จำนวน 5 ข้อเสนอ ประกอบด้วย 1) ข้อเสนอด้านความสำเร็จ (Success Proposition) 2) ข้อเสนอด้านตัวกระตุ้น (Stimulus Proposition) 3) ข้อเสนอด้านคุณค่า (Value Proposition) 4) ข้อเสนอด้านการสูญเสียความพึงพอใจ (Deprivation-Satiation Proposition) 5) ข้อเสนอด้านการก้าวร้าว-ยอมรับ (Aggression-Approval Proposition)

จากการศึกษาข้อมูลของผู้วิจัยข้างต้น สามารถสรุปแนวคิดและทฤษฎีของเครือข่ายสังคมออนไลน์ ดังนี้ การสื่อสารบนเครือข่ายสังคมออนไลน์จะสามารถเกิดขึ้นได้นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยตัวบุคคลเป็นหลัก การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยข้อมูลข่าวสารต่างๆ ต้องควบคู่กับปัจจัยบุคคล ทักษะคิด ความชอบ ความสนใจ จึงจะเปิดรับสารเหล่านั้นได้ และสารที่นำเสนอต้องมีความสอดคล้องกระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้รับสาร นับเป็นจุดเริ่มต้นเข้าสู่กระบวนการเลือกรับสาร การตีความ และเลือกจดจำในที่สุด แต่จะเป็การจดจำระยะยาวหรือระยะสั้นนั้น ก็ขึ้นอยู่กับบุคคลเช่นเดียวกัน

1.5 คุณประโยชน์และผลเสียของเครือข่ายสังคมออนไลน์

เครือข่ายสังคมออนไลน์ในยุคปัจจุบันมีหลายสื่อที่ได้รับความนิยม และการเลือกใช้สื่อต่างๆ ผู้ใช้จะคำนึงถึงประโยชน์และความสะดวกของการใช้งานเป็นลำดับแรก แต่บนโลกออนไลน์ที่รวมกลุ่มคนจากทั่วทุกมุมโลก โดยคนที่ผู้ใช้สื่อสารนั้น อาจจะเป็นคนที่คุ้นเคยหรือไม่คุ้นเคย ดังนั้นการใช้สื่อบนเครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นย่อมมีทั้งผลทางบวกและผลทางลบ โดยมีผู้วิจัยได้อธิบายถึงประโยชน์และข้อจำกัดของเครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ ดังนี้

ประโยชน์ของเครือข่ายสังคมออนไลน์

(สุขุมาลัย คีตรอบ, 2552) ได้กล่าวถึงการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ว่า

1. ด้านการศึกษา สามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางวิชาการ ข้อมูลด้านการบันเทิง ด้านการแพทย์ และอื่นๆ ที่น่าสนใจ ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์จะ

ทำหน้าที่เสมือนเป็นห้องสมุดขนาดใหญ่ผู้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ สามารถติดต่อกับผู้ใช้คนอื่นๆ ต่างสถานที่เพื่อค้นหาข้อมูลที่ต้องการศึกษาได้ทั้งที่ข้อมูลที่เป็น ข้อความ เสียงภาพเคลื่อนไหวต่างๆ เป็นต้น

2. ด้านการบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ สันทนาการ เช่น การค้นหาวารสารต่างๆ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่เรียกว่า Magazine online รวมทั้งหนังสือพิมพ์และข่าวสารอื่นๆ โดยมรภาพประกอบที่จอคอมพิวเตอร์เหมือนกับวารสารตามร้านหนังสือทั่วไป สามารถฟังวิทยุผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ได้สามารถดึงข้อมูล (Download) ภาพยนตร์ เพลง ทั้งเก่าและใหม่มาดูได้ เพื่อการใช้ชีวิตในสังคมออนไลน์เป็นไปอย่างสร้างสรรค์สร้างประโยชน์ให้แก่สังคม มีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิตผู้ใช้ควรเลือกแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ หรืออินเทอร์เน็ต อย่างรู้เท่าทัน และมีวิจารณญาณ รู้จักแยกแยะสิ่งถูกและผิดมีความหนักแน่นในศีลธรรม ไม่ลุ่มหลงไปกับสิ่งยั่วยวนในรูปแบบต่างๆ รวมถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับภัยอันตราย หรือผลเสียที่อาจได้รับ เพื่อเตรียมตัวให้พร้อมก่อนเกิดเหตุ และใช้งานผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยความเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกันทำให้เกิดสังคมของการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นไปอย่างมีความสุข

(จักรกริช ปิยะ, 2557) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเครือข่ายสังคมออนไลน์ ดังนี้

1. เป็นสื่อที่แพร่กระจายด้วยปฏิสัมพันธ์เชิงสังคมตรงนี้ไม่ต่างจากคนเราสมัยก่อนที่เกิดเรื่องราวที่น่าสนใจอะไรขึ้นมา ก็พากันมานั่งพูดคุยกันจนเกิดสภาพ Talk of the town แต่เมื่อมาอยู่ในโลกออนไลน์ การแพร่กระจายของสื่อก็ทำได้ง่ายขึ้นโดยเกิดจากการแบ่งปันเนื้อหา (Content Sharing) จากใครก็ได้ อย่างกรณีของป้า Susan Boyle ที่ดังกันข้ามโลกเพียงไม่กี่สัปดาห์จากการลงคลิปที่ประกวดร้องเพลงในรายการ Britain's Got Talent ผ่านทาง YouTube เป็นต้น ทั้งนี้ Social media อาจจะอยู่ในรูปของเนื้อหา รูปภาพ เสียงหรือวิดีโอ

2. เป็นสื่อที่เปลี่ยนแปลงสื่อเดิมที่แพร่กระจายข่าวสารแบบทางเดียว (one-to-many) เป็น แบบการสนทนาที่สามารถมีผู้เข้าร่วมได้หลายๆ คน (many-to-many) เมื่อมีสภาพของการเป็นสื่อสังคม สิ่งสำคัญก็คือการสนทนาพาทีที่เกิดขึ้น อาจจะเป็นการรวมกลุ่มคุยในเรื่องที่สนใจร่วมกัน หรือการวิพากษ์วิจารณ์สินค้าหรือบริการต่างๆ โดยที่ไม่มีใครเข้ามาควบคุมเนื้อหาของการสนทนา แม้กระทั่งตัวผู้ผลิตเนื้อหานั้นเอง เพราะผู้ที่ได้รับสารมีสิทธิที่จะเข้าร่วมในรูปแบบของการเพิ่มเติมความคิดเห็น หรือแม้กระทั่งเข้าไปแก้ไขเนื้อหานั้นได้ด้วยตัวเอง

3. เป็นสื่อที่เปลี่ยนผู้คนจากผู้บริโภคเนื้อหาเป็นผู้ผลิตเนื้อหาจากคนตัวเล็กๆ ในสังคมที่แต่เดิมไม่มีปากมีเสียงอะไรมากนัก เพราะเป็นเพียงคนรับสื่อ ขณะที่สื่อจำพวก โทรทัศน์ วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์ จะเป็นผู้ทรงอิทธิพลอย่างมาก สามารถชี้ชะตาใครต่อใคร หรือสินค้า หรือบริการใด โดยที่เราแทบจะไม่มีทางอุทธรณ์ แต่เมื่อเป็น Social media ที่แทบจะไม่มีต้นทุนทำให้ใครๆ ก็สามารถผลิตเนื้อหาและกระจายไปยังผู้รับสารได้อย่างเสรี หากใครผลิตเนื้อหาที่โดนใจคนหมู่

มาก ก็จะเป็นผู้ทรงอิทธิพลไป ยิ่งหากเป็นในทางการตลาด ก็สามารโน้มมน้าวผู้ติดตามในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการได้โดยง่าย

McQual 1987 อ้างถึงใน (ฉัฐมณฑน์ ตั้งกิจถาวร, 2557) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

1. สร้างความบันเทิง (Entertainment) ผู้รับสารบริโภคสื่อเพื่อความเพลิดเพลิน บันเทิงใจ เพื่อผ่อนคลายความเครียด เป็นการฆ่าเวลา ระบายอารมณ์ หรือหลีกเลี่ยงจากปัญหาที่เกิดขึ้นกับชีวิตประจำวัน เป็นการปลีกตัวออกจากโลกแห่งความจริงเข้าไปอยู่ในโลกเสมือนจริงที่สามารถสร้างความสุขได้มากกว่า

2. ใช้เป็นแหล่งที่รวบรวมข้อมูลข่าวสาร (Information) เพื่อแสวงหาข้อมูลข่าวสาร ที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ทำให้มีโอกาสในการรับรู้ถึงประวัติศาสตร์หรือเหตุการณ์ คำแนะนำ และนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตต่อไป

3. สร้างอัตลักษณ์ส่วนบุคคล (Personal Identity) ผู้รับสารมีลักษณะเฉพาะเจาะจง และสามารถเลือกสื่อที่มีอยู่เป็นจำนวนมากเพื่อสะท้อนสนับสนุนหรือสร้างความต่าง เช่น ในการแสดงตัวตนที่ไม่ใช่ตัวตนบนสังคมออนไลน์ เป็นการสะท้อนความต้องการภายในจิตใจของตนเอง หรือต้องการที่จะสร้างโลกใหม่เพื่อมาปกป้องหรือปกปิดตัวตนที่แท้จริง หรือในการทำธุรกิจการใช้ประโยชน์จากสื่อ คือ การสร้างอัตลักษณ์ส่วนบุคคล ได้แก่ การที่บุคคลพัฒนาความเป็นตัวตนจากการใช้สื่อเป็นแหล่งข้อมูลเรียนรู้บุคคลต้นแบบการใช้ชีวิต สิ่งเหล่านี้จะหล่อหลอมให้เป็นอัตลักษณ์ของตนเอง ซึ่งในทางธุรกิจในยุคการสื่อสารไร้พรมแดนมีความจำเป็นในการสร้างบุคลิกลักษณะของนักธุรกิจถึงแม้จะเป็นการสื่อสารทางอ้อมก็ตาม (ขจรจิต บุณนาค, 2557, หน้า 170 - 184)

4. การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม (Personal Relationships and Social Interaction) ผู้รับสารสามารถเลือกที่จะเปิดรับสื่อที่มีความหลากหลาย เพื่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความสัมพันธ์กับทางสังคม สิ่งที่เป็นสื่อไม่ว่าจะเป็น ละคร กีฬา ข่าวเหตุการณ์ หรือกระแสต่างๆ ที่กำลังเป็นที่นิยมช่วงเวลานั้น ทำให้ผู้รับสารมีโอกาสนำไปใช้พูดคุยเพื่อก่อปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เพื่อลดความไม่รู้ให้น้อยลงเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แง่คิด ทศนคติต่อกัน และทำให้ผู้รับสารมีความรู้เพิ่มมากขึ้นจากการสื่อสารในแต่ละครั้งด้วย

ข้อจำกัดทางเครือข่ายสังคมออนไลน์

(มานิตย์ จุมปา, 2554) กล่าวถึงผลเสียของเครือข่ายสังคมออนไลน์ ดังนี้

1. ครอบครัวผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต หรือใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นระยะเวลานานอาจทำให้สัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวลดลง

2. การเรียน การใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ จนไม่สามารถแบ่งเวลาได้อย่างเหมาะสม อาจเกิดผลกระทบต่อหน้าที่ความรับผิดชอบของเด็กโดยตรง เช่น เด็กไม่สนใจการเรียน ไม่ทำการบ้าน หนีเรียน ผลการเรียนตกลงจากเดิม

3. สุขภาพ ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตหรือใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ติดต่อกันเป็นเวลานานเกินไปอาจก่อให้เกิดปัญหา โรคจิตอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นอาการทางจิตประเภทหนึ่งมีอาการที่ต้องสงสัย เช่น มีความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตต่อเนื่องกันเป็นเวลานานเรื่อยๆ รู้สึกหงุดหงิด หดู่ กระวนกระวาย ก่อให้เกิดผลเสียต่อร่างกาย เช่น ปวดเมื่อยตามตัว ข้อมือ และเหนื่อยล้าทางสายตา

4. สังคมการที่ผู้ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์บางคนสร้างตัวตนขึ้นมาใหม่ในการสนทนากับผู้อื่นโดยให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ เช่น เพศ อายุ ภาพถ่ายอาชีพ และข้อมูลส่วนตัวด้านอื่นๆ

(วิมลพร รัชตก, 2555) ได้กล่าวถึงผลเสียของเครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ว่า

1. การคุกคามผ่านสื่อออนไลน์ (Cyber Bullying) คือการคุกคามหรือรังแกกันผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งอีเมลข่มขู่หรือแบล็คเมล การส่งข้อความทางโทรศัพท์ การข่มขู่ทางโทรศัพท์ โปรแกรมออนไลน์ และชัดเจนที่สุดคือการคุกคามผ่านสื่อสังคมออนไลน์ แม้ว่าการคุกคามกันบนโลกออนไลน์จะไม่ใช้การทำร้ายร่างกายหรือมีใครได้รับบาดเจ็บ แต่เป็นการทำร้ายทางอารมณ์ความรู้สึกซึ่งสามารถสร้างบาดแผลที่รุนแรงมากในทางจิตวิทยาอันจะส่งผลให้เกิดอาการหวาดระแวง ซึมเศร้า หดู่ ไปจนถึงการฆ่าตัวตายในที่สุด

2. การโจรกรรมเอกลักษณ์บุคคล (Identity Theft) ได้กลายเป็นปัญหาใหญ่ทั้งในสังคมไทยและประเทศอื่นๆทั่วโลก และยังเป็นอีกสาเหตุของการเติบโตอันรวดเร็วของจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ มีรายงานจากกรมสถิติออสเตรเลียเมื่อปี 2008 ว่ามีประชาชนตั้งแต่อายุ 12 ปีขึ้นไป ตกเป็นเหยื่อของการโจรกรรมเอกลักษณ์บุคคลหรือข้อมูลส่วนตัวอื่นๆ รวมกว่า 806,000 คน เช่นเดียวกับที่สื่อมวลชนไทยรายงานข่าวการโจรกรรมเอกลักษณ์บุคคลที่เพิ่มขึ้นใน 5 ปีที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่องซึ่งมีทั้งในกรณีของการแอบอ้างตัวตนเพื่อขูดรีดทรัพย์สิน ไปจนถึงการล่อลวงไปมีสัมพันธ์เชิงชู้สาว เป็นต้น

เฟซบุ๊กและทวิตเตอร์ก็เป็นเว็บเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เอื้ออำนวยให้เกิดการโจรกรรมเอกลักษณ์หรือข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างง่ายดายด้วยเครื่องมือ “แก้ไขข้อมูลส่วนตัว” (Edit your profile) ซึ่งจะแสดงทั้งชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ความสนใจส่วนตัว อีเมล รายชื่อเพื่อนสนิท หรือแม้กระทั่งข้อมูลส่วนตัวต่างๆ อย่างสถานะความสัมพันธ์กับคนรัก ซึ่งยิ่งข้อมูลเหล่านี้ที่แสดงอยู่บนเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์มากเท่าไรก็จะยิ่งช่วยให้ผู้ร้ายสามารถลอกเลียนเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของ

3. เครือข่ายสังคมออนไลน์สร้างปัญหาทางความสัมพันธ์ของคนในสังคม ทำให้คนห่างไกลกันมากขึ้น เพราะวิธีการสื่อสารกับคนรู้จักและคนแปลกหน้าบนอินเทอร์เน็ตทำให้ความรู้สึกของคนเปลี่ยนไป ผลกระทบทางลบอีกอย่างหนึ่งของเครือข่ายสังคมออนไลน์คือความสัมพันธ์ของคนในสังคม แม้มันจะช่วยสร้างสัมพันธ์ภาพให้เรากับคนที่ไม่สนิทให้รู้จักกันแน่นแฟ้นได้ง่ายขึ้น แต่คนเรามักจะมองไม่เห็นว่าการที่เครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นก็ทำให้เราห่างไกลจากคนที่เราสนิทด้วยมากขึ้น ด้วย

ความเป็น “เครือข่ายสังคม” จึงทำให้สมาชิกส่วนใหญ่คิดว่าเพียงแค่เป็นสมาชิกในเครือข่ายก็เท่ากับเป็นการเข้าสังคมแล้วเราเพื่อไปแอบอ้างในการก่ออาชญากรรมได้ง่ายขึ้น

4. สื่อสังคมออนไลน์มีผลกระทบทางลบต่อการทำงานทั้งของนายจ้าง ลูกจ้าง และแม้กระทั่งว่าที่พนักงานในอนาคต เพราะสื่อที่เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์จะคอยรบกวนการทำงานสมาธิของพนักงาน ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง เพิ่มมูลค่าต้นทุนของบริษัท และยังเป็นอันตรายต่อชื่อเสียงอีกทั้งความน่าเชื่อถือของบริษัท เพียงแค่พนักงานบางคนลืมตั้งค่าความเป็นส่วนตัวในตัวในทะเบียนเครือข่ายสังคมออนไลน์ก็อาจต้องลงเอยด้วยการถูกไล่ออกจากบริษัทเพราะไปแสดงข้อความที่ไม่เหมาะสมไว้ก็เป็นได้ ยิ่งไปกว่านั้นเครือข่ายสังคมออนไลน์ก็อาจเป็นภัยแก่คนที่กำลังหางานทำ เพราะทั้งเฟซบุ๊กและมายสเปซต่างก็เป็นแหล่งข้อมูลชั้นเยี่ยมของหลายบริษัทต่างๆ ในการสอดส่องพฤติกรรมของผู้สมัครงานเพื่อใช้คัดกรองพนักงาน เพิ่มประวัติบนเฟซบุ๊กจำนวนมาก แสดงข้อมูลหลายๆสิ่งที่คุณหางานไม่ยากให้เจ้านายในอนาคตของตัวเองรับรู้ เว็บไซต์หางานชื่อดังอย่าง Careerbuilder.com ระบุว่ากว่า 45% ของนายจ้างใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการคัดเลือกพนักงาน

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปคุณประโยชน์และผลเสียของเครือข่ายสังคมออนไลน์ ดังนี้

ผลกระทบต่อบุคคล

ทางบวก: เป็นสังคมเสมือนจริงขนาดใหญ่ ที่รวมกลุ่มคนจากทั่วทุกมุมโลกที่มีความแตกต่างทาง เพศ เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ไขว้ร่วมกัน สามารถสร้างการปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนตัว ข่าวสารต่างๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ที่ผู้ใช้มีความสนใจร่วมกัน เกิดมิตรภาพอันดีระหว่างกลุ่มคนถือเป็นการสร้างมิตรภาพไร้พรมแดน

ทางลบ: เวลาส่วนตัวลดน้อยลง มีพฤติกรรมติดเครื่องมือสื่อสาร การเสพข่าวสารทางโลกออนไลน์มากเกินไปส่งผลทำให้พฤติกรรมของมนุษย์แปรเปลี่ยน การมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างหรือคนใกล้ตัวลดลง อาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคซึมเศร้า และส่งผลเสียต่อสุขภาพ เช่น ปวดเมื่อย สายตาสั้น สมาธิสั้น การควบคุมอารมณ์ต่ำ เป็นต้น

ผลกระทบต่อครอบครัว

ทางบวก: ื่อประโยชน์ในเรื่องของระยะเวลา และระยะทาง เนื่องจากปัจจุบันการใช้ชีวิตในสังคมแบบเร่งรีบ บางครอบครัวที่มีเวลาไม่ตรงกันก็สามารถติดต่อกันผ่านทางสื่อออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว

ทางลบ: การพูดคุยด้วยวาจาจะลดน้อยลง โดยเทคโนโลยีได้เข้ามาแทนที่จากเดิมการปฏิสัมพันธ์ของคนภายในครอบครัวจะเป็นการพูดคุยกันแบบซึ่งหน้า สนใจคนภายในครอบครัวลดลง มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนบนโลกออนไลน์มากกว่าคนในครอบครัว

ผลกระทบต่อสังคม

ทางบวก: สามารถรับข้อมูลข่าวสารได้ทันต่อเหตุการณ์ที่กำลังเป็นกระแสในสังคม หรือข่าวต่วนต่างๆ สามารถติดต่อกับบุคคลที่ไม่คุ้นเคยมาก่อนเป็นการสร้างมิตรภาพใหม่ๆ ทำให้เข้าถึงบุคคล หรือกลุ่มคนได้ง่ายขึ้น การติดต่อสื่อสารกันทางสังคมเครือข่ายออนไลน์ ทำให้คนมีความสามารถในการเข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้น เพราะผู้คนสามารถที่จะสื่อสารกับทุกคนที่ต้องการ

ทางลบ: เกิดการล่อลวง เลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ภัยคุกคาม มีกลุ่มมิจฉาชีพแอบแฝง บางบุคคลไม่เปิดเผยข้อมูลที่แท้จริงของตนเอง และบางข่าวสารยังไม่ได้รับการยืนยันว่าเป็นจริงหรือไม่ ส่งผลให้เกิดภัยต่อสังคม และส่งผลก่อให้เกิดคดีอาชญากรรมต่างๆ ด้วยนวัตกรรมและพฤติกรรมของมนุษย์ในยุคปัจจุบันจะติดอยู่กับโลกออนไลน์ วัตถุประสงค์การรับข่าวสารมากกว่าวิทยุ โทรทัศน์ โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน ด้วยประสบการณ์การเรียนรู้ที่น้อย ขาดวิจารณญาณในการไตร่ตรอง ไม่รู้เท่าทันภัยของสังคมก็สามารถตกเป็นเหยื่อของบุคคลที่ไม่ประสงค์ดีได้อย่างง่ายดาย

1.6 เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการศึกษา

ในโลกยุคปัจจุบันถือเป็นยุคสารสนเทศ ที่มีการเชื่อมต่อกันบนโลกเสมือนหรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยผู้ใช้ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดบนโลกนี้สามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้อย่างง่ายดาย ผ่านช่องทางการสื่อสารบนเว็บไซต์ นอกเหนือจากเพื่อความบันเทิงและการรับข่าวสารแล้ว ทุกสถาบันและองค์กรต่างๆ ได้ให้ความสำคัญกับการสื่อสารบนเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างมากเพราะช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ระยะเวลา ฯลฯ และในแวดวงการศึกษาก็นำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด และเป็นการอำนวยความสะดวกทั้งตัวผู้เรียนและผู้สอน

(ใจทิพย์ ณ สงขลา, 2542) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนผ่านเครือข่าย (Web-based Instruction) หมายถึง การผนวกคุณสมบัติของเครือข่ายเวปไซด์ไว้เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ในมิติที่ไม่มีขอบเขตจำกัดด้วยระยะทางและเวลาที่แตกต่างกันของผู้เรียน

(ถนอมพร เลหาจรัสแสง, 2545) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนบนเครือข่ายเป็นการจัดการเรียนการสอนผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยใช้ประโยชน์จากบริการบนเครือข่ายที่มีชื่อว่า เวิลด์ไวด์เวป (World Wide Web) ซึ่งมีข้อได้เปรียบคือผู้เรียนสามารถเข้าเรียนได้ในเวลาและสถานที่ตามสะดวกแก่ผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถเข้าถึงคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนในเวลาเรียนที่กำหนดเท่านั้น ซึ่งผู้สอนสามารถทำได้ในลักษณะการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ส่วนใหญ่ในขณะที่ยังมีการนัดหมายเข้าชั้นเรียนบ้าง หรือการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์เพื่อเสริมการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติก็ได้

(สุชีรา มีอาษา และมนต์ชัย เทียนทอง, 2554) ได้กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทโดยตรง ระบบการศึกษา เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือช่วยในการรวบรวม ข้อมูลข่าวสาร ความรู้การจัดระบบการประมวลผล การส่งผ่านการสื่อสารด้วยความเร็วสูงและมีปริมาณมากการ นำเสนอและแสดงผลด้วยระบบสื่อต่างๆ ทั้งในด้านข้อมูล รูปภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหวและวีดิทัศน์ สามารถสร้างระบบการมีปฏิสัมพันธ์แบบโต้ตอบทำให้การเรียนรู้ใหม่ประสบความสำเร็จการสร้าง ความรู้ (Knowledge Construction) โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนผู้ เรียนใหม่มีความกระตือรือร้น เปลี่ยนพฤติกรรมจากการเรียนรูแบบเฉื่อย มาเป็นการเรียนรู้แบบมี ชีวิตชีวา มีการแสวงหา มีทักษะในการเลือกรับข้อมูลวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ การออกแบบและการสร้างความรู้จำเป็นต้องสร้างบทเรียนใหม่มีลักษณะสำคัญหลายอย่างรวมกันตาม ความเหมาะสม เช่น การมีปฏิสัมพันธ์การเป็นอิสระกับระยะทางและเวลาการเข้าถึงได้ทั่วโลก การ ควบคุมกิจกรรม และความสะดวกใช้งานง่ายมีประสิทธิภาพและต้นทุนต่ำ

(ญาณิ นานาผลอย, 2555) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันเทคโนโลยีเปลี่ยนไป การเรียนบน เครื่องข่ายคอมพิวเตอร์จึงถูกนำมาใช้เพื่อการเรียนการสอนเพื่อมุ่งขยายโอกาสการศึกษาให้ต่อเนื่อง และเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นการบริการการเรียนรู้ภายใต้หลักการสำคัญ คือ ความ ยืดหยุ่น ความสามารถในการเข้าถึงประสิทธิภาพ และความสามารถในการรวบรวมความรู้ การจัดการ เรียนการสอนบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์นั้น เป็นการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ ที่เป็นช่องทางการ ถ่ายทอดเนื้อหาเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและเป็นเครื่องมือในการสร้างองค์ความรู้ บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนแบบผ่านระบบออนไลน์โดยเฉพาะใน ด้านการติดต่อสื่อสารรูปแบบต่างๆ เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (chat) กระดานสนทนา (Discussion Board) กระดานข่าว (Bulletin Board) สนับสนุนการปฏิสัมพันธ์และการเรียนแบบ ร่วมมือระหว่างสมาชิกหรือผู้เรียน ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ที่มีความต่อเนื่องและสมาชิกมีส่วนร่วมอย่าง แข็งขันจะพัฒนาไปสู่ชุมชนการเรียนรู้

(ติชัมพร สมรูป, 2555) ได้กล่าวว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์มีความน่าสนใจ มี การใช้งานที่ง่าย และหลากหลายรูปแบบในการนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งจะเห็นได้ จากภาครัฐเองก็ให้เห็นความสำคัญ จนถึงกับมีโครงการพัฒนาอย่างจริงจัง

(ขวัญชีวี เทพพิทักษ์, 2559) ได้กล่าวว่า การพัฒนาการศึกษาเกี่ยวกับเครือข่ายสังคม ออนไลน์ เป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่ในการเรียนการสอนซึ่งทำให้ผู้สอนและผู้เรียนใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น นอกเหนือจากเวลาที่อยู่ในห้องเรียนเป็นการลดช่องว่างระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนอีกช่องทางหนึ่ง ดังนั้น บุคลากรทางการศึกษา จึงควรมีความรู้ ความเข้าใจและมีเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้ เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา รูปแบบ การจัดการเรียนรู้ และการสร้างสังคมเครือข่ายผู้เรียนออนไลน์ให้ สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

จากบทความของผู้วิจัยข้างต้น สามารถสรุปเครือข่ายสังคมออนไลน์กับการศึกษาได้ดังนี้ การเรียนการสอนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์นั้น เป็นช่องทางการถ่ายทอดเนื้อหา ข่าวสาร และองค์ความรู้ต่างๆ ซึ่งได้รับแรงผลักดันจากหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องด้านศึกษาในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกับการศึกษาในประเทศไทย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การศึกษาตามอัธยาศัย ผู้เรียนสามารถเชื่อมต่อกับผู้สอนและผู้เรียนด้วยกันเองเป็นการลดช่องว่างระหว่างผู้เรียนและผู้สอน มีอิสระในการค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ บนโลกออนไลน์ อาทิ เช่น Google, Wikipedia และเว็บไซต์อื่นๆ อีกมากมาย อีกทั้งยังเป็นการอำนวยความสะดวกด้านการเรียนรู้ และลดทอนต้นทุนของค่าใช้จ่าย

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญของแนวคิด ทฤษฎี องค์ประกอบ ประเภทของสื่อคุณประโยชน์ ผลเสีย และการนำไปใช้กับการศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกสื่อบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ความสะดวกในการใช้งาน คุณสมบัติ และความนิยมของคนกลุ่มมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) หรือ สพอธ จากผลการสำรวจประจำปี 2559 เฟซบุ๊ก คือ สื่อสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยม คิดผลเฉลี่ยเป็น 94.8 % สื่อสังคมออนไลน์ที่ถูกใช้งานบ่อยที่สุด 84.2% โดยกลุ่มที่ใช้งานมากที่สุด คือ กลุ่มคน Gen Y

เว็บไซต์คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ให้ความหมายของ Gen Y ไว้ว่า คือ บุคคลที่เกิดในยุคที่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์ และ อินเทอร์เน็ต มีการระบุปีเกิดของคนรุ่นนี้หลากหลายมาก แต่นักวิชาการส่วนใหญ่ ระบุว่าเกิดระหว่าง พ.ศ. 2524-2543 เฉลี่ยช่วงอายุระหว่าง 16-35 ปี เป็นคนที่ชอบเทคโนโลยี ชอบความเร็ว ทันทีทันใด ไม่ชอบรอนาน ชอบสีสันสดใส บรรยากาศสนุกสนาน ชอบให้เอาอกเอาใจ มีลักษณะการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ ไม่ขึ้นชอบความเป็นทางการ มองโลกในแง่ดี มองทุกอย่างแบบสดใส และโลกสวย คนรุ่นนี้มีเอกลักษณ์ทางการใช้ภาษาแบบสร้างสรรค์ ฉีกกฎเกณฑ์ จึงทำให้เกิดภาษาปาก (Slang) มากมาย จนทำให้กลุ่มชนนิยมมองว่าเป็นการสร้างภาษาวิบัติ แต่ถ้ามองด้วยมุมมองที่ยอมรับความแตกต่างได้ จะเห็นว่าเป็นวิวัฒนาการของภาษาที่ยังมีชีวิตอยู่ เช่น ภาษาไทยของเรา

จากการศึกษาข้อมูลและผลการสำรวจตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยเห็นควรใช้สื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook) ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพราะตรงตามกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็น

ช่วงระดับอายุตั้งแต่ 16 ขึ้นไป โดยผู้เรียนสามารถสร้างบัญชีข้อมูลส่วนตัว เช่น รูปภาพ สถานศึกษา สถานภาพ ฯลฯ อีกทั้งสามารถติดต่อสื่อสารเพื่อนๆ ในชั้นเรียนผ่านแชท การโพสต์เรื่องราว แสดงความคิดเห็นของตนเอง และสามารถแบ่งปันภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวต่างๆ ของตนเอง

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

2.1 ความหมายของจริยธรรม

คนส่วนใหญ่จะเข้าใจว่า “คุณธรรมจริยธรรม” คำทั้งสองมีความหมายเป็นอันเดียว หรือมีความหมายเหมือนกัน แต่อันที่จริงแล้วเป็นคำที่แยกออกจากกันแต่มีความสัมพันธ์กัน และมีความหมายที่แตกต่างกันออกไป โดยมีผู้วิจัย พระอาจารย์ และบุคคลสำคัญให้ความหมายไว้ ดังนี้

ความหมายของคำว่า จริยธรรม (Moral)

(พุทธทาส, 2554) ได้อรรถาธิบายไว้ว่า จริย หมายถึง ความประพฤติที่มีอยู่ในแต่ละสิ่งซึ่งเป็นที่ตั้งแห่งความยึดถือ เป็นไปได้ทั้งทางดีและทางร้าย คือ ไม่ว่าจะทำให้จิตใจยินดี หรือยินร้าย ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของมัน ส่วนคำว่า ธรรม มีความหมาย 4 อย่าง คือ

- 1) ธรรมะ คือ ธรรมชาติ
- 2) ธรรมะ คือ กฎธรรมชาติที่เรามีหน้าที่ต้องเรียนรู้
- 3) ธรรมะ คือ หน้าที่ตามกฎของธรรมชาติ เรามีหน้าที่ต้องปฏิบัติ
- 4) ธรรมะ คือ ผลจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น เรามีหน้าที่จะต้องมี หรือใช้มันอย่าง

ถูกต้อง

อรพินทร์ สันติชัยอนันต์ (2549: 15) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สภาพคุณงามความดีที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละบุคคล หรือความรู้สึกนึกคิดที่จะประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

(สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2549) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หลักธรรมหรือระบบคุณค่าที่มนุษย์ ชุมชน สังคม ตระหนักรู้ ให้ความสำคัญ และยึดถือเป็นมโนธรรมสำนึก เป็นจิตวิญญาณที่สะท้อนถึงความจริง ความดีงาม ความถูกต้องและความสุข ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีน้ำใจต่อกัน

(สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา, 2549) ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง การปฏิบัติตนและประพฤติตนตามศีลธรรมอันดี และยึดหลัก จริยธรรมความถูกต้องและดีงาม รู้จักไตร่ตรองแยกแยะความดีความชั่ว ถูก-ผิด ควร-ไม่ควร เป็นการควบคุมตนเอง และเป็นการควบคุมกันเองในกลุ่มหรือเป็นศีลธรรมเฉพาะกลุ่ม

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ให้จริยธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุขโดย 8 คุณธรรมพื้นฐาน ประกอบด้วย ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ

(ประกาศรี สีสหอำไพ, 2543) ได้ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม คือหลักจริยาที่สร้างความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดีทางศีลธรรมมีคุณงามความดีภายในจิตใจจนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข ความยินดี การกระทำที่ดีย่อมได้รับผลของความดี คือ ความชื่นชมยกย่องในขณะที่การกระทำชั่วย่อมได้รับผลของความชั่ว คือ ความเจ็บปวด หรือความทุกข์ต่างๆ

(กรมการศาสนา, 2552) จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดี เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประคับประคองใจให้เกลียดความชั่ว กลัวบาป ใฝ่ความดี เป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดีมีความสงบเย็นภายในและเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝัง โดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดขึ้นและให้เหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย

(พระมหาวิเชาว์ ปญญาวชิโร ดร. และคณะ, 2548) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดี เป็นมโนธรรมเป็นความคิดดีที่กระตุ้นให้มีการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่ดีงาม และสามารถจำแนกความถูกผิดได้มีสติสัมปชัญญะมีความรับผิดชอบชั่วดี มีอุปนิสัยความตั้งใจและเจตนาที่ดีงาม

(พระบำรุง ปญญาพล (โพธิ์ศรี), 2554) ได้อธิบายไว้ว่า สิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์ เป็นลักษณะของความรู้สึกรู้จักคิดทางจิตใจ เป็นสภาพคุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจของมนุษย์เป็นเวลายาวนาน เป็นตัวกระตุ้นให้มีการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่ดีงาม คุณธรรมเป็นสิ่งที่ดีงามทางจิตใจ เป็นคุณค่าของชีวิตในการบำเพ็ญประโยชน์ ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่เพื่อนมนุษย์ ให้เกิดความรักสามัคคี ความอบอุ่นมั่นคงในชีวิต ดังนั้นคุณธรรมเป็นบ่อเกิดของจริยธรรม

(พระครูประโชติจันทิมล (นาม จนทโชโต), 2559) ได้อธิบายไว้ว่า การพัฒนาบุคคลด้วยคุณธรรมต้องฝึกฝนให้มีความรู้สึกตระหนักรู้ว่าอะไรดี อะไรควร อะไรไม่ควร อะไรไม่ดี และปฏิบัติแต่ในทางที่ถูกที่ควรให้เป็นปกติวิสัย การพัฒนาในสิ่งดังกล่าวควรใช้สิ่งโน้มนำให้มีคุณธรรมสูง มีความระลึกได้ว่าอะไรไม่ควร และความรู้สึกตัวว่ากำลังทำอะไรอยู่ ผู้หวังความสงบสุขความเจริญและความมั่นคงแก่ตนเองและประเทศชาติ ต้องฝึกฝนตนเองให้มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นมากสำหรับบุคลากรที่พึงประสงค์ขององค์การ องค์การควรให้การส่งเสริมสนับสนุนและชักจูงให้บุคลากรขององค์กรสนใจคุณธรรม และพร้อมปฏิบัติชีวิตการทำงานของตนเองต่อไป

(Carroll J. B., 1989) อธิบายว่า จริยธรรมเป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ว่า อะไรดีกับอะไรเลว และเกี่ยวกับหน้าที่ทางศีลธรรมและหน้าที่ความรับผิดชอบ จริยธรรมสามารถถือได้ว่าเป็นชุดของหลักการทางศีลธรรมหรือคุณค่าทางศีลธรรม ศีลธรรมเป็นลัทธิ หรือระบบหลักแห่ง

ความประพฤติทางศีลธรรม ส่วนหลักแห่งความประพฤติทางศีลธรรม หมายถึง หลักที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง ซึ่งถ้าหากจะพิจารณาโดยรวมแล้วศีลธรรมและจริยธรรมมีความหมายที่ใกล้เคียงกันมากจนสามารถใช้แทนกันได้

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น พระอาจารย์และบุคคลสำคัญข้างต้นแล้วนั้น สามารถสรุปความหมายของจริยธรรม ดังนี้ จริยธรรม หมายถึง หลักธรรมที่ผ่านความรู้สึกรู้สึกขึ้นทางจิตใจ โดยจิต รู้คิด รู้ทำ รู้ผล มีสติสัมปชัญญะพึงระลึกถึงผลแห่งการกระทำของตน สามารถแยกแยะสิ่งดี เลว ควรกระทำ ไม่ควรกระทำ ประพฤติตนตามที่จริยสังคัม และกฎเกณฑ์ทางสังคัมที่กำหนดไว้ ไม่มีจิตคำนึงถึงแต่ส่วนตน มีจิตคำนึงถึงส่วนรวมเป็นหลัก บุคคลนั้นก็จะดำเนินชีวิตได้ตามปกติสุข

2.2 คุณค่าและความสำคัญของจริยธรรม

จริยธรรมเป็นพื้นฐานของสังคัม และทุกขนชั้น ต้องมีหากขาดคุณธรรมจริยธรรมไปก็ จะทำให้สังคัมนั้นไร้คุณธรรม เป็นบ่อเกิดของปัญหาในด้านต่างๆ โดยมีผู้วิจัยและบุคคลสำคัญของชาติ ได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของคุณธรรมไว้ ดังนี้

Socrates ได้แสดงความเห็นว่า จริยธรรมที่แท้จริงมีคุณค่าภายในตัวของมัน คือทำให้ผู้ครอบครองความดีเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

Plato ได้แสดงความเห็นว่า จริยธรรม ต้องตั้งอยู่บนความรู้ สิ่งที่ยึดถือว่าเป็นคุณธรรม เช่น ความกล้าหาญ ความพอดี ความยุติธรรม และศาสนกิจ จะไม่เป็นคุณธรรม หากสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ไม่มีความรู้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ สังคัมที่คนในสังคัมไม่มีคุณธรรมจริยธรรม ก็เป็นสังคัมไร้ระเบียบ มีการเบียดเบียน ละเมิดและขัดแย้งกัน

(เพ็ญแข ประจันปัจจนิก, 2520) นำเสนอพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ (รัชกาลที่ 9) ได้พระราชทานพระราชดำรัสไว้ในพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้าเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมเพื่อให้เป็นสมบัติของคนไทยทั้งประเทศ มีอยู่ 4 ประการ ดังนี้

- 1) การรักษาความสัตย์ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม
- 2) การรู้จักข่มใจตนเองฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น
- 3) การอดทน อดกลั้นและอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลประการใด
- 4) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้สละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

(ป่วย อึ้งภากรณ์, 2545) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของคุณธรรม และจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาไว้ว่า

1) เพื่อที่จะอบรมนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีศีลธรรม เป็นพลเมืองที่ดี มีความคิดชอบ ทำชอบ ประพฤติชอบ

2) ควรจะอบรมนักเรียน รวมทั้งนักศึกษามหาวิทยาลัยให้รู้จักใช้ความคิด รู้จักบำรุงสติปัญญาให้เฉียบแหลม เพื่อนำมาใช้ประโยชน์แก่ตนและแก่ประชาชน

3) ฝึกนักเรียนให้มีความรู้สำหรับใช้ประกอบอาชีพ โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น พร้อมได้แสดงทัศนะเพิ่มเติมอีกว่า การศึกษาอบรมดังกล่าวไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในสถานศึกษาเท่านั้น โดยเฉพาะหัวข้อที่ 1 ควรได้รับการอบรมจากที่บ้าน ข้อนี้สำคัญมาก แม้จะเป็นเรื่องที่อยู่กันอยู่แล้ว แต่ด้วยสมัยปัจจุบันพ่อ-แม่ ผู้ปกครอง มักโยนความรับผิดชอบไปให้ครู อาจารย์ และสถานศึกษา

(ธานินทร์ กรัยวิเชียร, 2547) ได้กล่าวถึงคุณค่าและความสำคัญว่า การปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย ต้องดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ การ “ปลูก” และการ “ปลุก” ในส่วนของการปลูก นั้นใช้สำหรับเด็กและเยาวชน ที่เปรียบดั่งผ้าขาวและจะเป็นพลังสำคัญที่จะขับเคลื่อนสังคมไทยในอนาคต ซึ่งจะต้องได้รับการปลูกฝังความคิดคุณธรรมและจริยธรรมตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อเจริญงอกงามเป็นเมล็ดพันธุ์แห่งคุณธรรมจริยธรรมที่เผยแพร่ในสังคมต่อไป ส่วนการ “ปลุก” นั้นใช้กับผู้ใหญ่ ที่บางครั้งได้หลงลืมหรือละเลยการนำคุณธรรมจริยธรรมมาใช้ในการประพฤติปฏิบัติให้เกิดการระลึก นึกถึง ตระหนักถึงความสำคัญ และนำคุณธรรมจริยธรรมกลับมาใช้ในการดำรงตน และเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เยาวชนต่อไป

(กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2557) ได้กล่าวถึงคุณค่าและความสำคัญของจริยธรรมไว้พอสรุปได้ว่า เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องมีการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านความรู้ และคุณธรรม ซึ่งจำเป็นต้องกระทำตั้งแต่วัยเด็ก จนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคมในปัจจุบันและอนาคต

จากการศึกษาข้อมูลการวิจัยในข้างต้น ที่กล่าวถึงคุณค่าและความสำคัญของจริยธรรม สามารถสรุป ดังนี้ จริยธรรมมีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ซึ่งต้องใช้การปลูกฝังผ่านการเรียนรู้วางรากแก้วภายในจิตใจ ทั้งนักเรียนและนักศึกษามหาวิทยาลัย เพื่อให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ อันนำมาซึ่งความเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมและประเทศชาติ โดยคุณธรรมภายในจิตใจในไม่สัมฤทธิ์ผล ก็ไม่สามารถแสดงพฤติกรรม ลักษณะนิสัย ตามเกณฑ์ที่ถูกต้องทั้งกาย วาจา และใจ อันก่อให้เกิดประโยชน์ และความสุขทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม นำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของสังคม จึงมีความจำเป็นอย่างมากในการพัฒนาจริยธรรมให้แก่เยาวชนผู้เป็นแรง ความหวัง และฟันเฟืองที่สำคัญของประเทศชาติในอนาคต โดยคุณธรรมเมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมส่งผลดีต่อบุคคลนั้น หาก

คนจำนวนมากๆ ได้รับการส่งเสริมคุณธรรมก็จะส่งให้เกิดสังคมขนาดเล็ก และสังคมขนาดใหญ่ที่มีประสิทธิภาพได้เช่นกัน โดยผู้วิจัยขอแจกแจงประโยชน์ของคุณธรรม ดังนี้

ประโยชน์ต่อตนเอง 1) เป็นที่รักใคร่ของคนอื่น 2) มีความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต
3) สามารถใช้ชีวิตบนกฎพื้นฐานที่สังคมกำหนดอย่างไม่อึดอัดใจ

ประโยชน์ต่อสังคม 1) การเป็นอยู่ของคนในสังคมจะสงบสุข 2) ปัญหาความรุนแรงในสังคมลดลง 3) สังคมมีคุณธรรม

ประโยชน์ต่อประเทศชาติ 1) ประเทศชาติพัฒนา 2) อารามพุทธศาสนา

2.3 แนวคิดการส่งเสริมจริยธรรม

พระบรมราชาวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ (รัชกาลที่ 9) ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 15 ธันวาคม 2503 ความว่า “ให้มีความวิตกไปว่า เด็กชั้นหลังจะห่างเหินจากศาสนาเลยกกลายเป็นคนไม่มีธรรมในใจมากขึ้น คนที่ไม่มีธรรมเป็นเครื่องดำเนินตาม คงจะหันไปทางทุจริตโดยมาก ถ้ารู้หน่อยก็โกงไม่ใคร่คล่อง ถ้าโกงไม่สนิทถ้ารู้มากก็โกงคล่องขึ้นแลโกงพิสดารมากขึ้น การที่หันให้รู้จักวิธี ไม่เป็นเครื่องฝึกหัดให้คนดีแลคนชั่วเป็นแต่ได้วิธีสำหรับจะเรียนความดีความชั่วได้คล่องขึ้น” พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ พ.ศ. 2441 (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2560: สรุปพระราชกระแสรับสั่งสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรฯ รัชกาลที่ 10)

คณะอนุกรรมการการพัฒนานิสิตนักศึกษาออกชั้นเรียน เครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา เขตภาคกลาง เพื่อพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย (2551) ได้กล่าวเกี่ยวกับฐานความคิดเกี่ยวกับความจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่นิสิตนักศึกษา

ฐานความคิดที่ 1 : รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในมาตรา 81 ระบุว่า “รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนเอกชนจัดการศึกษาอบรมเพื่อให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม”

ฐานความคิดที่ 2 : คนมีการศึกษา คือ คนที่พัฒนาเต็มคนคนมีการศึกษา จะต้องได้รับการพัฒนาใน 3 ด้าน

1. ด้านปัญญา คือ รู้อะไร ก็รู้ความจริง คือ มีความรู้จริง เข้าถึงความจริง
2. มีความดีงาม ซึ่งอาจจะเรียกว่า “จริยธรรม”
3. มีความสุข ไม่มีทุกข์

ฐานความคิดที่ 3 : แนวคิดพัฒนานิสิตนักศึกษาด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาเพื่อความเป็นคนสมบูรณ์พร้อมในทุกด้าน ไม่สามารถกระทำได้เฉพาะในห้องเรียน หรือด้วยการให้ความรู้ทางวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว กระบวนการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน การเรียนรู้อันเกิดจากการปฏิบัติจริงตามความคิด ความเชื่อ ความสนใจของตนเอง จะก่อให้เกิดประสบการณ์ตรง และเป็นเส้นทางที่นำไปสู่พัฒนาการทางสติปัญญา การสร้างโอกาสการเรียนรู้นอกชั้นเรียน จึงเป็นบทบาทสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา

ฐานความคิดที่ 4 : พื้นฐานธรรมชาติมนุษย์

จริงๆ แล้วมนุษย์ทุกคนมีเมล็ดพันธุ์ความดีซ่อนอยู่ในหัวใจ ถ้าเราคิดว่าพื้นฐานของมนุษย์ คือ ความเลวร้าย เราจะรู้สึกหดหู่ และมองไม่เห็นความหวัง แต่ถ้าคิดว่ามนุษย์มีธรรมชาติพื้นฐานเป็นความดี เราจะมีกำลังใจและมองหาความหวัง ถ้ามนุษย์ทุกคนมีเมล็ดพันธุ์แห่งความดี ถ้ามีการรดน้ำพรวนดินใส่ปุ๋ยให้ถูกต้อง เมล็ดพันธุ์นี้ก็จะงอกเติบโตแผ่ไพศาลได้ วิธีการที่จะส่งเสริมศีลธรรม คือ การกระตุ้นธรรมชาติเดิมแท้ อันเป็นธรรมชาติแห่งความดีให้โตขึ้น “ศูนย์จริยธรรม” ในสมองของมนุษย์ต้องต่อได้คู่กับ “ศูนย์ความเก่ง”

ฐานความคิดที่ 5 : อิทธิพลของสถาบันศึกษาต่อการพัฒนาบุคลิกภาพนิสิตนักศึกษา

มหาวิทยาลัยมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษา ในช่วงเวลาที่ศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา การเรียนรู้ว่าจะเกิดจากการได้ยิน ได้ฟังจากประสบการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน มีผลต่อการหล่อหลอมคุณธรรมจริยธรรมนิสิตนักศึกษา จึงกล่าวได้ว่านิสิตศึกษากำลังอยู่ในกระบวนการที่ถูกพัฒนา และสามารถที่จะมีการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม

(พระมหาวิเชียร ปญญาวิโร ดร. และคณะ, 2548) ได้กล่าวว่า การสร้างจริยธรรมในสถานศึกษามีสถานศึกษาเป็นจำนวนมากที่ได้ละเลย หรือขาดความเข้มแข็งในการที่จะรักษาหรือส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรทั้งที่เป็นผู้สอนและผู้เรียน ทั้งนี้เพราะมีการมุ่งเน้นการผลิตคนให้มีความรู้เป็นปริญญาชนมากกว่าปัญญาชน หรือบางแห่งผลิตคนแต่เป็นคนที่ไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ มีแต่วุฒิการศึกษาเป็นเครื่องประดับเท่านั้น หรือผลิตคนที่มีความรู้แต่ขาดคุณธรรมและจริยธรรม หรือมีทัศนคติและค่านิยมที่ผิดๆ จนทำให้คนในสังคมวัดคุณค่ากันที่ผลประโยชน์ การมุ่งหาสิ่งตอบสนองความต้องการของตนเองอย่างขาดคุณธรรมประจำใจ มีความฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย การเอาเปรียบซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังได้ให้ความเห็นว่าการแก้ไขหรือการสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา ครูอาจารย์มีส่วนสำคัญในการนำ และการสร้างคุณธรรมจริยธรรม เพราะเป็นเรื่องภายในจิตใจที่สะท้อนออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอก ครูจึงควรเป็นแบบอย่างที่ดี ครูจะต้องสร้างจิตใจที่มีความเมตตากรุณาต่อนักเรียน มีความปรารถนาดีต่อนักเรียน การสอนทุกครั้งจะต้องสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและทักษะชีวิต ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาของ

นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ครูต้องหมั่นหาบทความ บทความรายงานการวิจัยงานเขียนเรื่องราว หรืออาจสร้างบทความที่ดีที่สร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่สังคม และนำมาเผยแพร่ให้กับนักเรียนในห้องเรียน หรือติดบอร์ดเพื่อให้มีการอ่านอย่างทั่วถึงอยู่เสมอ รณรงค์ ส่งเสริมยกย่อง ประกาศให้รางวัล หรือคนในสังคมที่ทำความดี ความงาม มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นที่ยกย่องและเป็นแบบอย่าง ขณะเดียวกันนักเรียนที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมที่ดั่งงาม ครูจะต้องให้อภัยและให้โอกาสสนับสนุนให้นักเรียนคนนั้นกลับตัวกลับใจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเสียใหม่อย่างอดทน อดกลั้น และทุ่มเท

(พระสมุห์อนันต์ อานนโท (ธูปจินดา), 2554) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้าน จริยธรรมแก่นักศึกษา ผู้จัดกิจกรรมควรใคร่ครวญคำถามต่อไปนี้

1. สอนจริยธรรม จะสอนอย่างไร สอนได้หรือไม่
2. คนต่างเข้าใจ คุณธรรม จริยธรรม ตรงกันหรือไม่
3. ควรสอนแต่สิ่งที่ถูก หรือ สอนให้เลือกสิ่งที่ดี
4. สิ่งที่เหมาะสม เป็นความแน่นแท้ตายตัว หรือแปรเปลี่ยนได้
5. คุณค่าที่แท้จริงของจริยธรรม คืออะไร เพื่อใคร
6. ทำไมคนรุ่นหลังต้องขำขันจริยธรรม คนอีกรุ่นหนึ่ง
7. การสอนคุณธรรมแก่ผู้เรียนต่างวัย ควรให้กระบวนการสอนในลักษณะใดจึงเป็นการเตรียมความพร้อมแก่ผู้เรียน ให้สามารถเสริมปัญญาต่อตนเองได้ ด้วยปัญญาแห่งตน และมีศรัทธาเนื่องด้วยผลแห่งการปฏิบัติ”

จากการอันเชิญพระบรมราชาโฆวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ (รัชกาลที่ 9) ตามพระราชหัตถเลขา ล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ 5 ในข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักอย่างมากสำหรับปัญหาเยาวชนในปัจจุบัน จึงขออนุญาตนำพระราชปณิธานเพื่อเสริมสร้างความรู้จริยธรรมให้แก่ผู้เรียนต่อไป และจากการที่ได้ศึกษาข้อมูลของผู้วิจัยต้น จึงขอสรุปแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม ดังนี้ ในปัจจุบันเยาวชนของชาติเริ่มเสื่อมถอยในเรื่องจริยธรรมมากขึ้น อาจเป็นเพราะการถูกแทรกแซงจากวัฒนธรรมใหม่ๆ ค่านิยมใหม่ๆ ทำให้เยาวชนห่างไกลจากศาสนา ควรปลูกฝังความรู้ด้านจริยธรรมอย่างเร่งด่วน โดยสถาบันการศึกษามีบทบาทสูงในการมุ่งเน้นบ่มเพาะจิตสำนึกความดีความงาม และความถูกต้องให้กับผู้เรียน เพราะเป็นเรื่องภายในจิตใจที่สะท้อนออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอก ซึ่งหากใจตนระลึกลับประสงค์ดี จะแสดงตัวตนด้านการทำดี หากใจตนประสงค์ร้าย จะแสดงตัวตนด้านการทำชั่ว ซึ่งจะสอนเพียงแค่ตำราเรียนผ่านตัวหนังสือใช้ระบบท่องจำแบบเดิมคงไม่เกิดประสิทธิผล จึงต้องมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนเสริมสร้างหลักสูตรนอกเหนือจากตำราเรียน ฝึกการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุและผลพิจารณา ใคร่ครวญ สิ่งที่ตนเองกำลังประสบในขณะนั้น เพื่อให้ได้เรียนผิดเรียนถูกเรียนแก้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้สอนจะก็จะมีหน้าที่ในการชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.4 การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม มีผู้ได้อธิบายไว้ว่า การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวนี้จะแสดงถึงเหตุจูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการเลือกจะกระทำพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่าบุคคลที่มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกันอาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้ และบุคคลที่มีการกระทำเหมือนกัน อาจมีเหตุผลเบื้องหลังการกระทำและระดับจริยธรรมที่แตกต่างกันได้ (ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจฉิม 2520:5)

(พัชรศิริ ทศนศรี, 2556) อธิบายไว้ว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นเหตุผลที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจหรืออยู่เบื้องหลังการตัดสินใจที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมต่างๆ เมื่อบุคคลได้ให้เหตุผล

(นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ, 2557) ให้ความหมายการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไว้ว่า การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์นั้นๆ

(สุทัศน์พงษ์ กุลบุตร, 2550) การเลือกกระทำหรือไม่เลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งจะมีอิทธิพลมาจากความรู้เชิงจริยธรรมและทัศนคติเชิงจริยธรรมรวมเข้าเป็นปัจจัยสนับสนุน หรือกีดกันการตัดสินใจเลือก เช่นรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดู ระดับสติปัญญาการศึกษาหาความรู้ และประสบการณ์ต่างๆ เป็นต้น

นักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม คือ เพียเจท์ และโคลเบิร์ต (Piaget, 1932 และ Kohlberg, 1969) ได้ใช้การอ้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลเป็นเครื่องแสดงถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล

จากการศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของงานวิจัยที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่าการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง กระบวนการทางความคิดที่จะสนับสนุนให้แสดงออกทางพฤติกรรมอย่างมีเหตุผล อีกนัยหนึ่งสามารถบ่งบอกระดับสติปัญญา ระดับจริยธรรมของบุคคลเหล่านั้นได้อย่างชัดเจน

ทฤษฎีพัฒนาความรู้เชิงจริยธรรมตามแนวคิดของโคลเบิร์ต

3. ทฤษฎีพัฒนาความรู้เชิงจริยธรรมตามแนวคิดของโคลเบิร์ต

จริยธรรมเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการบ่มเพาะ หรือปลูกฝังไม่มีผู้ใดที่เกิดมาแล้วมีคุณธรรมติดตัว ทุกคนล้วนบริสุทธิ์เหมือนกล่าวที่ว่า “เด็ก คือ ผ้าขาว” การชักจูงให้เขาเป็นคนดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับหลายๆ องค์ประกอบแต่ส่วนหลักที่มนุษย์จำเป็นต้องมีคือ จริยธรรม

3.1 แนวคิดการพัฒนาจริยธรรม

แนวคิดการพัฒนา หรือส่งเสริมให้บุคคลมีจริยธรรมนั้นจำเป็นต้องมีแนวทางในการทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ให้มากที่สุด โดยมีนักวิชาการได้แสดงทัศนะไว้ ดังนี้

(กรมการศาสนา, 2552) สถาบันจะต้องกำหนดเป็นนโยบาย กำหนดแผนการปลูกฝังจริยธรรม จัดทำโครงการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการสอดแทรกลงไปเป็นหลักสูตร การเรียนการสอน กิจกรรมด้วยวิธีต่างๆ และการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอน

(ทิตินา แคมมณี, 2542) กล่าวถึงการพัฒนาจริยธรรมตามกลุ่มทฤษฎีพัฒนาการทางความคิด สามารถทำได้หลายวิธี ดังสรุปได้ต่อไปนี้

1. การให้ความรู้ขั้นสูง เป็นการจัดประสบการณ์ให้บุคคลได้รับเหตุผลใหม่และเหนือกว่าที่เคยเป็นอยู่ (ขั้นสูงกว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลนั้นๆ 1 ขั้น)

2. การมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสภาพแวดล้อม เป็นการจัดประสบการณ์ให้บุคคลได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสภาพแวดล้อม

3. การให้แสดงบทบาทสมมติ เป็นการจัดให้บุคคลได้รับโอกาสสวมบทบาทอื่นนอกเหนือจากที่ตนเป็นอยู่และบทบาทนั้นควรเกี่ยวข้องกับจริยธรรม การรับเอาความคิดและความรู้สึกของคนอื่นจะก่อให้เกิดความคิดความเข้าใจแตกต่างกันไปจากเดิมและไม่ยึดติดอยู่แต่ตนเอง

4. การฝึกเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งเชิงจริยธรรม กล่าวคือ การฝึกเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งจริยธรรมจะช่วยฝึกให้บุคคลได้คิดวิเคราะห์ อภิปรายโต้แย้งกันและตัดสินใจ โดยพิจารณาความเห็นรวมทั้งกฎเกณฑ์ต่างๆ ในสังคมด้วย โดยปัญหาที่นำมาใช้ในการอภิปรายนั้นควรเป็นปัญหาที่สามารถใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับที่ตรงกับระดับพัฒนาการทางจริยธรรมที่เป็นอยู่และระดับที่สูงกว่าของบุคคลนั้นๆ

5. การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการแสดงความคิดเห็น กล่าวคือ การที่บุคคลมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการแสดงความคิดเห็น อภิปรายเกี่ยวกับปัญหาความขัดแย้งเชิงจริยธรรมร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างเปิดเผย จะช่วยกระตุ้นพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลให้สูงขึ้นได้

(ศิณารักษ์ หุ้เต็ม, 2552) ได้กล่าวว่า การพัฒนาทางจริยธรรมของแต่ละบุคคลแตกต่างกันขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาและวัยของบุคคลนั้นๆ และเห็นว่า การพัฒนาจริยธรรม

ของบุคคลควรพิจารณารูปแบบการพัฒนาที่แตกต่างกันตามความสามารถทางการคิดและวัยของบุคคล

(พระบำรุง ปณญาพล (โพธิ์ศรี), 2554) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาความรู้ด้านจริยธรรมไว้ว่า

1. สมาชิกในครอบครัวต้องรู้จักรักสามัคคีกัน มีการทานอาหารร่วมกันและมีการพูดคุยปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิดในทุกปัญหา
2. บิดา-มารดา หรือผู้ปกครอง ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นภายในครอบครัว และประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นต้นแบบที่ดีแก่บุตรหลาน
3. สถานศึกษาควรจัดให้ครู-อาจารย์ นักศึกษา รวมถึงผู้ปกครองของนักศึกษาเป็นเครือข่ายคุณธรรม และมีการร่วมกันทำกิจกรรมอย่างเป็นกัลยาณมิตร
4. ครู-อาจารย์ ควรประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นต้นแบบที่ดีแก่นักศึกษา
5. สมาชิกในชุมชนต้องมีความรัก สามัคคีกัน และมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมจริยธรรมที่นักศึกษาสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้
6. ภาครัฐควรให้การสนับสนุนกิจกรรมและจัดโครงการเข้าค่ายส่งเสริมจริยธรรมสำหรับนักศึกษา
7. วัดควรจัดกิจกรรมที่น่าสนใจให้นักศึกษาเข้าไปร่วมกิจกรรมทางศาสนา รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปลูกฝังจริยธรรม

จากแนวความคิดการพัฒนาจริยธรรมข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า จริยธรรมไม่ได้ติดตัวมากับมนุษย์มาตั้งแต่เกิด มนุษย์จะเรียนรู้สิ่งดีแล้ว เมื่อมีพัฒนาการทางสติปัญญาตามวัยของตนเอง แต่ช่วงอายุก็ไม่สามารถก่อให้เกิดจริยธรรมได้ นอกเสียจากได้รับการปลูกฝังจากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาอย่างถูกวิธีตั้งแต่เด็ก ใช้วิธีการซึมซับ สัมผัสเป็นประสบการณ์ของชีวิต อีกนัยหนึ่ง การฝึกเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งจริยธรรมในสังคม จะช่วยฝึกให้บุคคลได้คิดวิเคราะห์ อภิปรายโต้แย้งกันและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง มักใช้ประกอบกันคุณธรรมเป็นปัจจัยให้เกิดจริยธรรม จริยธรรมเป็นผลของการมีคุณธรรม ควรปลูกฝังในจิตใจ ใช้วิชาการศึกษามุ่งเฉพาะ โดยผ่านการเรียนรู้ในสถาบันการศึกษาสอดแทรกตามเนื้อหา บทเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้เชิงจริยธรรมอย่างต่อเนื่องจนถึงขั้นสูงสุด

3.2 ทฤษฎีและขั้นตอนของโคลเบอร์ก

(Kolberg, 1976) นักจิตวิทยาในกลุ่มปัญญานิยม ผู้คิดค้นทฤษฎีพัฒนาจริยธรรมโดยนำแนวคิดจากทฤษฎีของเพียเจท์ (Piaget) มาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเยาวชนอเมริกาอายุระหว่าง 10-16 ปี จนก่อให้เกิดทฤษฎีพัฒนาทางจริยธรรม โคลเบอร์กพบว่าจริยธรรมเป็นความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความถูกต้อง และเกิดขึ้นจากขบวนการทางความคิดอย่างมีเหตุผล นอกจากนี้ โคลเบอร์ก ได้อธิบายว่า ส่วนมากรพัฒนาทางจริยธรรมของเด็กจะไม่ถึงขั้นสูงสุดในอายุ 10 ปี แต่จะมีการพัฒนาขึ้นอีกหลายขั้นจากอายุ 11-25 ปี จากผลการพัฒนาโครงสร้างทางความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับบุคคลตามช่วงอายุ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเจริญทางสภาวะจิตใจของมนุษย์ โดยสร้างสถานการณ์สมมติปัญหาทางจริยธรรมให้ผู้ตอบคิดวิเคราะห์ว่า “ถูก” หรือ “ผิด” และ “ควรกระทำ” หรือ “ไม่ควรกระทำ” โดยได้วิจัยสร้างเป็นทฤษฎีพัฒนาการเหตุผลเชิงจริยธรรม จากผลการวิจัยโคลเบอร์กพบว่าบุคคลตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่ จะมีความสามารถใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่ขั้นที่ 1 จนถึงขั้นที่ 6 แต่คนส่วนใหญ่อาจมีพัฒนาการทางด้านนั้นหยุดชะงักอยู่ในขั้นกลางๆ โดยเฉพาะอาชญากรรมก็มีเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นต่ำกว่าคนอายุเท่ากัน เหตุผลเชิงจริยธรรมทั้ง 6 ขั้น ของ Kohlberg แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ละ 2 ขั้น ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional morality) เป็นบุคคลช่วงระดับอายุตั้งแต่ 2 – 10 ปี ถือเป็นระดับที่ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจกระทำ โดยพิจารณาที่ผลการกระทำว่าส่งผลดีหรือไม่ดีให้แก่ตนเอง ระดับเด็กวัยนี้ยังไม่รับเอากฎเกณฑ์ภายนอกมาเป็นของตน เด็กยอมทำตามกฎที่มีอำนาจกำหนดมา เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษทางกายเพราะกลัวความเจ็บปวด หรือแสดงพฤติกรรมดีเพื่อที่ตนจะได้รับรางวัลเป็นสิ่งตอบแทน โดยพิจารณาที่ผลการกระทำว่าส่งผลดีหรือไม่ดีให้แก่ตนเอง ระดับนี้แบ่งเป็นสองขั้นย่อยคือ

ขั้นที่ 1 ยึดหลักหลบหลีกการถูกลงโทษทางกาย เชื่อฟังคำสั่งสอน บุคคลที่มีการตัดสินใจด้านความดีหรือความเลวของการกระทำอยู่ที่ผลของการกระทำ เด็กอาจไม่เห็นว่าการกระทำนั้นผิดถ้าทำแล้วไม่ถูกลงโทษ การกระทำไหนที่ถูกลงโทษรุนแรงมากเด็ก จะคิดว่าการกระทำนั้นยิ่งผิดมาก จึงยอมทำตามคำสั่งผู้มีอำนาจเหนือตนพัฒนาการในขั้นนี้จะเกิดกับบุคคลอายุระหว่าง 2 – 7 ปี

ขั้นที่ 2 ยึดหลักการแสวงหารางวัล มีการตัดสินใจในการเลือกกระทำของตนเองแต่การกระทำตามกฎเกณฑ์เพื่อได้รับรางวัลสนองความต้องการของตน สร้างความพึงพอใจแก่ตนเองใช้ความสัมพันธ์การแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อต้องการหาความต้องการของตนพัฒนาการในขั้นนี้จะเกิดกับบุคคลอายุระหว่าง 7- 10 ปี

ระดับที่ 2 ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional morality) เป็นบุคคลช่วงระดับอายุตั้งแต่ 10-16 ปี ระดับนี้บุคคลรับเอาค่านิยมหลายอย่างทางจริยธรรมมาเป็นของตน บุคคลพยายามเชื่อฟังกฎที่คนอื่นกำหนดมาให้ (เช่น พ่อแม่ เพื่อน รัฐบาล) เพื่อให้เขายอมรับตนและเห็นความดีของตน หรือเพื่อรักษาระเบียบของสังคม บุคคลเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่นและนำมาพิจารณาอย่างจริงจัง ระดับนี้แบ่งเป็นสองขั้นย่อยดังนี้

ขั้นที่ 3 ยึดหลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ สิ่งที่ดีคือสิ่งที่ กระทำให้คนอื่นพึงพอใจหรือยอมรับ มักคล้อยตามผู้อื่น ผู้ใหญ่ที่มีพัฒนาหยุดในขั้นนี้จะเป็นบุคคลที่เห็นแก่พวกพ้อง เพื่อนฝูงมากกว่าการตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆ เพื่อส่วนรวม บุคคลจะตัดสินใจโดยดูที่เจตนาและเห็นว่าการเป็นคนดี คือ สิ่งสำคัญ พัฒนาการในขั้นนี้จะเกิดกับบุคคลอายุระหว่าง 10-13 ปี

ขั้นที่ 4 ยึดหลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม เคารพกฎหมาย ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์ของสังคม กฎระเบียบของศาสนา เริ่มให้ความสำคัญกับกฎระเบียบต่างๆ เหตุผลของการทำตามกฎเกณฑ์ คือ เชื่อว่ากฎระเบียบและกฎหมายจะรักษาสังคมให้คงไว้ พัฒนาการในขั้นนี้จะเกิดกับบุคคลอายุระหว่าง 13-16 ปี และผู้ใหญ่ทั่วไป หากการพัฒนาหยุดในขั้นนี้ จะทำให้คนบุคคลนั้นไม่สนใจต่อประโยชน์ของส่วนรวม

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post conventional morality) (อายุ 16-ผู้ใหญ่) ระดับนี้บุคคลให้ความหมายของความถูกต้อง เป็นไปตามความคิดและเหตุผลของตนเอง ในระดับที่เหนือไปกว่ากฎเกณฑ์ของกลุ่มทางสังคมหรือของผู้มีอำนาจ ตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆ ตามความคิดว่าเหมาะสมของตนเอง และเริ่มให้ความสนใจแก่มุมมองของบุคคลทุกคน ระดับนี้มีขั้นย่อย 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 5 ยึดหลักการทำตามคำมั่นสัญญา สามารถควบคุมตนเองให้ประพฤติตามข้อตกลง เป็นบุคคลที่มีความเข้าใจกฎเกณฑ์สังคม กฎหมาย ศาสนา และคนในสังคมว่ามีส่วนประกอบให้สังคมสงบสุข เข้าใจในสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่น มีความภูมิใจในการกระทำดี และละอายใจตนเองเมื่อคิดกระทำชั่ว พัฒนาการในขั้นนี้จะเกิดกับบุคคลอายุระหว่าง 16 ปีขึ้นไป

ขั้นที่ 6 ยึดหลักอุดมคติสากล เคารพกฎของสากลนอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตน ในขั้นนี้บุคคลให้ความหมายของความถูกต้องบนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ที่ตนสร้างขึ้น มีหลักธรรมประจำใจ ศรัทธาในความดีงาม ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก แสดงออกในเชิงปฏิบัติไม่ใช่เพียงกฎเกณฑ์ที่ตนชอบ แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่เคารพบุคคลทุกคน เคารพสิทธิของทุกคน ทุกศาสนา ในขั้นที่ 6 เป็นเหตุผลเชิงคุณธรรมที่ยากจะพบเห็น พัฒนาการในขั้นนี้จะเกิดขึ้นได้กับวัยผู้ใหญ่เป็นต้นไป

จากการศึกษาการพัฒนาจริยธรรมทั้ง 6 ระดับนี้ สามารถครอบคลุมพัฒนาการด้านจริยธรรมของมนุษย์ตั้งวัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ ที่ถือว่าวัยแห่งการพัฒนาขั้นสูงสุด โดยไม่ข้ามขั้นตอน แต่การพัฒนาจะเกิดขึ้นตามขั้นตอนช้า หรือเร็ว ต้องขึ้นอยู่กับการพัฒนาด้านสติปัญญา การเรียนรู้

ผ่านสิ่งรอบตัว ประสบการณ์ชีวิต การเข้าสังคมกับผู้อื่น การอบรมสั่งสอน การปลูกฝังจริยธรรม ให้เกิดเป็นจริยธรรมของจิตใจ โดยสามารถสรุปเป็นตารางการพัฒนาจริยธรรมตามแนวคิดของโคลเบอร์ก ดังนี้

ตารางที่ 1 ทฤษฎีโคลเบอร์ก: การพัฒนาทางจริยธรรมตามทฤษฎีของ Kohlberg

ระดับการพัฒนาจริยธรรมของช่วงอายุ	ขั้นการใช้เหตุผลพัฒนาเชิงจริยธรรม
ระดับที่ 1 ก่อนกฎเกณฑ์ อายุ 2-10 ปี	ขั้นที่ 1 ยึดหลักหลบหลีกการถูกลงโทษ (อายุ 2-7 ปี) : เห็นแก่ตัว, แสดงความรู้สึกแบบตรงๆ : กลัวการถูกลงโทษทางกาย กลัวเจ็บ กลัวตาย กลัวตกรอก
	ขั้นที่ 2 ยึดหลักการแสวงหารางวัล (อายุ 7-10 ปี) : เลือกกระทำเพื่อแสวงหารางวัลเป็นวัตถุประสงค์ของ เงินทอง : สนองความต้องการของตนเป็นหลัก
ระดับที่ 2 ตามกฎเกณฑ์ อายุ 10-16 ปี	ขั้นที่ 3 ยึดหลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (อายุ 10-13 ปี) : กระทำให้คนอื่นพึงพอใจหรือยอมรับ : เห็นแก่พวกพ้องเป็นสำคัญ
	ขั้นที่ 4 ยึดหลักทำตามหน้าที่ (อายุ 13-16 ปี) : เคารพกฎหมาย กฎศาสนา : ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบต่างๆ ของสังคม
ระดับที่ 3 เหนือกฎเกณฑ์ อายุ 16 ปีขึ้นไป	ขั้นที่ 5 ยึดหลักการทำตามคำมั่นสัญญา (อายุ 16 ปี ขึ้นไป) : ควบคุมตนเองอยู่ในกฎเกณฑ์ : ศรัทธาในความดี : ละอายใจต่อการทำชั่ว
	ขั้นที่ 6 ยึดหลักอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่เป็นต้นไป) : ยุติธรรม มนุษยธรรม : มีหลักธรรมประจำใจ : นึกถึงประโยชน์ส่วนรวม

คู่มือการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือนสำหรับคณะกรรมการจริยธรรม (2542) ได้นำแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมของโคลเบอร์ก

และวัฒนธรรมไทย ที่มีความคล้ายคลึงกันในลำดับขั้นตอนของการพัฒนาเปรียบเทียบ และแบ่งรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2 แนวคิดทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรมของโคลเบอร์กและวัฒนธรรมไทย

หลักการตัดสินใจและใช้เหตุผลแบบไทย	หลักการตัดสินใจและใช้เหตุผลตามทฤษฎีโคลเบอร์ก
ระดับ 1 หลักประโยชน์ตนเองเพื่ออวดตา	ขั้นที่ 1 หลักการเชื่อฟังคำสั่ง และหลบหลีกการถูกลงโทษทางกาย ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล
ระดับ 2 หลักทำเพื่อผู้อื่นในวงแคบ	ขั้นที่ 3 หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ
ระดับ 3 หลักเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่	ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม
ระดับ 4 หลักอุดมการณ์อันเป็นสากล	ขั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา ขั้นที่ 6 หลักอุดมคติสากล

ที่มา : คู่มือการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือนสำหรับคณะกรรมการจริยธรรม (2542)

นอกจากนี้ คู่มือคู่มือการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือนสำหรับคณะกรรมการจริยธรรม (2542) ยังได้กล่าวอีกว่า โคลเบอร์ก (Kohlberg) ได้เขียนบทความนำเสนอเหตุผลเชิงคุณธรรมที่สูงกว่าขั้นที่ 6 ไว้หลายบทความเกี่ยวกับเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 7 โดยเรียกว่า “Ultimate Faith” เป็นการที่บุคคลกระทำ หรือไม่กระทำสิ่งใดโดยความเชื่อศรัทธาขั้นปรมาตถิในความเกี่ยวเนื่องของชีวิตใกล้เคียงกับหลักพุทธศาสนาเกี่ยวกับการเวียนว่ายตายเกิด

จากการศึกษาทฤษฎีของโคลเบอร์ก สามารถสรุปดังนี้ การพัฒนาทางจริยธรรมสำหรับมนุษย์จะเริ่มต้นตั้งแต่ 2 ขวบขึ้นไป เพราะเป็นวัยที่เริ่มต้นสื่อสารด้านภาษาได้ แต่การพัฒนาจะสมบูรณ์จนถึงวัยผู้ใหญ่ จะต้องไม่ข้ามขั้นตอนและขึ้นอยู่กับสติปัญญาของตัวบุคคล ซึ่งตามขั้นตอนของโคลเบอร์กที่สามารถอยู่ร่วมในสังคมกับผู้อื่นได้แบบปกติสุข จะต้องพัฒนาเหตุผลเชิงคุณธรรมไปจนถึงขั้นที่ 5-6 (ช่วงอายุระดับ 16 ขึ้นไปจนถึงวัยผู้ใหญ่) ซึ่งขั้นตอนทฤษฎีของโคลเบอร์กได้มีความสอดคล้องกับหลักการตัดสินใจและใช้เหตุผลแบบไทย จึงเหมาะแก่การนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

3.3 ลักษณะจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก

(สุนันทา แก้วสามเขียว, 2560) ได้จำแนกลักษณะจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กที่มีความเชื่อว่าการพัฒนาทางคุณธรรมเป็นไปตามขั้นจากขั้นที่ 1 จนถึงขั้นที่ 6 จะพัฒนาข้ามขั้นไม่ได้ เพราะการพัฒนาทางคุณธรรมจริยธรรมขั้นสูงจะเกิดขึ้นด้วยการใช้เหตุผลทางคุณธรรมขั้นสูงขึ้น โดยได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ว่าการกระทำชนิดใดดีควรทำและการกระทำชนิดใดไม่ดีไม่ควรทำ พฤติกรรมชนิดใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ซึ่งความรู้เชิงคุณธรรมจะเพิ่มขึ้นตามอายุ ระดับการศึกษาของแต่ละบุคคล

2. ทักษะคิดเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับความรู้เชิงคุณธรรมต่างๆ ว่า มีความพึงพอใจหรือไม่เพียงใด ซึ่งมักจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น ทักษะคิดเชิงคุณธรรมจะเป็นการพัฒนาการทางคุณธรรมที่สูงขึ้นจากระดับความรู้เชิงคุณธรรม จึงสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้อย่างแม่นยำ แต่ทักษะคิดเชิงคุณธรรมอาจเปลี่ยนแปลงได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งแสดงให้เห็นเหตุจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล ดังนั้นพฤติกรรมของบุคคลอาจมีเหตุผลเชิงจริยธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงระดับของพัฒนาการทางจริยธรรมที่แตกต่างกัน

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมยอมรับหรือไม่แสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่นๆ เพราะจะส่งผลถึงความสงบสุขของสังคมนั้น

จากการศึกษาข้อมูลวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมานั้น ย่อมมีพื้นฐานมาจากความรู้เชิงจริยธรรม โดยผ่านกระบวนการทางความคิดและแสดงออกมาเป็นอากัปกริยา ท่าทาง การพูดจา และการกระทำ หากบุคคลนั้นมีคุณธรรมต่ำก็มีโอกาสแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีต่อบุคคลอื่น อาจก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท อาชญากรรม ฯลฯ หากบุคคลคุณธรรมต่ำอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นจำนวนมากก็ย่อมส่งผลให้สังคมและประเทศชาตินั้น ไม่มีความสุข ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับการปลูกฝังความรู้ด้านจริยธรรมมากที่สุด เพราะเป็นรากฐานที่จะต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาตัวบุคคลก่อนเป็นหลัก จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้เยาวชนผู้เป็นอนาคตของชาติมีความรู้ด้านจริยธรรม เพื่อระงับการกระทำของตนในทางที่ไม่ดีและละอายในการประพฤตินั้น ตระหนัก ไตร่ตรอง นึกถึงส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

โดยผู้วิจัยได้แจกแจงเป็นการกระทำ ผลการกระทำ และการเรียนรู้ทางสังคม โดยขอสรุปการแสดงออกทางพฤติกรรมและความคิดตามขั้นตอน 1-6 ของทฤษฎีโคลเบอร์ก ดังนี้

ตารางที่ 3 การแสดงออกด้านพฤติกรรมและความคิดตามขั้นตอนทฤษฎีโคลเบอร์ก

การแสดงออกของบุคคลตาม ขั้นตอนย่อยของโคลเบอร์ก	การกระทำ	ผลการกระทำ	การเรียนรู้ทางสังคม
ขั้นที่ 1 : ยึดหลักหลบหลีกการถูกลงโทษ	1. ไม่ประพฤติเหนือ กฎเกณฑ์ที่กำหนด 2. เชื่อฟังคำพูด 3. ไม่ก่อเกิดความ เสียหาย	1. หลีกหนีการถูกลงโทษ 2. อยู่ในความดูแล ของผู้ใหญ่ 3. ไม่กล้าทำความผิด ที่จะทำให้ตนโดน ลงโทษ	1. ไม่เข้าใจเหตุผลของ ผู้อื่น 2. เชื่อในการกระทำที่ แสดงออกมากกว่าเหตุผล ของผู้กระทำ
ขั้นที่ 2 : ยึดหลักการแสวงหารางวัล	1. ปฏิบัติตามกฎเพื่อ ประโยชน์ส่วนตัว 2. กระทำตามคำพูด เพื่อแลกเปลี่ยนความ ต้องการ 3. เห็นแก่ตัว	1. เห็นความต้องการ ส่วนตนเป็นหลัก	1. คำนึงถึงประโยชน์ของ ตน โดยไม่สนใจส่วนรวม
ขั้นที่ 3 : ยึดหลักการทำตามผู้อื่น	1. กระทำในสิ่งที่ ส่วนรวมต้องการ 2. ต้องการเป็นที่ ยอมรับ 3. เห็นอกเห็นใจผู้อื่น	1. ต้องการเป็นคนดี ในความคิดของ ตนเองและความคิด ของผู้อื่น	1. รับรู้ถึงความคาดหวัง ของผู้อื่น 2. ให้ความสำคัญกับผู้อื่น มากกว่าความพอใจของ ตนเอง 3. ยังไม่รู้เท่าทันกฎปฏิบัติ สังคม

ตารางที่ 3 (ต่อ)

<p>ขั้นที่ 4 : ยึดหลักการทำตามหน้าที่</p>	<p>1.ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเอง 2. ยึดมั่นในหลักกฎหมาย 3. ประพฤติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม</p>	<p>1. รักษาระบบสังคมให้คงอยู่</p>	<p>1. มองภาพรวมของสังคมอย่างเป็นระบบ 2. เคารพในกฎที่สังคมสร้างขึ้น</p>
<p>ขั้นที่ 5 : ยึดหลักการทำตามคำมั่นสัญญา</p>	<p>1. มีความเข้าใจในบทบาทของบุคคลอื่น ๆ ในสังคม 2. มีความเข้าใจข้อปฏิบัติในระบบสังคม 3. ปฏิบัติตามกฎหมายที่สังคมสร้างขึ้น</p>	<p>1. เพื่อความสุขสงบส่วนตัวและสังคมของตน 2. พึงกษัตริย์สิทธิส่วนบุคคลของตน</p>	<p>1. แยกแยะข้อกฎหมายและข้อจริยธรรมได้ 2. เข้าใจเหตุผลตามค่านิยมของสังคม</p>
<p>ขั้นที่ 6 : ยึดหลักอุดมคติสากล</p>	<p>1. ทำตามจริยธรรมกฎระเบียบทางสังคม 2. เคารพเพื่อนมนุษย์หลักยุติธรรมในสังคม 3. แยกแยะความจริงดีงามได้ด้วยตนเอง</p>	<p>1. ยึดถือตามกฎปฏิบัติส่วนรวมในหลักเหตุผลอันดี</p>	<p>1. มีความเชื่อมั่นในจริยธรรมอันดีของตน 2. ประพฤติต่อส่วนรวมโดยยึดค่านิยมเป็นหลัก</p>

3.4 ขั้นตอนการพัฒนาจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก

(Kolberg, 1976) ได้อธิบายถึงผู้คนที่เผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่ยากลำบากทางคุณธรรมจริยธรรมไปตามระดับขั้นของจริยธรรมที่มีอยู่ในแต่ละคน โดยจะพัฒนาไปสู่การมีจริยธรรมจริยธรรมในระดับสูงขึ้นได้ของการมีเหตุผลในจริยธรรม หมายความว่า การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลดังกล่าวนี้ จะแสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำของบุคคลที่มาจากระดับที่แตกต่างกัน บุคคลอาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกัน

ได้ และบุคคลที่มีการกระทำที่เหมือนกันแต่เหตุผลที่อยู่เบื้องหลังของการกระทำอาจมีระดับของคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกันได้

(พระมหาดิศร ถิรสีโส, 2540) การที่เยาวชนของชาติขาดจริยธรรมเป็นปัญหาสืบเนื่องมาจาก การสร้างจริยธรรมอันไม่ถูกต้องในเบื้องต้น การสร้างจริยธรรมของบุคคลจะต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตามขั้นตอน ซึ่งมีอยู่ 6 ขั้นตอน

- 1) การกระทำที่ดี ถูกต้องไม่ถูกลงโทษ
- 2) การกระทำที่ดี ถูกต้องจะได้รับรางวัล
- 3) การกระทำที่ดี ถูกต้องเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น
- 4) การกระทำที่ดี จะต้องไม่ผิดกฎหมาย และไม่ผิดระเบียบสังคม
- 5) การกระทำที่ดี ถูกต้องจะต้องมีเหตุผล
- 6) การกระทำที่ดี ถูกต้องเป็นไปตามอุดมคติ

การพัฒนาทางจริยธรรมทั้ง 6 ขั้นตอน ของบุคคลจะเป็นไปตามขั้นตอน หากเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีเห็นแบบอย่างที่ดี ได้รับการอบรมสั่งสอนมาอย่างดี จริยธรรมจะได้รับการพัฒนาการถึงขั้นที่ 5 หรือขั้นที่ 6 ได้แต่หากว่าเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี จริยธรรมจะได้รับการพัฒนาได้น้อยมาก จะได้พัฒนาเพียงขั้นที่ 2 หรือขั้นที่ 3 เท่านั้น ดังนั้น เมื่อเด็กทั้งหลายเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ก็จะเป็นผู้ใหญ่ที่ขาดจริยธรรมในขั้นสูง อันเป็นผลทำให้ขาดจริยธรรมและเป็นเหตุทำให้เกิดปัญหาได้

(อาชีวิชัย น้อมเนียน, 2558) กล่าวถึงขั้นตอนการใช้ทฤษฎีการปลูกฝังคุณธรรมด้วยแนวคิดของโคลเบอร์ก โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ ในการพัฒนาคุณธรรม คือ การอภิปรายและแลกเปลี่ยนทัศนคติความคิดเห็น โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้ดำเนินการเสนอประเด็นปัญหาหรือเรื่องราวที่มีความยากแก่การตัดสินใจ

ขั้นตอนที่ 2 แยกผู้อภิปรายออกเป็นกลุ่มย่อยตามความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

ขั้นตอนที่ 3 ให้กลุ่มย่อยอภิปรายเหตุผล พร้อมหาข้อสรุปว่า เหตุผลที่ถูก-ผิด หรือควรทำ ไม่ควรทำ เพราะเหตุอะไร

ขั้นตอนที่ 4 สรุปเหตุผลของฝ่ายที่คิดว่าควรทำและไม่ควรทำ

(ชัยพร วิชชาวุธ, 2531) ได้นำเสนอแนวคิดตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก ไว้ว่า การพัฒนาจริยธรรมไม่อาจกระทำด้วยวิธีการเรียนรู้ต่างๆ จริยธรรมสอนกันไม่ได้ด้วยการอ่าน เขียน แต่จริยธรรมพัฒนาขึ้นได้ด้วยการนึกคิดของแต่ละคนตามลำดับขั้น และตามระดับพัฒนาการทางปัญญา ซึ่งผูกพันกับอายุ หากยังไม่ถึงวัยอันสมควรจริยธรรมบางอย่างจะไม่เกิด ดังนั้นกิจกรรมที่เป็นหัวใจของการพัฒนาจริยธรรม คือ การอภิปรายแลกเปลี่ยนทัศนคติการปลูกฝังจริยธรรมในชั้นเรียน การอภิปรายจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุด

จากการศึกษาข้อมูลในข้างต้น ผู้วิจัยเห็นควรในการใช้ขั้นตอนอภิปรายเหตุผล แลกเปลี่ยนทัศนะ เพื่อการวิเคราะห์หาเหตุผลถึงความถูก-ผิด เห็นสมควรกระทำตาม หรือไม่กระทำตาม เป็นการสร้างพื้นฐานคุณธรรมที่ถูกต้องสู่การเกิดจริยธรรมอันเหมาะสม ดังนี้

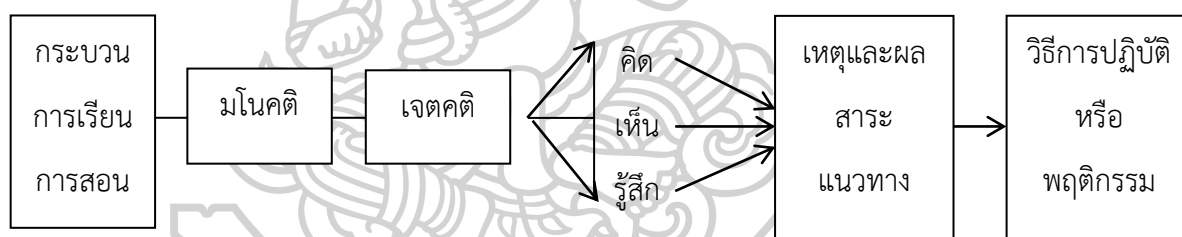
ขั้นตอนที่ 1 ผู้ดำเนินการเสนอแนวคิดที่ยากต่อการตัดสินใจเป็นเหตุการณ์เชิงบังคับ ความรู้สึก

ขั้นตอนที่ 2 แบ่งกลุ่มผู้อภิปรายเป็นกลุ่มย่อยเพื่ออภิปราย คติวิเคราะห์ สังเคราะห์

ขั้นตอนที่ 3 กลุ่มผู้อภิปรายสรุปเหตุผล ควรกระทำ หรือไม่ควรกระทำ ดี หรือไม่ดี

ขั้นตอนที่ 4 สรุปจริยธรรมที่เรียนรู้ การตัดสินใจกระทำ ผลของการเลือกกระทำ ตามเหตุและผลภายในการพิจารณาของตนเอง

ซึ่งขั้นตอนที่ผู้วิจัยเลือกในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ (สุมน อมรวิวัฒน์, 2542) ได้กล่าวถึง มโนคติ คือ ความคิดและความเข้าใจ ที่เกิดจากการรับรู้ และประสบการณ์ทำให้บุคคลสามารถใช้เหตุผลมาจำแนก สัมพันธ์ และรวบรวม สรุปเป็นรูปลักษณ์ของสาระและแนวทางของการปฏิบัติรวมถึงการรู้สึกอันเกิดจากการปฏิบัติ นั้น มโนคติเป็นพื้นฐานของเจตคติและนำไปสู่พฤติกรรมของบุคคล

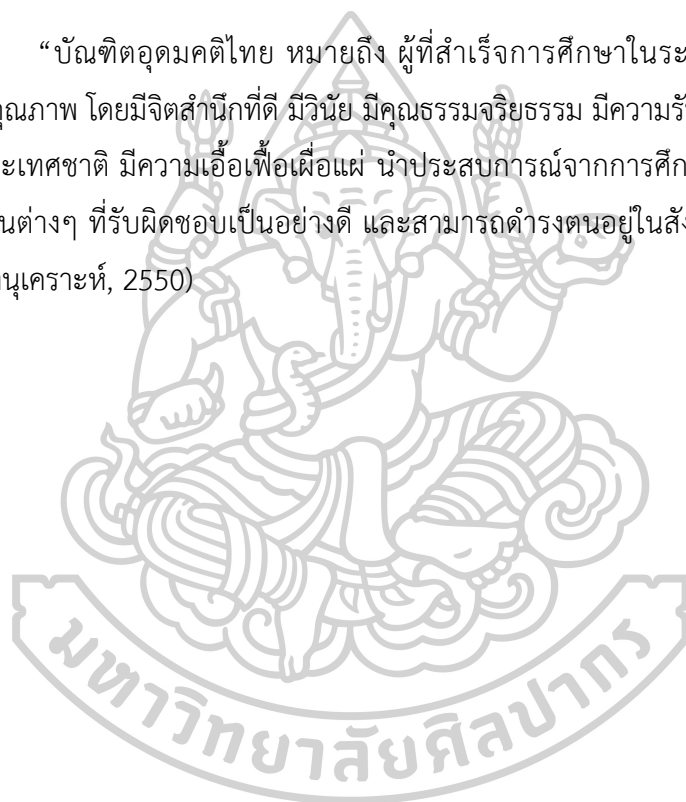

ภาพที่ 2 แสดงความต่อเนื่องของการสร้างมโนคติกับการปฏิบัติ

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ที่ส่งเสริมการพัฒนาจริยธรรม และทฤษฎีตามแนวคิดของโคลเบอร์ก ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของระดับการพัฒนาคุณธรรมตามช่วงอายุ พฤติกรรมคือเงาสะท้อนจากกระบวนการความคิด ผู้วิจัยได้เลือกทฤษฎีโคลเบอร์กเพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านคุณธรรมของกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษาเป็นนิสิต นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ถือเป็นผู้ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นวัยที่เริ่มก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ สามารถคิดแยกแยะ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ด้วยเหตุและผล ตามทัศนคติของตนและตัดสินใจเลือกกระทำด้วยตนเองได้ มีประสบการณ์ชีวิตในระดับหนึ่ง และใช้ชีวิตร่วมกับคนหมู่มาก รู้กฎระเบียบ รู้ข้อบังคับ รู้ข้อกฎหมาย รู้กฎของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาตามแนวคิดของโคลเบอร์ก ในขั้นที่ 5 ยึดหลักการทำตามคำมั่นสัญญา (ควบคุมตนเองอยู่ในกฎเกณฑ์ ศรัทธาในความดี ละอายใจต่อการทำชั่ว ฯลฯ) และขั้นที่ 6 ยึดหลักอุดมคติสากล (มนุษยธรรม ยุติธรรม นึกถึงส่วนรวม ฯลฯ) การเริ่มต้นสร้างคุณธรรมในสังคม ต้องเริ่มจากการพัฒนาตัวบุคคล โดยนิสิต นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ เมื่อสำเร็จการศึกษาส่วน

ใหญ่จะประกอบสัมมาวิชาชีพ คุณครู และอาจารย์ หน้าที่ของครู/อาจารย์ คือการสร้างองค์ความรู้
อบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด เพิ่มพูนความรู้ มีคุณธรรม และเป็นคนดีของสังคม
ทั้งหมดเป็นองค์ประกอบเบื้องต้นของจรรยาบรรณวิชาชีพครู และนอกเหนือจากอาชีพครู อาจารย์
แล้ว ในทุกสายอาชีพก็จำเป็นต้องมีจรรยาบรรณในสายงานของตนเอง อันเป็นรากฐานสำคัญที่ควรแก่
การปลูกฝังให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อให้นักศึกษา
มีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นไปตามกฎระเบียบต่าง ดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขในการอยู่ร่วมในสังคม
กับผู้อื่น และเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่ออนาคตของประเทศชาติในวันข้างหน้า ซึ่งสอดคล้องกับ
บทความ

“บัณฑิตอุดมคติไทย หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแล้วเป็น
ประชากรที่มีคุณภาพ โดยมีจิตสำนึกที่ดี มีวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น
สังคม และประเทศชาติ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ นำประสบการณ์จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางใน
การบริหารงานต่างๆ ที่รับผิดชอบเป็นอย่างดี และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ”
(นฤมล โอสธานุเคราะห์, 2550)

แนวคิดที่เกี่ยวกับภาพยนตร์

4. แนวคิดที่เกี่ยวกับภาพยนตร์

4.1 ความหมายของภาพยนตร์

(บงกช เศวตามร์, 2553) ภาพยนตร์ทำหน้าที่ถ่ายทอดประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของเราทั้งที่เรารับรู้อย่างเปิดเผยและส่วนที่เราเก็บซ่อนปิดบังไว้ในหลืบมุมของจิตใจที่เราไม่อาจจะกำจัดไปได้

(บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา, 2533) ได้ให้ความหมายของภาพยนตร์ไว้ว่า ภาพยนตร์เป็นเอกสารทางสังคมประเภทหนึ่งที่มีคุณค่าทางวิชาการ ทั้งนี้ เนื่องจากภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีความครบวงจรทางด้านวัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่ง ภาพยนตร์แต่ละเรื่องเรามักจะสัมผัสถึงความกังวลความใฝ่ฝันและความสัมพันธ์ทางสังคมของตัวละครอย่างตาช่อเนื่อง ในรูปลักษณะของภาพเคลื่อนไหว ประกอบกับเสียงที่มีพลวัตทางอารมณ์รวมกันเข้าเป็นระบบของวิถีชีวิต และยิ่งกว่านั้น ความสำคัญทางสังคมของภาพยนตร์ซึ่งมีเกียรติภูมิในตัวของมันเองเพียงพอที่จะใช้วิเคราะห์ทางวิชาการอย่างเอาจริงเอาจังในลักษณะที่เป็นความจริงบนแผ่นฟิล์มด้วย

(พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์, 2551) ได้ให้ความหมายของภาพยนตร์ไว้ว่า ภาพยนตร์เป็นศิลปะแขนงใหม่ที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากศิลปะแขนงอื่น โดยการนำการรับรู้ที่มีอยู่ในธรรมชาติมาแปรเปลี่ยนเพื่อถ่ายทอดออกเป็นความรู้สึกที่งดงาม ด้วยการประมวลเนื้อหา เรื่องราวจินตนาการและอารมณ์สะท้อนใจ โดยการถ่ายทอดผ่านงานเทคนิคด้านภาพ ฉาก ดนตรี ถ้อยคำ และการแสดง อย่างมีความงามประสานกันอย่างกลมกลืน ภาพยนตร์ถือเป็นสิ่งเร้าอารมณ์คนดูให้ผูกติดอยู่กับสิ่งที่ปรากฏออกมาบนจอ ควบคู่ไปกับการสร้างความรู้สึก และประสบการณ์ให้กับคนดู จนคนดูไม่สามารถแยกออกไปจากโลกแห่งความเป็นจริงได้ ดังนั้นผู้สร้างภาพยนตร์จึงเสมือนผู้สร้างสรรค์งานศิลปะของภาพ เทคนิคกล้อง การแสดง ระยะเวลา แสง สี เสียง ได้อย่างมีชีวิตชีวาและมีพลัง ภาพยนตร์จึงเป็นที่รวมของงานศิลปะหลายแขนงเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งเรียกว่า ศิลปะผสม (mix arts) อันเป็นศิลปะแขนงใหม่ที่แตกต่างจากศิลปะประเภทอื่นๆ

(จำเริญลักษณ์ ธนะวังน้อย, 2541) ได้ให้ความหมายของภาพยนตร์ไว้ว่า ภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีลักษณะเฉพาะที่ถูกกำหนดด้วยเวลา คือเวลาที่เสนอฉาย และถูกจำกัดด้วยสถานที่ คือโรงภาพยนตร์ ผู้ชมภาพยนตร์จึงถูกจำกัดทั้งด้านเวลาและสถานที่ เพื่อให้พุ่งความสนใจไปกับภาพเคลื่อนไหวในจอ แม้ภาพยนตร์จะเป็นเพียงภาพตัวแทนที่สื่อมวลชนได้เลือกสรรเสนอกก็ตาม แต่ภาพตัวแทนนี้ก็เป็เอกสารทางสังคมที่มีชีวิตชีวาใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด สามารถเข้าถึงชนทุกกลุ่ม แม้ในกลุ่มชนที่อ่านหนังสือไม่ออก รวมถึงชนต่างวัฒนธรรมก็ชมภาพบันทึกความจริงนี้ได้เข้าใจเช่นเดียวกัน ดังนั้นหากศึกษาคติชนที่ปรากฏในภาพยนตร์ในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ แล้ว เราจะ

พบคติชนที่เสนอผ่านทัศนะและการเลือกสรรของผู้ผลิตภาพยนตร์ ซึ่งอาจจะทำให้เราเห็นความหมายบางประการเกี่ยวกับสังคมที่ผู้ผลิตต้องการสื่อได้

(ราชกิจจานุเบกษา, 2551) พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ได้ให้ความหมายของภาพยนตร์ไว้ว่า “ภาพยนตร์” หมายถึง วัสดุที่มีการบันทึกภาพ หรือภาพและเสียงซึ่งสามารถนำมาฉายให้เห็นเป็นภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่อง แต่ไม่รวมถึงวีดิทัศน์ ส่วนคำว่า “วีดิทัศน์” หมายถึงวัสดุที่มีการบันทึกภาพ หรือภาพและเสียงซึ่งสามารถนำมาฉายให้เห็นเป็นภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่องในลักษณะที่เป็นเกมการเล่น คาราโอเกะที่มีภาพประกอบหรือลักษณะอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(โตม สุวงศ์, 2556) ได้แสดงทัศนะถึงภาพยนตร์ไว้ว่า หนึ่งเป็นสื่อในการเรียนรู้ที่พิเศษที่สุดของมนุษย์ และการเรียนรู้นั้น ไม่มีอะไรเหนือกว่าการได้หรือเกิดความรู้ที่เป็นปัญญา คือ ความรู้ที่เป็นสัจธรรม โดยเฉพาะสัจธรรมของชีวิต การดูหนังไม่ต่างจากการฟังธรรมหรือฟังเทศน์ เรื่องที่เล่าในหนังไม่พ้นไปจากเรื่องในคำเทศน์ อยู่ที่ว่าเราจะต้องรู้จักดู รู้จักเลือก รู้จักวิเคราะห์ ซึ่งที่สุดคือ ตาสว่างเห็นธรรมและแสงสว่างใดเหนือปัญญาเป็นไม่มี โรงหนังนั้น คือ โบสถ์ คือ วิหาร ตั้งเช่นท่านพุทธทาสภิกขุได้สร้างโรงมหรสพทางวิญญานในวัดที่สวนโมกข์ ทำไมท่านเอาโรงมหรสพไปใส่ในวัด และเช่นนี้ทำไมเราจึงเอาวัดมาใส่ในมหรสพ “มหรสพเป็นความเพลิดเพลิน โบสถ์วิหารเป็นความศักดิ์สิทธิ์”

จากการศึกษาความหมายของภาพยนตร์ตามที่ได้กล่าวแล้วนั้น สามารถสรุปความหมายของภาพยนตร์ ดังนี้ ภาพยนตร์ หมายถึง เป็นภาษาภาพอย่างหนึ่งที่รวบรวมศิลปะ การแสดง ดนตรี ถ่ายทอดผ่านภาพนิ่งหลายภาพติดต่อกันจนเกิดเป็นภาพเคลื่อนไหว โดยผ่านการถ่ายด้วยกล้องถ่ายภาพยนตร์และผ่านเทคนิคภาพยนตร์ต่างๆ จนเป็นม้วนฟิล์มใช้สำหรับการจัดฉายภายในภาพยนตร์จะมีเรื่องราว ตัวละคร แสง สี เสียง บ้างสร้างจากนิยาย บ้างสร้างจากเรื่องจริง หรือเค้าโครงเรื่องจริง บางสร้างจินตนาการ สะท้อนมุมมองและประสบการณ์รอบตัวของมนุษย์ สามารถนำมาเป็นสื่อที่ให้ทั้งสาระความรู้และความบันเทิง

4.2 องค์ประกอบและหน้าที่ของภาพยนตร์

ภาพยนตร์หนึ่งเรื่องมีองค์ประกอบมากมายโดยเป็นคำเฉพาะ หรือศัพท์เทคนิค ภาพยนตร์ สามารถแบ่งเป็นองค์ประกอบหลักๆ โดย(มาโนช ชุ่มเมืองปัก, 2547) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

Frame คือ ภาพ 1 ภาพ ของชุดภาพนิ่งจำนวนมากที่บันทึกลงบนภาพยนตร์ ซึ่งเฟรมแต่ละเฟรมในภาพยนตร์ชุดนี้ถูกฉายด้วยความเร็ว 25 ภาพ ต่อวินาที ซึ่งเป็นสัญญาณระบบ Pal อันเป็นระบบที่ประเทศไทยใช้ในการออกอากาศ ทำให้เรามองเห็นปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “ภาพติดตา”

Shot เป็นหน่วยเล็กที่สุดของภาพยนตร์ที่สามารถรับรู้ได้ตามปกติ shot จะเป็นช่วงความ

ยาวตั้งแต่ การกดปุ่มบันทึกกล้องยาวไปจนถึงการกดปุ่มเพื่อหยุดการบันทึกในช่วงเวลานั้นอีกครั้งหนึ่ง
ดังนั้น แต่ละ shot จะมีความยาวของเวลาที่แตกต่างกันไป

Scene คือ Shot ตั้งแต่ 1 shot ขึ้นไป ซึ่งสามารถสื่อความหมายได้ โดย scene 1 ขึ้น มัก
เกิดขึ้นในเวลาต่อเนื่องกัน ในฉากเดียวกัน ประกอบด้วยตัวละครชุดเดียวกัน

Sequence คือ การเชื่อมเอา scene ต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยใช้เงื่อนไขทางอารมณ์ หรือ
รูปแบบและทิศทางการเล่นเรื่อง

องค์ประกอบด้านภาพ (Visual Channel)

1) ภาพที่ปรากฏให้เห็นตามธรรมชาติของภาพยนตร์ (Nature of image)

1.1 ฉาก (setting) คือ พื้นที่เหตุการณ์ในภาพยนตร์เกิดขึ้นและดำเนินไปและเป็นที่
บรรจุตัวละครเอาไว้ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของเวลาและสถานที่ของเรื่อง องค์ประกอบทางด้าน
สัญลักษณ์ของภาษาที่ปรากฏในสื่อภาพยนตร์ ซึ่งฉากมักมีความเกี่ยวพันโดยตรงกับเนื้อเรื่อง ซึ่งฉาก
แบ่งเป็นฉากที่ถ่ายทำจากการใช้สถานที่จริง และฉากที่จัดขึ้นในสตูดิโอ

1.2 อุปกรณ์ประกอบฉาก (props) เป็นองค์ประกอบย่อยที่ปรากฏในฉากใช้ในการ
สื่อความหมายหรือส่งเสริมการให้ความหมายที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น หรือบางครั้งผู้กำกับอาจเน้น
อุปกรณ์ประกอบฉากบางอย่างให้โดดเด่น เพื่อบอกให้รู้ว่าสิ่งนั้นมีความหมายสำคัญและสัมพันธ์กับ
เรื่อง

1.3 เสื้อผ้า (costume) เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตัวละคร สามารถบ่งบอก
ถึงสถานภาพความคิด ทัศนคติของตัวละคร รวมทั้งเป็นการแสดงถึงช่วงเวลาที่ย้ายไปการแสดง
และปรากฏตัวของตัวละคร นักแสดงถือว่าอยู่ในฐานะวัตถุที่ถูกจ้องมองโดยกล้อง ฉะนั้นปรากฏตัว
หรือการกระทำของนักแสดงถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สามารถถ่ายทอดความหมาย โดยผ่านรหัส
มากมาย เช่น สีหน้า ท่าทาง การสนทนา เป็นต้น

2) ภาพที่ปรากฏให้เห็นโดยผ่านทางเทคนิคภาพยนตร์ (treatment of image)

2.1 ขนาดภาพ (shot size) เป็นการพิจารณาถึงระยะห่างระหว่างกล้องกับ
วัตถุที่ถ่าย เช่น ภาพไกล (Establishing shot) ภาพเต็ม (Full shot) ภาพปานกลาง
(medium shot) ไทท์ ทู ช็อต (Tight two-shot) ภาพใกล้ (close-up shot) ภาพใกล้มาก
(extreme close-up shot) โดยขนาดภาพแต่ละขนาดมีผลทางจิตวิทยาของผู้ชมและใช้ในการสื่อ
ความหมายที่แตกต่างกันไป

2.2 มุมมองภาพหรือมุมกล้อง (camera angle) เป็นการพิจารณาในแง่ตำแหน่งของ
กล้องที่สัมพันธ์กับวัตถุที่ถ่าย ได้แก่ มุมระดับสายตา มุมระดับสูง มุมระดับสายตา และมุมต่ำ

มุมมองภาพเป็นเครื่องมือในการแสดง ถึงความคิดเห็นของผู้กำกับต่อตัวละคร หรือวัตถุที่ถูกถ่ายเปรียบเสมือนคุณศัพท์ของคนเขียนหนังสือที่ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกในทางใดทางหนึ่ง

2.3 เลนส์ (Lens) การใช้เลนส์ที่ต่างกันจะมีผลให้ได้ขนาดและลักษณะภาพที่แตกต่างกันไป เช่น เลนส์มุมกว้าง มุมแคบ และซูมเลนส์ เป็นต้น โดยเลนส์สามารถบิดเบือนภาพให้แตกต่างไปจากที่ตาเรามองเห็น

2.4 ระยะเวลาความคมชัด (Depth of field) ความชัดลึกของภาพเป็นองค์ประกอบ ที่ชี้นำสายตาผู้ชมให้เห็นรายละเอียดทั้งหมดที่ปรากฏในฉากตั้งแต่ฉากหน้า ไปยังฉากหลังที่ไกลออกไป ส่งผลต่อระยะทางในการเคลื่อนที่ของนักแสดง และความสัมพันธ์กับแกและของประกอบฉากที่ผู้สร้างต้องการเน้นเป็นพิเศษในฉากนั้น ระยะเวลาความชัดก็จะแตกต่างกัน

2.5 การเคลื่อนไหวกล้อง (camera movement) เป็นการเปลี่ยนแปลงมุมมอง กล้องและขนาดภาพวิธีหนึ่ง ซึ่งสามารถบันทึกภาพที่มีขนาดภาพแตกต่างกันได้อย่างต่อเนื่อง การเคลื่อนไหวกล้องสามารถทำได้หลายลักษณะ เช่น

แพน (pan) คือ การเคลื่อนกล้องไปในแนวนอนโดยตั้งกล้องอยู่กับที่

ทิล (Tilt) คือ การเคลื่อนไหวหน้ากล้องในแนวตั้ง

ทรัคกิง (Trucking) เป็นการเคลื่อนกล้องขนานไปกับวัตถุหรือนักแสดง

ดอลลี (Dolly) การเคลื่อนที่ตรงไปซึ่งกล้องอยู่บนพาหนะที่มีล้อเลื่อนสามารถเคลื่อนที่ไปยังที่อีกที่หนึ่งตามความต้องการ

แฮนด์เฮลด์ (Hand held) เป็นลักษณะการใช้มือถือกล้อง หรือแบกกล้องไว้บนบ่าโดยไม่ใช้ขาตั้งกล้อง

ซึ่งการเคลื่อนไหวในลักษณะต่างๆ เหล่านี้ส่งผลต่อการรับรู้ของผู้ชมที่แตกต่างกัน

2.6 การจัดองค์ประกอบภาพ (mise-en-scene) เป็นภาษาฝรั่งเศส แปลว่าการจัดวางไว้บนเวทีในทางการละคร หมายถึง การจัดวางรายละเอียดทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งนักแสดง ฉาก รวมทั้งแสงสี เอาไว้ภายในพื้นที่แสดงเพื่อผลในการสื่อความหมาย สำหรับภาพยนตร์การจัดองค์ประกอบภาพมีรายละเอียดมากมาย เช่น การจัดวางตัวละคร หรือวัตถุในเฟรมมาก การใช้เส้นหรือรูปร่างเพื่อสื่อความหมาย การกำหนดทิศทางการหันหน้าของตัวละคร ทั้งนี้เพื่อป้องกันความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อที่ในกรอบภาพและบ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวละคร เป็นต้น

2.7 แสง (lighting) ในงานศิลปะความสว่างและความมืด ถูกใช้สื่อความหมายในเชิงสัญลักษณ์อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยต้องพิจารณาในแง่ลักษณะของแสง และทิศทางแสงที่ปรากฏในภาพยนตร์ เนื่องจากองสามารถสร้างอารมณ์ และลักษณะพิเศษให้แก่ตัวละครอีกด้วย เช่น แสงจาก

เทียน สร้างบรรยากาศโรแมนติก แต่ถ้าอยู่ในภาพยนตร์เขย่าขวัญก็จะช่วยเพิ่มความลึกลับ และน่าสะพรึงกลัวมากขึ้น

2.8 สี (Colour) เป็นองค์ประกอบที่ทำงานในระดับจิตใต้สำนึกของผู้ชมโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการชักจูงอารมณ์ และเสริมสร้างบรรยากาศมากกว่าที่จะใช้เพื่อบอกความคิดหรือสื่อความหมายในเชิงสัญลักษณ์ เพื่อการตีความ (แต่บางตำราก็มองว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งทางด้านสัญลักษณ์) นักจิตวิทยาพบว่า คนส่วนใหญ่มักพยายามตีความเส้นสายขององค์ประกอบในเชิงรูป แต่กลับยอมรับสีที่ปรากฏให้เห็นในเชิงรับ ในการค้นหาความหมายสีในภาพยนตร์ต้องนำไปพิจารณาร่วมกับองค์ประกอบอื่นๆมากกว่าจะเป็นการตีความหมายจากสีนั้นๆ เพียงลำพัง ซึ่งองค์ประกอบอื่นๆ ที่ใช้ในงานภาพยนตร์ที่มีผลกระทบและเกี่ยวพันกับเรื่องสีก็คือ การตกแต่งฉาก การออกแบบเครื่องแต่งกาย การแต่งหน้า เป็นต้น ซึ่งสีเหล่านี้มีส่วนสัมพันธ์กับความหมายและเจตนาของผู้สร้างที่ต้องการสื่อมโนภาพยนตร์

การตัดต่อ (editing)

Bernard F. Dick 1978 อ้างถึง (มาโนช ชุ่มเมืองปัก, 2547) การตัดต่อภาพหมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเรื่องราวในภาพยนตร์ โดยเลือกและเรียงข้อต่อแต่ละข้อต่อเข้าไว้ด้วยกันตามลำดับการเล่าเรื่อง เพื่อช่วยเอื้ออารมณ์ของแต่ละฉาก และยังจะช่วยเสริมจังหวะของภาพยนตร์ ช่วยในการอธิบายสัญลักษณ์ต่างๆ และสามารถช่วยให้คนทำหนังบรรลุวัตถุประสงค์อย่างต่อเนื่อง

โดยมีศัพท์ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการตัดต่อภาพ ดังนี้

การเชื่อม (Transition) หมายถึง วิธีเปลี่ยนจากฉากหนึ่งไปอีกฉากหนึ่งเพื่อก่อให้เกิดความต่อเนื่องและเกิดความหมายแตกต่างกันไป อาจใช้โดยเปลี่ยนแปลงพื้นที่ หรือเวลาของเหตุการณ์ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่

การตัดชน ซึ่งให้ความรู้สึกถึงอารมณ์ที่ตื้นตัน

ภาพจาง มักใช้เมื่อสิ้นสุดเหตุการณ์ หรือเริ่มต้นก่อนเข้าเหตุการณ์

ภาพจางซ้อน มักจะใช้ในการเปลี่ยนผ่านเวลา หรือเชื่อมฉากเหตุการณ์และอารมณ์ที่นุ่มนวล เป็นต้น

ความหมายที่สาม (The third meaning) ตำแหน่งในการตัดต่อในแต่ละฉากสามารถสร้างความหมายที่สามขึ้นมาซึ่งมองเห็นด้วยภาพบนจอภาพยนตร์ หรือมีลักษณะเป็นการแสดงโดยนัย ซึ่งจะเกิดขึ้นเองในใจของผู้ชมหลังจากมองภาพแล้ว

ระยะเวลาในภาพยนตร์ (Cinematic time and Cinematic Distance) เป็นการแบ่งการแสดงออกเป็นส่วนย่อยๆ โดยการคัดเลือกเฉพาะส่วนการแสดงที่มีองค์ประกอบทางศิลปะและสื่อความหมายได้มากที่สุด ซึ่งจะเกิดขึ้นเองในใจของผู้ชมภาพยนตร์ หลังจากมองเห็นภาพแล้ว

จังหวะ (Tempo) จังหวะของภาพยนตร์ถูกควบคุมด้วยความยาวของเวลาที่เหตุการณ์นั้นปรากฏ หากสิ่งที่ปรากฏมีระยะเวลาสั้น มักจะเป็นเหตุการณ์ตื่นเต้น แต่หากมีระยะเวลายาวนาน จังหวะของเหตุการณ์นั้น จะมีลักษณะที่เฉื่อยชา เป็นต้น

การตัดรูปแบบอื่น มักได้รับอิทธิพลของแนวคิดเรื่องเวลา เช่น

Flash back เป็นการแสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาก่อนเหตุการณ์ที่ปรากฏในปัจจุบัน ซึ่งมักจะใช้ลักษณะพิเศษทางภาพช่วยในการสื่อความหมาย เช่น การย้อนสีภาพ การหยุดเวลาในภาพ เป็นต้น

Flash forword เป็นลักษณะของการเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอนาคต

Montage เป็นภาพชุดสั้นๆ เรียงต่อกันเพื่อสื่อความหมายหนึ่งๆ

Jump cut เป็นการตัดแบบก้าวกระโดดทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องของ

ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการสร้างความหมาย หรือรูปแบบส่วนตัวของผู้สร้างในการใช้เทคนิคการตัดต่อในรูปแบบต่างๆ

เทคนิคพิเศษ (Special effect) เป็นขั้นตอนที่ใช้ดำเนินการในระหว่างการถ่ายทำ เพื่อสร้างความสมจริง และสร้างความตื่นตาตื่นใจ เช่นการสร้างเทคนิคพิเศษโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้างฉากหลัง โดยใช้เทคนิค blue screen ทั้งนี้ เพื่อช่วยลดต้นทุนในการถ่ายจากสถานที่จริง หรือเพื่อให้เกิดผลพิเศษทางภาพที่อยู่ในจินตนาให้ปรากฏออกมา โดยใช้เทคนิคการสร้างโมเดล 3 มิติ เป็นต้น

องค์ประกอบด้านเสียง (auditory Channel)

เสียงที่สามารถสร้างมิติให้กับภาพยนตร์ได้ มี 3 ประเภท ดังนี้

1) เสียงพูด ประกอบด้วย

1.1 เสียงสนทนา (dialogue) เป็นเสียงที่ได้ยินพร้อมกับหารเห็นการขยับปากของนักแสดง ซึ่งเป็นวิธีการสื่อสารที่มนุษย์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.2 เสียงบรรยาย (narration/commentary) หากเป็นเสียงบรรยายที่ไม่ปรากฏตัวผู้พูด เรียกว่า commentary แต่ถ้าเป็นเสียงบรรยายที่ได้ยินมาจากตัวนักแสดงในภาพยนตร์เอง หรือใครสักคนที่เกี่ยวพันกับเหตุการณ์ในเรื่อง เรียกว่า narration

2) เสียงประกอบ (sound effect) คือ เสียงต่างๆ ที่ปรากฏขึ้นในภาพยนตร์ ซึ่งมีส่วนเสริมให้คนดูเชื่อในสิ่งที่เห็นบนจอและสร้างอารมณ์ให้คนดูคล้อยตาม หรือบางครั้งก็ใช้โยงฉาก

ต่างๆ ที่อยู่ในภาพยนตร์เข้าด้วยกัน แบ่งออกเป็น เสียงประกอบที่อยู่ในฉาก (local sound) เสียงบรรยากาศ หรือเสียงที่อยู่นอกฉาก และเสียงประกอบที่สร้างขึ้น

3) เสียงดนตรี (music) มักใช้เป็นเครื่องสื่ออารมณ์ ขณะเดียวกันก็สามารถใช้เป็นตัวละครเรื่องได้ เช่น การบอกถึงฉาก วันเวลา บุคลิก หรือรสนิยมของตัวละคร เสียงดนตรีเป็นส่วนประกอบที่มีบทบาทด้านความรู้สึกของผู้ชมมาก มีหน้าที่ทั้งเสริมอารมณ์ความรู้สึก หรืออาจใช้สร้างความขัดแย้งทางอารมณ์ เพื่อทำให้เกิดความหมายและความรู้สึกที่อยู่ในเรื่องราวชัดเจนมากขึ้น

หน้าที่ของภาพยนตร์

(กิตติศักดิ์ สุวรรณโกสิน, 2541) กล่าวถึงหน้าที่ของภาพยนตร์ไว้ ดังนี้

1. หน้าที่ในการเล่าเรื่อง (narrative function) ภาพยนตร์มีเรื่องราวที่จะบอกเล่าให้คนดูรับรู้ เพราะฉะนั้น ภาพยนตร์จึงมีหน้าที่จะต้องเล่าเรื่องราวให้คนดูรู้เรื่อง

2. หน้าที่ในการสื่ออารมณ์ (emotional function) ภาพยนตร์ต้องสามารถสร้างอารมณ์ต่างๆ ให้กับคนดู ไม่ว่าจะเป็นความโศกเศร้า ความสุข ความหวาดเสียวสยดสยอง ฯลฯ โดยใช้วิธีต่างๆ กันไป เป็นต้นว่าใช้การตัดต่อหรือเสียงประกอบ

3. หน้าที่ในการสื่อทางความคิด (intellectual function) การสื่อทางด้านความคิดมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1) คนทำภาพยนตร์อาจจะแทรกความคิดบางอย่างที่อาจเป็นปรัชญาหรือข้อคิด หรือแง่คิดดีๆ เกี่ยวกับการใช้ชีวิตเข้าไปในเรื่อง ซึ่งคนดูจะรับรู้และอาจจะเอาไปใช้ในวิถีประจำวันของตนเอง

2) การกระตุ้นให้คนดูใช้ความคิดของตัวเอง โดยคนทำภาพยนตร์ไม่ได้เอาความคิดของตัวเองไปให้

ทั้งสองลักษณะนี้ล้วนเป็นข้อให้คนดูคิด ไม่ใช่คำดูภาพยนตร์สนุกๆ สักเรื่องแล้วจบเพียงเท่านั้น

4. หน้าที่ในการสร้างความตื่นตาตื่นใจ (spectacle function) ซึ่งไม่จำเป็นว่าต้องเกิดจากภาพเท่านั้น ถึงแม้ความตื่นตาตื่นใจส่วนใหญ่จะเกิดจากการได้เห็นภาพแต่เสียงดนตรีก็มีส่วนไม่น้อย

จากการศึกษาข้อมูลของผู้วิจัยที่กล่าวถึงองค์ประกอบและหน้าที่ของภาพยนตร์นั้น สามารถสรุปความสำคัญ ดังนี้ ภาพยนตร์ในแต่ละเรื่องจะมีองค์ประกอบรวมคล้ายคลึงกันขึ้นอยู่กับผู้สร้าง หรือผู้กำกับผลงาน และทีมงานที่มีความเกี่ยวข้องทั้งหมดว่าต้องการสื่อสารผลงานออกมาในรูปแบบใด หรือใช้เทคนิคพิเศษต่างๆ เพื่อสร้างความน่าสนใจในภาพยนตร์ โดยองค์ประกอบจะถูกคิดขึ้นตั้งแต่การวางแผนตั้งแต่ก่อนเริ่มถ่ายทำ โดยการวางแผนงาน คัดเลือกตัวนักแสดง จัดทำของ

ประกอบฉาก เสื้อผ้า การแต่งหน้า สำรองสถานที่ถ่ายทำ บทสนทนาของตัวละคร ให้สมบูรณ์และเกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่จะนำเสนอให้มากที่สุด ยกตัวอย่างเช่น ภาพยนตร์แนวย้อนยุค ผู้สร้างและทีมงานก็ต้องดำเนินการหาสถานที่ในการถ่ายทำ ของประกอบฉากในยุคนั้นๆ เครื่องแต่งกาย บทสนทนา ภาษาพูดตามยุคสมัย เป็นต้น และดำเนินการมาถึงช่วงการถ่ายทำภาพยนตร์ก็ต้องมีการเตรียมส่วนประกอบต่างๆ ให้ฉากที่จะตัดต่อนั้น ไม่กระโดดจนถูกจับผิด เช่น การแต่งตัวของนักแสดง ต้องมีรายละเอียดเหมือนเดิม หากถ่ายทำฉากต่อไปในสถานที่อื่น หรือวันอื่นๆ บางเรื่องมีการสักยันต์ ก็ต้องสร้างแบบหุ่นขึ้นมาเพื่อในวันต่อไป จะได้วาดลวดลายเหล่านั้น ลงบนตัวนักแสดงโดยไม่ผิดเพี้ยนไปจากเดิมที่ผ่านการถ่ายทำไปแล้ว เมื่อเข้าสู่กระบวนการตัดต่อเป็นเทคนิคขั้นสูงที่ต้องใช้ผู้มีความสามารถและเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ในการตัดภาพเชื่อมต่อเฟรม ใส่เสียงประกอบ ดนตรี เทคนิคพิเศษต่างๆ เพื่อให้เรื่องราวที่นำเสนอสร้างความน่าสนใจ สร้างแรงจูงใจให้ผู้ชมตื่นตาตื่นใจกับภาพยนตร์ หากทุกอย่างมีความสมบูรณ์แบบนี้อาจจะทำให้ภาพยนตร์เรื่องนั้นได้รับความนิยมและสร้างรายได้ให้แก่บริษัทภาพยนตร์ได้เช่นกัน

4.4 ประเภทและความแตกต่างของสื่อภาพยนตร์

ภาพยนตร์ที่ฉายอยู่ทุกวันนี้มีหลากหลายประเภทขึ้นอยู่กับว่าจะจำแนกตามลักษณะใด โดย (สมาน งามสนิท, 2542) ได้แบ่งสามารถแบ่งเป็นหมวดหมู่ได้ 2 ประเภท คือ การจำแนกประเภทตามลักษณะการนำเสนอ และการจำแนกประเภทตามหน้าที่หลักของการสื่อสาร ดังนี้

1) ประเภทของภาพยนตร์จำแนกตามลักษณะการนำเสนอ

1.1 ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเป็นจริง ภาพยนตร์ทุกเรื่องจะมีภาษาและไวยากรณ์เป็นของตัวเอง เช่นเดียวกับภาษาหนังสือในการแต่งหนังสือ หรือการสื่อสารความหมายด้วยภาษาหนังสือนั้น ผู้แต่งจะใช้ถ้อยคำมาเรียงเข้าเป็นประโยคยาวบ้างสั้นบ้างตามความเหมาะสม ส่วนภาพยนตร์นั้น ผู้สร้างหรือผู้สื่อความหมายด้วย ภาพยนตร์จะนำภาพแต่ละภาพที่เรียกว่า “เฟรม” (frame) มาเรียงเข้าด้วยกัน พร้อมทั้งตกแต่งด้วยเสียง ประกอบอื่นๆ ให้สวยงาม เพื่อให้ผู้ชมเกิดความประทับใจ ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเป็นจริงถูกผลิตขึ้นเพื่อประโยชน์ในการสื่อสาร หากจะแบ่งประเภทย่อยๆ ออกไปอีก สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือการจำแนกประเภทตามลักษณะการนำเสนอ และการจำแนกประเภทตามหน้าที่หลักของการสื่อสาร

1. ภาพยนตร์ข่าว (newsreel) ภาพยนตร์ข่าวเป็นภาพยนตร์ที่บันทึกภาพเหตุการณ์ต่างๆ ที่ เกิดขึ้นจริงๆ เช่น ภูเขาไฟระเบิด แผ่นดินไหว น้ำท่วม ไฟไหม้ป่าหรือไฟไหม้บ้านเรือน การประชุมทาง การเมือง การเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนเหตุการณ์ทางวัฒนธรรมหรือประเพณีอันดีงาม ของแต่ละท้องถิ่น เช่น งานบุญบั้งไฟที่จังหวัดยโสธร งานเทียนพรรษาที่จังหวัดอุบลราชธานี งานชักพระที่ จังหวัดนครศรีธรรมราช งานบุปผชาติที่เชียงใหม่ เป็นต้น

ภาพยนตร์ประเภทข่าวนี้อาจเสนอเพียงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น ว่าอะไร เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อใด เราในฐานะผู้รับสารจะได้รับข่าวคราวความเป็นไปในทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่มีการสื่อสารเจริญก้าวหน้าเช่นทุกวันนี้ชีวิตประจำวันของเราจะขาดเสียจาก ข่าวสารเสียมิได้

2. ภาพยนตร์สารคดี (documentary film) ภาพยนตร์ชนิดนี้จะมีรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องราวที่ นำเสนอมากขึ้นกว่าภาพยนตร์ข่าว โดยมีรายละเอียดมากขึ้น เช่น สารคดีภูเขาไฟระเบิด จะมีรายละเอียด ไปถึงโครงสร้างของโลกเป็นอย่างไร มีความร้อนอยู่อย่างไร มีการระเบิดอย่างไร ภาพยนตร์ประเภทนี้จะต้องแสดงรายละเอียดที่เรามองไม่เห็นให้เราเห็นได้ด้วยการวาดภาพทั้งแนวตั้ง แนวนอน แนวขวาง เมื่อเราดูภาพยนตร์ชนิดนี้แล้ว จะเข้าใจทันทีว่าภูเขาไฟระเบิดได้อย่างไร ซึ่งแตกต่างจากภาพยนตร์ข่าวที่รายงานเฉพาะตอนที่ภูเขาไฟระเบิดเท่านั้นในทำนองเดียวกัน ภาพยนตร์สารคดีเกี่ยวกับงานบุญบั้งไฟต้องมีรายละเอียดตั้งแต่ความเชื่อของชาวเมืองโยธธ การเตรียมการ การเสียสะกำลังกายกำลังใจ และกำลังทรัพย์ เพื่อร่วมกันสร้างบั้งไฟชนิดต่างๆ นำเสนอทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลังตลอดจนอารมณ์ของผู้เกี่ยวข้องกับประเพณีนั้นๆ เมื่อได้ชมภาพยนตร์เรื่องนี้แล้ว จะเข้าใจได้ว่างานบุญบั้งไฟมีความหมายต่อชาวโยธธอย่างไร เป็นต้น

3. ภาพยนตร์การศึกษา (education film) ภาพยนตร์การศึกษา มีลักษณะคล้ายกับภาพยนตร์ สารคดีทั่วไป แต่ออกแบบเฉพาะขึ้น เพื่อให้เหมาะกับกลุ่มที่ต้องใช้ภาพยนตร์นั้นๆ ภาพยนตร์ประเภทนี้มี 10 บทบาทมาตั้งแต่สมัยนายโรมัส เอติสัน ได้ผลิตภาพยนตร์ 2 เรื่องชื่อว่า “แมลงหิว” (The Houseflies) และ เรื่อง “กบ” (The fog) แม้ว่าภาพยนตร์เรื่องแรกๆ จะเป็นภาพยนตร์เงียบ แต่ให้ผลดีต่อการศึกษาเพราะทำให้ผู้เรียนสนใจการเรียนมากขึ้น เนื่องจากในกระบวนการเรียนรู้นั้น คนเราจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดถ้าการเรียนนั้นเกิดจากประสบการณ์ตรง เช่นเดียวกับในวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวิชาอื่นๆ ภาพยนตร์จึงเป็นสื่อที่สามารถจำลองประสบการณ์ตรงมาไว้ในห้องเรียนได้อย่างน่าสนใจ ย่อมหมายความว่า ภาพยนตร์การศึกษาจึงสามารถย่อโลกมาไว้ในห้องเรียนได้ตามเวลาที่ต้องการ อีกทั้งภาพยนตร์ยังเป็น “ภาษาสากล” ทุกคนดูแล้วจะเข้าใจได้จากภาพที่เห็นตรงกัน เนื้อหาสาระของภาพยนตร์การศึกษาเป็นเนื้อหาสาระที่เป็นจริง อาจมาจากภาพยนตร์ประเภทข่าว ตัวอย่างเช่น ภาพยนตร์สงครามโลกครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ซึ่งระยะแรกที่มีการเสนอนั้นเป็นการกระจายข่าวสาร (ภาพยนตร์ข่าว) ที่เกิดขึ้นแต่ละวัน แต่เมื่อเหตุการณ์ผ่านไปนานแล้ว และมีการนำมาฉายซ้ำอีกครั้ง ก็จะกลายเป็นภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ อาจฉายเพิ่มเติมถึงสาเหตุของสงคราม ความเสียหายจากสงคราม ผลกระทบจากสงคราม ตลอดจนความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไปที่มีต่อสงคราม เพื่อให้ภาพยนตร์นั้นมีเนื้อหาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ฉายไม่จำเป็นต้องให้คำบรรยายใดๆ ประกอบผู้ชมสามารถจะชมสามารถเข้าใจในเนื้อเรื่องนั้นได้

4. ภาพยนตร์เพื่อการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ เพราะภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเป็นจริงอีก ประเภทหนึ่ง สิ่งที่ถูกถึงในภาพยนตร์โฆษณานั้นเป็นความจริงทั้งหมดแต่ความจริง

ทั้งหมดของสิ่งที่โฆษณา นั้น อาจจะไม่พูดถึงทั้งหมดก็เป็นได้ แล้วแต่ว่าต้องการจะให้ประชาชนรู้จักสินค้าหรือองค์กรนั้นๆ ในแง่มุมไหนเท่านั้น

1.2 ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาจากการประพันธ์

ภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นตามความคิด จินตนาการ และความคาดหวัง ซึ่งเป็นสิ่งที่อาจเป็นไปได้ หรือเป็นไปได้ไม่ได้ แล้วแต่ผู้สร้างจะมีจินตนาการอย่างไร ภาพยนตร์ประเภทนี้เรียกว่า ภาพยนตร์แบบประพันธ์ (fiction) สามารถจัดเข้าไว้ในกลุ่มของศิลปะ แต่วงการภาพยนตร์ได้มาใช้จัดประเภทภาพยนตร์ ซึ่งในปัจจุบันเราสามารถแบ่งได้ดังต่อไปนี้

1. ภาพยนตร์แบบบู๊ แอ็กชัน (Action) หมายถึง ภาพยนตร์แนวต่อสู้ ระทึกใจ เหมาะสำหรับคน ชอบความแข็งแรงและศิลปะการต่อสู้ ในภาพยนตร์แนวนี้จะมีฉากยิง ระเบิด เผาสิ่งต่างๆ ที่เราอาจจะหาดูได้ยาก ฉะนั้นคนที่ชอบภาพยนตร์ประเภทนี้ มิใช่เพราะชอบความรุนแรงแต่หมายถึงคนที่ชอบที่จะสัมผัสกับสิ่งที่หาไม่ได้ในชีวิตประจำวันและชอบความตื่นเต้นอยู่ด้วย ปัจจุบัน ภาพยนตร์ประเภทนี้มีออกมาฉายกันมากไม่เคยขาดและได้รับการตอบกลับอย่างดี แต่ก็ต้องมีเนื้อหาสาระและมุมมองของการออกแบบฉาก ได้อย่างลงตัวและสมจริงด้วยอย่างองค์บากที่มีเรื่องการต่อสู้เป็นจุดสำคัญ

2. ภาพยนตร์แนวผจญภัย (Adventure) หมายถึง ภาพยนตร์ผจญภัย เข้าป่า ฝ่าดง เจอปัญหาอุปสรรคมากมาย และต้องมีการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ ภาพยนตร์ประเภทนี้เหมาะสมสำหรับผู้ชมที่ชื่นชอบ การผจญภัย เช่น เข้าไปในป่าที่ยังไม่รู้จึกว่ามีอะไรบ้างที่รอการเข้าไปค้นหาจากนักเดินทาง

3. ภาพยนตร์ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว (Animation) หมายถึง ภาพยนตร์การ์ตูน โดยใช้ภาพวาดเคลื่อนไหวที่ได้ด้วยเทคนิคของแอนิเมชัน (animation) ซึ่งปัจจุบันกำลังเป็นที่นิยม เช่น finding nemo ก้าน กล้วยยักษ์ ฯลฯ

4. ภาพยนตร์ตลกขบขัน (Comedy) โดยแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

4.1 ตลกแบบเยาะเย้ยถากถาง ที่เรียกว่า แซ่ทไทรก โคมิดี (satiric comedy) เป็นการล้อเลียนเยาะเย้ย หรือถากถางเหตุการณ์ หรือบุคคลในสังคมที่มีเรื่องเดิมอยู่แล้ว เช่น ล้อเลียนผู้นำ หรือนักการเมือง หรือดารา เป็นต้น

4.2 ตลกแบบไม่ต้องอาศัยเค้าเรื่องเดิมที่เป็นจริงในสังคมเป็นกรอบ แต่เป็นการตลกขบขันที่ผู้สร้างภาพยนตร์คิดขึ้นมาเองทั้งหมดภาพยนตร์ตลกแบบนี้ เรียกว่า ไซต์-แก๊ก โคมิดี (sight-gag comedy)

5. ภาพยนตร์ประเภทลึกลับสืบสวนสอบสวน (Crime / Mystery / Thriller) เป็น ภาพยนตร์ที่ผู้สร้าง พยายามสร้างเงื่อนงำหรือปมต่างๆ ไว้ ผู้ชมจะต้องติดตามชมอย่างใกล้ชิดว่า เรื่องจะออกมาในรูปใด เช่น ภาพยนตร์จากเรื่องเชอร์ล็อก โฮม ตลอดจนภาพยนตร์ฆาตกรรมต่อเนื่อง

ต่างๆ ภาพยนตร์อาชญากรรม ฆาตกรรม หรือแนวการแก้ไขต่อสู้กับคดีต่างๆ ของตำรวจ หรือเรื่องที่ไม่สามารถหาข้อสรุปได้ เป็นต้น

6. ภาพยนตร์ชีวิต (Drama) ภาพยนตร์ที่ทำให้รู้สึกซึ่งเศร้าเคล้าน้ำตา ทำให้นักถึงชีวิตของคนจริงๆ ซึ่งบางเรื่องอาจทำให้ผู้ชมเกิดภาวะกดดันและเครียดไปกับเนื้อเรื่องบ้างทำให้รู้สึกเศร้ามากแต่เมื่อผู้ชมชมภาพยนตร์เสร็จจะทำให้ภาวะตึงเครียดนั้นหายไป

7. ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพศ (Erotic) อาจไม่เหมาะกับผู้ที่ยังไม่สามารถควบคุมภาวะอารมณ์ของตนเองได้ อาทิ เด็กและวัยรุ่น บางเรื่องอาจมีเนื้อหาค่อนข้างไปทางภาพยนตร์ชีวิต

8. ภาพยนตร์ครอบครัว (Family) เป็นภาพยนตร์ที่ทุกคนในครอบครัวสามารถชมได้ทุกเพศทุกวัย ส่วนใหญ่เป็นภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความผูกพันของคนในครอบครัว ส่วนใหญ่จะแฝงแง่คิดเอาไว้ในเนื้อเรื่อง และเดินเรื่องแบบเรียบง่ายเน้นความรักของคนในครอบครัว

9. ภาพยนตร์จินตนาการ (Fantasy) ไม่ว่าจะเป็จินตนาการด้านเทพนิยาย ด้านวิทยาศาสตร์ หรือด้านอวกาศต่างดาว (Sci-Fi) ซึ่งเป็นเรื่องราวที่ผู้สร้างจินตนาการไปในอนาคตหรือในอดีตว่าโลกนี้จะเป็นอย่างไรก็ได้ เช่น โลกเมื่อล้านปีที่แล้ว เรื่องในตำนาน ฯลฯ ผู้สร้างภาพยนตร์วิทยาศาสตร์อาจจินตนาการไป โดยอาศัยทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งเป็นแนวคิด แล้วสร้างภาพยนตร์ขึ้นมาตามแนวคิดนั้น อาทิเช่น ภาพยนตร์เรื่องสตาร์วอร์ อีทีเพื่อนรัก นาเนีย ภาพยนตร์จินตนาการนี้เราจะเห็นว่า ผู้สร้างจินตนาการจะสร้างสิ่งแปลกใหม่ๆ มาให้เราเห็น เช่น ยานพาหนะอวกาศ บ้านเรือนเสื้อผ้า หรืออาหารหน้าตาแปลกๆ ตลอดจนการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ต่างออกไปจากชีวิตจริงเข้ามาใส่ไว้ในภาพยนตร์

10. ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเป็นเรื่องของความรัก (Romance) ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องรักๆ ใคร่ๆ ที่เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อม และยุคสมัยต่างๆ ที่ผู้สร้างจินตนาการขึ้นมา เช่น ความรักในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 เช่น เรื่อง A Farewell to Arms และ Waterloo Bridge หรือลัทธิทหารเป็นใหญ่ในเยอรมัน (militarism) เช่นเรื่อง Three Comrades เรื่องของความรักในลักษณะนี้จะอิงเรื่องจริงทั้งหมดเพียงแต่นำเอาเรื่องความรักประเด็นเดียวเท่านั้นมาเป็นแกนนำ โดยสร้างความรักให้ยิ่งใหญ่กว่าความเป็นจริงเพื่อให้ผู้ชมภาพยนตร์ได้ปล่อยให้อารมณ์ ประสบการณ์ และความปรารถนาของตนล่องลอยไปตามกระแสแห่งเรื่องราวต่างๆ

11. ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาสาระเป็นมหากาพย์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับบอณินหารที่ทำให้ผู้ชมภาพยนตร์เกิดความประทับใจและมหัศจรรย์ใจ เช่น ทรอย (Troy) ที่แสดงถึงความยิ่งใหญ่ของอาณาจักรโรมันหรือฉากที่แสดงถึงความยิ่งใหญ่ในภาพยนตร์เรื่องพระนเรศวร ภาพยนตร์ประเภทนี้ต้องใช้เทคนิคการถ่ายทำพิเศษอย่างมาก เพื่อให้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นยิ่งใหญ่จนเกินความจริงแต่ให้อารมณ์สูงสุดแก่ผู้ชม

12. ภาพยนตร์ประเภทน่ากลัว ทำให้ผู้ชมเกิดอาการขนพองสยองเกล้า เช่น ภาพยนตร์ผี ไม่ว่าจะเป็ผีดิบ ผีดูดเลือด ผีปอบ ผีกระสือ ฯลฯ ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่ตัวละครหลักจะนำ กลัวน่าเกลียด ทำให้ผู้ชมกลัวกันตลอดเรื่อง อาทิ บุพผาราตรี, ปอบ, 5 แพร่ง, แก๊บนผี, แม่นาคพระชน โนง, ผีช่องแอร์ เป็นต้น

2) ประเภทของภาพยนตร์ตามหน้าที่หลักของการสื่อสาร

2.1 ภาพยนตร์ข่าว

เหตุการณ์และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วทุกมุมโลกนั้นเป็นที่สนใจของผู้รับสารจากสื่อ ทุกประเภท ไม่ว่าจะมึผลกระทบต่อผู้รับสารโดยตรงหรือไม่ก็ตาม ภาพยนตร์ที่บันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ดังกล่าวนีั เมื่อเสนอต่อมวลชนโดยช่องทางที่เหมาะสมในโลกของการสื่อสารจึงเกิดคนกลุ่มหนึ่งตาม ภาษาของการสื่อสาร เรียกว่า “ผู้ส่งสาร” คอยดูเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งเรียกว่า “สาร” แล้ว บันทึกเหตุการณ์นั้นด้วย ภาพยนตร์ที่เรียกว่า “สื่อ” แล้วรายงานเหตุการณ์นั้นๆ ผ่าน “ช่องทาง” ทางวิทยุโทรทัศน์มายัง “ผู้รับสาร” ให้รับทราบข้อมูลสถานการณ์ต่างๆอย่างครบถ้วนถูกต้อง ผู้ส่งสาร จึงจัดเป็สื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่มีหน้าที่ ปฏิบัติตามหลักการที่นักสื่อสารมวลชนกำหนดไว้อัน ได้แก่

- 1) ให้ข่าวสารแก่มวลชน (to inform)
- 2) ให้ความคิดและนำมวลชน (to influence)
- 3) ให้ความบันเทิงสนุกสนานแก่มวลชน (to amuse people)
- 4) ให้บริการแก่ผู้รับสารและชุมชน (to serve)

เนื่องจากการรายงานข่าวสารของสื่อมวลชน ยังมีความสำคัญต่อสังคมทางรัฐศาสตร์ อีกด้วย นัก รัฐศาสตร์อย่าง ฮาโรลด์ ดี ลาสส์เวลล์ (Horold D. Lasswell) จึงได้เสนอไว้ว่า หน้าที่ ของสื่อมวลชนควรมี 3 ประการ คือ ประการแรก เผ่าดูสภาพสิ่งแวดล้อมของสังคม (surveillance of the environment) คือ เสนอ ข่าวสาร ประการที่สอง ต้องประสานงานส่วนต่างๆ ของสังคม (correlation of the parts of society) ได้แก่ การเสนอความคิดเห็นต่างๆ ในสังคมให้เป็นที่เข้าใจ กันดีและประการสุดท้ายเป็นที่ยถ่ายทอดวัฒนธรรม (transmission of culture) คือ การให้การศึกษา จึงจะถือว่ามิหน้าที่ตามหลักการสื่อสารและหลักรัฐศาสตร์ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งโดยธรรมชาติ ของมนุษย์นั้น จะเสาะแสวงหาข่าวสารด้วยตัวเองในลักษณะที่ต้องไม่รู้สึกว่าตนถูกยึดเยียดให้อ่าน ให้ ฟัง หรือให้ดูมนุษย์มีทางเลือกที่จะหลบข่าวสาร หากเขาไม่ต้องการที่จะรับรู้ มนุษย์เป็นผู้กำหนดความ สนใจของตนเองจากแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในกรณีต่างๆกัน จะเห็นได้ว่า ในชีวิตประจำวัน เราจะปะทะกับ ข่าวสารตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็น การดูข่าว การฟังข่าว และการอ่านข่าวสาร เป็นกิจกรรม หลักทาง สังคม ประโยชน์ของภาพยนตร์ข่าวจึงช่วยให้ผู้ดูข่าวจากภาพยนตร์ข่าวได้เห็นเหตุการณ์ต่างๆ ที่

เกิดขึ้นจากทั่วโลก ได้เห็นทั้งภาพที่มีสีตามธรรมชาติและได้ยินเสียงสร้างความเชื่อถือได้มากกว่าสื่อชนิดอื่น ตลอดจนทำให้ผู้ชมรู้เท่าทันโลกทันเหตุการณ์ มีข้อมูลสนับสนุนในวงสนทนาหรือในการประชุมสัมมนา การปะทะสังคมภายนอก และการตัดสินใจทางธุรกิจ (สมาน งามสนิท:2548)

นอกจากนี้ ภาพยนตร์ข่าวยังให้ความเพลิดเพลิน ช่วงเวลาของการเสนอข่าวทางวิทยุโทรทัศน์จะ เป็นช่วงเวลาให้ผู้ชมข่าวกำลังว่าง ปล่อยตัวปล่อยใจให้สบายเพลิดเพลินไปกับข่าวสารที่ได้รับ นักจิตวิทยา เรียกว่า “การลดภาวะความตึงเครียด” (reduction of tension) ในสภาพสังคมที่นับวันจะสลับซับซ้อนขึ้น เช่นนี้ ภาพยนตร์ข่าวจะมีส่วนผูกพันกับปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลรวมทั้งสังคมมากยิ่งขึ้น การที่คนเราจะอยู่ในสังคมที่สลับซับซ้อนเช่นนี้ได้อย่างมีความสุข จะต้องเป็นคนทันโลกทันเหตุการณ์ เพื่อนำมาปรับใช้ และเตรียมพร้อมรับมือกับทุกสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในแต่ละวัน

2.2 ภาพยนตร์เพื่อการศึกษา

ภาพยนตร์เสียงในฟิล์มเข้ามามีบทบาทในวงการการศึกษา เพื่อให้ความรู้และสร้างความสนใจแก่ ผู้เรียนมากขึ้น ภาพยนตร์การศึกษาครอบคลุมถึงภาพยนตร์ทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์ชนิดใดล้วนมี ประโยชน์ต่อการศึกษาทั้งสิ้น หากผู้ใช้รู้จักเลือกมาใช้ให้เหมาะกับชั้นเรียน และใช้อย่างถูกวิธี โดยอาจแบ่งภาพยนตร์การศึกษาได้ดังนี้

1. ภาพยนตร์แสดงพื้นฐานของเรื่องที่เรียน (back ground film) เป็นภาพยนตร์ ที่ใช้สำหรับประกอบการเรียนทั่วไป อาจใช้เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน หรือฉายซ้ำตอนเรียนจบวิชานั้นๆ เพื่อสรุป บทเรียน เช่น ภาพยนตร์สารคดี ภาพยนตร์บันทึกแนวประวัติศาสตร์ ภาพยนตร์ข่าว ภาพยนตร์โฆษณา ฯลฯ

2. ภาพยนตร์ประกอบการสอนขนาดเล็ก (short teaching film) เป็นภาพยนตร์ที่แสดงเฉพาะกิริยา อากักรับไหวอันหนึ่ง ซึ่งการเรียนการสอนยังไม่ชัดเจนพอ เช่น การสอนเรื่องการทำงานของหัวใจ แสดง เฉพาะการทำงานของหัวใจเท่านั้น ส่วนที่เหลือครูผู้สอนจะเป็นผู้อธิบายเอง เจมส์ บราวน์ (Jame Brown) ได้กำหนดหน้าที่ของภาพยนตร์การศึกษาไว้ 7 ประการ คือ

- 2.1) การแสดงข้อเท็จจริง (factual films) โดยมีการเสนอแนวคิดอย่างละเอียดเพื่อให้เข้าใจความหมายของเรื่องที่ ศึกษาอย่างละเอียด

- 2.2) รายงานข่าวด้วยภาพ (pictorial report film) เป็นภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับการศึกษา เรื่องเวลาและการแข่งขัน เช่น การบันทึกการแข่งขันกีฬา ฯลฯ

- 2.3) แสดงเรื่องราวที่แต่งขึ้น (fictional drama film) แสดงความเชื่อในเรื่องวรรณคดี มีประโยชน์ในการพัฒนาทัศนคติ และความรู้สึกรู้สึกในคุณค่าของสิ่ง ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

- 2.4) เสนอละครชีวิตจริง (true drama film) เสนอเหตุการณ์จริงในชีวิตคนทั่วไป

2.5) นำเที่ยว (travelogues) ให้ข้อคิดเกี่ยวกับสังคมภูมิศาสตร์ เป็นเรื่องธรรมชาติ สังคมของแต่ละท้องถิ่น

2.6) ฝึกอบรม (training film) ทำหน้าที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับทักษะการฝึกอบรม

2.7) สารคดี (documentary film) ทำหน้าที่เป็นแหล่งข้อมูลที่มีความสำคัญทางการศึกษาที่มีเนื้อหา สาระถูกต้องกับสภาพที่เป็นจริง

2.3 ภาพยนตร์เพื่อการแสดงความคิดเห็นและชักจูงใจ

มนุษย์เป็นผู้กำหนดความต้องการของตัวเองจากความสนใจตามแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในกรณีต่างๆ ทำให้การใช้สื่อสารมวลชนจึงมีจุดมุ่งหมาย เพื่อหวังผล (effect) จากสิ่งที่ผลิตขึ้นมาแสดงความคิดเห็น ในการชักจูงใจ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ (purpose) และมีเป้าหมายที่แน่นอน (goal-oriented) เพราะ ภาพยนตร์ทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยสามารถแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1) ภาพยนตร์ โฆษณา เป็นภาพยนตร์สั้นๆยาวไม่เกิน 1 นาที เรียกว่า “สปอต” มีลักษณะเป็นภาพยนตร์ที่โน้มน้าวใจ ชักชวนให้ผู้บริโภคยอมรับสินค้าและบริการแล้วซื้อสินค้าและบริการนั้นโดยตรง

2) ภาพยนตร์ ประชาสัมพันธ์ สร้างขึ้นในรูปแบบของภาพยนตร์สารคดี ที่มีเนื้อหาสาระเป็นจริงที่ต้องการให้สาธารณชน ทราบ เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะให้สาธารณชนรู้จักและเข้าใจ ตลอดจนรักษาความเข้าใจอันดีของประชาชน ให้มีต่อองค์การตลอดไป

3) ภาพยนตร์โฆษณาชวนเชื่อ (propaganda film) มักมีเนื้อหาสาระในการประกาศชักชวนให้ผู้ชม สนับสนุนแนวคิดการกระทำ ลัทธิศาสนาและอุดมการณ์ทางการเมือง เพื่อการกระจาย (dissemination) และอธิบายชี้แจง (elucidation) ความคิด ลัทธิ และทฤษฎีการเมือง โดยทำหน้าที่กระจายแนวคิดและอธิบายให้เข้าใจเรื่องของลัทธิและความเชื่อ นอกจากนี้ยังเป็นการเผยแพร่ลัทธิทางการเมืองให้คนกลุ่มน้อยระดับหัวหน้าชนชั้น หรือระดับพรรคเข้าใจในลัทธิ แนวคิดทางการเมืองนั้นอย่างถ่องแท้แจ่มใส จนสามารถนำไปเผยแพร่ต่อไปได้อีกด้วย อาทิ การเสนอสุนทรพจน์การปราศรัย เป็นต้น

2.4 ภาพยนตร์บันเทิง

ภาพยนตร์บันเทิง หมายถึง ภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นเพื่อความบันเทิง คำว่าบันเทิง ตามความหมายของพจนานุกรม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) หมายถึง “เบิกบานใน รื่นเรใจ ทำให้รู้สึกสนุก” ภาพยนตร์บันเทิงจึงมุ่งให้ความเบิกบานใจ รื่นเรใจ และให้ความรู้สึกสนุก ภาพยนตร์ชนิดนี้อาจสร้างขึ้นจากเรื่องจริง แต่มีการเพิ่มเติมเรื่องให้สนุกสนานมากขึ้น เพื่อมิให้ภาพยนตร์เรื่องนั้น

กลายเป็นภาพยนตร์สารคดี บางครั้งภาพยนตร์บันเทิงอาจสร้างขึ้นจากสัจธรรมบางประการในสังคม โดยใส่ตัวละครเข้าไป เช่นภาพยนตร์เรื่อง “ทองพูน โคกโพธิ์ ราษฎรเต็มขั้น” ซึ่งสะท้อนและล้อเลียนสังคมที่มีคนรวยและคนจน คนรวยมีอำนาจทางเศรษฐกิจย่อมมีอำนาจทุกอย่าง ส่วนคนจนไม่มีอำนาจทางเศรษฐกิจย่อมหมดทุกสิ่งทุกอย่าง อย่างแม้แต่สิทธิและความเป็นธรรม เป็นต้น ภาพยนตร์บันเทิงมักเป็นภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นจากจินตนาการของผู้สร้าง ซึ่งอยู่ในรูปแบบเยาะเย้ยถากถางสังคม ล้อเลียนสังคม เรื่องรักๆใคร่ๆ การ์ตูน เรื่องลึกลับมหัศจรรย์ประเภทควบอย บู้ หรือจินตนาการด้านวิทยาศาสตร์ภาพยนตร์บันเทิงมักจะมีความยาวไม่เกิน 2 ชั่วโมง สร้างด้วยระบบเสียง แสง สี ที่ตระการตาเพื่อมุ่งเน้นให้ความบันเทิง สนุกสนานและผ่อนคลายอารมณ์ของผู้ดูบางเรื่องก็ต้องการสร้างความเครียด และความกลัวให้แก่ผู้ชม เช่น เรื่องผี หรือให้เกิดอัศจรรย์ใจ เช่น เรื่อง อภินิหารต่างๆ อย่างไรก็ตาม ภาพยนตร์บันเทิงต้องการให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วมเพราะการเกิดอารมณ์ร่วมกับสิ่งที่เราได้เห็นนั้นเป็นการพักผ่อนและผ่อนคลายหรือเกิดความสุขในอีกรูปแบบหนึ่ง แม้ว่าปัจจุบันนี้ ภาพยนตร์จะแตกรูปแบบออกไปเป็นภาพทัศน์ และวิทยุโทรทัศน์ก็ตามแต่รูปแบบแม่บท เทคนิคการถ่ายทำ และภาษาที่ประกอบเข้ากันเป็นเรื่องราวยังคงรักษาแม่บทของภาพยนตร์เอกเช่นเดิม

จากการศึกษาข้อมูลจากผู้วิจัยข้างต้นสรุปและจำแนกประเภทภาพยนตร์ได้ ดังนี้

- 1) ภาพยนตร์บ้าน หมายถึง หนึ่งบ้าน เป็นภาพยนตร์ที่ถ่ายเก็บไว้ดูภายในครอบครัว ส่วนใหญ่จะเป็นหนังเก่าเมื่อครั้งเริ่มมีเครื่องฉายภาพยนตร์ครั้งแรกของโลก เช่น เด็กหญิงนั่งทานข้าวในบ้านตระกูลลูมิแอร์ เด็กชายชาวเหนือในประเทศไทยเล่นน้ำทะเลเป็นครั้งแรก เป็นต้น
- 2) ภาพยนตร์ข่าว หมายถึง ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาจากเหตุการณ์จริง เรื่องจริง บุคคลที่มีตัวตนจริงในภาพยนตร์ถึงแม้ในปัจจุบันจะล่องลับไปแล้วก็ตาม ข่าวพระราชกรณียาภิจักรของราชวงศ์ต่าง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น รัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสยุโรป เมื่อปี 2440 เป็นต้น
- 3) ภาพยนตร์สารคดี หมายถึง ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาจากความเป็นจริง แต่ลงรายละเอียดมากกว่าภาพยนตร์ข่าว ใช้ระยะเวลาการนำเสนอที่นานกว่า เป็นข้อมูลที่มีผ่านการค้นคว้าข้อมูลมาแล้ว เช่น สารคดีสัตว์ สารคดีการทดลองวิทยาศาสตร์ สารคดีประวัติศาสตร์ เป็นต้น
- 4) ภาพยนตร์เพื่อการเรียนรู้ หมายถึง สื่อภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเรื่องราวตรงประเด็นกับเรื่องที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยใช้ภาพเคลื่อนไหว เสียง ดนตรี สร้างความเพลิดเพลินและความรู้ในช่วงเวลาเดียวกัน สามารถเกิดองค์ความรู้นอกเหนือจากตำราเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการจดจำและเรียนรู้ เช่น น้ำพุ กาลครั้งหนึ่งเมื่อเช้านี้ มหัศจรรย์โลมาหัวใจนักสู้ (Dolphin Tale) เป็นต้น
- 4) ภาพยนตร์เพื่อความบันเทิง หมายถึง ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเบาสมอง คลายเครียด บ้างอาจจะสร้างมาจากเรื่องจริงแต่เพิ่มสีสัน โดยการเพิ่มตัวละครที่มีบุคลิกที่สนุกสนาน หรือใช้เทคนิคการถ่ายทำและการตัดต่อที่ตระการตา สร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้ชมโดยภาพยนตร์ที่สร้างความบันเทิงส่วนใหญ่จะเป็นหนังตลก (comedy) เช่น ไอฟายแดงกั้วเลิฟยู พี่มากพระโขนง เป็นต้น

5) ภาพยนตร์เพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ หมายถึง ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเชิญชวน เชิงพาณิชย์ วรรณรงค์ เช่น สงครามครั้งสุดท้าย ของ สสส. ที่วรรณรงค์เรื่องเมาไม่ขับ เป็นต้น

6) ภาพยนตร์แบบประพันธ์ หมายถึง ภาพยนตร์ที่ถูกสร้างมาจากนวนิยายชื่อดัง หนังสืออ่านนอกเวลา จินตนาการของผู้สร้าง มีการถ่ายทอดเป็นหนังหลายๆ แนว แอคชั่น ดราม่า ตลก สืบสวน สอบสวน การ์ตูน ฯลฯ เช่น เจ้าชายน้อย อยู่กับก๋ง ผีเสื้อและดอกไม้ ก้านกล้วย เป็นต้น

4.5 ภาพยนตร์สำหรับเด็ก

ฟิลิป โบชาร์ด 1952 อ้างถึงใน (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2545) ได้กล่าวถึงภาพยนตร์สำหรับเด็กไว้ว่า ภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อผู้ชมที่เป็นเยาวชนเป็นอย่างมากเนื่องจากเป็นสื่อที่มีการเคลื่อนไหว มีสีสันสวยงาม มีเสียงและเพลงประกอบ ทำให้กระตุ้นความรู้้อยากเห็น เสริมสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กได้ง่าย ปัจจุบันมีการผลิตภาพยนตร์สำหรับเด็กออกมาหลายเรื่องทั้งของไทยและของต่างประเทศ ซึ่งหากจะย้อนกลับไปประเทศทางยุโรปเริ่มให้ความสนใจกับภาพยนตร์ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ตลอดจนการจัดตั้งชมรมภาพยนตร์เยาวชน โดยมีการจัดให้เด็กลงคะแนนแสดงความเห็นที่มีต่อภาพยนตร์แต่ละเรื่อง

ภาพยนตร์กลายมาเป็นสื่อการเรียนการสอนให้กับเด็กนักเรียน ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1945 โดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ในหมู่เด็กปกติและเด็กไม่ปกติ และภาพยนตร์สำหรับเด็ก เนื่องจากปัญหาเกี่ยวกับภาพยนตร์สำหรับเด็ก ยังมีได้มีการคบคิด และแก้ไขอย่างจริงจัง ปัญหาจากงบประมาณที่จะผลิตสื่อสำหรับเด็ก อย่างไรก็ตาม ช่วงที่การผลิตภาพยนตร์สำหรับเด็กยังมีไม่เพียงพอ ทำให้ผู้เชี่ยวชาญต้องพิจารณาถึงการใช้ภาพยนตร์สำหรับผู้ใหญ่บางเรื่อง ซึ่งอาจจะเหมาะสมสำหรับผู้ชมที่เป็นเยาวชนการผลิตภาพยนตร์สำหรับเด็กยังมีน้อย มีเพียงสองถึงสามประเทศที่สามารถจัดสร้างภาพยนตร์เช่นนี้ ออกมาได้มากพอที่จะให้เด็กได้ดูสม่ำเสมอตลอดไป อาทิ ประเทศอังกฤษ เริ่มต้นเมื่อสงครามโลกสิ้นสุดลง ได้จัดตั้งแผนกผลิตภาพยนตร์สำหรับเด็กขึ้น ภาพยนตร์นี้เรียกกันว่า ภาพยนตร์บันเทิงสำหรับเด็ก

จากการศึกษาข้อมูลภาพยนตร์สำหรับเด็กช่วงต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้ ภาพยนตร์ ได้ถูกนำมาเป็นสื่อสำหรับการเรียนการสอนตั้งแต่ ค.ศ. 1945 เนื่องจากภาพยนตร์มีคุณลักษณะที่จดจำได้ง่ายกว่าตัวอักษร ประกอบด้วย ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงสนทนา เสียงประกอบ ดนตรี สีสันสวยงาม ฯลฯ อีกทั้งยังมีการสอดแทรกองค์ความรู้ในเรื่องต่างๆ ในปัจจุบัน ภาพยนตร์ถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น จากงานวิจัยหลายๆ แห่งที่นำมาภาพยนตร์ร่วมกับการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ของผู้เรียน เช่น การใช้ภาพยนตร์ในการเพิ่มทักษะการอ่าน ฟัง พูด ภาษาอังกฤษ, การใช้ภาพยนตร์ส่งเสริมเจตคติของผู้เรียนฝึกทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล และผล ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากภาพยนตร์ เป็นต้น

โดยภาพยนตร์เด็กหรือเยาวชนส่วนใหญ่ จะเป็นการสอดแทรก ข้อคิด คุณธรรม โดยมีตัวละครทั้งฝ่ายดีและไม่ดี และในตอนสุดท้ายจะมีบทสรุปของการกระทำนั้นๆ เช่น A bug's life (ตัวบักหัวใจไม่บัก) ที่สอดแทรกเรื่องความสามัคคี การเคารพผู้อื่น ฯลฯ Stuart Little (เจ้าหนูแสนซน) วรรณกรรมสำหรับเด็กชื่อดัง ที่สอดแทรกเรื่อง ความเท่าเทียมในสังคม การยอมรับความแตกต่าง ฯลฯ หรือการเรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติ วิถีชีวิต เช่น Totoro (โทโทโร่เพื่อนรัก) ที่สอดแทรกวัฒนธรรมตามวิถีของประเทศญี่ปุ่น การใช้ตะเกียบกินข้าว ลักษณะบ้านเรือนแบบชั้นเดียว ฯลฯ หรือเรื่องวิทยาศาสตร์ เช่น eight below (ปฏิบัติการ 8 พันธุ์อึดสุดขั้วโลก) ที่สอดแทรกเรื่อง อุณหภูมิขั้วโลกใต้ วิถีชีวิตของสัตว์ที่กำเนิดในอากาศหนาวเย็น แสงออโรรา เป็นต้น หรือจุดกำเนิดของกีฬา เช่น Lesson of a dream (บทเรียนสู่ฝัน) ที่กล่าวถึงเรื่องการกำเนิดกีฬาฟุตบอลอันโด่งดังในประเทศเยอรมันท่ามกลางการเมืองของประเทศ ฯลฯ โทษทัณฑ์ยาเสพติดและสังคม เช่น น้ำพุ กาลครั้งหนึ่งเมื่อเช้านี้ สามชุก ที่สอดแทรกเรื่อง การค้าประเวณี การเสพยา เด็กจรจัด การถูกล่อลวง ฯลฯ หรือมิตรภาพระหว่างครอบครัว เพื่อน คุณครูและนักเรียน เช่น เด็กหอ ที่สอดแทรกเรื่องมิตรภาพ การไม่มีตัวตนสำหรับบางคนรอบข้าง ปัญหาครอบครัว ฯลฯ หรือการถกเถียงทางด้านสังคม วัฒนธรรม เพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ หาข้อเท็จจริงในมุมมองของตนเอง โดยเป็นภาพยนตร์ที่มีคำถามปลายเปิดตลอดทั้งเรื่อง เช่น ตั้งวง ที่กล่าวถึงเรื่องน่าขบคิดและเชิญชวนให้หาคำตอบในเรื่องความเป็นไทย สังคมไทย ไสยศาสตร์และความเชื่อของคนไทย การศึกษาในเมืองไทย ศิลปวัฒนธรรมไทย การเมืองไทย เป็นต้น

การนำภาพยนตร์มาเป็นสื่อการสอนปัจจัยหลักขึ้นอยู่กับตัวผู้สอนในการจับประเด็นความสำคัญใด เพื่อไปใช้ให้เกิดองค์ความรู้ พัฒนาทักษะความคิด พัฒนาคุณธรรม ฯลฯ โดยให้เยาวชนได้เรียนรู้จากภาพยนตร์ ถึงภาพยนตร์บางเรื่องจะเป็นการสร้างจากแบบประพันธ์ จินตนาการของผู้สร้าง แม้ภาพยนตร์จะเป็นมายาคติ แต่เรื่องราวต่างๆ ที่ปรากฏนั้น คือสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวของมนุษย์ ถือเป็นกระจกสะท้อนตัวตน รากเหง้า การประพฤติดี ประพฤติหยาบของมนุษย์ที่มีปะปนกันไป บางคนอาจจะมีประสบการณ์ตรง และทุกคนก็พบเจอสิ่งเหล่านี้ในชีวิตจริงด้วยเช่นกัน

จากการวิจัยแนวความคิดที่เกี่ยวข้องภาพยนตร์ตามที่ได้กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและความสัมพันธ์ ในการนำภาพยนตร์มาใช้เป็นสื่อสำหรับการเรียนรู้ในงานวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งในงานวิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยในปัจจุบันภาพยนตร์ได้รับการสนับสนุนนำมาใช้ในการศึกษาเป็นวงกว้างมากขึ้น และเนื้อหาด้านคุณธรรมได้ถูกสอดแทรกลงไปในภาพยนตร์สำหรับเยาวชนมากมายหลายเรื่อง ทั้งภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ต่างประเทศ อีกทั้งในหลายๆ ประเทศได้ภาพยนตร์ได้ถูกรวบรวมเข้าไปอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอน อาทิเช่น ประเทศสวีเดน ตามที่ได้กล่าวมาในบทที่ 1 ความ เป็นมาและความสำคัญแล้วนั้น และกลุ่มเป้าหมายสำหรับการวิจัยเป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ซึ่งถือว่ามิวดีภาวะ และมีประสบการณ์ชีวิตในระดับหนึ่ง สามารถแยกแยะความจริง และจินตนาการ หรือการปรุงแต่งได้ อีกนัยหนึ่งถือว่าได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ แยกแยะ รู้ดี รู้ชั่ว เหตุที่มา การตัดสินใจกระทำ หรือไม่กระทำ ได้ด้วยตนเอง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

(นภดล เทียนเพิ่มพูน, 2546) ได้ทำการศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อศึกษาคุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้แก่ นักเรียนนายร้อยตำรวจ รูปแบบวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ตามความคิดเห็นของนักเรียนนายร้อยตำรวจและนายร้อยตำรวจฝ่ายปกครอง เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนนายร้อยตำรวจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้แก่ นักเรียนนายร้อยตำรวจ และรูปแบบวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เมื่อจำแนกตามสถานภาพและเหตุผลของการมาเป็นตำรวจ ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดเห็นของนักเรียนนายร้อยตำรวจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ที่ควรปลูกฝังให้แก่ นักเรียนนายร้อยตำรวจ และรูปแบบวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คุณธรรมที่ควรปลูกฝังอยู่ในระดับสูงสุด คือ เป็นผู้ที่มีสัจจะและความจริงใจ และระดับต่ำสุด คือ เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย จริยธรรมที่ควรปลูกฝังอยู่ในระดับสูงสุด คือ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และระดับต่ำสุด คือ ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

รูปแบบวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ครูอาจารย์ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ และระดับต่ำสุด คือ ให้นักเรียนท่องจำ

ความคิดเห็นของนายตำรวจฝ่ายปกครองเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้แก่ นักเรียนนายร้อยตำรวจ คุณธรรม ได้แก่ ความยุติธรรม ความไม่ประมาท ความอดทนและอดกลั้น การมีระเบียบวินัย จริยธรรม ได้แก่ ความเมตตากรุณา ความขยันหมั่นเพียร การเสียสละ ความสามัคคี และรูปแบบและวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ การให้ครู อาจารย์ นายตำรวจฝ่ายปกครอง ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี การอบรมโดยวิทยากรพิเศษที่มีประสบการณ์ การใช้ละครสมมติ ตัวอย่างของตำรวจที่ได้จากสื่อมวลชน ภาพยนตร์ ประสบการณ์จริงของตำรวจ ใช้กิจกรรมนอกหลักสูตรต่างๆ เช่น ค่ายอาสาพัฒนาชนบท โครงการฝึกกรับใช้ประชาชนในชนบทและการเขียนบันทึกประจำวันการทำความดี

(นฤมล โอสถานุเคราะห์, 2550) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผลการวิจัยพบว่า 1. คุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝังแก่นิสิตนักศึกษาใน

สถาบันอุดมศึกษา คุณธรรมจริยธรรมหลักที่ควรปลูกฝังให้เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา คือ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่น อดทน พากเพียร ความมีสติ รอบคอบ ความมีศรัทธาและความจริงใจ การมีทักษะชีวิต ความเสียสละ การมีจิตของความเป็นผู้ให้ การมีจิตประชาธิปไตยและจิตสาธารณะ รู้รักสามัคคี การมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ความเข้าใจผู้อื่นและเข้าใจโลก และการใช้ปรัชญาแบบพอเพียง โดยสรุปเป็นทิศทางการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจากคุณธรรม จริยธรรมดังกล่าว 3 กลุ่ม คือคุณธรรมจริยธรรมประจำตัวหรือคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิต คุณธรรมจริยธรรมเพื่อความสำเร็จของการทำงานและการประกอบอาชีพ และคุณธรรมจริยธรรมที่มี ต่อสังคมส่วนรวม

(ศิริวรรณ เกษมศานต์กิตติการ, 2539) ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมและพัฒนาการ ด้านพฤติกรรมทางจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก่อนการฝึกสมาธิและหลังการฝึกสมาธิ ผลการวิจัยพบว่า จากข้อมูลแบบสอบถามของนิสิตชั้นปีที่ 2 ถึง 4 จำนวน 124 คน โดย ตัวอย่างนิสิตกลุ่มนี้เป็นนิสิตหญิงประมาณสองในสาม (65.3%) โดยเป็นนิสิตชั้นปี 2 ขึ้นไปและมี จำนวนครึ่งหนึ่งเป็นนิสิตชั้นปี 4 เกรดเฉลี่ยของนิสิตกลุ่มนี้เท่ากับ 2.81 (SD=1.06) นิสิตกลุ่มนี้มี ภูมิภาคอยู่ต่างจังหวัดประมาณสามในห้า (62.9%) ส่วนที่เหลือมีภูมิภาคอยู่ในกรุงเทพฯ

รายละเอียดของผลการวิจัยนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ส่วนใหญ่มีพฤติกรรม ทางจริยธรรมทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับดี ดังนี้

1. พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวมพฤติกรรมทางบวก ได้แก่ อ่าน หนังสือเรียนทุกวัน เข้าเรียนทุกครั้ง ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด อ่านหนังสือทำการบ้าน เสร็จก่อนดูโทรทัศน์และ ทำรายงานให้เสร็จก่อนเล่นเกม ส่วนใหญ่นิสิตปฏิบัติอยู่ในระดับดี โดยนิสิต จะปฏิบัติพฤติกรรมเหล่านี้ในระดับเป็นประจำหรือบ่อยครั้ง ยกเว้นพฤติกรรมที่ต้องควบคุมตนเอง คือ อ่านหนังสือเรียนทุกวันและอ่านหนังสือ ทำการบ้านเสร็จก่อนดูโทรทัศน์นั้น นิสิตส่วนใหญ่ปฏิบัติใน ระดับนานๆ ครั้ง ส่วนพฤติกรรมทางลบอยู่ในเกณฑ์ดีโดยนิสิตส่วนใหญ่ปฏิบัติพฤติกรรมเหล่านี้นานๆ ครั้ง ได้แก่ เข้าเรียนสาย หลับในห้องเรียน ตื่นไม่ทันเลยตัดสินใจไม่เข้าเรียน โดดเรียนไปเที่ยวหรือ ทำกิจกรรมอื่นเพื่อความบันเทิง เวลางานกลุ่มกับเพื่อนมักมาเป็นคนสุดท้ายและไม่ตั้งใจเรียน ในห้อง

2. พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความมีวินัย โดยภาพรวมพฤติกรรมทางบวก ได้แก่ อ่าน หนังสือ ทำการบ้านเสร็จก่อนดูโทรทัศน์ นิสิตส่วนใหญ่ปฏิบัติพฤติกรรมนี้นานๆ ครั้ง เนื่องจากยังขาด วินัยในตนเอง ส่วนพฤติกรรมทางลบ ได้แก่ แต่งกายผิดระเบียบ ข้ามถนนโดยไม่ใช้สะพานลอยที่อยู่ ใกล้ ใส่รองเท้าผิดระเบียบคุยกับเพื่อนในเวลาเรียน หยิบของเพื่อนมาใช้โดยไม่ขออนุญาต

รับประทานอาหารที่ชอบจนจุก เช็ดไปนานและไม่ตั้งใจเรียนในห้อง นิสิตส่วนใหญ่ปฏิบัติพฤติกรรมดังกล่าวในระดับนานๆ ครั้งและไม่เคย ยกเว้นพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนในห้องปฏิบัติบ่อยครั้งถึงร้อยละ 22.6 และพฤติกรรมคุยกับเพื่อนในเวลาเรียน ปฏิบัติบ่อยครั้งถึงร้อยละ 50 และเป็นประจำถึงร้อยละ 21.8

3. อ่านหนังสือเรียนทุกวัน เข้าเรียนทุกครั้ง ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด อ่านหนังสือทำการบ้านเสร็จก่อนดูโทรทัศน์และ ทำรายงานให้เสร็จก่อนเล่นเกม ส่วนใหญ่นิสิตปฏิบัติอยู่ในระดับดี โดยนิสิตจะปฏิบัติพฤติกรรมเหล่านี้ในระดับเป็นประจำหรือบ่อยครั้ง ยกเว้นพฤติกรรมที่ต้องควบคุมตนเอง คือ อ่านหนังสือเรียนทุกวันและอ่านหนังสือ ทำการบ้านเสร็จก่อนดูโทรทัศน์นั้น นิสิตส่วนใหญ่ปฏิบัติในระดับนานๆ ครั้ง ส่วนพฤติกรรมทางลบอยู่ในเกณฑ์ดีโดยนิสิตส่วนใหญ่ปฏิบัติพฤติกรรมเหล่านี้นานๆ ครั้ง ได้แก่ เข้าเรียนสาย หลับในห้องเรียน ตื่นไม่ทันเลยตัดสินใจไม่เข้าเรียน โดดเรียนไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมอื่นเพื่อความบันเทิง เวลาค้นทำงานกลุ่มกับเพื่อนมักมาเป็นคนสุดท้ายและไม่ตั้งใจเรียนในห้อง

4. พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ พฤติกรรมด้านนี้เป็นพฤติกรรมทางลบทั้งหมด ซึ่งโดยภาพรวมพฤติกรรม ให้เพื่อนเช็คชื่อแทน ลอกการบ้านเพื่อน ไม่ทำรายงานแต่ให้เพื่อนใส่ชื่อไปด้วยและทำงานวิชาอื่นในห้องเรียน นิสิตมีพฤติกรรมเหล่านี้อยู่ในระดับดี โดยส่วนใหญ่ปฏิบัติในระดับนานๆ ครั้ง ยกเว้นพฤติกรรมลอกการบ้านเพื่อน มีระดับบ่อยครั้งถึงร้อยละ 30.6 และพฤติกรรมลอกข้อสอบเพื่อนนั้น นิสิตร้อยละ 55.6 ระบุว่าไม่เคย และนานๆ ครั้งมีร้อยละ 38.7 ส่วนพฤติกรรมให้เพื่อนลอกข้อสอบมีจำนวนนิสิตร้อยละ 50.8 ระบุว่านานๆ ครั้งและไม่เคยร้อยละ 41.1 แสดงว่านิสิตยังมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในระดับไม่เหมาะสม ส่วนพฤติกรรมโกหกผู้ปกครองเพื่อไปเที่ยวกับเพื่อนและโกหกผู้ปกครองขอเงินไปซื้อสิ่งฟุ่มเฟือย นั้นส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่เคยและนานๆ ครั้ง แสดงว่า นิสิตยังคงมีความซื่อสัตย์ต่อผู้ปกครอง และมีนิสิตจำนวนร้อยละ 95.2 ที่ไม่เคยแย่งแฟนเพื่อน

5. พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความมีสัมมาคารวะ พฤติกรรมทางบวก ได้แก่ ทำความเคารพรุ่นพี่ ให้อาจารย์ใช้ลิฟท์ก่อน ทำความเคารพอาจารย์ที่เคยสอน และทำความเคารพผู้ปกครองก่อนไปและกลับจากมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่นิสิตปฏิบัติเป็นประจำและบ่อยครั้ง ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนพฤติกรรมทางลบการยืมคำศรัทธาผู้ใหญ่ นั้นนิสิตส่วนใหญ่ไม่เคยปฏิบัติแสดงว่านิสิตมีความอ่อนน้อมถ่อมตนและสัมมาคารวะ

6. พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความอดทน ได้แก่ ตื่นเช้ามากเพื่อเดินทางมาเรียน ทนฟังเพื่อนปรึกษาปัญหาทางโทรศัพท์เป็นชั่วโมง ทิวมากแต่ยอมเรียนต่อไปจนหมดชั่วโมงเรียนและห้องเรียนหนาวมากแต่ยังทนนั่งต่อไปจนหมดชั่วโมง พฤติกรรมด้านนี้ส่วนใหญ่ นิสิตปฏิบัติมานานๆ ครั้ง และบ่อยครั้งแสดงว่ามีความอดทนสูง

7. พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความมีน้ำใจ พฤติกรรมทางบวกได้แก่ ช่วยอาจารย์ถือของ เตรียมอุปกรณ์การสอนให้อาจารย์ในห้องเรียน ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ยอมให้คนที่มาที่หลังได้รับ บริการก่อนและให้เงินขทาน หรือฉวยก ส่วนใหญ่ในสิทธิปฏิบัติตนอื่นๆ ครั้ง ยกเว้นพฤติกรรมที่ช่วย พ่อแม่ทำงานบ้าน ส่วนใหญ่ทำบ่อยครั้งและเป็นประจำ

8. พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความมีหิริโอตตปละ พฤติกรรมทางบวก ได้แก่ถือศีล 5 สวดมนต์ก่อนนอน ไปทำบุญที่วัด โดยนิตส่วนใหญ่นิสิตปฏิบัติพฤติกรรมเหล่านี้ในระดับนานๆ ครั้งและไม่เคย ส่วนพฤติกรรมทางลบ ได้แก่ นินทาว่าร้ายผู้อื่น ตบยุง เถียงพ่อแม่ เล่นการพนัน เช่น พนันฟุตบอล พุดจาหยาบค้าย เช่น พุดคำด่าคำ ตกปลา โทกผู้ปกครองขอเงินไปซื้อสิ่งฟุ่มเฟือย ตีมสุราหรือของ มีนเมาและลอกข้อสอบเพื่อน นิสิตส่วนใหญ่นิสิตปฏิบัติพฤติกรรมเหล่านี้ในระดับนานๆ ครั้งและไม่เคย

(พรเทพ เสถียรนพแก้ว, 2553) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาครู ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ การประเมินสภาพแวดล้อม เป็นการหาตัวแปรที่มีผลต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของ นักศึกษาครู โดยการใช้แบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบตัวแปรที่มีผลต่อ คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) ทักษะคิดที่ดีต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) การได้รับการสนับสนุนจากสังคม 3) ทักษะคิดที่ดีต่ออาชีพครู 4) การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และที่ระดับ .05 มี 2 ตัวแปร ได้แก่ 5) ความ เชื่ออำนาจในตน และ 6) วิธีคิดแบบเร้ากศล

(เอกรณ บางท่าไม้, 2553) การพัฒนารูปแบบการเรียนอีเลิร์นนิ่งเพื่อเสริมสร้าง จริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการเรียนอีเลิร์นนิ่ง ที่พัฒนาขึ้นซึ่งประกอบด้วย 8 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) ปฐมนิเทศการเรียนและวางแผนการเรียน 2) สร้างแรงจูงใจในการเรียนและสนับสนุนให้มีการ ประเมินตนเอง 3) ทบทวนและเชื่อมโยงความรู้เดิมโดยการจัดระบบการเรียนรู้อีกโดยให้หลักการ พิจารณาจากผลลัพธ์ 4) นำเสนอเนื้อหาและกิจกรรมที่ส่งเสริมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ 5) สร้าง ลักษณะนิสัยโดยสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ 6) สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือโดยพิจารณา ทางเลือกอย่างอิสระ 7) แนะนำให้ข้อมูลป้อนกลับโดยการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง 8) ส่งเสริม คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบที่พึงประสงค์

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนอีเลิร์นนิ่ง พบว่าผลการเปรียบเทียบจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองหลังจากเรียนด้วยรูปแบบ พบว่า คะแนน เฉลี่ยจริยธรรมด้านความรับผิดชอบกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ทักษะคิด พฤติกรรม สามารถแปลผลอยู่ในระดับมาก

(พระมหาอาจารย์พงษ์ คำตัน, 2554) ได้ทำการวิจัยและผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านประหยัดอยู่ในระดับปานกลาง 2) นักเรียนที่มีเพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนนักเรียนที่มีระดับชั้นและสภาพครอบครัวที่ต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน 3) ปัจจัยด้านจิตวิทยา ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ปัจจัยด้านสังคม ด้านการสร้างบรรยากาศในสถานศึกษา และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สามารถร่วมกันทำนายผลการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ได้ร้อยละ 13.1 4) แนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มี 5 แนวทาง คือ 1. การพัฒนาด้วยกระบวนการในการจัดการเรียนการสอน 2. การพัฒนาด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดี 3. การพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 4.การพัฒนาด้วยการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และ 5. การพัฒนาด้วยการสร้างความมีส่วนร่วม

(พระบำรุง ปญญาพล (โพธิ์ศรี), 2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าผลของการวิจัยพบว่า

ปัจจัยภายใน

ด้านความเมตตา นักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยามมีลักษณะเด่นในด้านการเป็นผู้มีความเห็นอกเห็นใจ มีความสงสารเมื่อเห็นเพื่อนประสบกับความทุกข์ยาก และพร้อมที่จะให้อภัยเสมอเมื่อเพื่อน ๆ กระทำไม่ดีต่อตน

ด้านความซื่อสัตย์ นักศึกษามีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนที่ตนคบหาด้วยความจริงใจ และเข้าเรียนสม่ำเสมอถือว่าเป็นความซื่อสัตย์ต่อตนเองที่สำคัญยิ่ง

ด้านความมีวินัย ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาเป็นผู้มีระเบียบวินัยสูง ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัย การไม่คุยโทรศัพท์หรือแอบหลับในขณะที่อาจารย์กำลังสอน

ปัจจัยภายนอก

ด้านครอบครัวของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับครอบครัวที่มีความอบอุ่น มีคนคอยช่วยแก้ปัญหาให้ มีการอยู่พร้อมหน้ากันในครอบครัวเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ด้านสถานศึกษา นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนควรมีการลงโทษเมื่อนักศึกษากระทำผิดไม่ควรปล่อยปะละเลย

ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม นักศึกษาเห็นว่าชุมชนไม่ได้มีส่วนช่วยเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของนักศึกษาให้เป็นผู้มีคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีขึ้น และนักศึกษาชอบเลียนแบบ พฤติกรรมของดารา – นักร้อง

ด้านสถาบันศาสนา นักศึกษาเชื่อว่าศาสนามีส่วนช่วยขัดเกลาจิตใจให้ตนเป็นคนดีและมีความสุข นอกจากนี้ยังนำคำสอนมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตไม่ว่าจะในขณะที่มีความสุข หรือมีความทุกข์ เมื่อทำการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรม ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

(หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน), 2554) ได้ทำการวิจัยในการใช้ภาพยนตร์ร่วมกับ ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม โดยใช้ส่วนของลำต้นกับเด็กชั้นประถมศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่าแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องความเมตตากรุณา การคิดอย่างมีเหตุผล และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยใช้การทดสอบเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังชมภาพยนตร์ โดยก่อนชม ภาพยนตร์กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยทัศนคติจริยธรรมเรื่องการเมตตากรุณา และการคิดอย่างมีเหตุผล เท่ากับ 18.75 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.144 หลังจากชมภาพยนตร์แล้วกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติ จริยธรรมเรื่องการเมตตากรุณา และการคิดอย่างมีเหตุผลที่ดีขึ้นเท่ากับ 19.25 และมีค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 3.040 แม้จะมีจำนวนการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยแต่ก็พอบ่งชี้ได้ว่าเด็กนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเข้าใจและมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติจากเดิมไปในแนวทางที่ดี

(วีรพร สีสถาน, 2558) การพัฒนาแบบวัดจิตอาสาสำหรับนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้แนวคิดทฤษฎีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก ผลการวิจัยพบว่า การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดจิตอาสาโดยใช้แนวคิดทฤษฎีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก 2) เพื่อวิเคราะห์ระดับจิตอาสาและระดับเหตุผลของการกระทำพฤติกรรมจิตอาสาตามทฤษฎี ความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์กของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามภูมิภาคของนักเรียน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. แบบวัดที่พัฒนาขึ้นเป็นแบบสอบถามประสบการณ์ด้านจิตอาสาของ นักเรียน ซึ่งแบ่งองค์ประกอบจิตอาสาออกเป็น 3 ด้าน คือ การช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละต่อสังคม และความมุ่งมั่นพัฒนา แบบวัดจิตอาสาที่มีความตรงเชิงเนื้อหา (IOC = 0.50 – 1.00) มีความเป็นปรนัย

มีอำนาจจำแนกสูง แบบวัดมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์สูง โดยมีค่าความเที่ยงด้านการช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละต่อสังคม และความมุ่งมั่นพัฒนา เท่ากับ 0.68, 0.72 และ 0.76 ตามลำดับ มีความตรงเชิงโครงสร้างซึ่งจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองพบว่า โมเดลการวัดจิตอาสามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 148.74$, $df = 122$, $p = 0.50$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.97$, $RMR = 0.13$, $RMSEA = 0.02$) 2. โดยภาพรวมนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีระดับจิตอาสาอยู่ที่ระดับปานกลาง นักเรียนหญิงมีระดับจิตอาสาสูงกว่านักเรียนชาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีระดับจิตอาสาสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนในสังกัด สพฐ. มีจิตอาสาสูงกว่านักเรียนในสังกัด กทม. และสังกัด สช. นักเรียนในสังกัด กทม. มีจิตอาสาสูงกว่าสังกัด สช. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาตั้งแต่ 3 ครั้ง/เทอมขึ้นไปมีจิตอาสาสูงกว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาต่ำกว่า 3 ครั้ง/เทอม และนักเรียนที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาอื่นที่ไม่ใช่กิจกรรมของโรงเรียนมีจิตอาสาสูงกว่านักเรียนที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม 3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนมากมีเหตุผลของการกระทำพฤติกรรมจิตอาสาตามทฤษฎีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์กอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์

(พระครูประโชติจันทวิมล (นาม จนทโชโต), 2559) ได้ทำการวิจัยการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ใน ระดับมากถึง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความประหยัด ด้านความขยัน ด้านความมีวินัย และด้านความซื่อสัตย์

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ใน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามเพศและระดับชั้นเรียน โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวังนนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรได้รับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมด้านนี้เป็นพิเศษ เพราะสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ซึ่งเต็มไปด้วยการแข่งขันและเร่งรีบ จึงทำให้พฤติกรรมของเด็กได้รับอิทธิพลจากสภาพการณ์ดังกล่าว

(นิศากร แสงสว่าง, 2558) ผลการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษที่เน้นนิทานคุณธรรม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ และความตระหนักรู้ด้านคุณธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสกลวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า

1. สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษที่เน้นนิทานคุณธรรมมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 78.45/80.86 ซึ่งถือว่ามีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75
2. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความตระหนักรู้ด้านคุณธรรมของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักเรียนมีความเห็นที่ดีต่อสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษที่เน้นนิทานคุณธรรม

(นรชัญญา หาภา, 2557) ผลการเรียนแบบอีเลิร์นนิ่งด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐานและการสร้างค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 34.33
2. ผลการศึกษาพฤติกรรมการเรียนด้วยบทเรียนอีเลิร์นนิ่งด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐานและการสร้างค่านิยม ในรายวิชาจริยธรรมและจรรยาบรรณนักเทคโนโลยีการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับดี
3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนด้วยบทเรียนอีเลิร์นนิ่งด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐานและการสร้างค่านิยม ในรายวิชาจริยธรรมและจรรยาบรรณนักเทคโนโลยีการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับดี

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

(Hoffman W & Goffstein M. B., 1961) ได้ทำการศึกษากิจการวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูกับลักษณะจริยธรรมสี่ประการ คือ การมีควารับผิดชอบ การยอมรับและการสารภาพผิด การยึดหลักแห่งตน และการต้านทานกิเลสที่เข้ามาช่วย จากการศึกษาวิจัยพบว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยได้รับความ

รักน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า การให้เหตุผลในการอบรมสั่งสอนมีความสัมพันธ์ทางบวก กับคุณลักษณะทางจริยธรรมของเด็ก โดยเฉพาะเด็กที่มีอายุ 5 ขวบ

(Bergley, 2001) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการรักษาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนในชุมชนชนบท ได้เสนอการดูแลจริยธรรมเป็นสิ่งที่จำเป็นในการส่งเสริมโรงเรียนและพัฒนานักเรียนภายในโรงเรียนให้มีความรับผิดชอบ การเคารพผู้อื่น และมีจิตเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สำหรับการเรียนการสอนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนเป็นอันเป็นสถาบันที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในชุมชนถิ่นอาศัยและการร่วมมือกับผู้อาศัยในชุมชนนั้น เพื่อส่งเสริมการรักษาไว้ในคุณธรรมจริยธรรม ผ่านการสอนทักษะการแก้ปัญหาในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อดำรงไว้เพื่อความสุขสงบทางสังคมส่วนรวม

(Ritchie, 1997) ได้กล่าวถึงการออกแบบและสร้างโปรแกรมการเรียนการสอนแบบอีเล็กทรอนิกส์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุด บทความกล่าวว่า ให้ผู้เรียนมีความสนใจในตัวในการเรียนรู้ และนักวิชาการการศึกษามีความเห็นพ้องต้องกัน ผู้เรียนจะจดจำได้ดี ถ้ามีการนำเสนอเนื้อหาดี ผนวกกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ผู้ออกแบบบทเรียนควรหาเทคนิคต่างๆ เพื่อใช้กระตุ้นผู้เรียนให้นำความรู้เดิมมาใช้ในการศึกษาความรู้ใหม่ รวมทั้งพยายามหาทางทำให้การศึกษาความรู้ใหม่ของผู้เรียนกระจำชัดมากขึ้น พยายามให้ผู้เรียนรู้จักเปรียบเทียบ แบ่งกลุ่มย่อย เพื่ออภิปรายหาเหตุผล วิเคราะห์หาคำตอบด้วยตนเอง

(DeWitt, 2015) นำเสนอพฤติกรรมจริยธรรมในการใช้คอมพิวเตอร์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มเยาวชน โดยสรุปได้ว่า พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ที่ไม่ถูกต้อง และเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่น เป็นต้นแบบที่สำคัญในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของเยาวชน โดยผู้สอนจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจให้กับเยาวชนในทางที่ถูกต้องตั้งแต่ยังอยู่ในโรงเรียน

(Davis G. C. & Kent J. C., 1979) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาจริยธรรมทางความรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกการบัญชี คำถามที่ใช้ในแบบสอบถาม ได้แก่ ท่านสอนจริยธรรมได้หรือไม่ ประสิทธิภาพจากการฝึกงานส่งผลต่อนักศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างไรบ้าง สมาชิกภาพทำให้การพัฒนาจริยธรรมเข้มแข็งหรือไม่ พฤติกรรมจริยธรรมสูงแสดงให้เห็นได้โดยการผ่านอาสาสมัครหรือผ่านกิจกรรมที่ปกครองนักศึกษาหรือไม่ ผู้วิจัยได้วัดขั้นตอนการพัฒนาจริยธรรมทางความรู้ปัจจุบันของนักศึกษา โดยใช้เครื่องมือประเมินการตัดสินใจ การฝึกงาน และการอาสาสมัคร ผลการศึกษาค้นพบว่า คำตอบจากเครื่องมือประเมินดังกล่าว และคำตอบจากแบบสอบถามควรใช้สารสนเทศ และข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อพัฒนาจริยธรรมทางความรู้ของนักศึกษา

(Nortey, 2005) ได้ศึกษาผลกระทบของวัฒนธรรมที่มีผลต่อทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก โดยใช้กลุ่มอย่างเป็นนักศึกษาในระดับวิทยาลัยที่เป็นผู้อพยพมาจากประเทศกลุ่มทางด้านประเทศตะวันตก และประเทศในแถบทวีปอื่นๆ ที่ไม่ใช่ประเทศกลุ่มตะวันตก ที่ได้มาพำนัก

อาศัยอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่มาจากประเทศที่ไม่ใช่กลุ่มประเทศ ตะวันตกมีเหตุผลทางจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาที่มาจากกลุ่มประเทศตะวันตก

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการศึกษาคำให้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้การเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี ผู้วิจัยได้เห็นความสัมพันธ์และสำคัญเข้ามาประกอบเป็นสื่อสำหรับการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง นอกเหนือจากชั่วโมงเรียน ซึ่งเหมาะสมกับการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน อีกทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ฝึกทักษะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การตัดสินใจ เหตุผลของการกระทำอย่างมีระบบ ร่วมกลุ่มอภิปรายนอกชั้นเรียน ฯลฯ

การพัฒนาบุคคลในระดับอุดมศึกษา ควรเน้นในเรื่องของจริยธรรม เพราะในทุกสายอาชีพจำเป็นต้องมีจรรยาบรรณในการประกอบสัมมาวิชาชีพ ผู้ที่จะปลูกจริยธรรมของผู้เรียน นอกเหนือสถาบันครอบครัว ก็คือสถาบันการศึกษา เพราะจะช่วยพัฒนานักศึกษา ผู้เป็นบุคลากรอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาชาติบ้านเมือง ฝึกคนให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ รู้การกระทำของตนเอง ละอายและเกรงกลัวต่อสิ่งไม่ดี เสริมสร้างให้มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ทำให้เป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะออกไปรับใช้สังคมได้อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีมีประโยชน์ต่อชาติในอนาคต

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้การเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะศึกษาผลการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้การเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ขั้นตอนการสร้างและออกแบบเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. วิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีรูปแบบการวิจัยแบบ One Group Pre-test Post-test ซึ่งแสดงในตาราง (มาเรียม นิลพันธ์, 2547)

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
E	T1	X1	T2

- E แทน กลุ่มทดลอง
- X1 แทน กิจกรรมการเรียน โดยใช้ภาพยนตร์กับทฤษฎีโคลเบิร์ก
- T1 แทน ทดสอบก่อนเรียน
- T2 แทน ทดสอบหลังเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2560

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคการเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 468304 วิชาจริยธรรมและจรรยาบรรณนักเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 55 คน โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก
3. กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก
4. แบบวัดสถานการณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
5. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อกำหนดรูปแบบ เนื้อหา การวัดผลสัมฤทธิ์ และการวัดความคิดเห็น ของผลการศึกษารายการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้การเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือดังกล่าวตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และหลักการในการออกแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

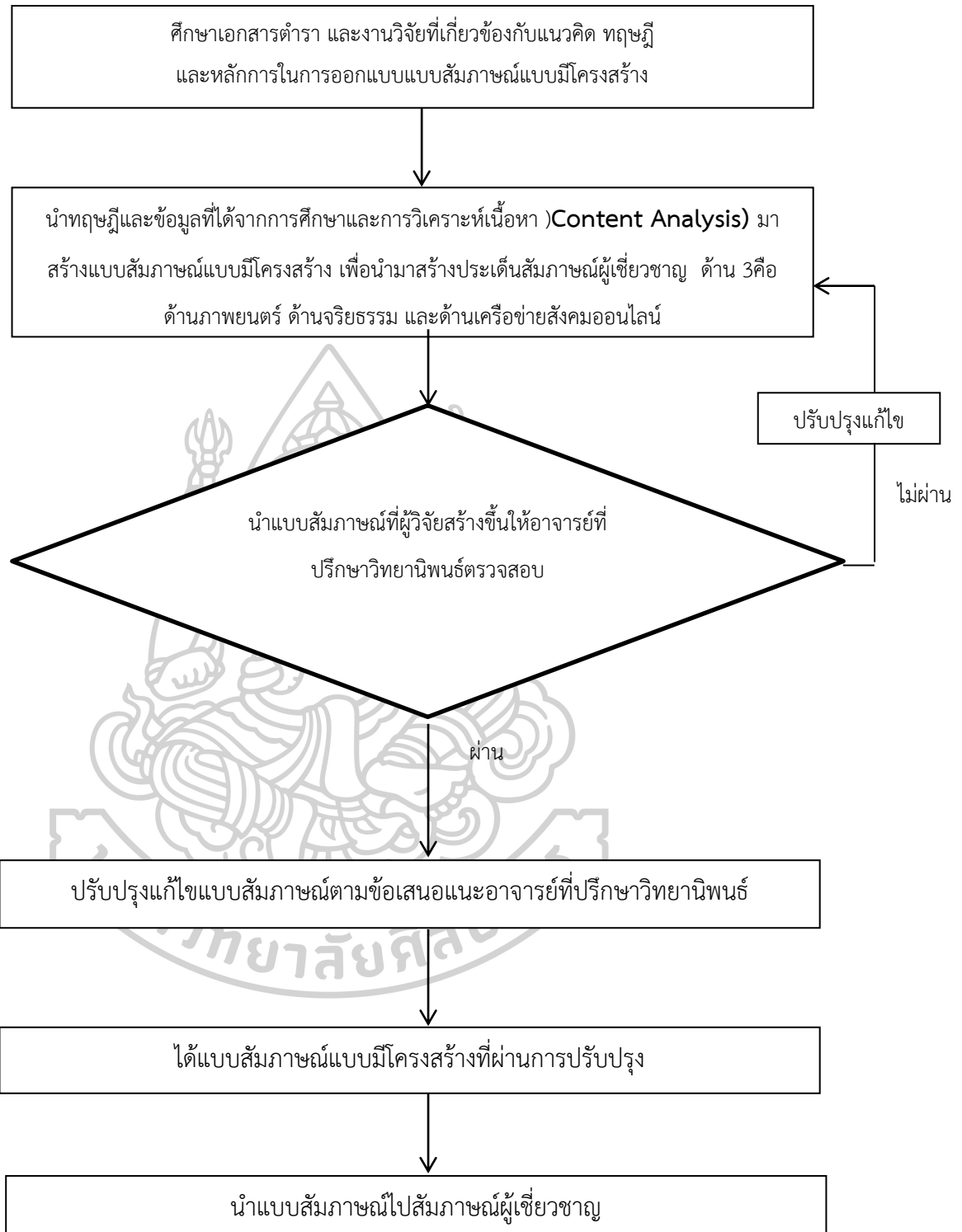
1.2 นำทฤษฎีและข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยศึกษาวิธีการสร้างจากเอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างประเด็นสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 3 ด้าน โดยแบ่งเป็น

- ด้านภาพยนตร์
- ด้านจริยธรรม

- ด้านเครือข่ายสังคมออนไลน์

- 1.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ
- 1.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 1.5 นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์ จำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม จำนวน 3 ท่าน และด้านเครือข่ายออนไลน์ จำนวน 3 ท่าน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

จากผลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้การเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สรุปได้ว่า ผู้สอนควรมีความรู้ ความเข้าใจด้านสื่อสังคมออนไลน์ กระตุ้นหาแหล่งข้อมูลใหม่ๆ ให้แก่ผู้เรียน การจัดกิจกรรมควรกระตุ้นการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาโดยการตรึกตรองอย่างมีเหตุผล ผลจากการร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ตัวอย่างจากสื่อภาพยนตร์ และสรุปผล โดยนำมาเชื่อมโยงกับทฤษฎีของโคลเบอร์กขั้นที่ 5 หลักการทำตามสัญญา และขั้นที่ 6 หลักอุดมคติสากล ภาพยนตร์ที่นำมาใช้ประกอบการเรียนแนวคิดด้านจริยธรรม ควรมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน โดยคำนึงถึงบริบทโดยรวมของภาพยนตร์ โดยการวิจัยครั้งนี้นำมาภาพยนตร์ เรื่อง ฉลาดเกมส์โกง และ JUNO (ใจปองใจเกินร้อย) เพราะเนื้อหาหลักของเรื่องเน้นการกระทำของตัวละครที่ขัดต่อจริยธรรม ทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ได้ชัดเจน และใช้ประสบการณ์ทางตรงหรือทางอ้อมของตนเองพิจารณาให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (ดังรายละเอียด ภาคผนวก ค).

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการจัดทำแบบสัณฐานแบบมีโครงสร้าง

2. แผนการจัดกิจกรรมบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก

แผนการจัดกิจกรรมบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาโครงสร้างหลักสูตร และรายละเอียดเนื้อหาวิชาจริยธรรมและจรรยาบรรณ นักเทคโนโลยีการศึกษา

2.2 ศึกษาเอกสารการเขียนแผนการจัดกิจกรรมบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 ศึกษาจุดประสงค์และเนื้อหาย่อยเพื่อกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ และนำผลการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ด้าน มาเขียนแผนกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยทำการคัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับสร้างเป็นกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก โดยพิจารณาจากเนื้อหาและความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์

2.4 ดำเนินการเขียนแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี ที่ประกอบด้วย สารการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาสาระการเรียนรู้

2.5 นำแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.6 นำแผนจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of item-Objective Congruence) ค่าความสอดคล้องดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่า IOC ดังนี้

+1 = แน่ใจว่าแผนจัดกิจกรรมข้อนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้จริง

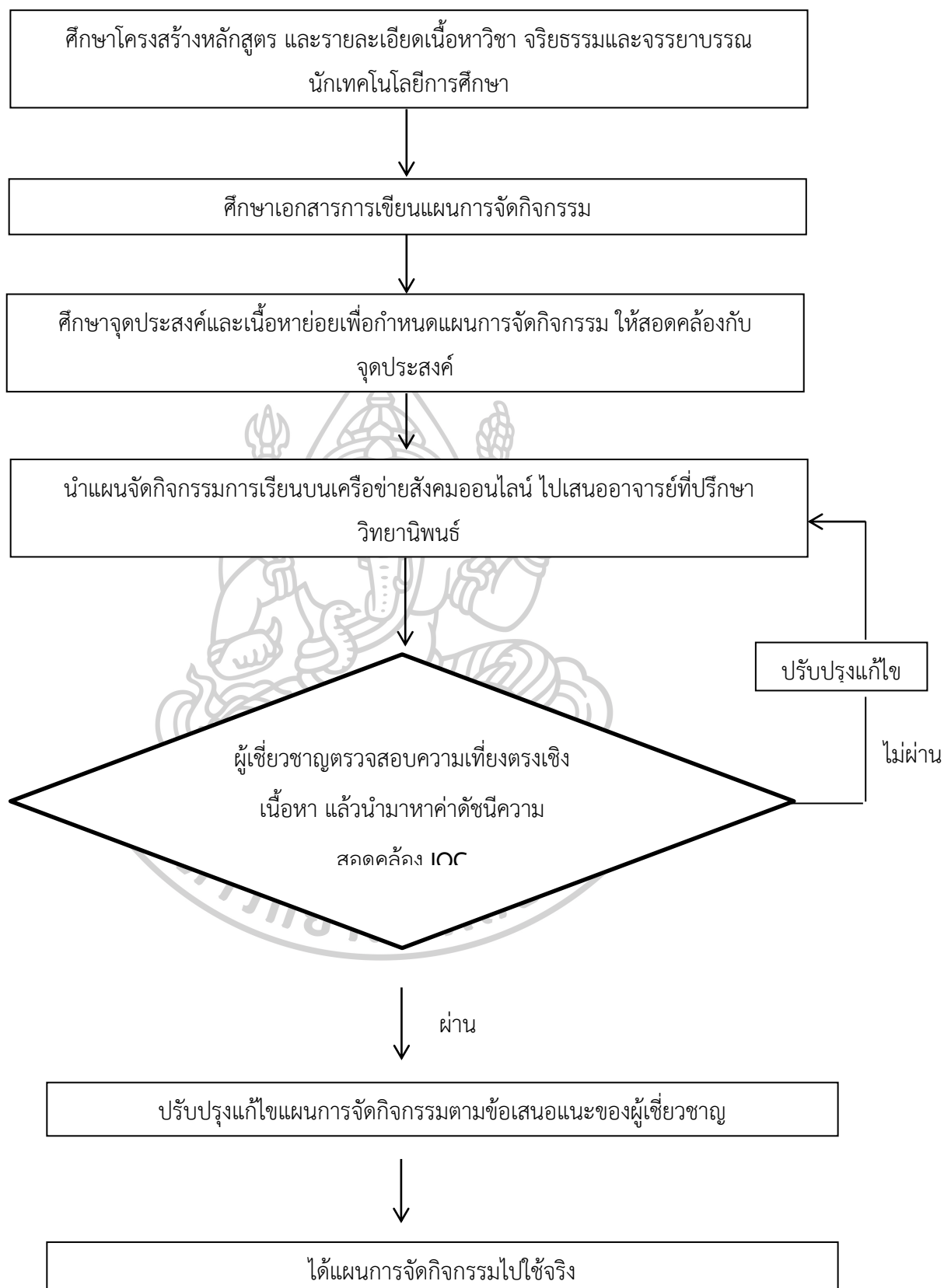
0 = ไม่แน่ใจว่าแผนจัดกิจกรรมข้อสอบข้อนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

-1 = แน่ใจว่าแผนจัดกิจกรรมข้อสอบข้อนั้นไม่ได้วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

โดยผลการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน มีค่าเท่ากับ 1.00

2.7 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.8 นำแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้จริง

ภาพที่ 4 แสดงขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์

3. กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก

สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกสื่อสังคมออนไลน์ คือ เฟซบุ๊ก ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ชั้นที่ 5 ขึ้นทำตามคำมั่นสัญญา และ ชั้นที่ 6 ขึ้นอุดมคติสากล โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ด้านคุณธรรมที่เหมาะสมกับวัย มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนด้วยเครือข่ายสังคมออนไลน์ ทฤษฎีของโคลเบอร์กชั้นที่ 5-6 และภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาด้านจริยธรรม

3.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา โครงสร้างหลักสูตร และรายละเอียดเนื้อหาวิชาจริยธรรม และจรรยาบรรณนักเทคโนโลยีการศึกษา

3.3 ศึกษาจุดประสงค์และเนื้อหาย่อยเพื่อกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์และนำผลการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ด้าน มาดำเนินการจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ให้สอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้โดยทำการคัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับสร้างกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก โดยพิจารณาจากเนื้อหาและความสอดคล้องกับการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

3.4 พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ให้ครอบคลุมเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยมีขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

3.4.1 วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดวัตถุประสงค์และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก

3.4.2 คัดเลือกภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาจริยธรรม จัดทำข้อมูลภาพยนตร์ และเรื่องย่อของภาพยนตร์ รวมทั้งรายละเอียดการวัดประเมินผล นำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และความถูกต้องในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และนำข้อสรุปมาปรับปรุงแก้ไข โดยได้นำภาพยนตร์จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ ภาพยนตร์ เรื่อง อาบัติ, ฝี่เสื้อและดอกไม้, ฉลาดเกมส์โกง, Juno (ใจป่องใจเกินร้อย), อนธการ (The Blue Hour)

3.4.3 พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ให้ครอบคลุมเนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยบทเรียนจะประกอบไปด้วยภาพยนตร์ ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงรวมถึงการออกแบบหน้าจอให้สวยงาม จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเลือกใช้สื่อออนไลน์ Facebook มาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะสะดวกต่อการใช้งานและเป็นช่องทางที่ผู้เรียนคุ้นเคยและใช้เป็นประจำ โดยตั้งกลุ่มปิดสำหรับใช้ติดต่อสื่อสาร ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นหรือซักถามผ่านกระดานข้อความร่วมกัน และผู้สอนสามารถนัดเวลาในการทำกิจกรรม รวมถึงอัปโหลดไฟล์ต่างๆ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาก่อนเข้าชั้นเรียน เมื่อดำเนินการจัดตั้ง

กลุ่มและตกแต่งรูปแบบเสร็จสิ้นแล้ว นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.5 นำกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ดำเนินการสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ จากนั้นจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านคุณธรรม จำนวน 3 ท่าน และด้านสื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง โดยใช้แบบประเมินคุณภาพที่มีมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ (Boone H. N. & Boone D. A., 2012) ดังนี้

5	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ	มีความเหมาะสมดีมาก
4	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ	มีความเหมาะสมดี
3	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ	มีความเหมาะสมพอใช้
1	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ	ควรปรับปรุงแก้ไข

กำหนดเกณฑ์ในการตัดสินคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	มีคุณภาพดีมาก
3.50-4.49	หมายถึง	มีคุณภาพดี
2.50-3.49	หมายถึง	มีคุณภาพปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	มีคุณภาพพอใช้
1.00-1.49	หมายถึง	ควรปรับปรุงแก้ไข

โดยผลการประเมินคุณภาพในภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยมีผลเฉลี่ยอยู่ที่ (\bar{x} =4.20 และ S.D=0.27)

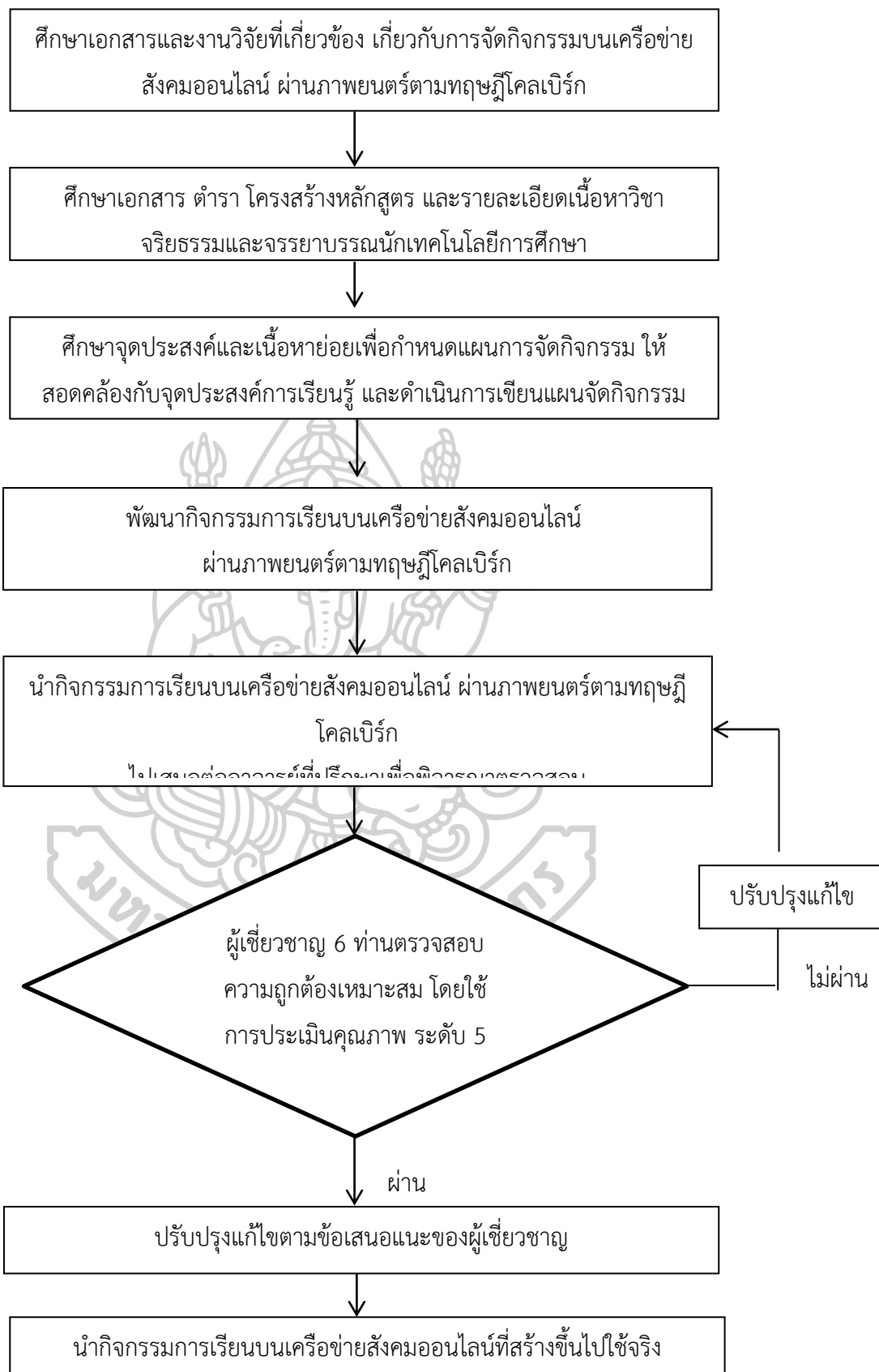
รายการประเมิน	ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ								
	ด้าน สื่อออนไลน์		ด้าน จริยธรรม		ด้าน ภาพยนตร์		ผลเฉลี่ย		แปดผล
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
1. ส่วนนำของกิจกรรมการเรียนรู้									
เร้าความสนใจ, ให้ข้อมูลพื้นฐานที่ จำเป็น(วัตถุประสงค์ รูปแบบ กิจกรรม)	3.00	0.00	3.00	0.00	3.33	0.57	3.11	0.19	ปานกลาง
2. รูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้									
2.1 กิจกรรมมีความชัดเจน เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่	4.33	0.57	4.00	0.00	4.00	0.00	4.11	0.19	ดี
2.2 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ ต้องการนำเสนอ	4.00	0.00	4.00	0.00	3.66	0.57	3.89	0.19	ดี
2.3 สอดคล้องกับการประยุกต์ใช้ ในกิจกรรมการเรียนรู้	5.00	0.00	4.67	0.57	4.00	0.00	4.55	0.19	ดีมาก
2.4 ความยากง่ายเหมาะสมกับ ผู้เรียน	4.00	0.00	3.66	0.57	4.66	0.57	4.10	0.38	ดี
2.5 กิจกรรมการเรียนรู้มีความ ต่อเนื่อง	4.00	0.00	4.00	0.00	3.33	0.57	3.77	0.19	ดี
3. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้บนสื่อออนไลน์									
3.1 องค์ประกอบการใช้งาน โดยรวม เหมาะสมกับผู้เรียน	4.00	0.00	4.00	0.00	4.00	0.00	4.00	0.00	ดี
3.2 ส่งเสริมการพัฒนาความคิด คุณธรรม	4.67	0.57	3.33	0.57	4.33	0.57	4.11	0.57	ดี
3.3 มีความยืดหยุ่น สนองความ แตกต่างระหว่างบุคคลควบคุม ลำดับเนื้อหา ลำดับการเรียนรู้และ แบบฝึกหัดได้	5.00	0.00	4.33	0.57	3.67	0.57	4.33	0.38	ดี

รายการประเมิน	ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ								
	ด้านสื่อออนไลน์		ด้านคุณธรรม		ด้านภาพยนตร์		ผลเฉลี่ย		แปลผล
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
3. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้บนสื่อออนไลน์									
3.4 ความยาวของการนำเสนอสื่อที่ใช้สอนในแต่ละครั้งมีความเหมาะสม	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	ดีมาก
3.5 กลยุทธ์ในการถ่ายทอดเนื้อหาที่น่าสนใจ	3.33	0.57	4.00	0.00	3.33	0.57	3.53	0.38	ดี
3.6 มีกลยุทธ์การประเมินผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีความหลากหลาย และปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบความเข้าใจได้	4.33	0.57	3.33	0.57	4.00	0.57	3.88	0.57	ดี
4. การใช้สื่อ facebook ร่วมกับกิจกรรม									
4.1 มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.00	0.00	3.67	0.57	4.33	0.57	4.00	0.38	ดี
4.2 รูปแบบการใช้งานง่ายเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	5.00	0.00	5.00	0.00	4.00	0.00	4.33	0.00	ดี
4.3 เพิ่มระดับปฏิสัมพันธ์ สะดวกโต้ตอบกับผู้เรียนได้ง่าย	5.00	0.00	4.67	0.57	4.33	0.57	4.66	0.38	ดีมาก
4.4 ติดตามงาน ควบคุมกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตามหลักเกณฑ์ที่ผู้สอนกำหนดไว้	4.67	0.57	4.00	0.00	4.00	0.00	4.22	0.57	ดี

รายการประเมิน	ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ								
	ด้านสื่อออนไลน์		ด้านคุณธรรม		ด้านภาพยนตร์		ผลเฉลี่ย		แปลผล
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
5. การส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม									
5.1 การใช้สื่อภาพยนตร์มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	5.00	0.00	ดีมาก
5.2 กิจกรรมการอภิปรายแบบกลุ่มเหมาะสม และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.67	0.57	4.00	0.00	4.33	0.57	4.33	0.38	ดี
5.3 สถานการณ์ที่กำหนดเป็นโจทย์สามารถวัดความรู้ด้านคุณธรรมได้	4.00	0.00	4.00	0.00	4.33	0.57	4.11	0.19	ดี
5.4 ข้อคำถามแบบวัดสถานการณ์ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสม ชัดเจน น่าสนใจ ชวนคิด	5.00	0.00	4.33	0.57	4.67	0.57	4.66	0.38	ดีมาก
5.5 ข้อคำถามแบบวัดสถานการณ์เหมาะสม กับวัยของผู้เรียน	5.00	0.00	4.67	0.57	4.00	0.00	4.55	0.19	ดีมาก
							4.20	0.27	ดี

3.6 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.7 นำกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สร้างขึ้นไปใช้จริง

ภาพที่ 5 แสดงขั้นตอนการสร้างกิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์

4. แบบวัดสถานการณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ในการสร้างแบบประเมินการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

4.1 ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาจากภาพยนตร์ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยภาพยนตร์ที่ถูกคัดเลือกตามผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์ในแต่ละเรื่อง

4.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินเชิงสถานการณ์ เพื่อทดสอบความรู้ด้านจริยธรรม จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบประเมินเชิงสถานการณ์ ประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ 2 ส่วน คือ สถานการณ์ และคำถาม

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์และเลือกพฤติกรรมบ่งชี้

เป็นการวิเคราะห์นิยามของจริยธรรมที่ต้องการวัดว่าจะแสดงออกให้เห็นในลักษณะใดบ้าง เพื่อกำหนดเป็นพฤติกรรมบ่งชี้ของจริยธรรมนั้นๆ และเลือกพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีความสำคัญหรือจะเป็นตัวแทนที่ดีของจริยธรรมที่ต้องการวัด

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแบบประเมินเชิงสถานการณ์

เป็นการนำพฤติกรรมบ่งชี้ที่เลือกไว้มาสร้างเป็นสถานการณ์และคำถาม

4.3 ดำเนินการสร้างแบบทดสอบโดยวิเคราะห์จากเนื้อหาและวัตถุประสงค์ พร้อมกำหนดข้อสอบทั้งหมดที่สร้างขึ้น ให้ครอบคลุมเนื้อหา

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค (Rubric Scoring) การให้คะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 3	หมายถึง	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับดี
ระดับที่ 2	หมายถึง	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับพอใช้
ระดับที่ 1	หมายถึง	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับปรับปรุง

โดยมีการกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินระดับคุณภาพ ดังนี้

คะแนน 1-20 หมายถึง มีความคิดเห็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนน 21-40 หมายถึง มีความคิดเห็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 41-60 หมายถึง มีความคิดเห็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 61-80 หมายถึง มีความคิดเห็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับดี

คะแนน 81-90 หมายถึง มีความคิดเห็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 4 เกณฑ์การประเมินคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การวิเคราะห์ประเด็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม			
ตามทฤษฎีโคลเบิร์กหลักการทำตาสัญญาและหลักอุดมคติสากล			
1.1 วิเคราะห์ประเด็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสอดคล้องตามหลักทฤษฎีโคลเบิร์ก	วิเคราะห์ตรงประเด็นสอดคล้องตามหลักธรรมโดยระบุข้อจริยธรรมอย่างชัดเจน ตามหลักการทำตามสัญญา ชั้นที่ 5 และหลักคุณธรรมสากล ชั้นที่ 6	วิเคราะห์ตรงประเด็นสอดคล้องตามหลักธรรมโดยระบุข้อจริยธรรมอย่างชัดเจน ตามหลักการทำตามสัญญา ชั้นที่ 5 เพียงอย่างเดียว	วิเคราะห์ตรงประเด็นสอดคล้องตามหลักธรรมโดยระบุข้อจริยธรรมอย่างชัดเจน แต่ไม่สอดคล้องกับหลักจริยธรรมของโคลเบิร์กในชั้นที่ 5 และชั้นที่ 6
1.2 วิเคราะห์ประเด็นสอดคล้องการปฏิบัติของค่านิยมสากล และกฎเกณฑ์ทางสังคม	ระบุการใช้คติธรรมและให้เหตุผลอย่างชัดเจนสอดคล้องตามค่านิยมและกฎเกณฑ์ทางสังคม โดยคำนึงถึงส่วนรวมเป็นหลัก	ระบุการใช้คติธรรมและให้เหตุผลอย่างชัดเจนสอดคล้องตามค่านิยม และกฎเกณฑ์ทางสังคม แต่ไม่คำนึงถึงส่วนรวมเป็นหลัก	ระบุการใช้คติธรรม และให้เหตุผลอย่างชัดเจน สอดคล้องตามค่านิยม แต่ไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ทางสังคม และไม่คำนึงถึงส่วนรวมเป็นหลัก
1.3 วิเคราะห์ประเด็นทางเลือกในการตัดสินใจถูกต้องและเหมาะสม	แสดงกระบวนการตัดสินใจโดยตรรกะอย่างมีเหตุผล ร่วมกับอ้างอิงจากหลักจริยธรรมตามทฤษฎีได้ชัดเจน	แสดงกระบวนการตัดสินใจโดยตรรกะอย่างมีเหตุผล ร่วมกับอ้างอิงหลักจริยธรรมตามทฤษฎี ได้บางส่วน	แสดงกระบวนการตัดสินใจโดยตรรกะอย่างมีเหตุผล ร่วมกับอ้างอิงหลักจริยธรรมตามทฤษฎีได้ไม่ชัดเจน

ตารางที่ 4 ตารางเกณฑ์การประเมินคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การวิเคราะห์ประเด็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ตามทฤษฎีโคลเบิร์กหลักการทำตาสัญญาและหลักอุทมคติสากล			
1.4 วิเคราะห์ประเด็น เหมาะสมกับสภาพ สังคม	แจกแจงแนวทางการ ตัดสินใจ โดยคำนึงถึง ผลกระทบทางบวก และ ทางลบในมิติทางสังคม มาตรฐานจริยธรรม และ วัฒนธรรมไทย ได้อย่าง ชัดเจน	แจกแจงแนวทางการ ตัดสินใจ โดยคำนึงถึง ผลกระทบทางบวก และ ทางลบในมิติทางสังคม และมาตรฐานจริยธรรม ได้อย่างชัดเจน แต่ไม่ระบุ ถึงวัฒนธรรมไทย	แจกแจงแนวทางการ ตัดสินใจ โดยคำนึงถึง ผลกระทบทางบวก และทาง ลบในมิติทางสังคมได้อย่าง ชัดเจน แต่ไม่ระบุถึง มาตรฐานจริยธรรม และ วัฒนธรรมไทย
2. การพิจารณาหาเหตุผล ตามทฤษฎีโคลเบิร์กหลักการทำตาสัญญาและหลักอุทมคติสากล			
2.1 พิจารณาตามหลัก จริยธรรมของสังคม	ระบุเหตุผลประกอบการ พิจารณา จากความ คาดหวังของสังคม ทั้ง กฎหมายในสังคมไทย และกฎหมายระดับสากล	ระบุเหตุผลประกอบการ พิจารณา จากความ คาดหวังของสังคม และ กฎหมายสังคมไทย	ระบุเหตุผลประกอบการ พิจารณา จากความคาดหวัง ของสังคม แต่ไม่ระบุถึง กฎหมายของสังคมไทยและ ระดับสากล
2.2 พิจารณาโดยใช้ วิจรรย์ญาณในการหา เหตุผล	อธิบายทางเลือก ตัดสินใจการให้เหตุผล ตามหลักจริยธรรม สิทธิ มนุษยชน ความยุติธรรม รู้ดี รู้ชั่ว และเป็นที่ ยอมรับของผู้อื่นได้อย่าง ชัดเจน	อธิบายทางเลือกตัดสินใจ การให้เหตุผลตามหลัก จริยธรรม สิทธิมนุษยชน ความยุติธรรม รู้ดี รู้ชั่ว และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ประการใดประการหนึ่ง	อธิบายทางเลือกตัดสินใจ การให้เหตุผลตามหลัก จริยธรรม สิทธิมนุษยชน ความยุติธรรม รู้ดี รู้ชั่ว และ เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นไม่ ชัดเจน

ตารางที่ 4 ตารางเกณฑ์การประเมินคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
2. การพิจารณาหาเหตุผล			
ตามทฤษฎีโคลเบิร์ตหลักการทำตาสัญญาและหลักอุทมคติสากล			
2.3 พิจารณาหลักแนวคิด ศีลธรรม ศาสนาที่ตนนับถือ	แสดงความคิดเห็นทักษะ การแก้ไขปัญหาโดยยึด แนวคิดศีลธรรมทางศาสนา ที่ตนนับถือได้อย่างถูกต้อง และชัดเจน	แสดงความคิดเห็นทักษะ การแก้ไขปัญหาโดยยึด แนวคิดศีลธรรมทาง ศาสนาที่ตนนับถือได้ อย่างถูกต้องและชัดเจน บางส่วน	แสดงความคิดเห็นทักษะ การแก้ไขปัญหาโดยยึด แนวคิดศีลธรรมทาง ศาสนาที่ตนนับถือได้อย่าง ถูกต้อง แต่ไม่ชัดเจน
2.4 พิจารณาคูณค่าและ ความสำคัญ	ให้เหตุผลตระหนักใน คุณค่าโดยไตร่ตรอง ความสำคัญของค่านิยม คุณธรรม ที่เป็นตัวกำหนด ความเชื่อ และพฤติกรรม ของสังคม ได้ชัดเจน	ให้เหตุผลตระหนักใน คุณค่าโดยไตร่ตรอง ความสำคัญของค่านิยม คุณธรรม ที่เป็น ตัวกำหนดความเชื่อ และ พฤติกรรมของสังคมได้ ประการใดประการหนึ่ง	ให้เหตุผลตระหนักใน คุณค่าโดยไตร่ตรอง ความสำคัญของค่านิยม คุณธรรม ที่เป็นตัวกำหนด ความเชื่อ และพฤติกรรม ของสังคมไม่ชัดเจน

ตารางที่ 4 ตารางเกณฑ์การประเมินคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
3. การนำไปประยุกต์ใช้ ตามทฤษฎีโคลเบิร์กหลักการทำตาสัญญาและหลักอูทมคติสากล			
3.1 การตัดสินใจ	อธิบายทางเลือกที่ตัดสินใจการให้เหตุผลตามหลักการและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและนำไปต่อยอดปฏิบัติได้จริงทั้งหมด	อธิบายทางเลือกที่ตัดสินใจการให้เหตุผลตามหลักการและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและนำไปต่อยอดปฏิบัติได้จริงบางส่วน	อธิบายทางเลือกที่ตัดสินใจการให้เหตุผลตามหลักการและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นได้ แต่ไม่สามารถนำไปต่อยอดปฏิบัติได้จริง
3.2 การประยุกต์นำไปใช้	ระบุเหตุผลตัดสินใจเลือกดำเนินการ หรือปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักคุณธรรม และกำหนดเป้าหมาย บทบาทการดำเนินชีวิต เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ในสังคม ได้อย่างชัดเจน	ระบุเหตุผลตัดสินใจเลือกดำเนินการ หรือปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักคุณธรรม และกำหนดเป้าหมาย บทบาทการดำเนินชีวิต เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ในสังคม ได้ อย่างชัดเจนบางส่วน	ระบุเหตุผลตัดสินใจเลือกดำเนินการ หรือปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักคุณธรรม และกำหนดเป้าหมาย บทบาทการดำเนินชีวิต เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ในสังคม ไม่ชัดเจน

4.3 สร้างแบบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นอัตร้อย 4 ข้อ และปรนัยชนิดเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกที่สุดเพียง 1 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4.4 นำแบบประเมินการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อปรับปรุงแก้ไข

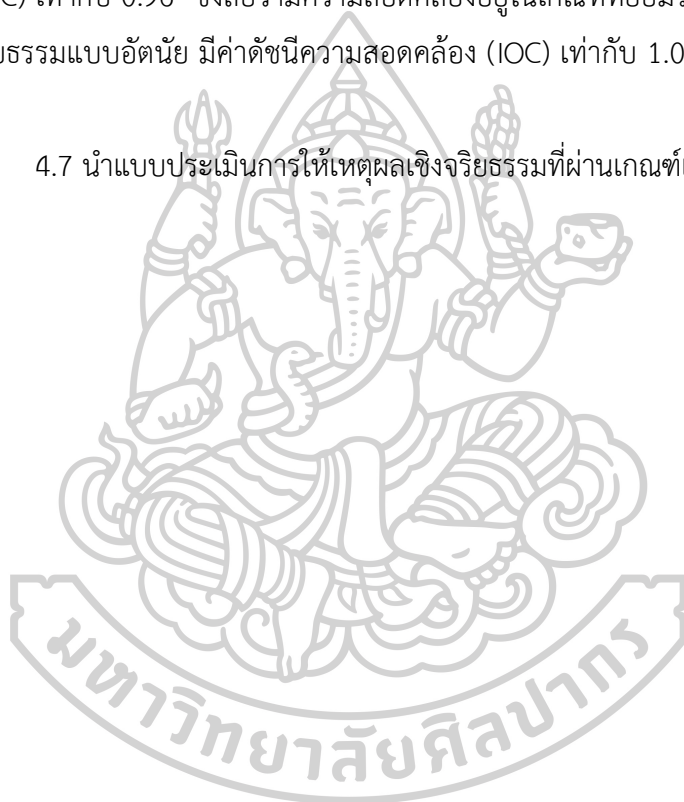
4.5 นำแบบประเมินการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่า IOC ดังนี้

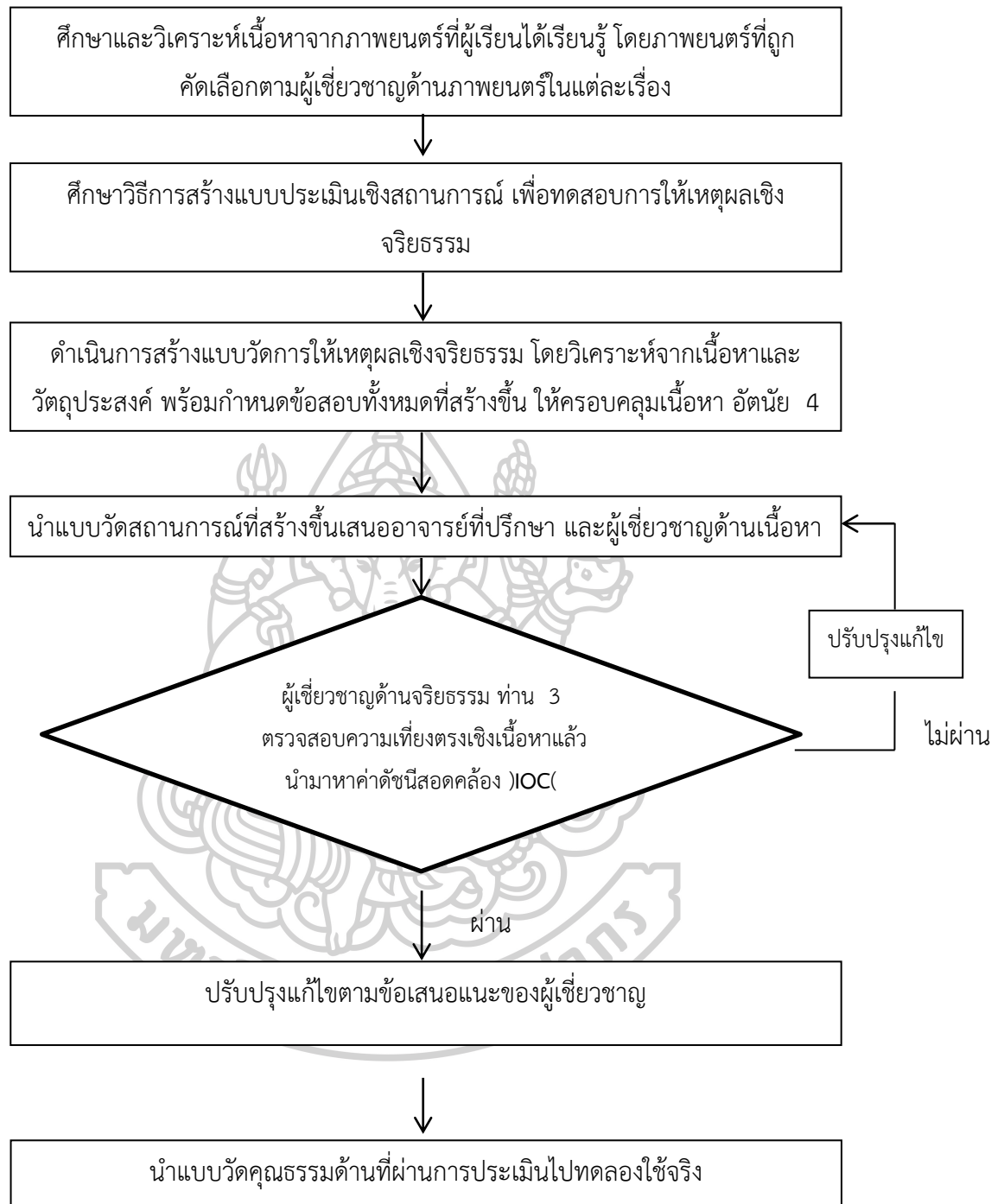
- +1 = แนใจว่าข้อความข้อนี้วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้จริง
- 0 = ไม่แนใจว่าข้อความข้อนี้วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้
- 1 = แนใจว่าข้อความข้อนี้ไม่ได้วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

4.6 พิจารณาค่าความถูกต้องเหมาะสมเพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยเลือกข้อที่มีผลค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้แบบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแบบปรนัย มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.96 ซึ่งถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และแบบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแบบอัตนัย มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ดังรายละเอียดตามภาคผนวก ค

4.7 นำแบบประเมินการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่ผ่านเกณฑ์เรียบร้อยแล้วไปใช้จริง

ภาพที่ 6 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบวัดสถานการณ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

5. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก

การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น มีวิธีการดังต่อไปนี้

5.1 ศึกษาการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น จากเอกสารและตำราต่างๆ

5.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการศึกษารให้เหตุผลเชิงจริยธรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก

5.3 กำหนดระดับคะแนนแบบสอบถามวัดความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก โดยออกแบบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert ดังนี้

5	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ	มีความเหมาะสมดีมาก
4	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ	มีความเหมาะสมดี
3	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ	มีความเหมาะสมพอใช้
1	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ	ควรปรับปรุงแก้ไข

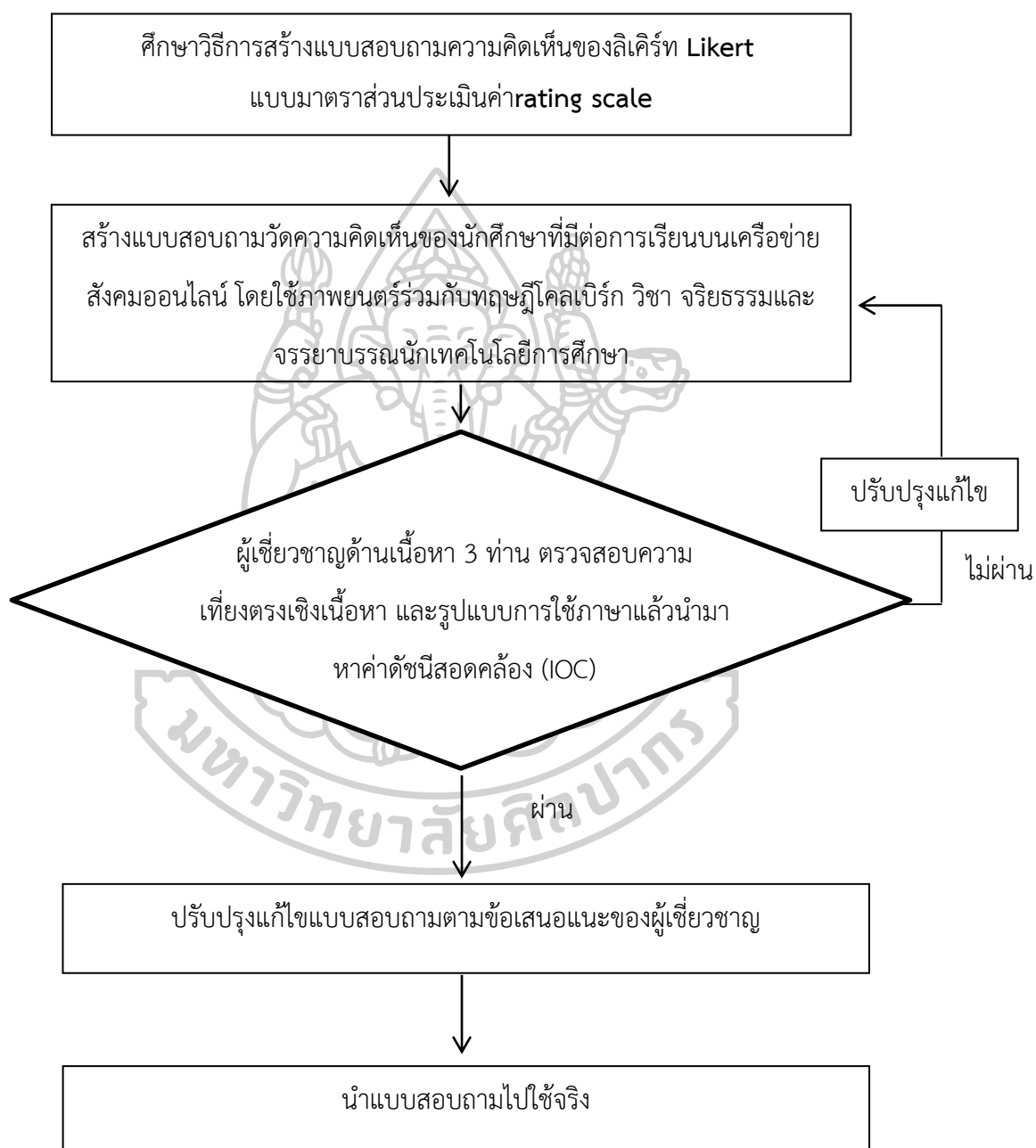
กำหนดเกณฑ์ในการตัดสินคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	มีคุณภาพดีมาก
3.50-4.49	หมายถึง	มีคุณภาพดี
2.50-3.49	หมายถึง	มีคุณภาพปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	มีคุณภาพพอใช้
1.00-1.49	หมายถึง	ควรปรับปรุงแก้ไข

5.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็น ที่สร้างขึ้นมาเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้อง (IOC: Index of item-Objective Congruence) และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ค่า IOC ดังนี้

- +1 = แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นวัดความคิดเห็นที่ระบุไว้จริง
- 0 = ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นวัดความคิดเห็นที่ระบุไว้
- 1 = แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นไม่ได้วัดความคิดเห็นที่ระบุไว้

- 5.5 พิจารณาค่าความถูกต้องเหมาะสมเพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยเลือกข้อที่มีผลค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้แบบสอบถามความคิดเห็น มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ซึ่งถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ดังรายละเอียดตามภาคผนวก ค
- 5.6 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผ่านเกณฑ์เรียบร้อยแล้วไปใช้จริง

ภาพที่ 7 แสดงขั้นตอนสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตามหลักการโคลเบอร์กขั้นที่ 5 หลักการทำตามสัญญา คือ มีความเข้าใจบทบาทของบุคคลอื่น มีความเข้าใจข้อปฏิบัติในระบบสังคม ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์ทางสังคมที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 1 ผู้สอนดำเนินการเสนอประเด็นปัญหาหรือเรื่องราวที่ยากต่อการตัดสินใจ

- ผู้สอนนำเสนอภาพยนตร์ที่ขัดต่อหลักจริยธรรมในสังคม และเรื่องราวใกล้เคียงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมยุคปัจจุบัน

- ผู้สอนกำหนดโจทย์จากเรื่องราวภาพยนตร์ที่ขัดต่อจริยธรรม

ขั้นตอนที่ 2 แบ่งผู้อภิปรายออกเป็นกลุ่มย่อยตามความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

- ผู้เรียนจับกลุ่มประมาณ กลุ่มละ 7 คน

- ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นของภาพยนตร์ และเปลี่ยน

ประสบการณ์ของเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม

- นำความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกมาประกอบกันเพื่อหาแนวทางการ

ตัดสินใจหาเหตุผล

ตามหลักการโคลเบอร์ก ขั้นที่ 6 หลักการอุดมคติสากล คือ ทำตามจริยธรรมกฎระเบียบทางสังคม เคารพเพื่อนมนุษย์ แยกแยะความจริง ดี งาม ได้ด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 3 ให้นักกลุ่มย่อยอภิปรายวิเคราะห์ประเด็นปัญหา พร้อมพิจารณาหาเหตุผลร่วมกัน

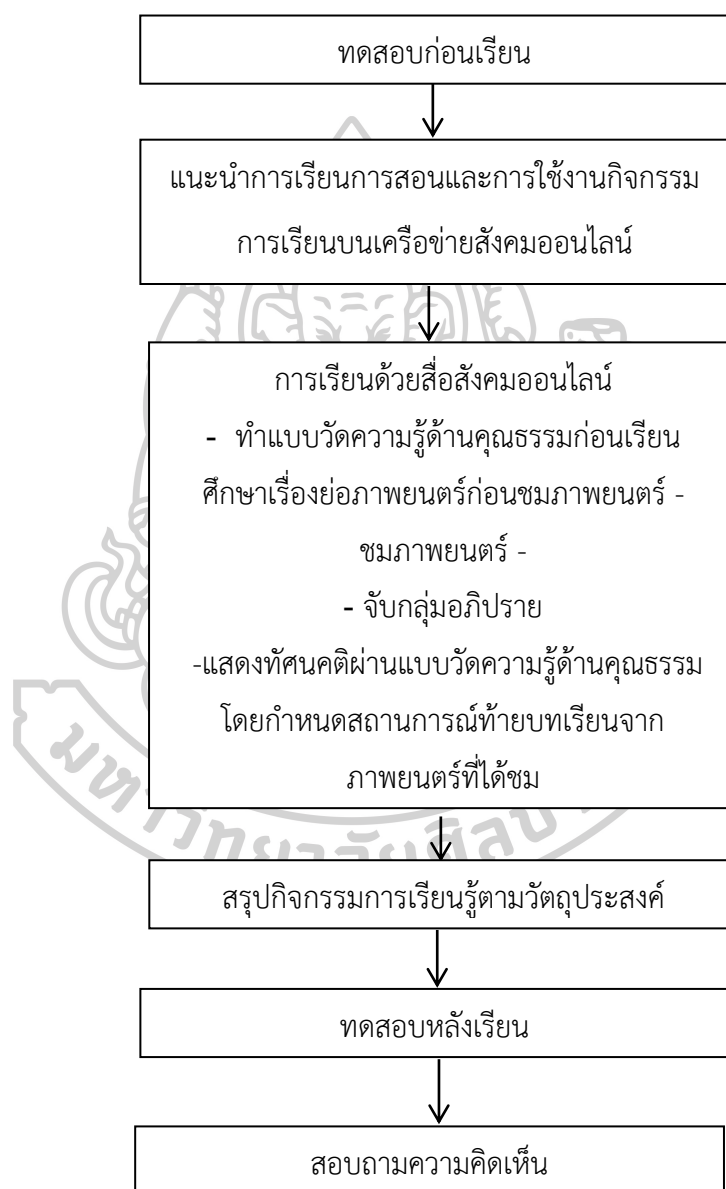
- ผู้เรียนวิเคราะห์ประเด็นปัญหา โดยแสดงความคิดแบบระดมสมองของสมาชิกภายในกลุ่ม เพื่อหาแนวทางในการพิจารณาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยร่วมกันพิจารณาโดยละเอียดด้วยเหตุและผล

- สังเคราะห์แนวความคิดที่ได้จากการอภิปรายภายในกลุ่ม และให้สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันตัดสินใจเลือกแนวทางในการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

ขั้นตอนที่ 4 สรุปการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และการประยุกต์นำไปใช้

- ผู้เรียนประเมินผลการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และร่วมกันหาข้อสรุปในการประยุกต์นำไปใช้ โดยแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตนเองลงบนกระดานข้อความของกลุ่มส่วนตัว Facebook ที่เข้าร่วม

- ให้เพื่อนสมาชิกต่างกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการคิดว่าเห็นด้วยหรือไม่ ควรกระทำ หรือไม่ควรกระทำ เพราะเหตุใด พร้อมให้เหตุผลประกอบ ได้โพสต์ที่แสดงความคิดเห็นบนกระดานข้อความในกลุ่มส่วนตัว Facebook ที่เข้าร่วม
- ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้ทำการทดลองไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ภาพที่ 8 แสดงกระบวนการกิจกรรมการเรียนการสอนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบประสิทธิภาพของแบบสอบถาม

สูตรการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

IOC ย่อมาจาก Index of Congruence

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดยที่ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

R คือ คะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์ในการกำหนดคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

+1 = แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้จริง

0 = ไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

-1 = แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นไม่ได้วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ การแจกแจงความถี่ และ หาค่าร้อยละ

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก คือ การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ผลการศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้การเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี ผู้วิจัยขอเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลเปรียบเทียบคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี

ตอนที่ 1 ผลเปรียบเทียบคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี

ผลการเปรียบเทียบคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม จำนวน 55 คน ก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	55	18.14	3.89	11.63	.40
หลังเรียน	55	23.5	1.86		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05 โดยผลการคะแนนหลังเรียนอยู่ที่ (\bar{X} = 23.54 และ S.D.=1.86) ถือว่าสูงกว่าก่อนเรียน (\bar{X} = 18.14 และ S.D. =3.89)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่าย
สังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี

ผลการศึกษาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้รวม 3 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 หลังชมภาพยนตร์ เรื่อง Juno (ใจป่องใจเกินร้อย)

กิจกรรมที่ 2 หลังชมภาพยนตร์ เรื่อง ฉลาดเกมส์โกง

กิจกรรมที่ 3 เป็นการสรุปความรู้ด้านคุณธรรม หลังจากชมภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่อง โดยใช้แบบ
ประเมินการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแบบอัตนัย 4 ข้อ

โดยวัดประเมินผลจากผู้เรียน 55 คน โดยผลการประเมินพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินการ
ให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ตามหลักทฤษฎีโคลเบอร์กชั้นที่ 5 หลักการทำตามสัญญา และชั้นที่ 6 หลักการ
อุดมคติสากล

เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบรีค (Rubric Scoring) การให้คะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 3	หมายถึง	มีความรู้ด้านคุณธรรมอยู่ในระดับดี
ระดับที่ 2	หมายถึง	มีความรู้ด้านคุณธรรมอยู่ในระดับพอใช้
ระดับที่ 1	หมายถึง	มีความรู้ด้านคุณธรรมอยู่ในระดับปรับปรุง

โดยมีการกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินระดับคุณภาพ ดังนี้

คะแนน 1-20 หมายถึง มีความคิดเห็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนน 21-40 หมายถึง มีความคิดเห็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 41-60 หมายถึง มีความคิดเห็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 61-80 หมายถึง มีความคิดเห็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับดี

คะแนน 81-90 หมายถึง มีความคิดเห็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยผลการศึกษาในระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บน
เครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี

ลำดับที่	กิจกรรม การเรียนรู้ ครั้งที่ 1	กิจกรรม การเรียนรู้ ครั้งที่ 2	กิจกรรมการ เรียนรู้ ครั้งที่ 3	N	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	แปลผล
1	19	25	26	55	90	70	ดี
2	19	20	27	55	90	66	ดี
3	19	20	25	55	90	64	ดี
4	20	24	22	55	90	66	ดี
5	20	23	25	55	90	68	ดี
6	24	23	24	55	90	71	ดี
7	20	25	25	55	90	70	ดี
8	20	23	24	55	90	67	ดี
9	20	25	22	55	90	67	ดี
10	20	25	26	55	90	71	ดี
11	19	20	25	55	90	64	ดี
12	20	23	28	55	90	71	ดี
13	19	20	29	55	90	68	ดี
14	20	23	26	55	90	69	ดี
15	20	23	25	55	90	68	ดี
16	20	24	27	55	90	71	ดี
17	19	25	24	55	90	68	ดี
18	19	20	29	55	90	68	ดี
19	20	25	23	55	90	68	ดี
20	21	25	25	55	90	71	ดี

ลำดับที่	กิจกรรม การเรียนรู้ ครั้งที่ 1	กิจกรรม การเรียนรู้ ครั้งที่ 2	กิจกรรมการ เรียนรู้ ครั้งที่ 3	N	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	แปลผล
21	24	19	28	55	90	71	ดี
22	19	20	28	55	90	67	ดี
23	24	19	24	55	90	67	ดี
24	19	20	27	55	90	66	ดี
25	24	19	28	55	90	71	ดี
26	21	25	26	55	90	72	ดี
27	20	24	22	55	90	66	ดี
28	24	23	24	55	90	71	ดี
29	20	23	23	55	90	66	ดี
30	20	24	25	55	90	69	ดี
31	21	25	23	55	90	69	ดี
32	24	23	26	55	90	73	ดี
33	20	24	23	55	90	67	ดี
34	21	25	23	55	90	69	ดี
35	20	24	26	55	90	70	ดี
36	19	20	28	55	90	67	ดี
37	21	25	23	55	90	69	ดี
38	24	19	24	55	90	67	ดี
39	24	19	26	55	90	69	ดี
40	24	19	25	55	90	68	ดี
41	24	19	23	55	90	66	ดี
42	20	24	26	55	90	70	ดี
43	19	25	26	55	90	70	ดี
44	19	25	28	55	90	72	ดี

ลำดับที่	กิจกรรม การเรียนรู้ ครั้งที่ 1	กิจกรรม การเรียนรู้ ครั้งที่ 2	กิจกรรมการ เรียนรู้ ครั้งที่ 3	N	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	แปลผล
45	24	23	25	55	90	72	ดี
46	21	25	28	55	90	74	ดี
47	20	23	24	55	90	67	ดี
48	24	23	28	55	90	75	ดี
49	20	23	26	55	90	69	ดี
50	24	23	25	55	90	72	ดี
51	19	25	28	55	90	72	ดี
52	24	23	30	55	90	77	ดี
53	21	25	26	55	90	72	ดี
54	24	23	26	55	90	73	ดี
55	20	25	23	55	90	68	ดี

จากตารางผลการศึกษาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บน
เครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จาก
ผู้เรียนจำนวน 55 คน มีระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม อยู่ในระดับดี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของนักศึกษามีต่อการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 55 คน โดยใช้แบบสอบถาม ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีผลการศึกษาดังรายละเอียดในตารางที่ 7 แสดงผลเฉลี่ยผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		
	\bar{x}	S. D.	แปลความหมาย
1. ด้านรูปแบบ/ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน			
1.1 มีความสะดวกในการใช้งานและการเข้าถึง	4.05	0.65	ดี
1.2 มีเทคนิคการนำเสนอที่เรียนที่เหมาะสม	4.00	0.66	ดี
1.3 ความยาวของสื่อภาพยนตร์มีความเหมาะสม	4.21	0.78	ดี
1.4 สื่อการเรียนดึงดูดความสนใจผู้เรียน	4.27	0.67	ดี
1.5 รูปแบบเครือข่ายออนไลน์ง่ายต่อการใช้งาน	4.10	0.73	ดี
1.6 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับกิจกรรมการเรียน	3.94	0.80	ดี
1.7 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน	4.10	0.80	ดี
1.8 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน	4.16	0.78	ดี
เฉลี่ยด้านรูปแบบ / ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน	4.11	0.74	ดี
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
2.1 การเรียนโดยใช้สื่อภาพยนตร์มีความเหมาะสม	4.38	0.68	ดี
2.2 การใช้ทฤษฎีโคลเบอร์กร่วมกับภาพยนตร์มีความเหมาะสม	4.09	0.70	ดี
2.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดความรู้ด้านคุณธรรม	4.10	0.68	ดี
2.4 กิจกรรมการเรียนรู้ตอบสนองการเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา	3.98	0.70	ดี
2.5 งานที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.09	0.67	ดี
2.6 ความน่าสนใจของกิจกรรมการเรียนในภาพรวม	4.16	0.68	ดี
เฉลี่ยด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.14	0.69	ดี

ตารางที่ 7 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		
	\bar{X}	S. D	แปลความหมาย
3. ด้านเนื้อหา			
3.1 ความยากง่ายของกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.07	0.66	ดี
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	4.18	0.66	ดี
3.3 เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้	4.23	0.76	ดี
3.4 เนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้นำเสนอครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้	4.18	0.72	ดี
เฉลี่ยด้านเนื้อหา	4.17	0.70	ดี
4. ด้านที่ได้รับประโยชน์			
4.1 เกิดความรู้เรื่อง ทฤษฎีโคลเบอร์ก มากขึ้น	4.01	0.78	ดี
4.2 เกิดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศติดต่อสื่อสารมากขึ้น	4.00	0.76	ดี
4.3 เกิดความรู้ด้านคุณธรรม กฎเกณฑ์สังคมส่วนรวม มนุษยธรรม หลักอุดมคติสากลมากขึ้น	4.23	0.63	ดี
4.4 ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.18	0.61	ดี
4.5 เนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้นำเสนอครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้	4.18	0.69	ดี
เฉลี่ยด้านที่ได้รับประโยชน์	4.12	0.70	ดี
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.14	0.71	ดี

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก อยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.14$ และ S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านรูปแบบ/ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.14$ และ S.D. = 0.69) โดยมีความคิดเห็นว่สื่อการเรียนดึงดูดความสนใจผู้เรียน ($\bar{x} = 4.27$ และ S.D. = 0.67) รองลงมาคือ ความยาวของสื่อภาพยนตร์มีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.21$ และ S.D. = 0.78) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ($\bar{x} = 4.16$ และ S.D. = 0.78) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ($\bar{x} = 4.10$ และ S.D. = 0.80) รูปแบบเครือข่ายออนไลน์ง่ายต่อการใช้งาน ($\bar{x} = 4.10$ และ S.D. = 0.80) มีความสะดวกในการใช้งานและการเข้าถึง ($\bar{x} = 4.05$ และ S.D. = 0.65) มีเทคนิคการนำเสนอที่เรียนที่เหมาะสม ($\bar{x} = 4.00$ และ S.D. = 0.66) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.14$ และ S.D. = 0.69) โดยมีความคิดเห็นว่ การเรียนโดยใช้สื่อภาพยนตร์มีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.38$ และ $\sigma = 0.68$) รองลงมาคือ ความน่าสนใจของกิจกรรมการเรียนในภาพรวม ($\bar{x} = 4.16$ และ S.D. = 0.68) กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดความรู้ด้านคุณธรรม ($\bar{x} = 4.10$ และ S.D. = 0.68) งานที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{x} = 4.09$ และ S.D. = 0.67) การใช้ทฤษฎีโคลเบอร์กร่วมกับภาพยนตร์มีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.09$ และ S.D. = 0.70) กิจกรรมการเรียนรู้ตอบสนองการเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ($\bar{x} = 3.98$ และ S.D. = 0.70) ตามลำดับ

ด้านเนื้อหาในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.07$ และ S.D. = 0.66) โดยมีความคิดเห็นว่ เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ($\bar{x} = 4.23$ และ S.D. = 0.76) รองลงมาคือ เนื้อหากิจกรรมเรียนนำเสนอครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.18$ และ S.D. = 0.72) กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ($\bar{x} = 4.18$ และ S.D. = 0.66) ความยากง่ายของกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.07$ และ S.D. = 0.66) ตามลำดับ

ด้านที่ได้รับประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.12$ และ S.D. = 0.70) โดยมีความคิดเห็นว่ เกิดความรู้ด้านคุณธรรม กฎเกณฑ์สังคมส่วนรวม มนุษยธรรม หลักอุดมคติสากลมากขึ้น ($\bar{x} = 4.23$ และ S.D. = 0.63) รองลงมาคือ เนื้อหากิจกรรมเรียนนำเสนอครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.18$ และ S.D. = 0.69) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.18$ และ S.D. = 0.61) เกิดความรู้เรื่อง ทฤษฎีโคลเบอร์ก มากขึ้น ($\bar{x} = 4.01$ และ S.D. = 0.78) เกิดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศติดต่อสื่อสารมากขึ้น ($\bar{x} = 4.00$ และ S.D. = 0.76) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. เพื่อศึกษาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ปีการศึกษา 2561

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 468304 วิชาจริยธรรมและจรรยาบรรณนักเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 55 คน โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น

2.1.1. กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก

2.2 ตัวแปรตาม

2.2.1. การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

2.2.2. ความคิดเห็นของนักศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้เชี่ยวชาญ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ด้านสื่อออนไลน์ ด้านภาพยนตร์ ด้านคุณธรรม รวม 9 ท่าน
2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
3. กิจกรรมการเรียนรู้ให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
4. แบบประเมินการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
5. แบบสอบถามความคิดเห็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 55 คน เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 468304 วิชาจริยธรรมและจรรยาบรรณนักเทคโนโลยีการศึกษา เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการปฐมนิเทศนักศึกษาเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์กให้นักศึกษาทราบ
2. ผู้วิจัยให้นักศึกษาทำแบบประเมินการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งเป็นแบบทดสอบก่อนเรียนแบบปรนัย 30 ข้อ

3. ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการสร้างกลุ่ม Facebook แบบส่วนตัว ให้นักศึกษาเข้าร่วมกลุ่มเพื่อใช้ดำเนินการทำกิจกรรมการเรียนการสอนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์
4. ผู้วิจัยจัดเตรียมภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมให้นักศึกษาได้รับชม 2 ครั้ง
5. ผู้วิจัยให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 7 กลุ่ม และในแต่ละสัปดาห์หลังจากชมภาพยนตร์ ผู้เรียนจะต้องร่วมกันอภิปรายประเด็นที่ได้เรียนรู้ ด้วยผู้วิจัยจะกำหนดโจทย์สถานการณ์จากภาพยนตร์ที่ได้รับชม ในกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งที่ 1 และกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งที่ 2 โดยแสดงความคิดเห็นบนกลุ่ม Facebook
6. ผู้วิจัยวัดประเมินผลการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมหลังจากชมภาพยนตร์ ด้วยการนำทฤษฎีโคลเบิร์กขั้นที่ 5 หลักการทำตามสัญญาและขั้นที่ 6 หลักอุดมคติสากล เป็นเกณฑ์กำหนดวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 3 ด้าน คือ ด้านวิเคราะห์ประเด็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก หลักการทำตามสัญญาและหลักอุดมคติสากล, ด้านพิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรม ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก หลักการทำตามสัญญาและหลักอุดมคติสากล, ด้านการประยุกต์นำไปใช้ ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก หลักการทำตามสัญญาและหลักอุดมคติสากล
7. หลังจากดำเนินกิจกรรมจนครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยสรุปความรู้ ความเข้าใจของทฤษฎีโคลเบิร์ก และประเมินผลการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 โดยกำหนดโจทย์สถานการณ์ที่ยากต่อการตัดสินใจ ด้วยบทความ และสถานการณ์ต่างๆ เป็นอัตนัย จำนวน 4 ข้อ โดยใช้เกณฑ์ประเมินการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเดียวกับกิจกรรมการเรียนรู้ ครั้งที่ 1 และ 2
8. ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน และผู้วิจัยนำผลคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนไปเปรียบเทียบ และให้ผู้เรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ก
9. ผู้วิจัยนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอในงานวิจัยต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05 โดยผลการคะแนนหลังเรียนอยู่ที่ (\bar{x} = 23.54 และ S.D.=1.86) ถือว่าสูงกว่าก่อนเรียน (\bar{x} = 18.14 และ S.D. = 3.89)

2. ผลการศึกษาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลการวิเคราะห์ระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ตามทฤษฎีโคลเบอร์กขั้นที่ 5 หลักการทำตามสัญญา และขั้นที่ 6 หลักการอุดมคติสากล จากเกณฑ์การประเมินด้านการวิเคราะห์ประเด็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การพิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรม และการประยุกต์นำไปใช้ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 55 คน พบว่า ผู้เรียนมีระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก อยู่ในระดับดี (\bar{x} = 4.14 และ S.D. = 0.71)

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผลการศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลการเปรียบเทียบคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า ผู้เรียนคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ส่งเสริมการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ 0.5 โดยผลการคะแนนหลังเรียนอยู่ที่ (\bar{x} = 23.54 และ S.D. = 1.86) และคะแนนก่อนเรียนอยู่ที่ (\bar{x} = 18.14 และ S.D. = 3.89) เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับพบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมตามผลการสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ และใช้ภาพยนตร์ที่มีตัวแสดงหลักนำเสนอเรื่องราวที่ขัดต่อกฎเกณฑ์ทางสังคม รวมถึงสถานการณ์ในภาพยนตร์นั้น เป็นเรื่องราวที่ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย เนื่องจากสถานการณ์ที่ปรากฏเป็นเรื่องราวที่ผู้เรียนสามารถพบเจอได้จากแหล่งข่าวทั่วไป หรือทางสื่อสังคมออนไลน์ในยุคปัจจุบัน อีกทั้งผู้สอนได้ออกแบบกิจกรรมตามหลักการของโคลเบอร์ก ที่เน้นการพัฒนาจริยธรรมให้เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน สอดแทรกจริยธรรมที่ค้ำจุนต่อส่วนรวม การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์สังคม ศาสนา กฎหมาย และมนุษยธรรม ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ พิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรม และเลือกแนวทางการประยุกต์นำไปใช้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าจริยธรรมที่จำเป็นในการดำรงอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นมากขึ้น รวมถึงหลังชมภาพยนตร์ได้มีการอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน มีการแสดงความคิดเห็น ข้อโต้แย้ง แง่คิด และมุมมองของแต่ละบุคคล โดยกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนด้านความคิดอย่างมีเหตุและผล จึงสามารถกระตุ้นการใช้ปัญญาในการพิจารณาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแก่ผู้เรียนได้ดี

สรุปได้ว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ส่งผลให้ผู้เรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับ (เอกนถน บางท่าไม้, 2553) ผลการประเมินจริยธรรมด้านความรับผิดชอบจากการทดลองใช้รูปแบบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองพบว่า คะแนนเฉลี่ยจริยธรรมด้านความรับผิดชอบด้านความรู้ก่อนเรียนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน สรุปได้ว่ารูปแบบส่งผลให้จริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงขึ้น และสอดคล้องกับ (นรชัญญา หากา, 2557) ผลเปรียบเทียบคะแนนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนอีเลิร์นนิ่งด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐานและการสร้างค่านิยม ในรายวิชาจริยธรรมและจรรยาบรรณนักเทคโนโลยีการศึกษา พบว่าก่อนเรียนมีคะแนนร้อยละ 42.24 และหลังเรียนมีคะแนนร้อยละ 76.57 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับพบว่า คะแนนการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนร้อยละ 34.33

2. ผลการศึกษาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี

ผลการศึกษาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของผู้เรียนจำนวน 55 คน พบว่าผลเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ช่วยฝึกกระบวนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างเป็นระบบ เนื่องจากการนำเสนอสถานการณ์ที่ยากต่อการตัดสินใจจากเรื่องราวของภาพยนตร์ บทความ และแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยใช้เกณฑ์ประเมินด้านวิเคราะห์ประเด็นได้สอดคล้องและถูกต้องตามค่านิยมสากล และหลักเกณฑ์ทางสังคม, ด้านการพิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยใช้วิจารณ์ญาณในการหาเหตุผล เห็นคุณค่าและหลักธรรมของสังคมอย่างชัดเจน, ด้านการประยุกต์นำไปใช้ โดยการระบุเหตุผลประกอบการตัดสินใจได้ชัดเจน โดยกำหนดเกณฑ์วัดผลแบบ Rubrics จึงเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนไตร่ตรองทางความคิดอย่างมีเหตุและผล อีกทั้งการปฏิบัติกิจกรรมแบบอภิปรายกลุ่มจะทำให้ผู้เรียนแสวงหาคำตอบและค้นหาเหตุผลในการกระทำของตัวแสดง และแนววิธินำไปประยุกต์ใช้จริงในสังคมร่วมกันได้ดีกว่าการคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองผู้เดียว จึงนำไปสู่การตกผลึกด้านความคิด และสามารถให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่สมบูรณ์โดยผ่านการถกเถียงมาอย่างชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอขั้นตอนการดำเนินการที่มีความสอดคล้องกับทฤษฎีโคลเบอร์กขั้นที่ 5 หลักการทำตามสัญญา และขั้นที่ 6 หลักการอุดมคติสากล ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้สอนดำเนินการเสนอประเด็นปัญหาหรือเรื่องราวที่ยากต่อการตัดสินใจ

ผู้สอนนำเสนอภาพยนตร์ที่ขัดต่อหลักจริยธรรมในสังคม และเรื่องราวใกล้เคียงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมยุคปัจจุบัน เช่น ปัญหาของวัยรุ่น การท้องในวัยเรียน การลอกข้อสอบในชั้นเรียน การเหลื่อมล้ำทางสถานะในสังคม การรังแกผู้ที่อ่อนแอ ปัญหาการหย่าร้างของครอบครัว เป็นต้น โดยเรื่องราวในภาพยนตร์จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากภาพยนตร์นำไปประกอบกับองค์ความรู้พื้นฐาน โดยสามารถอ้างอิงได้จากแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน จากแหล่งวิทยากรหลากหลาย เพื่อนำมาประกอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยการนำเสนอประเด็น หรือเรื่องราวที่ยากต่อการตัดสินใจผ่านภาพยนตร์นี้จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจสถานการณ์ได้ดีมากกว่าการอ่านจากบทความที่เป็นตัวอักษร ผนวกกับบริบทของภาพยนตร์ที่ผู้สอนเลือกจับประเด็นมาเรียนรู้ เป็นเรื่อง que ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ง่าย สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากสถานการณ์ตัวอย่างและค้นหาเหตุผลประกอบการตัดสินใจได้ชัดเจนตามมาตรฐานจริยธรรมของแต่ละบุคคล

ขั้นตอนที่ 2 แบ่งผู้อภิปรายออกเป็นกลุ่มย่อยตามความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

การแบ่งผู้อภิปรายออกเป็นกลุ่มย่อยตามความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เป็นแนวทางให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นของภาพยนตร์ได้อย่างทั่วถึง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยเนื้อเรื่องของภาพยนตร์ที่นำเสนอเป็นเรื่องที่ผู้เรียนบางคนมีประสบการณ์ทั้งทางตรง และทางอ้อม ไม่ผูกขาดความคิดผู้ใดผู้หนึ่ง จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้กว้างขึ้น เป็นการฝึกทักษะการคิดอย่างมีเหตุและผล และรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น นำมาประกอบความคิดของตนเองว่าเห็นด้วยหรือไม่อย่างไร โดยผลคะแนนของผู้เรียนมีเกณฑ์คะแนนอยู่ในระดับดี เนื่องจากขั้นตอนการอภิปรายออกเป็นกลุ่มย่อยตามความคิดเห็นที่แตกต่างกันนั้น ทำให้ผู้เรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และได้แง่คิดที่หลากหลายมากกว่าการรวมกลุ่มของผู้ที่มีแนวคิดในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้ผู้เรียนได้มีข้อโต้แย้งเหตุผล และเปลี่ยนทัศนคติด้านดีและด้านลบ ถือเป็นการทำงานกันกลั่นกรองระบบการคิดวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและกฎเกณฑ์ทางสังคมในปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ 3 ให้กลุ่มย่อยอภิปรายวิเคราะห์ประเด็นปัญหา พร้อมพิจารณาหาเหตุผลร่วมกัน

ผู้เรียนวิเคราะห์ประเด็นปัญหา โดยแสดงความคิดแบบระดมสมองของสมาชิกภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่ตนเองสนใจ เช่น บทความ วารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อออนไลน์ เป็นต้น และนำข้อมูลของแต่ละคนในกลุ่มมาแลกเปลี่ยนนำเสนอความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อหาแนวทางในการพิจารณาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยร่วมกันพิจารณาโดยละเอียดด้วยเหตุและผล เป็นการฝึกให้ผู้เรียนเรียนรู้การปฏิบัติตนต่อบุคคลอื่นในสังคม การให้เกียรติและรับฟังผู้อื่น สังเคราะห์แนวความคิดที่ได้จากการอภิปรายภายในกลุ่ม และให้สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันตัดสินใจเลือกแนวทางในการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด รวมถึงข้อคำถามสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นขึ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์ถึงประเด็นการประพฤติตนตามกฎเกณฑ์ทางสังคม กฎหมาย ศาสนา และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสงบสุข เข้าใจสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องตามทฤษฎีโคลเบอร์กขั้นที่ 5 หลักการทำตามสัญญา (Social Contract Orientation) ขั้นนี้จะแสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามมาตรฐานของสังคม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม โดยบุคคลเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก และการปฏิบัติไม่ขัดต่อสิทธิอันพึงมีของผู้อื่น สอดคล้องกับ Kolbelrg (1964) กล่าวว่า ขั้นนี้เน้นถึงความสำคัญของมาตรฐานจริยธรรมที่ทุกคนหรือคนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกสมควรที่จะปฏิบัติตาม โดยพิจารณาถึงประโยชน์และสิทธิของบุคคลก่อนที่จะมาใช้เป็นมาตรฐานทางจริยธรรม ได้ใช้ความคิดและเหตุผลเปรียบเทียบว่าสิ่งไหนผิดและสิ่งไหนถูก ในขั้นนี้การ “ถูก” และ “ผิด” ขึ้นอยู่กับค่านิยม

และความคิดเห็นของบุคคลแต่ละบุคคล แม้ว่าจะเห็นความสำคัญของสัญญา หรือข้อตกลงระหว่างบุคคลแต่เปิดให้มีการแก้ไข โดยคำนึงถึงประโยชน์และสถานการณ์แวดล้อมในขณะนั้น

ขั้นตอนที่ 4 สรุปรูปการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และการประยุกต์นำไปใช้

ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนประเมินผลการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และร่วมกันหาข้อสรุปในการประยุกต์นำไปใช้ โดยให้ผู้เรียนสรุปความรู้ที่ได้รับจากภาพยนตร์ที่ รวมทั้งนำทฤษฎีโคลเบิร์ตมาเชื่อมโยงเป็นองค์ความรู้ใหม่ พยายามให้ผู้เรียนรู้จักเปรียบเทียบ รวมถึงให้เพื่อนสมาชิกต่างกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางความคิดว่าเห็นด้วยหรือไม่ ควรกระทำ หรือไม่ควรกระทำ เพราะเหตุใด พร้อมให้เหตุผลประกอบ โดยผู้วิจัยได้กำหนดคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม นำมาประกอบประกอบการประยุกต์ใช้เลือกปฏิบัติตามหลักจริยธรรมตามค่านิยมของตนเอง เกิดความรู้อย่างมีโครงสร้างง่ายต่อการนำไปใช้ ช่วยให้ผู้เรียนระลึกในความเชื่อ ในทัศนคติ ในจริยธรรม และในความคิดของตนเอง ก่อให้เกิดเหตุผลที่เลือกกระทำที่ตั้งอยู่บนหลักการเพื่อมนุษยธรรม ความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชน และความยุติธรรม รู้ดี รู้ชั่ว ทำให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตด้วยการพิจารณาถึงค่านิยม กฎเกณฑ์สากล และยึดไว้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต สอดคล้องตามทฤษฎีโคลเบิร์ต ขั้นที่ 6 หลักอุดมคติสากล (Universal Ethical Principle Orientation) เป็นขั้นที่เลือกตัดสินใจที่จะกระทำโดยยอมรับความคิดที่เป็นสากลของผู้เจริญแล้ว ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามหลักการอุดมคติสากล โดยต้องคำนึงความถูกต้องยุติธรรมยอมรับในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ มีความยึดหยุ่นและยึดหลักจริยธรรมของตนอย่างมีสติ ด้วยความยุติธรรม และคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน สอดคล้องกับ (Kolberg, 1976) อธิบายว่า ขั้นนี้เป็นหลักมาตรฐานจริยธรรมสากล เป็นหลักการเพื่อมนุษยธรรม เพื่อความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชน และเพื่อความยุติธรรมของมนุษย์ทุกคน ในขั้นนี้สิ่งที่ “ถูก” และ “ผิด” เป็นสิ่งที่ขึ้นมโนธรรมของแต่ละบุคคลที่เลือกยึดถือ

สรุปได้ว่า จากผลการศึกษาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบิร์ต ผู้เรียนเกิดกระบวนการทางความคิดอย่างมีเหตุและผล สามารถยึดนำไปปฏิบัติประยุกต์ใช้กับตนเอง สอดคล้องกับสอดคล้องกับ (อาชวิชญ์ น้อมเนียน, 2558) กล่าวถึงขั้นตอนการใช้ทฤษฎีการปลูกฝังคุณธรรมด้วยแนวคิดของโคลเบิร์ต โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ ในการพัฒนาคุณธรรม คือ การอภิปรายและแลกเปลี่ยนทัศนคติความคิดเห็น โดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1) ผู้ดำเนินการเสนอประเด็นปัญหาหรือเรื่องราวที่มีความยากแก่การตัดสินใจ 2) แยกผู้อภิปรายออกเป็นกลุ่มย่อยตามความคิดเห็นที่แตกต่างกัน 3) ให้กลุ่มย่อยอภิปรายเหตุผล พร้อมหาข้อสรุปว่า เหตุผลที่ถูก-ผิด หรือควรทำ ไม่ควรทำ เพราะเหตุอะไร 4) สรุปเหตุผลของฝ่ายที่คิดว่าควรทำและไม่ควรทำ ผลการศึกษาปรากฏว่า โดยภาพรวมพบว่า นักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-4 มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 4 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.76 อัน

เป็นขั้นยึดถือหลักการทำกฎเกณฑ์ของสังคมซึ่งเป็นระดับที่ไม่ต่ำนัก และไม่เสียหาย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมย่อมทำให้เกิดความมีระเบียบเรียบร้อยและส่งผลให้สังคมเกิดความสงบสุข แต่ระดับขั้นนี้ยังเป็นระดับที่ทำตามเกณฑ์ภายนอกตน บุคคลที่จะมีศักยภาพในการทำงานหรือ การสร้างสรรค์พัฒนาประเทศควรที่จะมีหลักการออกมาจากภายในตนเอง ควรเป็นบุคคลที่ยึดถืออุดมคติสากล คือ หลักความยุติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักมนุษยธรรม ซึ่งหลักการเหล่านั้นเป็นระดับจริยธรรมขั้นที่ 5 และขั้นที่ 6 ตามทฤษฎีจริยธรรมของโคลเบอร์ก ซึ่งผู้วิจัยและคณะคิดว่าผลสรุปนี้สะท้อนสภาพสังคม ดังนั้นจึงเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของทุกหน่วยงานที่ควรให้การขับเคลื่อน มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาให้ระดับจริยธรรมเกิดขึ้นในตัวของบุคคลนั้นให้ได้ และสอดคล้องกับ (ประสิทธิ์ชัย เดชขำ, 2556) การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 1) พัฒนาการของนักศึกษาจำแนกตามสถานการณ์นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยี ศูนย์กรุงเทพส่วนใหญ่มีจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 4 คือ หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม รองลงมาอยู่ในขั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา และขั้นที่ 3 หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ซึ่งระดับคะแนนรวมอยู่ที่ 58.17

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ ตามทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาปริญญาตรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับดี (\bar{x} = 4.14 และ S.D. = 0.71)

ประการที่หนึ่งด้านรูปแบบ/ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับดี (\bar{x} = 4.14 และ S.D. = 0.69) เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้มีความสะดวกในการใช้งานและการเข้าถึง ใช้เทคนิคการนำเสนอที่เหมาะสม โดยการเลือกใช้สื่อภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนเพื่อกระตุ้นความดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และสื่อออนไลน์ (Facebook) ง่ายต่อการใช้งาน สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับกิจกรรมการเรียนรู้ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และปฏิสัมพันธ์ผู้เรียนกับผู้เรียน สามารถเก็บข้อมูลไว้ในระบบโดยผู้เรียนสามารถค้นหา และทบทวนความรู้ด้วยตนเองได้ทุกเมื่อ ซึ่งสอดคล้องกับ (Ritchie, 1997) ว่าการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน การออกแบบควรสร้างความสนใจโดยการใช้กราฟฟิก ภาพเคลื่อนไหว สี และเสียงประกอบ เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้อยากเรียนรู้ ควรใช้กราฟฟิกขนาดใหญ่ไม่ซับซ้อน การเชื่อมโยงไปยังเว็บอื่นต้องน่าสนใจเกี่ยวข้องกับเนื้อหา

ประการที่สองด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี (\bar{x} = 4.14 และ S.D. = 0.69) เนื่องมาจากการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่านภาพยนตร์ตามทฤษฎีโคลเบอร์กมีความเหมาะสม ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์สร้างระดับความรู้ด้านคุณธรรมที่มากขึ้น และกิจกรรมสามารถตอบสนองการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา งานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติแบบกลุ่มร่วมมือมี

ความเหมาะสมกับผู้เรียน โดยผู้เรียนมีบทบาทในการแสวงหาความรู้ และเปลี่ยนความรู้ หรือ ประสบการณ์กัน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ทำให้ภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ สอดคล้องกับ (กันตพล บรรทัดทอง, 2557) ว่าการที่มนุษย์สามารถเชื่อมโยงถึงกันทำความรู้จักกัน สื่อสารถึงกันได้ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งหากเป็น เว็บไซต์ที่เรียกว่าเป็นเว็บเครือข่ายสังคมออนไลน์ก็คือเว็บไซต์ที่เชื่อมโยงผู้คนไว้ด้วยกันนั่นเอง โดย เว็บไซต์เหล่านี้จะมีพื้นที่ให้ผู้คนที่เข้ามารู้จักกันมีการให้พื้นที่บริการเครื่องมือต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสร้างเครือข่าย สร้างเนื้อหาตามความสนใจของผู้ใช้ และสอดคล้องกับ (สุชีรา มีอาษา และมนต์ชัย เทียนทอง, 2554) ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทโดยตรงต่อระบบการศึกษา เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศเป็น เครื่องมือช่วยในการรวบรวม ข้อมูลข่าวสาร ความรู้การจัดระบบประมวลผลการส่งผ่านการสื่อสาร ด้วยความเร็วสูงและมีปริมาณมาก การนำเสนอและแสดงผลด้วยระบบสื่อต่างๆ ทั้งในด้านข้อมูล รูปภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหวและวีดิทัศน์ สามารถสร้างระบบการมีปฏิสัมพันธ์แบบโต้ตอบทำให้การเรียนรู้ยุคใหม่ประสบความสำเร็จ การสร้างความรู้ (Knowledge Construction) โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนผู้เรียนให้มีความกระตือรือร้น เปลี่ยนพฤติกรรมจากการเรียนรู้แบบเฉื่อยมาเป็น การเรียนรู้แบบมีชีวิตชีวา มีการแสวงหา มีทักษะในการเลือกรับข้อมูลวิเคราะห์และ สังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ การออกแบบและสร้างความรู้จำเป็นต้องสร้างบทเรียนให้มี ลักษณะสำคัญหลายอย่างร่วมกันตามความเหมาะสม เช่น การมีปฏิสัมพันธ์การเป็นอิสระกับ ระยะเวลาการเข้าถึงได้ทั่วโลก การควบคุมกิจกรรมและความสะดวกใช้งานง่ายมี ประสิทธิภาพและต้นทุนต่ำ

ประการที่สาม ด้านเนื้อหา ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.07$ และ S.D. = 0.66) เนื่องจาก ภาพยนตร์ที่นำมาใช้ในกิจกรรมเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทยปัจจุบัน ตัว ดำเนินเรื่องมีวัยที่ใกล้เคียงกับผู้เรียน เนื้อหาทำให้ผู้เรียนเกิดการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างกฎหมาย ในประเทศไทย และกฎหมายในต่างประเทศ โดยกิจกรรมการเรียนรู้มีความยากง่ายเหมาะสมกับ ผู้เรียน โดยนำเสนอครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และสถานการณ์ที่ผู้สอนระบุสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง สอดคล้องกับ (ถนอมพร เลหาจรัสแสง, 2545) ว่าเนื้อหาเป็นองค์ประกอบที่ สำคัญที่สุดสำหรับคุณภาพของการเรียนการสอนซึ่งการเรียนจะบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ สิ่งสำคัญ ที่สุดก็คือเนื้อหาการเรียน ซึ่งผู้สอนได้จัดหาให้ผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนมีหน้าที่ในการใช้เวลาส่วนใหญ่ศึกษา เนื้อหาด้วยตนเอง กล่าวคือ ในการจัดทำเนื้อหาผู้วิจัยจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ความยากง่ายรวมทั้งการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นเรื่องใกล้ตัวของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถไป ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ประการที่สี่ ด้านที่ได้รับประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.12$ และ $S.D. = 0.70$) เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ ดังนี้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพิ่มเติมทักษะหาความรู้จากแหล่งสารสนเทศต่างๆ มากขึ้นเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น เกิดการพัฒนาความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสามารถยึดนำเป็นหลักแนวทางในการดำเนินชีวิตในภาคหน้า สอดคล้องกับ (นฤมล โอสธานุเคราะห์, 2550) ว่า บัณฑิตอุดมคติไทย หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแล้วเป็นประชากรที่มีคุณภาพ โดยมีจิตสำนึกที่ดี มีวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ นำประสบการณ์จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานต่างๆ ที่รับผิดชอบเป็นอย่างดี และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ผู้สอนควรสำรวจสภาพปัญหา และความต้องการประเภทของภาพยนตร์ที่ผู้เรียนให้ความสนใจ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้มากที่สุด
2. การเข้าถึงสื่อควรเพิ่มเติมช่องทางในการเข้าถึงนอกเหนือจากภายในห้องเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนและกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเรียนได้เต็มศักยภาพ
3. ผู้สอนควรศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อร่วมกับทฤษฎีโคลเบิร์ต และทำความเข้าใจเกณฑ์การประเมินให้ละเอียดก่อนดำเนินการใช้
4. ควรจัดเตรียมความพร้อมของสถานที่ ให้มีความเหมาะสมกับการใช้ภาพยนตร์ เป็นสื่อการเรียนรู้ในกลุ่มคนจำนวนมาก โดยต้องคำนึงถึงรายละเอียดของแสง เสียง และจอสำหรับการจัดฉาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อในรายวิชาอื่นๆ เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อภาพยนตร์เป็นแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม
2. ควรประยุกต์นำสื่อภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบิร์ตใช้กับตัวแปรอื่นๆ เช่น การคิดแบบมีวิจารณญาณ ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล เป็นต้น

รายการอ้างอิง

- Bergley. (2001). Your brain on religion. Center for Cognitive Liberty and Ethics Retrieved from <http://www.cognitiveliberty.org/neuro/neuronewswk.htm>. <http://www.cognitiveliberty.org/neuro/neuronewswk.htm>.
- Boone H. N. & Boone D. A. (2012). Analyzing likert data. *Journal of extension*, 50(2), 1-5.
- Carroll J. B. (1989). The Carroll model: A 25-year retrospective and prospective view. *Educational researcher*, 18(1), 26-31.
- Davis G. C. & Kent J. C. (1979). Comparison of model calculations and experimental measurements of the bulk cylinder flow processes in a motored PROCOC engine (No. 790290). SAE Technical Paper.
- DeWitt, J., Damhof, L., Oxenford, C., & Schutte, I.,. (2015). Global partnerships for intercultural learning. In *Globally Networked Teaching in the Humanities* (pp. 91-104). Routledge.
- Fromson D. & DUCHASTE. A. (1974). POLY [A]-CONTAINING POLYRIBOSOMAL RNA IN SEA-URCHIN EMBRYOS-CHANGES IN PROPORTION DURING DEVELOPMENT. In *JOURNAL OF CELL BIOLOGY* (Vol. 63, No. 2, pp. A105-A105). 1114 FIRST AVE, 4TH FL, NEW YORK, NY 10021: ROCKEFELLER UNIV PRESS.
- Hoffman W & Goffstein M. B. (1961). *Tales of Hoffman*. TS Denison.
- Kolberg. (1976). *Moral development and behavior: theory, reseach and social issues*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Nortey, J. J. (2005). Acculturation in moral development: The impact of acculturation on Kohlberg's moral development model (Lawrence Kohlberg).
- Piaget, J. (1989). *Conversations with jean piaget*. University of Chicago Press.
- Ritchie, D. C., and Bob Hoffman,. (1997). Incorporating Instruction Design Principleswith the world Wide Web In *Education Technologies*,135-138.Edited by Khan.Englewood liffs:Educational Technologies Publication.
- Stone, B. a. J. (2008). *Successful direct marketing methods USA*: McGraw Hall.
- Vivian, N. a. S. (2003). *Social Networks in Transnational and Virtual Communities*” [online]. Retrieved from

http://researchrepository.murdoch.edu/Published_Version.pdf.

http://researchrepository.murdoch.edu/Published_Version.pdf

- กรมการศาสนา. (2552). คู่มือการดำเนินงานเสริมสร้างศีลธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2557). รายงานประจำปีงบประมาณ 2556 สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). การศึกษาเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรมและจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กันตพล บรรทัดทอง. (2557). “พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มคนผู้สูงอายุ ในเขตกรุงเทพมหานคร” การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- กิตติศักดิ์ สุวรรณโกสิน. (2541). เอกสารการผลิตภาพยนตร์. กรุงเทพฯ.
- ขวัญชีวี เทพพิทักษ์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดเพชรบุรี วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จักรกริช ปิยะ. (2557). การศึกษาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (*Social media*) เพื่อการบริหารงานก่อสร้างกรณีศึกษา ห้างหุ้นส่วนจำกัด เทคโนโลยีแคว (2001) อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา หลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- จำเริญลักษณ์ ธนะวังน้อย. (2541). ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ไทยตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงสมัยสงครามโลก ครั้งที่ 2 คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ.
- จุลมณี สุระโยธิน. (2554). ผลของการจัดการเรียนรู้ร่วมกันทางอินเทอร์เน็ตด้วยการเขียนสะท้อนคิดโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
- วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2542). การสอนผ่านเครือข่ายเว็ลด์ไวด์เว็บ , โสตฯ-เทคโนโลยีฯ สัมพันธ์แห่งประเทศไทย, ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: หน้า36.
- ฉัฐมณฑน์ ตั้งกิจถาวร. (2557). การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการเปิดรับข้อมูลที่ถูกแชร์ (*Shared*) ผ่านเฟสบุ๊คการค้นคว้าอิสระ หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ชนากิตต์ ราชพิบูลย์. (2553). การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และผลกระทบต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ชัยพร วิชชาวุธ. (2531). แนวคิดและการพัฒนาการใหม่ในการปลูกฝังจริยธรรมในจริยธรรมศึกษา. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ชุมพล ครุฑแก้ว. (2551). Social Network Systems for Advertising กรุงเทพมหานคร ศูนย์เทคโนโลยี

อิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์แห่งชาติ.

ญาณิ นาแลมพลอย. (2555). ผลของการจัดการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วยการสืบสอบแบบชื่นชมจากกรณีตัวอย่างที่มีต่อการคิดขั้นสูง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 การคิดวิเคราะห์เครือข่ายสังคมออนไลน์ วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2545). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

ทิฆัมพร สมรูป. (2555). การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคกลุ่มรวมเรียน เรื่อง ภัยธรรมชาติของไทยและของโลก ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

โตม สุขวงศ์. (2556). คู่มือโรงหนังโรงเรียน. นครปฐม: บริษัท ชยากร พรินต์ติ้ง จำกัด.

ถนอมพร เลาทจรัสแสง. (2545). หลักการออกแบบการสร้างเว็บเพื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.

ทีศนา แคมมณี. (2542). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สมชายการพิมพ์.

ธนพฤษ์ ชามะรัตน์. (2554). การสร้างเครือข่ายทางสังคมของนายหน้าแรงงานอีสาน วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธานินทร์ ภัยวิเชียร. (2547). คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.

ธีรพงศ์ ธีขायุ. (2556). พฤติกรรมการใช้งาน Facebook ของนักศึกษาระดับการศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นภดล เทียนเพิ่มพูน. (2546). การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนนายร้อยตำรวจ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา สถาบันราชภัฏนครปฐม.

นรชัญญา หากา. (2557). ผลการเรียนรู้แบบอีเลิร์นนิ่งด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐานและการสร้างค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นฤมล โอสถานุเคราะห์. (2550). แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนอสนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2558). เครือข่ายสังคมในสังคมเครือข่าย Social network in a networked. วารสารวิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (ก.ค.-ธ.ค. 2558) หน้า 119-127.

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ. (2557). การสร้างและพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ตามแนวทางพระพุทธศาสนา. Retrieved from http://ethics-stc.blogspot.com/2014/02/blog-post_3230.html. http://ethics-stc.blogspot.com/2014/02/blog-post_3230.html

นิศากร แสงสว่าง. (2558). ผลการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษที่เน้นนิทานคุณธรรม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ และความตระหนักรู้ด้านคุณธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสกลวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์

- และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2558.
- บงกช เศวตามร์. (2553). การสร้างความเป็นจริงทางสังคมของภาพยนตร์ไทย กรณีตัวละครหญิงที่มีลักษณะเบี่ยงเบนปี พ.ศ. 2528-2530 นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย.
- บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา. (2533). อาศิระ คุโรซาวา, จักรพรรดิแห่งภาพยนตร์ญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล.
- ประกาศรี สีหอำไพ. (2543). พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ชัย เดชขำ. (2556). การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอินเตอร์ เทคนิคลำปาง ศูนย์กรุงเทพ. Retrieved from http://data.lit.ac.th/research/document/600028_1.pdf. from [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2560.
- http://data.lit.ac.th/research/document/600028_1.pdf
- ปรัชญา หินสีสุวรรณ. (2556). รูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ป้วย อังภากรณ์. (2545). ทศนะว่าด้วยการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- พรเทพ เสถียรนพแก้ว. (2553). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาครู วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พรสิทธิ์ พัฒนานนุรักษ์. (2551). การผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- พระครูประโชติจันทวิมล (นาม จนทโชโต). (2559). คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดคลองขวาง(จตุร ชนม์ราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่
- การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- พระบำรุง ปณญาพล (โพธิ์ศรี). (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาวิเชียร ปณญาวิโร ดร. และคณะ. (2548). การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรม ของนิสิตมหาวิทยาลัยสงฆ์และนิสิต ศึกษาวิทยาลัยรัฐบาล สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาอดิสร ธีรสีโส. (2540). คุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮาส์.
- พระมหาอาจารย์พงษ์ คำตัน. (2554). การปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดนครปฐม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระสมุห์อนันต์ อานนโท (รูปจินดา). (2554). การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พัชรศิริ ทัตสนศรี. (2556). การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีวินัยผ่านนิทานการ์ตูนแอนิเมชัน สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลลพบุรี วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยี การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พิชิต วิจิตรบุญรักษ์. (2554). สื่อสังคมออนไลน์: สื่อแห่งอนาคต. 31, 4.
- พุทธทาส. (2554). พุทธวจนฉบับที่ ๗ ขรรวาสชั้นเลิศ พุทธวจนสถาบัน : มูลนิธิพุทธโฆษา.
- เพ็ญแข ประจันปัจจนิก. (2520). จริยธรรมของเยาวชนไทย (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภาณุวัฒน์ กองราช. (2554). การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทยกรณีศึกษา เฟสบุ๊ค วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารเทคโนโลยี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภิเชก ชัยนรินทร์. (2553). การตลาดแนวใหม่ผ่าน *Social Media*. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- มานิตย์ จุมปา. (2554). คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- มาโนช ชุ่มเมืองปัก. (2547). การเล่าเรื่องของภาพยนตร์ตลกไทยยอดนิยมชุด "บุญชู" กับการสร้างสรรค์ของผู้กำกับ ภาพยนตร์ วิทยานิพนธ์ (นศ.ม.) คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาเรียม นิลพันธ์. (2547). วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ เอกสารประกอบการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์. ราชกิจจานุเบกษา. (2551). พระราชบัญญัติ ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ Retrieved from <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%C008/%C008-20-2551-a0001.pdf>. <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%C008/%C008-20-2551-a0001.pdf>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ฤดีพร ผ่องสุภาพ. (2551). “การแสวงหาข่าวสารการประชาสัมพันธ์และความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนิสิตนักศึกษา.” วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณพร เต็ม และจริตย์ร ชุ่มแก้ว. (2553). *Social Network* : มิติใหม่ขององค์กร การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สาขาสถิติประยุกต์ คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วีรพร สีสถาน. (2558). การพัฒนาแบบวัดจิตอาสาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แนวคิดทฤษฎีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก. *VOL. 10 NO. 4* (2015): เดือนตุลาคม-ธันวาคม พ.ศ.2558.
- ศิณาภรณ์ หู่เต็ม. (2552). พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์ วิทยาลัยราชพฤกษ์:นนทบุรี.
- ศิริวรรณ เกษมสานต์กิตาการ. (2539). ปรัชญา 101 : ศิลปะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น. กรุงเทพฯ: สมาคมศิษย์เก่าวิศวกรรมชลประทาน ในพระราชูปถัมภ์.
- เศรษฐพงษ์ มะลิสวรรณ. (2553). เครือข่ายสังคม (ออนไลน์). Retrieved from <http://vcharkarn.com/varticle/40698/>. <http://vcharkarn.com/varticle/40698/>

- สมาน งามสนธิ. (2542). หน่วยที่ 2 ภาษาภาพยนตร์ เอกสารการสอนชุดวิชา 16423 การผลิตภาพยนตร์ชั้นสูง หน่วยที่ 8-15 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551 – 2565) กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา. (2549). มาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ ห้างหุ้นส่วน จำกัด ภาพพิมพ์.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). รูปแบบการบริหารโรงเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษาดั้งแบบรุ่น 1 ปี 2544. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่.
- สุขุมาลัย คีรติ. (2552). การใช้ประโยชน์และประเด็นทางสังคมเกี่ยวกับทวิตเตอร์ ในประเทศไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ.
- สุชีรา มีอาษา และมนต์ชัย เทียนทอง. (2554). กรอบแนวคิดรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่มีการร่วมมือกัน โดยมีระบบที่เลี้ยงแบบปฏิสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ เอกสารการประชุมวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรมระดับชาติ ครั้งที่ 4 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุทัศน์พงษ์ กุลบุตร. (2550). การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักศึกษา ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุนันทา แก้วสามเขียว. (2560). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์บนเว็บไซต์ยูทูปของคณาจารย์ของนักศึกษาระดับอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชน 5 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สมน อมรวิวัฒน์. (2542). การพัฒนาการเรียนรู้นิวทฤษฎีศาสตร์ ทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน). (2554). การใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ โดยมีส่วนร่วมของลำต้นกับเด็กชั้นประถมศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ
- อรุณรัตน์ ศรีชูศิลป์. (2554). พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ของนักศึกษาระดับอนุปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อาชวิษฐ์ น้อมเนียน. (2558). การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจ” วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2558. อาจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชามานุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อิทธิพล ปรีดีประสงค์. (2552). ความหมายของ Social Network. Retrieved from <https://sites.google.com/site/pattamaporn52010111026/home/khwam-hmay-khxng-social-network>.
- <https://sites.google.com/site/pattamaporn52010111026/home/khwam-hmay-khxng-social-network>
- เอกนถน บางท่าไม้. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนอีเลิร์นนิ่งเพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อการ

เรียนสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี วิทยาลัยนอร์ทอีสต์เทคโนโลยี สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ด้านสื่อสังคมออนไลน์

1. คุณพัฒนาะ ผ่องศรี
 - หัวหน้างานเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะพยาบาลศาสตร์ ม.มหิดล
2. คุณวินัย สมบุญณา
 - หัวหน้าฝ่ายเผยแพร่ หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน)
3. คุณดิฐพงษ์ ประเสริฐไพฑูรย์
 - นักวิชาการด้านสื่อ และอาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ด้านคุณธรรม

1. พระชาย วรธัมโม
 - พระอาจารย์ สอนวิชาพุทธศาสนาระดับประถมและมัธยม ในโรงเรียนวัดเขียนเขต ต.บึงยี่โถ อ.ธัญบุรี ปทุมธานี
 - ผู้จัดงานฉายภาพยนตร์เสวนา วิปัสสนาบนแผ่นฟิล์ม ที่หอจดหมายเหตุพุทธทาส
 - เขียนวิจารณ์ภาพยนตร์ในเพจเฟซบุ๊ก “ในหนังมีความรู้ ความรู้มีในหนัง”
2. อ.ดร.วรรณมา พ่วงพร้อม
 - อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และอาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยธนบุรี
3. อ.อำนาจ ศรีบรรเทา
 - อาจารย์ประจำคณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย

ด้านภาพยนตร์

1. คุณสัณห์ชัย โชติรสเศรณี
 - รองผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน)
2. ทิพวรรณ ประยูรสุข
 - นักวิชาการภาพยนตร์
3. นายพุทธพงษ์ เจียมรัตตัญญู
 - นักจัดกิจกรรมภาพยนตร์และสิ่งเกี่ยวเนื่อง

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

- แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้เชี่ยวชาญ
- แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์
- แบบวัดความรู้ด้านคุณธรรม
- แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านเครือข่ายสังคมออนไลน์
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

หัวข้อวิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับ
 ทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อผู้วิจัย นางสาวชिरาภรณ์ ขวาทอง
 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
 ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผ่านการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีของโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและแนวทางของ
 ผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำงานวิจัย

2. ผู้วิจัยกำหนดข้อคำถาม และขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญโปรดตอบ เพื่อนำความคิดเห็นและ
 ข้อเสนอแนะมาเป็นแนวทางประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นสัมภาษณ์
 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและแนวทางของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมด้านคุณธรรม

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

1.1 ชื่อ-นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์

1.2 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

1.3 สาขาวิชาชั้นสูงสุดที่จบการศึกษา

1.4 หน่วยงานที่สังกัด

1.5 ประสบการณ์การสอน / ความรู้ความสามารถ / ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและแนวทางของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Facebook)

2.1 ท่านคิดว่าลักษณะ และองค์ประกอบ ของกิจกรรมบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Facebook) โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรมควรมีโครงสร้างกิจกรรมลักษณะอย่างไร

2.2 ท่านคิดว่าควรจัดกิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Facebook) โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ควรเป็นลักษณะใด จึงจะดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

2.3 ท่านคิดว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Facebook) ควรมีลักษณะอย่างไร เพื่อให้เกิดการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนให้ได้มากที่สุด

.....

.....

.....

.....

.....

2.4 ท่านคิดว่าการประเมินวัดผลกิจกรรม การเพิ่มระดับความรู้ด้านคุณธรรมควรมีลักษณะอย่างไร วิธีการประเมินและรูปแบบการประเมินอย่างไรในช่องทางออนไลน์บน Facebook เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในข้อ 2

.....

.....

.....

.....

.....

2.5 ท่านคิดว่าผู้สอนควรมีบทบาทและการเตรียมความพร้อมอย่างไร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

.....

.....

.....

.....

.....

2.6 ท่านคิดว่าผู้เรียนควรมีบทบาทและการเตรียมความพร้อมอย่างไร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
(.....)
..... /..... /.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
นางสาวชिरาภรณ์ ขวาทอง
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านภาพยนตร์
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

หัวข้อวิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับ
 ทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อผู้วิจัย นางสาวชिरาภรณ์ ขวาทอง
 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
 ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผ่านการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีของโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและแนวทางของผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำงานวิจัย

2. ผู้วิจัยกำหนดข้อคำถาม และขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญโปรดตอบ เพื่อนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาเป็นแนวทางประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและแนวทางของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมด้านคุณธรรม

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

1.1 ชื่อ-นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์

1.2 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

1.3 สาขาวิชาชั้นสูงสุดที่จบการศึกษา

1.4 หน่วยงานที่สังกัด

1.5 ประสบการณ์การสอน / ความรู้ความสามารถ / ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและแนวทางของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Facebook)

2.1 ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อ ควรมีขั้นตอนกระบวนการอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์

2.2 ท่านคิดว่าการตั้งคำถามจากภาพยนตร์ ควรเป็นลักษณะอย่างไร เพื่อให้ส่งเสริมด้านคุณธรรมของผู้เรียน

2.3 ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมที่สอดแทรกในภาพยนตร์ ควรมีวิธีการประเมินและเกณฑ์การประเมินอย่างไรที่เหมาะสมกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.4 ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อ เพื่อให้เกิดความรู้ด้านคุณธรรมควรมีความถี่ในการรับสารจำนวนกี่ครั้ง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.5 ท่านคิดว่าภาพยนตร์ดังต่อไปนี้ มีความเหมาะสมกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ภาพยนตร์ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
 (.....)
 / /

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
 นางสาวชिरาภรณ์ ขวาทอง
 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านคุณธรรม
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

หัวข้อวิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับ
 ทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อผู้วิจัย นางสาวชिरาภรณ์ ขวาของ
 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
 ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎี
 โคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศิลปากร ผ่านการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับ
 ทฤษฎีโคลเบอร์ก
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้
 ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีของโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและแนวทางของ
 ผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำงานวิจัย

2. ผู้วิจัยกำหนดข้อคำถาม และขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญโปรดตอบ เพื่อนำความคิดเห็นและ
 ข้อเสนอแนะมาเป็นแนวทางประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นสัมภาษณ์
 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและแนวทางของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมด้านคุณธรรม

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

1.1 ชื่อ-นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์

1.2 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

1.3 สาขาวิชาชั้นสูงสุดที่จบการศึกษา

1.4 หน่วยงานที่สังกัด

1.5 ประสบการณ์การสอน / ความรู้ความสามารถ / ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและแนวทางของผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม

2.1 ท่านคิดว่าจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ควรเป็นอย่างไร

2.2 ท่านคิดว่าเนื้อหาด้านคุณธรรมโดยใช้ทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ควรมีลักษณะอย่างไร

2.3 ท่านคิดว่าควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ด้านคุณธรรม

.....

.....

.....

2.4 ท่านคิดว่าวิธีการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมคุณธรรมผ่านภาพยนตร์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ควรเป็นเช่นไร

.....

.....

.....

2.5 ท่านคิดว่าการออกแบบสถานการณ์ปัญหาเพื่อกำหนดเป็นโจทย์ เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม หลังชมภาพยนตร์ ควรมีลักษณะเช่นไร

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

(.....)

..... / /

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
นางสาวชิราภรณ์ ขวาของ
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครื่องมือหรือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับบทพิสูจน์โดลเบิร์ต

สัปดาห์ที่ 1

ข้อตกลงเบื้องต้นในการเรียน (ปฐมนิเทศ)

ผู้สอน ผศ.ดร.เอกนถน บางท่าไม้

น.ส.วิชราภรณ์ ขวาของ

วัตถุประสงค์

1. ผู้เรียนเข้าใจรายละเอียดในการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ เนื้อหา รูปแบบกิจกรรมในการเรียน ระยะเวลา รวมถึงเกณฑ์การวัดและประเมินผล และสามารถปฏิบัติตามบทบาทผู้เรียนได้
2. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนรู้การสอนได้

ลำดับ	วัตถุประสงค์	เนื้อหา/สื่อการเรียน	กิจกรรมการเรียน	2246 ประเมินผล
1	ผู้เรียนเข้าใจรายละเอียดของการเรียนการสอนวัตถุประสงค์ เนื้อหา รูปแบบกิจกรรมในการเรียน ระยะเวลา รวมถึงเกณฑ์การวัดและประเมินผล และสามารถปฏิบัติตามบทบาทของผู้เรียนได้ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการเรียนรู้อยู่ใน การใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อในการเรียนรู้อยู่ใน กิจกรรมการเรียนการสอนได้	<p>เนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - วัตถุประสงค์ - เนื้อหา - รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน - ระยะเวลาในการเรียน - บทบาทของผู้เรียนและผู้เรียน - เกณฑ์การวัดและประเมินผล 	<p>กิจกรรมการเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนชี้แจงให้ผู้เรียนทราบถึงรายละเอียดในการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ เนื้อหา รูปแบบกิจกรรมในการเรียน ระยะเวลา รวมถึงเกณฑ์การประเมินผล 2. ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบความรู้ด้านคุณธรรมก่อนเรียน 	<p>2246</p> <p>ประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบทดสอบ - ความรู้ด้าน - คุณธรรม
2	ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการเรียนด้วยการใช้ภาพยนตร์ เป็นสื่อในการเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียน การสอนได้	<p>สื่อการเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - คอมพิวเตอร์/ โทรศัพท์มือถือ /แท็บเล็ต ที่เชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต - แบบทดสอบวัดความรู้ด้านคุณธรรมก่อนเรียน - แอปพลิเคชัน facebook 	<p>กิจกรรมการเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนนำผู้เรียนเข้าสู่ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Facebook) จากนั้นให้ผู้เรียนเข้าสู่ระบบโดยการใส่ username และ password ของตนเอง และเข้าร่วมกลุ่มแบบปิด 2. ให้ผู้เรียนศึกษาวัตถุประสงค์ รูปแบบกิจกรรมการเรียน บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ 3. ผู้สอนให้คำแนะนำเพิ่มเติม หากผู้เรียนมีข้อสงสัย สามารถตั้งคำถามไว้ได้ในกระดานข้อความ 	

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับบทฤษฎีโคลเบอร์ก

สัปดาห์ที่ 2
 วิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อ
 ผู้สอน ผศ.ดร.เอกนถน บางท่าไม้
 น.ส.วชิราภรณ์ ขวาของ

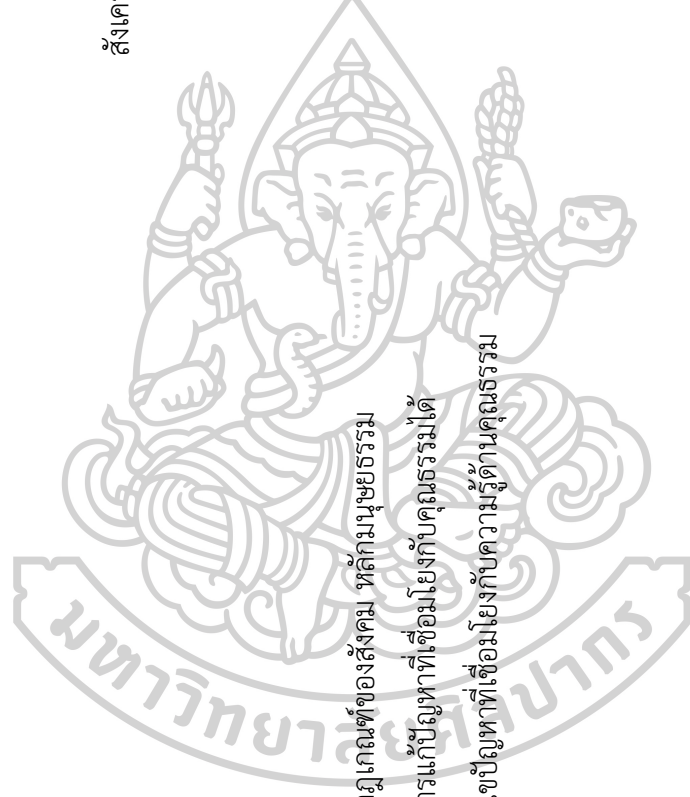

วัตถุประสงค์

1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม
2. ผู้เรียนสามารถเลือกและอธิบายปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม กฎเกณฑ์ตามสังคมที่ถูกต้องสมควรปฏิบัติ
3. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ประเด็นปัญหา โดยยึดหลักอุดมคติสากล

ลำดับ	วัตถุประสงค์	เนื้อหา/สื่อการเรียน	กิจกรรมการเรียนรู้	การประเมินผล
1	ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม	<p>สื่อการเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาพยนตร์ เรื่อง JUNO (ใจป่องใจเกินร้อย) - แบบทดสอบคำถามสถานการณ์ที่เชื่อมโยงกับภาพยนตร์ที่ได้รับชม 2 ข้อ <p>ข้อที่ 1) หากคุณเป็นจูนิน คุณจะตัดสินใจอย่างไร เพราะเหตุใด</p>	<p>กิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>ขั้นที่ 1 เสนอประเด็นที่อยากต่อการตัดสินใจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนเสนอประเด็นปัญหา เรื่องราว ที่มีความยากแก่การตัดสินใจ 2. ใช้ภาพยนตร์ เรื่อง JUNO (ใจป่องใจเกินร้อย) เป็นสื่อในการเรียนการสอน 3. ให้นักศึกษาจับกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 5 คน เพื่อคิดวิเคราะห์ประเด็นจากภาพยนตร์ และหลักคุณธรรมที่เกี่ยวข้อง 	<p>การประเมินผล</p> <p>- กิจกรรมที่ผู้สอนมอบหมาย</p>
2	ผู้เรียนสามารถเลือกและอธิบายปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม กฎเกณฑ์ตามสังคมที่ถูกต้องสมควรปฏิบัติ	<p>ข้อที่ 2) หากเด็กต้องเกิดมาในสภาพแวดล้อมและครอบครัวที่ไม่พร้อม จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพสังคมส่วนรวมในระยะยาวหรือไม่ คุณมีความคิดเห็นกับการทำแท้งในยุคสมัยปัจจุบันอย่างไร เพราะเหตุใด</p>	<p>ขั้นที่ 2 แบ่งกลุ่มเพื่ออภิปรายความคิดเห็น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นการเรียนรู้ และคุณธรรมที่ได้รับรู้ภายในกลุ่มของตนเอง 	
3	ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ประเด็นปัญหา โดยยึดหลักอุดมคติสากล		<ol style="list-style-type: none"> 2. นำเสนอความคิดเห็นของสมาชิกแต่ละคนภายในกลุ่มลงบนกระดานข้อความของกลุ่ม facebook 	

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับบทฤษฎีโคลเบอร์ก

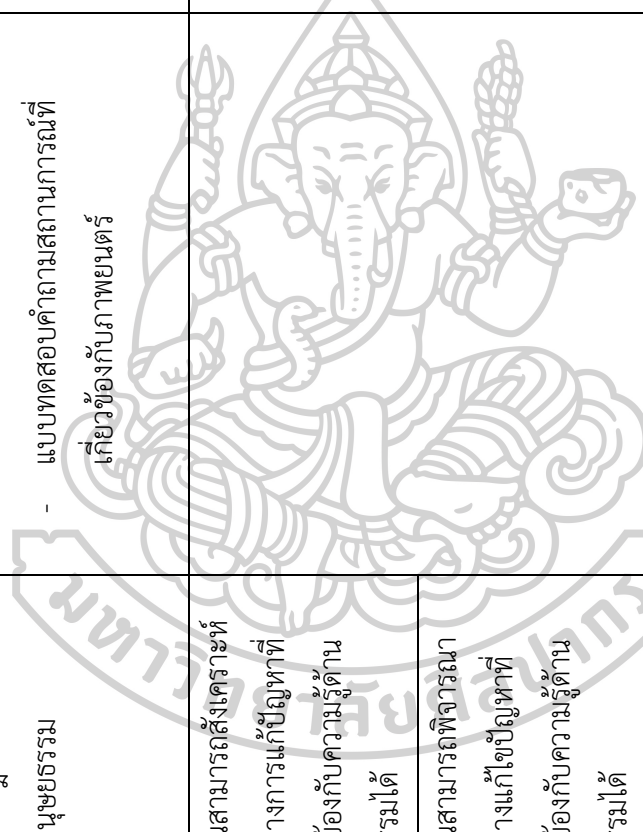
วัตถุประสงค์

1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของสังคม ทักษะมนุษยธรรม
2. ผู้เรียนสามารถสังเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เชื่อมโยงกับคุณธรรมได้
3. ผู้เรียนสามารถพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เชื่อมโยงกับความรู้ด้านคุณธรรม

สัปดาห์ที่ 3

สังเคราะห์ความรู้ด้านคุณธรรมโดยใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อ
ผู้สอน ผศ.ดร.เอกนถน บางท่าไม้

น.ส. วชิราภรณ์ ขวาของ

ลำดับ	วัตถุประสงค์	เนื้อหา/สื่อการเรียน	กิจกรรมการเรียนรู้	การประเมินผล
1	ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของสังคมหลักมนุษยธรรม	<p>สื่อการเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภาพยนตร์ เรื่อง ฉลาดเกมส์โกง - แบบทดสอบคำถามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ 	<p>ขั้นที่ 3 แบ่งกลุ่มอภิปราย</p> <p>1. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอความคิดเห็น ที่มีต่อพฤติกรรมของตัวแสดง ที่ขัดต่อหลักคุณธรรม และแนวทางการแก้ไขปัญหาคงตนเอง ลงบนกระดาษข้อความ</p>	การประเมินผล - กิจกรรมที่ผู้เรียนมอบหมาย
2	ผู้เรียนสามารถสังเคราะห์แนวทางการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความรู้ด้านคุณธรรมได้		<p>2. ให้แต่ละกลุ่มเข้าไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดของเพื่อนต่างกลุ่มว่าเห็นด้วยหรือไม่ พร้อมให้เหตุผลประกอบ</p>	
3	ผู้เรียนสามารถพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหที่เกี่ยวข้องกับความรู้ด้านคุณธรรมได้			

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับเทคโนโลยีคลิเบิร์ต

สัปดาห์ที่ 4

สรุปความรู้ด้านคุณธรรมจากผลงานและประเมินผล

ผู้สอน ผศ.ดร.เอกนถน บางท่าไม้

น.ส.วชิราภรณ์ ขวาของ

วัตถุประสงค์

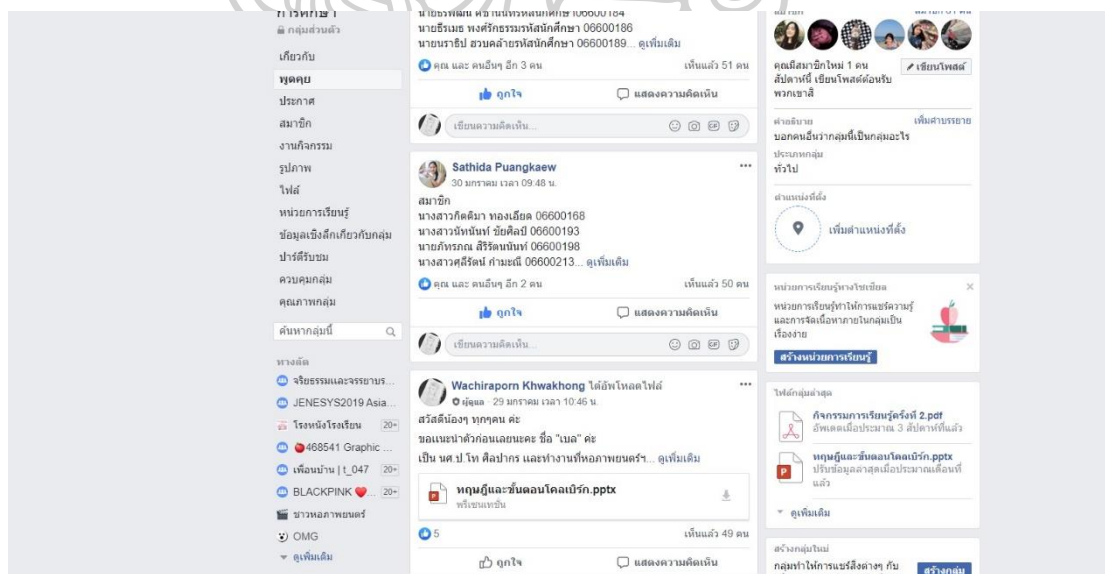
1. ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ที่ได้รับจากสถานการณ์ รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. ผู้เรียนสามารถทำแบบทดสอบวัดความรู้ด้านคุณธรรมได้

ลำดับ	วัตถุประสงค์	เนื้อหา/สื่อการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	การประเมินผล
1	ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ที่ได้รับจากสถานการณ์ รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	<p>สื่อการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - คอมพิวเตอร์/ โทรศัพท์มือถือ / แท็บเล็ต ที่เชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต - แบบทดสอบวัดความรู้ด้านคุณธรรมหลังเรียน - แอปพลิเคชัน facebook 	<p>ขั้นที่ 4 สรุปเหตุผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักศึกษาคัดละกลุ่มสรุปความรู้ด้านคุณธรรมที่ได้รับจากสถานการณ์ของสื่อภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่อง 2. ผู้สอนทบทวนเนื้อหา ให้ทำแบบวัดความรู้ด้านคุณธรรมปรนัย 4 ข้อ 3. ให้ผู้เรียนทำแบบประเมินความรู้ด้านคุณธรรมหลังเรียน 	<p>แบบทดสอบ ความรู้ด้าน คุณธรรม</p>

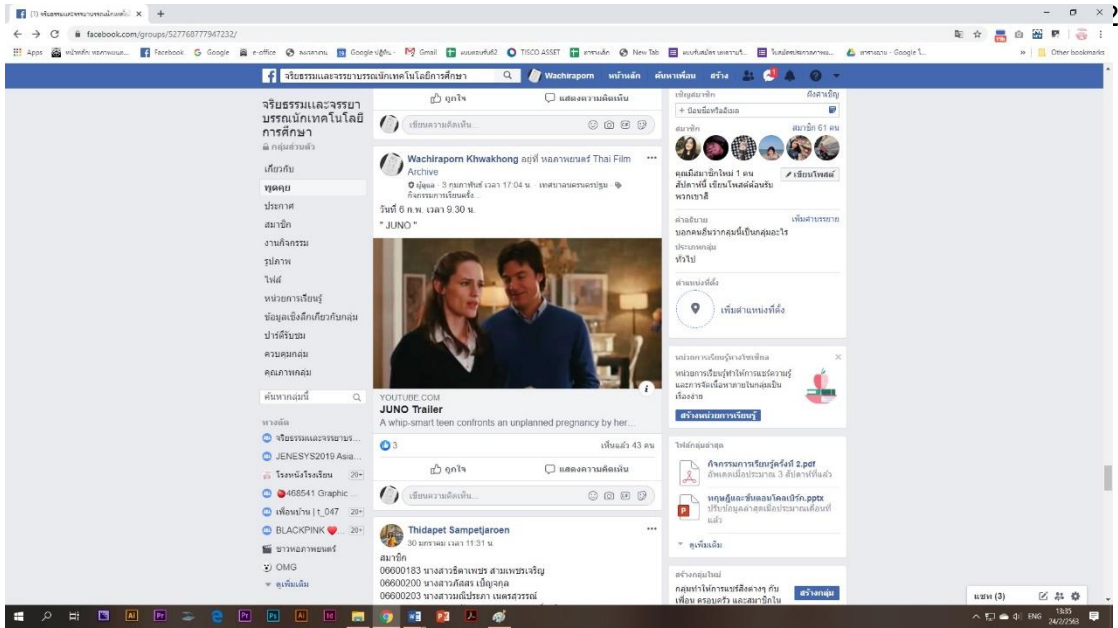
กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ทฤษฎีร่วมกับโคลเบอร์ก

ภาพที่ 1 กลุ่ม Facebook ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ ชื่อกลุ่ม จริยธรรมและจรรยาบรรณนักเทคโนโลยีการศึกษา

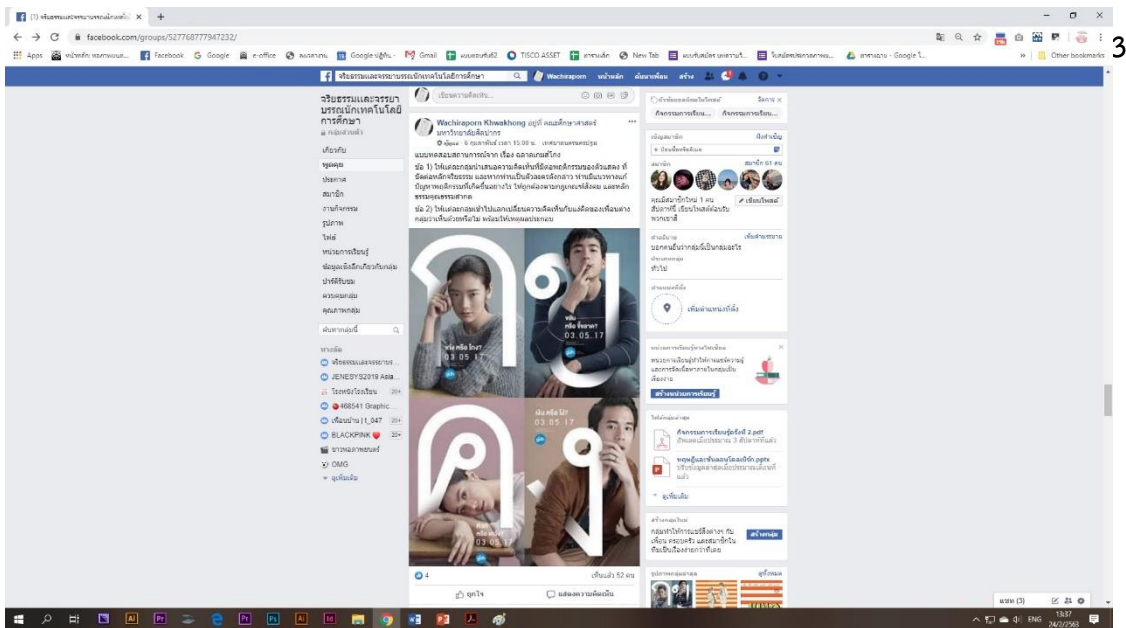
ภาพที่ 2 สมาชิกในกลุ่มแจ้งรายชื่อสำหรับดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 และ 2

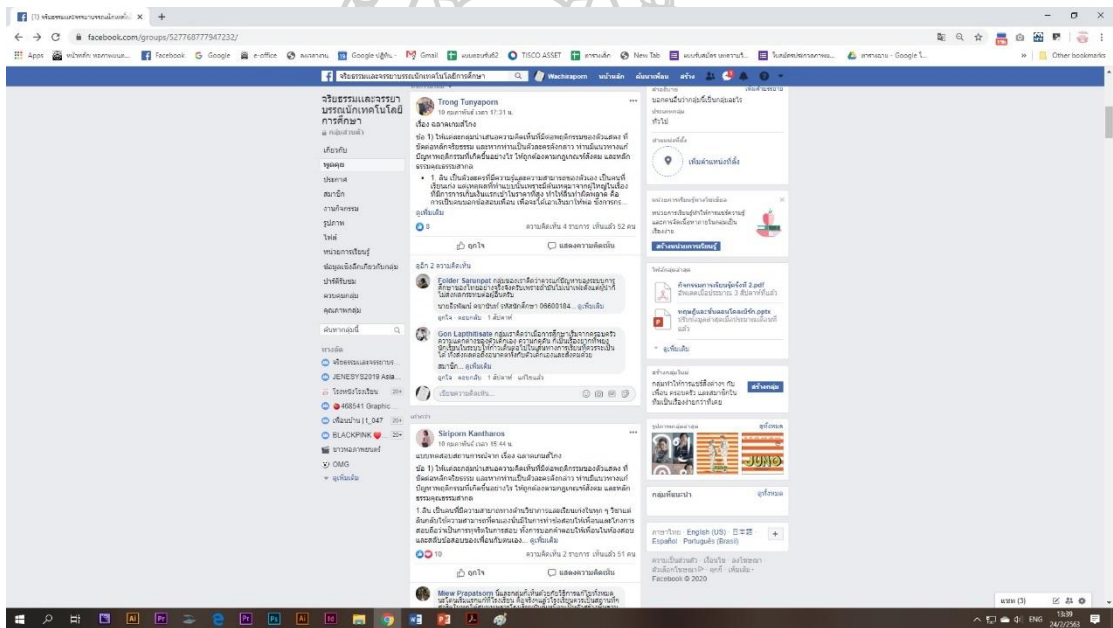
ภาพที่ 3 ผู้สอนนำภาพยนตร์ตัวอย่าง และเรื่องย่อ โพสต์ลงกลุ่มเฟซบุ๊ก ให้ผู้เรียนได้ศึกษา ก่อน

ภาพที่ 4 กิจกรรมการเรียนรู้ครั้งที่ 1

ภาพที่ 5 กิจกรรมเรียนรู้ครั้งที่ 2

ภาพที่ 6 ผู้เรียนสรุปความสำคัญการอภิปรายกลุ่มตนเองและแสดงความคิดเห็น พร้อมกับมีเพื่อนต่างกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น

ตารางเกณฑ์การประเมินคะแนนความรู้ด้านคุณธรรม

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
1. การวิเคราะห์ประเด็นความรู้คุณธรรม			
ตามทฤษฎีโคลเบอร์กหลักการทำตาสัญญาและหลักอุทมคติสากล			
1.1 วิเคราะห์ประเด็นคุณธรรม สอดคล้องตามหลักทฤษฎีโคลเบอร์ก	วิเคราะห์ตรงประเด็น สอดคล้องตามหลักคุณธรรมโดยระบุข้อคุณธรรมอย่างชัดเจนตามหลักการทำตามสัญญา ขั้นที่ 5 และหลักคุณธรรมสากล ขั้นที่ 6	วิเคราะห์ตรงประเด็น สอดคล้องตามหลักคุณธรรมโดยระบุข้อคุณธรรมอย่างชัดเจนตามหลักการทำตามสัญญา ขั้นที่ 5 เพียงอย่างเดียว	วิเคราะห์ตรงประเด็น สอดคล้องตามหลักคุณธรรมโดยระบุข้อคุณธรรมอย่างชัดเจน แต่ไม่สอดคล้องกับหลักคุณธรรมของโคลเบอร์กในขั้นที่ 5 และขั้นที่ 6
1.2 วิเคราะห์ประเด็นสอดคล้องการปฏิบัติของค่านิยมสากล และกฎเกณฑ์ทางสังคม	ระบุการใช้ศีลธรรมและให้เหตุผลอย่างชัดเจนสอดคล้องตามค่านิยมและกฎเกณฑ์ทางสังคม โดยคำนึงถึงส่วนรวมเป็นหลัก	ระบุการใช้ศีลธรรมและให้เหตุผลอย่างชัดเจนสอดคล้องตามค่านิยม และกฎเกณฑ์ทางสังคม แต่ไม่คำนึงถึงส่วนรวมเป็นหลัก	ระบุการใช้ศีลธรรม และให้เหตุผลอย่างชัดเจน สอดคล้องตามค่านิยม แต่ไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ทางสังคม และไม่คำนึงถึงส่วนรวมเป็นหลัก
1.3 วิเคราะห์ประเด็นทางเลือกในการตัดสินใจถูกต้องและเหมาะสม	แสดงกระบวนการตัดสินใจโดยตรรกะตรงอย่างมีเหตุผลร่วมกับอ้างอิงจากหลักคุณธรรมตามทฤษฎีได้ชัดเจน	แสดงกระบวนการตัดสินใจโดยตรรกะตรงอย่างมีเหตุผลร่วมกับอ้างอิงหลักคุณธรรมตามทฤษฎีได้บางส่วน	แสดงกระบวนการตัดสินใจโดยตรรกะตรงอย่างมีเหตุผล ร่วมกับอ้างอิงหลักคุณธรรมตามทฤษฎีได้ไม่ชัดเจน

ตารางเกณฑ์การประเมินคะแนนความรู้ด้านคุณธรรม (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
1. การวิเคราะห์ประเด็นความรู้คุณธรรม ตามทฤษฎีโคลเบอร์กหลักการทำตาสัญญาและหลักอุทมคติสากล			
1.4 วิเคราะห์ประเด็นเหมาะสมกับสภาพสังคม	แจ่มแจ้งแนวทางการตัดสินใจ โดยคำนึงถึงผลกระทบทางบวกและทางลบในมิติทางสังคม มาตรฐานคุณธรรม และวัฒนธรรมไทย ได้ อย่างชัดเจน	แจ่มแจ้งแนวทางการตัดสินใจ โดยคำนึงถึงผลกระทบทางบวกและทางลบในมิติทางสังคม และมาตรฐานคุณธรรม ได้อย่างชัดเจน แต่ไม่ระบุถึงวัฒนธรรมไทย	แจ่มแจ้งแนวทางการตัดสินใจ โดยคำนึงถึงผลกระทบทางบวก และทางลบในมิติทางสังคม ได้อย่างชัดเจน แต่ไม่ระบุถึงมาตรฐานคุณธรรม และวัฒนธรรมไทย
2. การพิจารณาหาเหตุผล ตามทฤษฎีโคลเบอร์กหลักการทำตาสัญญาและหลักอุทมคติสากล			
2.1 พิจารณาตามหลักคุณธรรมของสังคม	ระบุเหตุผลประกอบการพิจารณา จากความคาดหวังของสังคม ทั้งกฎหมายในสังคมไทย และกฎหมายระดับสากล	ระบุเหตุผลประกอบการพิจารณา จากความคาดหวังของสังคม และกฎหมายสังคมไทย	ระบุเหตุผลประกอบการพิจารณา จากความคาดหวังของสังคม แต่ไม่ระบุถึงกฎหมายของสังคมไทยและระดับสากล
2.2 พิจารณาโดยใช้วิจารณญาณในการหาเหตุผล	อธิบายทางเลือกตัดสินใจโดยให้เหตุผลตามหลักคุณธรรม สิทธิมนุษยชน ความยุติธรรม รู้ดี รู้ชั่ว และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ได้อย่างเจน	อธิบายทางเลือกตัดสินใจโดยให้เหตุผลตามหลักคุณธรรม สิทธิมนุษยชน ความยุติธรรม รู้ดี รู้ชั่ว และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ประการใดประการหนึ่ง	อธิบายทางเลือกตัดสินใจโดยให้เหตุผลตามหลักคุณธรรม สิทธิมนุษยชน ความยุติธรรม รู้ดี รู้ชั่ว และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นไม่ชัดเจน

ตารางเกณฑ์การประเมินคะแนนความรู้ด้านคุณธรรม (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
2. การพิจารณาหาเหตุผล			
ตามทฤษฎีโคลเบิร์กหลักการทำตาสัญญาและหลักอุทมคติสากล			
2.3 พิจารณาหลักแนวคิดศีลธรรม ศาสนาที่ตนนับถือ	แสดงความคิดเห็น ทักขะการแก้ไข ปัญหาโดยยึดแนวคิด ศีลธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือได้อย่าง ถูกต้องและชัดเจน	แสดงความคิดเห็น ทักขะการแก้ไข ปัญหาโดยยึดแนวคิด ศีลธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือได้อย่าง ถูกต้องและชัดเจน บางส่วน	แสดงความคิดเห็น ทักขะ การแก้ไขปัญหาโดยยึด แนวคิดศีลธรรมทาง ศาสนาที่ตนนับถือได้ อย่างถูกต้อง แต่ไม่ ชัดเจน
2.4 พิจารณาคุณค่า และความสำคัญ	ให้เหตุผลตระหนักในคุณค่าโดยไตร่ตรอง ความสำคัญของ ค่านิยมคุณธรรม ที่เป็นตัวกำหนดความเชื่อ และพฤติกรรม ของสังคม ได้ชัดเจน	ให้เหตุผลตระหนักในคุณค่าโดยไตร่ตรอง ความสำคัญของ ค่านิยมคุณธรรม ที่เป็นตัวกำหนดความเชื่อ และพฤติกรรม ของสังคมได้ประการ ใดประการหนึ่ง	ให้เหตุผลตระหนักในคุณค่าโดยไตร่ตรอง ความสำคัญของค่านิยม คุณธรรม ที่เป็น ตัวกำหนดความเชื่อ และ พฤติกรรมของสังคมไม่ ชัดเจน

ตารางเกณฑ์การประเมินคะแนนความรู้ด้านคุณธรรม (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
3. การนำไปประยุกต์ใช้ ตามทฤษฎีโคลเบิร์กหลักการทำตาสัญญาและหลักอุทมคติสากล			
3.1 การตัดสินใจ	อธิบายทางเลือกที่ตัดสินใจโดยให้เหตุผลตามหลักการและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและนำไปต่อยอดปฏิบัติได้จริงทั้งหมด	อธิบายทางเลือกที่ตัดสินใจโดยให้เหตุผลตามหลักการและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและนำไปต่อยอดปฏิบัติได้จริงบางส่วน	อธิบายทางเลือกที่ตัดสินใจโดยให้เหตุผลตามหลักการและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นได้แต่ไม่สามารถนำไปต่อยอดปฏิบัติได้จริง
3.2 การประยุกต์นำไปใช้	ระบุเหตุผลตัดสินใจเลือกดำเนินการ หรือปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักคุณธรรม และกำหนดเป้าหมาย บทบาทการดำเนินชีวิต เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ในสังคม ได้อย่างชัดเจน	ระบุเหตุผลตัดสินใจเลือกดำเนินการ หรือปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักคุณธรรม และกำหนดเป้าหมาย บทบาทการดำเนินชีวิต เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ในสังคม ได้ อย่างชัดเจนบางส่วน	ระบุเหตุผลตัดสินใจเลือกดำเนินการ หรือปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักคุณธรรม และกำหนดเป้าหมาย บทบาทการดำเนินชีวิต เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ในสังคม ไม่ชัดเจน

แบบวัดความรู้ด้านคุณธรรม

แบบทดสอบความรู้ด้านคุณธรรม

วิชา จริยธรรมและจรรยาบรรณนักเทคโนโลยีการศึกษา

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. คุณธรรมสำหรับครู คือข้อใด

- ก. คุณงามความดีของคนที่เป็นครู
 ข. มีจิตใจเมตตาและเข้าใจพื้นฐานของนักเรียน
 ค. มีความเสียสละและมีความยุติธรรม
 ง. ถูกทุกข้อ

2. ความรู้จริยธรรม หมายถึงข้อใด

- ก. ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ
 ข. คำสั่งสอนตามหลักพุทธศาสนา
 ค. เหตุผลที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกหรือไม่เลือกกระทำ
 ง. ความรู้เกี่ยวกับสังคมว่าการกระทำใดดีหรือไม่ดีมากนักน้อยเพียงใด

3. ความสัมพันธ์ของคุณธรรมและจริยธรรมหมายถึงข้อใด

- ก. เป็นเรื่องเดียวกัน
 ข. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน
 ค. เป็นเรื่องการทำของบุคคล
 ง. เป็นเรื่องที่อยู่ในจิตใจของบุคคล

4. ขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ Kohlberg ขั้นที่ 6 หมายถึงข้อใด?

- ก. การยึดถืออุดมคติสากลหรือจริยธรรมสากล
 ข. การทำหน้าที่ทางสังคมหรือระบบสังคมและมโนธรรม
 ค. การทำตามคำสัญญาและสิทธิ
 ง. การปฏิบัติตนตามสามัญสำนึกด้านคุณธรรม

9. ท่านกำลังจะมาสอบปลายภาควิชาจริยธรรมและจรรยาบรรณ นักเทคโนโลยีการศึกษา แต่บังเอิญเจอคนตาบอดกำลังรอรถโดยสารประจำทาง อยู่เพียงลำพัง แต่ท่านเหลือเวลาเข้าห้องสอบอีก 3 นาที ซึ่งหากวิ่งไปจะทันเวลาเข้าห้องสอบ ท่านจะจัดการกับเหตุการณ์นี้อย่างไร

- ก. เดินผ่านไปเฉยๆ เพราะเขาก็มองไม่เห็นอยู่แล้ว
- ข. ให้ความช่วยเหลือ และขออาจารย์สอบภายหลัง
- ค. ช่วยเหลือเขา เพราะคิดว่าวิ่งไปก็ไม่ทันเข้าสอบ
- ง. ไม่มีข้อใดถูกต้อง

10. การกระทำและเหตุผลของใครเหมาะสมที่สุด

- ก. ประวิตรชอบซื้อของหนีภาษี เพราะเป็นการประหยัด
- ข. ธนาธรไม่ทุจริตสอบ เพราะ กลัวถูกจับได้
- ค. ศรีนวลสวมหมวกนิรภัยขี่จักรยานยนต์เสมอ เพราะเป็นข้อปฏิบัติตามกฎหมายและสังคม
- ง. ปารีณาหมั่นปลูกต้นไม้เสมอ เพราะอากาศจะได้สดชื่น

11. คุณป้าข้างบ้าน : “ทำไมถึงอยากเป็นครูนัก อาชีพนี้เงินเดือนน้อย สวัสดิการก็ไม่ดี งานก็เยอะเดี๋ยวนี้ google มีทุกอย่างแล้ว”

แพรว :

หากท่านเป็นแพรว ผู้ที่กำลังศึกษาเพื่อความฝันอยากเป็นคุณครู ท่านจะตอบคุณป้าข้างบ้านว่าอย่างไร?

- ก. “มันก็ไม่ใช่ว่าเรื่องของคุณป้านี่ค่ะ”
- ข. “ก็จริงค่ะ แต่อาชีพนี้หางานง่ายกว่าเรียนคณะอื่น สมัยนี้คนตกงานเยอะมากนะค่ะ”
- ค. “ปัจจุบันเงินเดือนครูไม่น้อยแล้วค่ะ สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ”
- ง. “อาชีพครูมีคุณค่ามากกว่าเงิน เด็กๆ ยังต้องการผู้ให้ความรู้ถึงจะมีเทคโนโลยีเข้ามา แต่ก็ยังเป็นเพียงสื่อที่ช่วยการสอนเท่านั้น”

12. นักเรียนที่มีปัญหาอยากจน หากท่านเป็นครูจะแก้ปัญหาอย่างไร

- ก. ปลอ่ยไปตามพื้นฐานของครอบครัว
- ข. ออกเยี่ยมบ้าน
- ค. เรียกประชุมผู้ปกครอง
- ง. ปรึกษาคุณครูท่านอื่นๆ เพื่อหาแนวทางช่วยเหลือ

13. “ตำรวจ สน.ชนะสงคราม จับครูประจำชั้นสุดเหี้ยม! ช่มชืดศิษย์สาวแลกเกรต เพยมีเหยื่อโดนกระทำชำเรามากถึง 10 คน” จากข้อความดังกล่าว ครูประจำชั้นดังกล่าวกระทำผิดจรรยาบรรณข้อใดบ้าง

- ก. ต่อตนเอง , ต่อผู้รับบริการ
- ข. ต่อตนเอง , ต่อผู้รับบริการ , ต่อวิชาชีพ
- ค. ต่อตนเอง , ต่อผู้รับบริการ , ต่อวิชาชีพ , ต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
- ง. ต่อตนเอง , ต่อผู้รับบริการ , ต่อวิชาชีพ , ต่อสังคม

14. ท่านมีความรู้สึกอย่างไรต่อผู้ที่วิ่งข้ามถนนใต้สะพานลอย หรือเล่นโทรศัพท์มือถือขณะขับรถยนต์

- ก. เป็นบุคคลเห็นแก่ตัวฝ่าฝืนกฎหมายของสังคม
- ข. เป็นบุคคลที่น่ารำคาญชอบสร้างปัญหาให้สังคมโดยไม่จำเป็น
- ค. เป็นบุคคลที่ขาดความรับผิดชอบ และตระหนักถึงความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
- ง. เป็นบุคคลที่อาจจะเสียชีวิตจากอุบัติเหตุได้ในอนาคต

15. ครูมะเดี่ยวสั่งให้นักเรียนส่งรายงานในวันรุ่งขึ้นของคาบเรียน แต่เด็กชายดิ่วไม่นำรายงานมาส่ง พร้อมให้เหตุผลว่าคอมพิวเตอร์ที่บ้านเสีย ขอส่งงานตามภายหลัง หากท่านเป็นครูมะเดี่ยวจัดทำอย่างไร?

- ก. เชิญผู้ปกครองมาสอบถามความเป็นจริง
- ข. หักคะแนน 10 คะแนน ทันที
- ค. ชี้แจงเหตุผลของเด็กชายดิ่ว ให้เพื่อนๆ นักเรียนทราบ และหักคะแนนตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด
- ง. ไม่มีข้อใดถูก

16. หากท่านพบว่าลูกศิษย์คนหนึ่งมีคะแนนการเรียนที่แย่งลง พร้อมมีอาการซึมเศร้า ท่านควรทำอย่างไร

- ก. เรียกมาพูดคุยถามสาเหตุ และให้คำแนะนำ
- ข. แจ้งผู้ปกครองให้ทราบ และช่วยกันหาทางแก้ไข
- ค. สอบถามข้อมูลจากท่านอื่นๆ
- ง. ส่งให้เข้ารับการปรึกษาจากคุณครูแนะแนว

17. นักเรียนชั้น ม.2 คนหนึ่ง ได้ตั้งครุฑขึ้นได้ระยะเวลา 2 เดือน โดยที่นักเรียนหญิงไม่กล้าบอกพ่อแม่ ในฐานะที่ท่านเป็นครูประจำชั้นนักเรียนคนนี้ ท่านจะจัดการกับเหตุการณ์นี้อย่างไร

- ก. ให้เด็กแจ้งพ่อแม่ให้ทราบ ควรพร้อมรับผิดชอบชีวิตตนเอง
- ข. แนะนำสถานที่วางแผนครอบครัวให้เด็ก
- ค. ให้เด็กหยุดเรียนไปก่อนในช่วงที่ตั้งครุฑ เพื่อไม่ให้เด็กโดนเพื่อนๆ นินทา
- ง. เป็นที่ปรึกษาให้เด็ก ช่วยหาแนวทางแก้ไขร่วมกับผู้ปกครอง

18. ครูสมพลรับสอนพิเศษให้กับนักเรียน ทุกวันจันทร์-อังคาร ครั้งละ 2 ชม. คิดเงิน 3,000 บาท/เดือน และครูสมพลก็นำซีทการสอนพิเศษมาออกข้อสอบให้แก่ นักเรียนทุกคน ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของครูสมพลหรือไม่

- ก. เห็นด้วย เพราะ เป็นการเสียสละเวลาส่วนตัวหลังเลิกงาน
- ข. ไม่เห็นด้วย เพราะ การนำซีทการสอนมาออกข้อสอบ เท่ากับเป็นการเอาเปรียบเด็กคนอื่น ๆ
- ค. เห็นด้วย เพราะ เพราะเด็กจะได้เห็นคุณค่าและรักการเรียนมากขึ้น
- ง. ไม่เห็นด้วย เพราะ ครูควรพัฒนาการเรียนให้แก่เด็กๆ ทุกคนเท่ากัน

19. ท่านเห็นว่าคนในองค์กรทุจริตโดยการรับเงินใต้โต๊ะ จากบริษัทรับเหมาก่อสร้าง โดยท่านมีคลิปวิดีโอบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ท่านจะจัดการกับสิ่งที่รับรู้มาอย่างไร

- ก. เฉยๆ ไม่ใช่เรื่องของตัวเอง
- ข. เอาไปคุยให้เพื่อนร่วมงานคนอื่นฟัง
- ค. แจ้งฝ่ายบุคคลให้ทราบถึงพฤติกรรมของพนักงาน
- ง. นำคลิปไปให้พนักงานที่กระทำผิดดู เพื่อขอส่วนแบ่ง

20. บุคคลใดที่สามารถรับมือต่อหน้าที่การปฏิบัติงานของตนเองได้ดีที่สุด

- ก. เจนนี่ ทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม
- ข. ลลิตา พัฒนาการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
- ค. จิซู ชักชวนคนในองค์กรแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการทำงานและสร้างเครือข่าย
- ง. แชยอง ให้ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ

21. ท่านมองสังคมอย่างไรกับการที่มีกลุ่มเด็กมัธยมฯ มาชิงรถแข่งในยามค่ำคืน จนก่อให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนและเสียชีวิต

- ก. สมควรได้รับโทษเช่นนั้น เพราะก่อความวุ่นวายให้คนอื่น
- ข. ผู้ปกครองไม่มีเวลาสนใจบุตรหลาน เพราะภาระหน้าที่มีมากเกินไป
- ค. เจ้าหน้าที่ไม่เอาจริงเอาจัง ขาดความเข้มงวด
- ง. การศึกษายังไม่มีการปลูกจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคม และเคารพกฎสังคมเท่าที่ควร

22. ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม มอบเงินให้องค์กรภาครัฐจำนวน 100,000 บาท โดยคนในองค์กรไม่มีใครทราบ แต่หัวหน้าการเงินที่เป็นผู้รับมอบเงินจำนวนนี้ มีความจำเป็นต้องใช้เงิน เนื่องจากลูกชายประสบอุบัติเหตุกะทันหัน และครอบครัวมีเงินไม่เพียงพอ หากท่านเป็นหัวหน้าการเงินท่านนั้น จะทำอย่างไร

- ก. ส่งดำเนินการเข้าบัญชีองค์กรตามปกติ
- ข. นำไปใช้ก่อนค่อยหาคืน เพราะ ชีวิตลูกสำคัญกว่าสิ่งใด
- ค. นำไปใช้บางส่วน และที่เหลือส่งเข้าบัญชีองค์กร
- ง. นำไปรักษาลูกทั้งหมด เพราะไม่มีใครทราบอยู่แล้ว

23. การทำงานในทุกสายอาชีพ คนควรมีจริยธรรมด้านใดมากที่สุด

- ก. ความเอื้ออาทร
- ข. ความรับผิดชอบ
- ค. ความกตัญญู
- ง. ความเมตตากรุณา

24. บุคคลใดใช้เงื่อนไขคุณธรรมได้ถูกต้อง

- ก. เอ ตระหนักในการใช้ชีวิต
- ข. บี ซื่อสัตย์ต่อการทำงานและสังคม
- ค. ซี คดโกงประเทศชาติ
- ง. ดี เปิดหน้าต่างบ้านเสมอเพื่อช่วยประหยัดพลังงาน

25. ผู้ปกครองขอร้องให้ครูยุติช่วยสอนพิเศษให้ลูกของตน เพื่อให้ลูกได้เกรดดีๆ โดยจะให้ค่าจ้างสอน แต่ครูยุติไม่ขอรับ และขอสอนโดยไม่คิดเงิน การกระทำของยุติตรงกับคุณธรรมในด้านใด

- ก. ด้านความเสียสละ
- ข. ด้านความรับผิดชอบ
- ค. ด้านความเมตตา
- ง. ถูกทุกข้อ

26. ช่างภาพงานแต่งงานรายหนึ่งคุยกับเพื่อนร่วมทีมว่ามีอาการปวดหัว เนื่องจากเมื่อคืนดื่มสุราหนักและต้องตื่นเข้ามาถ่ายรูป แสดงว่าช่างภาพรายนี้ประพฤตินิดจรรยาบรรณตามข้อใด

- ก. จรรยาบรรณต่อตนเอง ข. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
ค. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ง. จรรยาบรรณต่อเพื่อนร่วมงาน

27. การมีวินัยต่อตนเอง คือพฤติกรรมใดดังต่อไปนี้

- ก. ปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของส่วนรวม ข. ควบคุมตนเองให้อยู่ในหลักการและเหตุผล
ค. เชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ง. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบที่กำหนดไว้

28. ความเคารพกับความอ่อนน้อมถ่อมตนมีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ความเคารพ คือ การเห็นคุณค่าของบุคคลอื่น แต่การอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นการรู้จักตนเอง
ข. ความเคารพ คือ การรู้จักตนเอง แต่การอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นการรู้จักคุณค่าของบุคคลอื่น
ค. ความเคารพและการอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นการให้เกียรติผู้อื่นเหมือนกัน
ง. ถูกทุกข้อ

29. คุณครูเจอนักเรียน แอบสูบบุหรี่ในห้องน้ำถ้าท่านเป็นครูจะจัดการอย่างไร

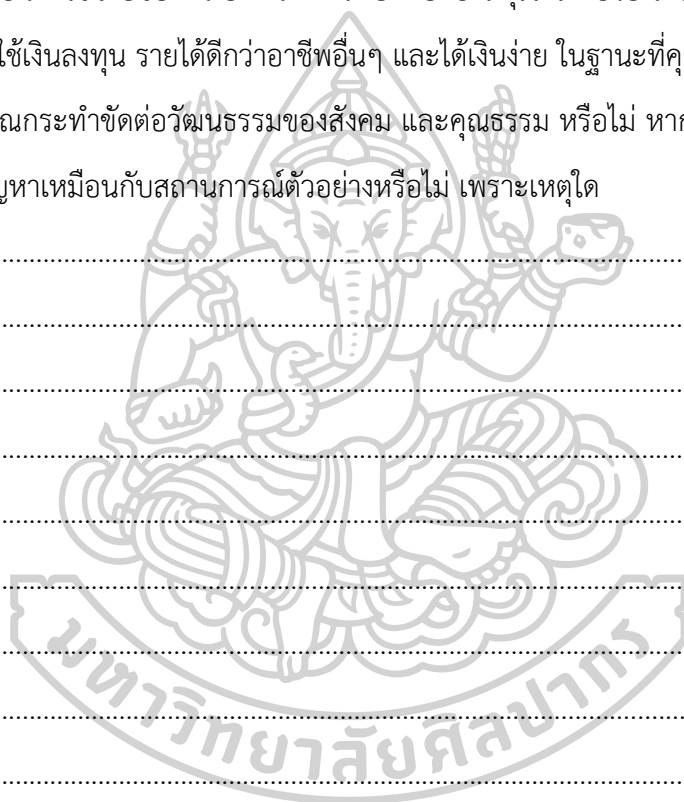
- ก. จับส่งฝ่ายปกครอง ข. เรียกผู้ปกครองมารับทราบพฤติกรรม
ค. หักคะแนนความประพฤติ ง. ตักเตือน และสอนให้รู้โทษทัณฑ์ของบุหรี่

30. เมื่อต้นปีการศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ได้จัดกิจกรรมรับน้องและมีเหตุรุนแรง และการประพฤติที่ไม่เหมาะสมระหว่างนักศึกษาหญิงและชาย รวมถึงการบังคับรุ่นน้องให้ปฏิบัติตามคำสั่งของรุ่นพี่ทุกประการ จนมีกระแสข่าวภาพหลุด แชทหลุด จากการโต้เถียงระหว่างรุ่นพี่และผู้ปกครอง ท่านมีความคิดเห็นกับข้อมูลอย่างไร

- ก. เป็นธรรมดาของคนหนุ่มมากอาจจะมีบางอย่างสื่อสารไม่ตรงกัน
ข. อุบัติการณ์ยิ่งใหญ่ สายสัมพันธ์ยั่งยืน
ค. การติดยึดในกิจกรรมที่ขาดการวิเคราะห์เป้าหมาย
ง. เป็นการละเมิดสิทธิบุคคลอื่น สังคมไร้คุณธรรม

แบบทดสอบความรู้ด้านคุณธรรม
วิชา จริยธรรมและจรรยาบรรณนักเทคโนโลยีการศึกษา

1. เพื่อนสนิทของคุณมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป โดยคุณทราบภายหลังจากว่ามีปัญหาครอบครัว เนื่องจากพ่อแม่แยกทางกัน คุณพ่อมีภรรยาใหม่ และคุณแม่ก็ป่วยหนัก ทำให้เพื่อนสนิทของคุณต้องหารายได้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของตัวเอง และค่ารักษาพยาบาลคุณแม่ที่ป่วย โดยการขายบริการไซด์ไลน์ เพราะไม่ต้องใช้เงินลงทุน รายได้ดีกว่าอาชีพอื่นๆ และได้เงินง่าย ในฐานะที่คุณเป็นเพื่อนสนิท คุณคิดว่าสิ่งที่เพื่อนคุณกระทำขัดต่อวัฒนธรรมของสังคม และคุณธรรม หรือไม่ หากเป็นท่านจะตัดสินใจหาแนวทางแก้ปัญหาเหมือนกับสถานการณ์ตัวอย่างหรือไม่ เพราะเหตุใด

4. สะท้อนใจซ้ำ ค.ญ. 2 ขวบโดนแม่เขียนจดหมายทิ้ง พ่อตัวจริงโผล่ไม่เอาลูกเช่นกัน

จากกรณีเหตุการณ์สะท้อนใจ เมื่อมีหญิงคนหนึ่งนำเด็กหญิงอายุ 2 ขวบเขียนจดหมายแล้วทิ้งไว้หน้าประตูสำนักงาน สังกศสงเคราะห์บ้านเด็กและครอบครัวจังหวัดลพบุรี โดยมากถอดสำนักงาน พอพนักงานเปิดประตูออกมา ก็พบเด็กหิวและจดหมายเดินเข้าไปในสำนักงาน ส่วนหญิงคนดังกล่าวก็ขับจักรยานยนต์หนีไป

พร้อมมีจดหมายทิ้งไว้ว่า “ถึงเจ้าหน้าที่ ดิฉันขออนุญาตยกเด็กหญิง.....หรือน้องอมสิน ให้กับทางสถานสงเคราะห์ดูแลอย่างถาวร เพราะดิฉันไม่สามารถดูแลได้เด็กคนนี้มีอนาคตที่ดีได้เนื่องจากมีฐานะยากจนดิฉันมีครอบครัวใหม่ที่มีอยู่ไม่เป็นแหล่งส่วนพ่อใหม่ของน้องอมสินก็ปฏิเสธไม่รับเลี้ยงไม่ยอมรับน้องเป็นลูก ขอโทษที่ทำแบบนี้ และดิฉันคิดว่ามันเป็นหนสุดทางสุดท้ายที่ดีที่สุด ลงท้ายในจดหมายว่า แม่รักลูกนะแต่แม่มีความจำเป็น” ความคืบหน้าเรื่องดังกล่าว พบว่าล่าสุด พ่อของเด็กหญิงคนดังกล่าว ได้เดินทางมายังบ้านพักเด็ก และเซ็นยินยอมให้บ้านพักเด็กรับตัวเด็กไป โดยระบุว่า ไม่พร้อมจะเลี้ยงดูเด็กหญิงคนดังกล่าวเช่นเดียวกันเพราะตนเองมีครอบครัวใหม่ไปแล้ว และขอให้เจ้าหน้าที่สังคสงเคราะห์เป็นผู้ดูแลเด็กเอาไว้แทน

ที่มา : ข่าวสด ออนไลน์ ลงวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2563

จากบทความข้างต้น หากคุณเป็น พ่อ หรือแม่และทราบดีว่าไม่พร้อมที่จะดูแล และทราบดีว่าสถานสงเคราะห์ฯ นั้น จะดูแลลูกของตนเองได้ ทำให้เด็กมีอนาคตมากกว่าที่จะให้ตนเลี้ยงดูต่อไปอย่างแน่นอน คุณได้เรียนรู้อะไรจากสถานการณ์ดังกล่าว และสามารถปรับใช้ในการพัฒนาตนเองได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์

โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก โดยให้นักศึกษาพิจารณาข้อความคำถามความคิดเห็นที่กำหนดให้แล้วทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุดเพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น

เกณฑ์ในการประเมิน

- ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมในระดับดีมาก
 ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนในระดับดี
 ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนในระดับพอใช้
 ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนในระดับปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
	5	4	3	2	1
1. ด้านรูปแบบ/ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน					
1.1 มีความสะดวกในการใช้งานและการเข้าถึง					
1.2 มีเทคนิคการนำเสนอที่เรียนที่เหมาะสม					
1.3 ความยาวของสื่อภาพยนตร์มีความเหมาะสม					
1.4 สื่อการเรียนดึงดูดความสนใจผู้เรียน					
1.5 รูปแบบเครือข่ายออนไลน์ง่ายต่อการใช้งาน					
1.6 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับกิจกรรมการเรียน					
1.7 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน					
1.8 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
	5	4	3	2	1
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้					
2.1 การเรียนโดยใช้สื่อภาพยนตร์มีความเหมาะสม					
2.2 การใช้ทฤษฎีโคลเบอร์ก่วมกับภาพยนตร์มีความเหมาะสม					
2.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดความรู้ด้านคุณธรรม					
2.4 กิจกรรมการเรียนรู้ตอบสนองการเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา					
2.5 งานที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสมกับผู้เรียน					
2.6 ความน่าสนใจของกิจกรรมการเรียนในภาพรวม					
3. ด้านเนื้อหา					
3.1 ความยากง่ายของกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม					
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา					
3.3 เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้					
3.4 เนื้อหากิจกรรมการเรียนนำเสนอครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้					
4. ด้านที่ได้รับประโยชน์					
4.1 เกิดความรู้เรื่อง ทฤษฎีโคลเบอร์ก มากขึ้น					
4.2 เกิดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศติดต่อสื่อสารมากขึ้น					
4.3 เกิดความรู้ด้านคุณธรรม กฎเกณฑ์สังคมส่วนรวม มนุษยธรรม หลักอุดมคติสากลมากขึ้น					
4.4 ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.5 เนื้อหากิจกรรมการเรียนนำเสนอครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

- ขอขอบคุณ -

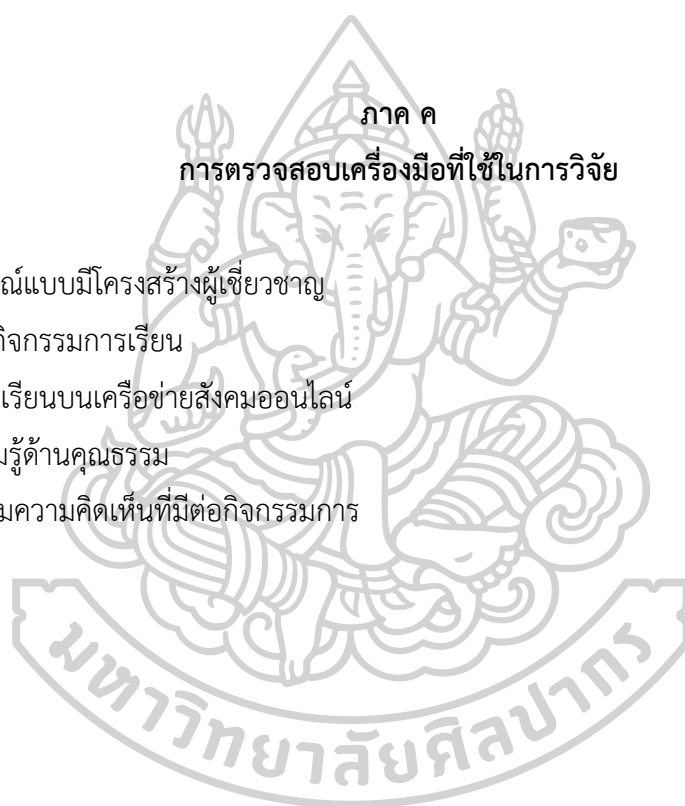

วชิราภรณ์ ขวาของ
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาค ค
การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้เชี่ยวชาญ
- แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์
- แบบวัดความรู้ด้านคุณธรรม
- แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนากิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 9 ท่าน โดยแบ่งเป็น ด้านสื่อออนไลน์ 3 ท่าน, ด้านคุณธรรม 3 ท่าน และด้านภาพยนตร์ 3 ท่าน โดยมีข้อคำถามและผลการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อออนไลน์

ท่านคิดว่าลักษณะ และองค์ประกอบ ของกิจกรรมบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Facebook) โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ควร มีโครงสร้างกิจกรรมลักษณะอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ควร มีลักษณะในการส่งเสริมการ ใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ และควรมีความสะดวกทั้งผู้สอนและผู้เรียน ควรมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับ ผู้เรียน ผู้เรียนและผู้เรียน เพิ่มเติมการคำควานนอกห้องเรียนเพื่อนำมาปรับใช้กับกิจกรรมการเรียน การสอน ควรใช้สื่อออนไลน์ที่สะดวกในการเข้าถึงทุกเมื่ออย่างไม่มีข้อจำกัด เพื่ออำนวยความสะดวก แก่ผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นอกห้องเรียนมากยิ่งขึ้น

ท่านคิดว่าควรจัดกิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Facebook) โดยใช้ ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ควรเป็นลักษณะใด จึงจะ ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า สื่อสังคมออนไลน์ (Facebook) เป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่ายสำหรับ ทุกเพศ ทุกวัย ในแง่การติดต่อสื่อสาร การจัดกิจกรรมการเรียนสามารถทำได้หลากหลาย เช่น การตั้ง กลุ่มแบบส่วนตัวเพื่อใช้ติดต่อสื่อสารกันเฉพาะกลุ่ม การโพสต์ข้อความเพื่อถาม-ตอบ และร่วมแบ่งปัน ข้อมูลอื่นๆ จากแหล่งค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม สามารถแชร์เป็นข้อความ รูปภาพ ลิงค์ และไฟล์ใน รูปแบบต่างๆ ส่วนการนำภาพยนตร์มาใช้ร่วมกับสื่อออนไลน์ ควรเป็นลักษณะการฝากคลิปวิดีโอสั้นๆ หรือลิงค์ เพื่อสะดวกต่อการเข้าถึงในทุกที่

ท่านคิดว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Facebook) ควรมีลักษณะอย่างไร เพื่อให้เกิดการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนให้ได้มากที่สุด

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Facebook) การจะให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และผู้สอน นั้น ควรมีการให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นบนกระดานข้อความ มีการถาม-ตอบ โดยผู้สอนจำเป็นต้องอำนวยความสะดวกในการตอบคำถาม หรือข้อสงสัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดเวลา มีการติดตามสอบถาม หรืออัปเดตข้อมูลต่างๆ เพื่อให้สื่อที่ต้องการใช้งานมีการเคลื่อนไหวอย่างสม่ำเสมอ โดยอาจจะมีการตั้งเวลาทุกวัน ในช่วงเวลากลางวัน หรือโพสต์สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อกิจกรรมการเรียน ข้อมูลใหม่ๆ ที่ไม่ได้มีสอนในห้องเรียน หรือข้อมูลเฉพาะที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และรับประโยชน์ เพื่อเพิ่มการเรียนรู้บนสื่อออนไลน์ให้เกิดประสิทธิภาพ

ท่านคิดว่า การประเมินวัดผลกิจกรรม การเพิ่มระดับความรู้ด้านคุณธรรมควรมีลักษณะอย่างไร วิธีการประเมินและรูปแบบการประเมินอย่างไรในช่องทางออนไลน์บน Facebook เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในข้อ 2

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า การประเมินวัดผลกิจกรรมการเรียนควรมีลักษณะสะดวกทั้งผู้เรียน และผู้สอน ใช้คำที่กระชับ ไม่ซับซ้อนเพื่อลดทอนการอ่านตัวหนังสือจำนวนมาก หรือส่งเป็นไฟล์ที่โปรแกรมสื่อสามารถรองรับ หากเป็นการวัดระดับความรู้ หรือความคิดเห็น ควรมีคำถามแบบปลายเปิดให้ผู้เรียนได้เสนอความคิดเห็น โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนดตัวชี้วัดด้านคุณธรรมให้สอดคล้องกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เช่น ความรอบคอบ รู้ผิดชอบชั่วดี ตรีภครองความคิดที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ผู้สอนควรมีการแนะนำเบื้องต้นว่าการที่เราแสดงความคิดเห็นใดๆ บนสื่อออนไลน์ จะมีผู้คนอีกจำนวนมากที่สามารถเข้าถึงข้อมูล และแปลสารที่ของเราผ่านตัวอักษรได้ ดังนั้น ผู้สอนควรให้การชี้แนะ เพื่อให้ผู้ที่อยู่ภายใต้การดูแลใช้สื่ออย่างถูกต้องกับผู้คนในสังคมขนาดใหญ่อย่างสื่อออนไลน์

ท่านคิดว่าผู้สอนควรมีบทบาทและการเตรียมความพร้อมอย่างไร ในการจัดกิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า ผู้สอนควรมีบทบาทและการเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน

2. มีความรู้ ความเข้าใจในการใช้ออนไลน์ทั้งในแง่การเผยแพร่องค์ความรู้ และติดต่อสื่อสาร
3. ตระหนักถึงข้อดี และข้อจำกัด ของสื่อออนไลน์ที่จะนำมาประกอบการเรียนการสอน
4. เห็นคุณค่าของสื่อออนไลน์ที่จะนำไปใช้ ศึกษารูปแบบของสื่ออย่างละเอียดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และใช้สื่อ ประเภทนั้นอย่างคุ้มค่าในทุกๆ ด้าน

ท่านคิดว่าผู้เรียนควรมีบทบาทและการเตรียมความพร้อมอย่างไร ในการจัดกิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า ผู้เรียนควรมีบทบาทและการเตรียมในการเรียน ดังนี้

1. มีความรับผิดชอบต่องานที่ผู้สอนได้รับมอบหมาย
2. มีความรู้ ความเข้าใจแนวทางการใช้สื่อออนไลน์ร่วมกับการศึกษา
3. พึงระวังการใช้ถ้อยคำ หรือการโพสต์ข้อมูลที่นอกเหนือจากกิจกรรมการเรียน
4. ตระหนักรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ นำเทคโนโลยีไปใช้ในการเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ
5. สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน

จากผลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อออนไลน์ เกี่ยวกับการพัฒนา กิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สรุปได้ว่า ผู้สอนควรมีความรู้ ความเข้าใจเท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ เป็นจุดศูนย์กลางในการกำหนดแนวทาง รูปแบบ การเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน ควรมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับผู้เรียน และกระตุ้นหาแหล่งข้อมูลใหม่ๆ ให้แก่ผู้เรียน โดยการแบ่งปันองค์ความรู้ในลักษณะของรูปภาพ คลิปวิดีโอ หรือไฟล์ที่สื่อออนไลน์รองรับ เพื่อลดทอนข้อความตัวอักษรจำนวนมากๆ และลดเวลาการเรียนในห้องเรียน รวมถึงควรสอดแทรกคุณธรรม เพิ่มการตระหนักรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยให้สอดคล้องกับทฤษฎีของโคลเบอร์กในการใช้สื่อออนไลน์

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์

ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อ ควรมีขั้นตอนกระบวนการอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า การเรียนรู้โดยใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อ ควรมีขั้นตอน ดังนี้

1. เลือกสื่อภาพยนตร์ให้เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน โดยทำการสำรวจความคิด ความรู้เกี่ยวกับภาพยนตร์ สภาพความต้องการ ความชอบ ทักษะที่มีต่อภาพยนตร์
2. ผู้สอนทำความเข้าใจเรื่องราว เนื้อหา แง่คิด การนำไปประยุกต์ใช้สื่อภาพยนตร์กับการเรียนการสอน สิ่งที่น่าห่วงแก่ผู้เรียน ศึกษาประเด็นการเรียนรู้ให้ครอบคลุมพร้อมที่จะเป็นผู้ถาม และผู้ตอบให้แก่ผู้เรียน
3. คำนึงถึงระยะเวลาการชมภาพยนตร์ ความถี่ที่ต้องการให้แก่ผู้เรียน
4. รู้วิธีการนำสื่อภาพยนตร์ไปใช้ เช่น ประเภทของไฟล์ คุณภาพของภาพ เสียง และข้อจำกัดของการนำสื่อภาพยนตร์ไปใช้ในที่สาธารณะ
5. คำนึงถึงเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอให้มีความสอดคล้องกับระดับวุฒิภาวะของผู้เรียน

ท่านคิดว่าการตั้งคำถามจากภาพยนตร์ ควรเป็นลักษณะอย่างไร เพื่อให้ส่งเสริมด้านคุณธรรมของผู้เรียน

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า คำถามจากภาพยนตร์ควรเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในเชิงกว้าง เนื่องจากสาระจากการรับชมของแต่ละบุคคลจะเข้าถึงสารนั้นแตกต่างกัน ด้วยองค์ความรู้เดิม ประสบการณ์ชีวิตที่เกี่ยวข้องกับหนัง บางคนอาจจะมีประสบการณ์โดยตรง หรือทางอ้อม การรับรู้สารจึงมีความแตกต่างกัน ผนวกกับการตีความก็จะมีแนวทางที่ไม่เหมือนกัน แต่ข้อคำถามผู้สอนจะต้องตั้งคำถามให้ครอบคลุมภายใต้ประเด็นการเรียนรู้ที่ต้องการ

ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมที่สอดแทรกในภาพยนตร์ ควรมีวิธีการประเมินและเกณฑ์การประเมินอย่างไรที่เหมาะสมกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า การประเมินจากการตัดสินใจ โดยยกตัวอย่างการกระทำจากตัวแสดงที่ได้รับชม สภาพแวดล้อมองค์รวมของภาพยนตร์ การนำไปประยุกต์ใช้กับตนเอง โดยประเมินจากการให้เหตุผลโดยไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน เหมาะสมกับวิจารณ์ญาณของแต่ละบุคคล หลักคุณธรรม

จริยธรรมที่อยู่ในเกณฑ์ของสภาพสังคม สามารถยืดหยุ่นได้ตามสังคม โดยทราบผลรับของการเลือกกระทำนั้นๆ

ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อ เพื่อให้เกิดความรู้ด้านคุณธรรมควรมีความถี่ในการรับสารจำนวนกี่ครั้ง

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า 5-8 ครั้งขึ้นไป ความถี่ของการรับสารโดยใช้สื่อภาพยนตร์ ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องโดยพื้นฐานของผู้เรียนมีแรงกระตุ้นในการรับสารไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับทัศนคติที่มีต่อภาพยนตร์เรื่องนั้นๆ ความชอบประเภทของภาพยนตร์ที่หลากหลาย ควรจะมีการเรียนการสอนสัปดาห์ละครั้ง ครั้งละ 2 ชม. เพื่อไม่สร้างความน่าเบื่อ หรือยึดเหนี่ยวผู้เรียนมากเกินไป

ท่านคิดว่าภาพยนตร์ดังต่อไปนี้ มีความเหมาะสมกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ภาพยนตร์ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หรือไม่ เพราะเหตุใด

1. ฉลาดเกมส์โกง 2. Juno (ใจปองใจเกินร้อย)

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า ภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่อง มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน โดยให้เหตุผล ดังนี้

1. ฉลาดเกมส์โกง เป็นภาพยนตร์ไทยที่พูดถึงการขัดต่อจริยธรรมในสังคมไทย โดยแสดงออกจากตัวละครในเรื่องอย่างชัดเจน สามารถนำหลักจริยธรรมที่ตัวแสดงนั้นๆ ขาด นำมาต่อยอดประยุกต์ใช้ในการให้เหตุผล ค้นหาแนวทางแก้ไขในความคิดของผู้เรียนได้ และแนวของหนังไม่น่าเบื่อ มีลูกเล่น มุมกล้อง การเดินเรื่องที่สร้างความตื่นเต้นอย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ และช่วงวัย เรื่องราว สภาพสังคมไทย ระบบการศึกษา และการกระทำของตัวแสดงไม่ได้ไกลตัวจากผู้เรียนจนจินตนาการหาเหตุผลมาประกอบการตัดสินใจไม่ได้

2. Juno (ใจปองใจเกินร้อย) เป็นภาพยนตร์ต่างประเทศ ที่นำเสนอเรื่องราวของวัยรุ่นที่ทดสอบการมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนชายในโรงเรียน จนเกิดการตั้งครรภ์ ด้วยสภาพแวดล้อมในยุคปัจจุบันเรื่องการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมีให้เห็นอยู่เป็นจำนวนมาก โดยภาพยนตร์เรื่องนี้ นำเสนอถึงประเด็นปัญหาของคุณธรรมและจริยธรรมของตัวแสดง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และมิตรภาพของเพื่อน และยังมีแง่มุมของการปฏิบัติที่แตกต่างจากสังคมไทย ในเรื่องการอุ้มบุญ หรือทำแท้งที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย สามารถตั้งสมมติฐานให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นทั้งในแง่ของสังคมและการเลือกปฏิบัติ

จากผลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์ เกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สรุปได้ว่า การใช้สื่อภาพยนตร์ร่วมกับการเรียนการสอน ควรใช้ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน โดยคำนึงถึงบริบทโดยรวม โดยช่วงความถี่ในการใช้สื่อภาพยนตร์ควรมีความต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ คำถามที่ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นควรเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นตามองค์ความรู้ที่ตนเองมี โดยการวิจัยครั้งนี้ภาพยนตร์ เรื่อง ฉลาดเกมส์โกง และ JUNO (โจปองใจเกินร้อย) สามารถใช้กับผู้เรียนได้เพราะเป็นเรื่องราวที่ขัดต่อคุณธรรมจริยธรรม และมีชั้นเชิงของการดำเนินเรื่องไม่น้อย และเรื่องราว ช่วงวัย ของตัวแสดงไม่ได้ไกลจากตัวผู้เรียน

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านคุณธรรม

ท่านคิดว่าจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ควรเป็นอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมควรกระตุ้นการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาโดยการตีตรองอย่างมีเหตุและผล สร้างความรู้ความเข้าใจในการเลือกกระทำถูกผิด รู้จักผิดชอบชั่วดี อันเกิดจากผู้เจริญทางกระบวนการความคิด เน้นความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่เชื่อมโยงการกระทำของผู้เรียน และเหมาะสมกับวัยวุฒิ โดยตั้งคำถามที่ยากต่อการตัดสินใจ สามารถตีความหมายได้หลากหลาย และนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ กระบวนการความคิดและสติปัญญาที่มีต่อสถานการณ์นั้นๆ

ท่านคิดว่าเนื้อหาด้านคุณธรรมโดยใช้ทฤษฎีโคลเบอร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ควร มีลักษณะอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า ทฤษฎีของโคลเบอร์กตามที่ผู้วิจัยกำหนดเป็นโจทย์ ควรนำเนื้อหาการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมสังคม คำนึงถึงผลที่ตนกระทำต่อส่วนรวม ความยุติธรรม มนุษยธรรม สิทธิมนุษยชน โดยสามารถนำมาผนวกกับคุณธรรมของศาสนาพุทธ ที่เป็นศาสนาประจำชาตินับเป็นสิ่งที่นักศึกษาทุกคนได้เคยร่ำเรียนในรายวิชาพระพุทธศาสนาทุกคน หากมีผู้เรียนที่มีศาสนาอื่น ๆ หลักสำคัญของทุกศาสนา โดยในศาสนาพุทธ คือ หิริโอตตัปปะ (การทำความดีละเว้นความชั่ว) เพราะทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี รู้ผิด รู้ถูก พึงระลึกการกระทำของตน หรือคุณลักษณะ 4 ประการ คือ สัจจะ – มีความจริงใจรักษาสัญญา ทมะ – รู้จักบังคับจิตใจตนเองต่อคำพูดของตนเอง ชันติ – มีความอดทนอดกลั้นปฏิบัติตามคำพูด จาคะ – ปฏิบัติตามสิ่งดีงามที่ตนเองกล่าวไว้ โดยสามารถ

นำมาใช้ให้สอดคล้องกับทฤษฎีโคลเบิร์กชั้นที่ 5 หลักการทำตามสัญญา และชั้นที่ 6 หลักอุดมคติสากล ได้

ท่านคิดว่าควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ด้านคุณธรรม

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า การเรียนการสอน สิ่งสำคัญที่ต้องปลูกฝังคือความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อกระตุ้นให้เกิดการรู้จัก รู้ธรรม กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีควรสอดแทรกคุณธรรมให้ผู้เรียนได้ตระหนักรู้ เช่น ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเมตตา ความขยัน ความอดทน เป็นต้น เพราะเป็นพื้นฐานหลักที่ผู้เรียนควรมีและนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้ โดยกิจกรรมควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ รูปแบบที่แปลกใหม่ หรือแหล่งข้อมูล เรื่องเล่าที่ผู้เรียนไม่เคยทราบมาก่อน ให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ร่วมกันในห้องเรียน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. ตั้งข้อคำถามประเด็นที่ได้เรียนรู้
2. จับกลุ่มอภิปรายความคิดเห็น
3. หาข้อสรุป

ท่านคิดว่าวิธีการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมคุณธรรมผ่านภาพยนตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ควรเป็นเช่นไร

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า ภาพยนตร์ที่นำมาใช้ประกอบการเรียนด้านคุณธรรม ควรมีเรื่องราวที่กระตุ้นความคิดของผู้เรียน รวมถึงเกิดความตระหนักรู้ในคราวเดียวกัน โดยเนื้อหามุ่งเน้นไปที่พฤติกรรมของตัวแสดงที่ชัดเจนต่อการทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ทั้งต่อครอบครัว สังคม และศาสนา ส่งเสริมให้เกิดความคิดอย่างมีเหตุผล สามารถอธิบายวิเคราะห์ประเด็นการเรียนรู้ได้ชัดเจน ชอบ-ไม่ชอบ ควร-ไม่ควร เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย เพราะอะไร อย่างไร ทำไม

ท่านคิดว่าการออกแบบสถานการณ์ปัญหาเพื่อกำหนดเป็นโจทย์ เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรมหลังชมภาพยนตร์ ควรมีลักษณะเช่นไร

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า การออกแบบสถานการณ์ปัญหา ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. วิเคราะห์ประเด็นปัญหา
2. พิจารณาหาเหตุผล และความสำคัญ
3. แนวทางการเลือกตัดสินใจ

4. ให้อภิปรายตามความรู้ ความเข้าใจ

5. หาความเชื่อมโยงกับหลักคุณธรรมจริยธรรมของศาสนาของตน

จากผลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้เชี่ยวชาญด้านคุณธรรม เกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สรุปได้ว่า จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมควรกระตุ้นการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาโดยการตีตรองอย่างมีเหตุผล และผล สร้างความรู้ความเข้าใจในการเลือกกระทำถูกผิด รู้จักผิดชอบชั่วดี โดยนำมาเชื่อมโยงกับทฤษฎีของโคลเบอร์กขั้นที่ 5 หลักการทำตามสัญญา และขั้นที่ 6 หลักอุดมคติสากล โดยกิจกรรมการเรียนรู้ควรมุ่งเน้นการคิดวิเคราะห์ และการอภิปรายร่วมกัน ภาพยนตร์ที่นำมาใช้ประกอบการเรียนด้านคุณธรรม ควรมีเรื่องราวที่กระตุ้นความคิดของผู้เรียน รวมถึงเกิดความตระหนักรู้ในคราวเดียวกัน โดยเนื้อหามุ่งเน้นไปที่พฤติกรรมของตัวแสดงที่ชัดเจนต่อการทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ทั้งต่อครอบครัว สังคม และศาสนา

ผลการหาค่าความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสังคมออนไลน์

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3		
ด้านสื่อสังคมออนไลน์					
1. ท่านคิดว่าลักษณะ และองค์ประกอบ ของกิจกรรมบน เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Facebook) โดยใช้ภาพยนตร์ ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ควรมีโครงสร้างกิจกรรมลักษณะอย่างไร	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
2. ท่านคิดว่าควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคม ออนไลน์ (Facebook) โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคล เบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ควรเป็นลักษณะใด จึงจะดึงดูดความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ท่านคิดว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมบนเครือข่ายสังคม ออนไลน์ (Facebook) ควรมีลักษณะอย่างไร เพื่อให้เกิด การสื่อสารปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนให้ได้มาก ที่สุด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ท่านคิดว่าการประเมินวัดผลกิจกรรม การเพิ่มระดับ ความรู้ด้านคุณธรรมควรมีลักษณะอย่างไร วิธีการประเมิน และรูปแบบการประเมินอย่างไรในช่องทางออนไลน์บน Facebook เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในข้อ 2	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
5. ท่านคิดว่าผู้สอนควรมีบทบาทและการเตรียมความ พร้อมอย่างไร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่าย สังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3		
ด้านสื่อสังคมออนไลน์					
6. ท่านคิดว่าผู้เรียนควรมีบทบาทและการเตรียมความพร้อมอย่างไร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคลเบอร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
รวม	6	4	5	0.83	

ผลการหาค่าความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3		
ด้านภาพยนตร์					
1. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อ ควรมี ขั้นตอนกระบวนการอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตาม วัตถุประสงค์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ท่านคิดว่าการตั้งคำถามจากภาพยนตร์ ควรเป็นลักษณะ อย่างไร เพื่อให้ส่งเสริมด้านคุณธรรมของผู้เรียน					
3. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อ เพื่อส่งเสริม คุณธรรมที่สอดแทรกในภาพยนตร์ ควรมีวิธีการประเมิน และเกณฑ์การประเมินอย่างไรที่เหมาะสมกับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ท่านคิดว่าการเรียนรู้โดยใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อ เพื่อให้เกิด ความรู้ด้านคุณธรรมควรมีความถี่ในการรับสารจำนวนกี่ ครั้ง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. ท่านคิดว่าการประเมินวัดผลกิจกรรม การเพิ่มระดับ ความรู้ด้านคุณธรรมควรมีลักษณะอย่างไร วิธีการประเมิน และรูปแบบการประเมินอย่างไรในช่องทางออนไลน์บน Facebook เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในข้อ 2	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
รวม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ผลการหาค่าความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
ผู้เชี่ยวชาญคุณธรรม

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3		
ด้านคุณธรรม					
1. ท่านคิดว่าจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บน เครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้ภาพยนตร์ร่วมกับทฤษฎีโคล เบิร์ก เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ท่านคิดว่าเนื้อหาด้านคุณธรรมโดยใช้ทฤษฎีโคลเบิร์ก ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ควรมีลักษณะอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ท่านคิดว่าควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ด้านคุณธรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ท่านคิดว่าวิธีการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับการ ส่งเสริมคุณธรรมผ่านภาพยนตร์ของนักศึกษาระดับปริญญา ตรี ควรเป็นเช่นไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. ท่านคิดว่าการออกแบบสถานการณ์ปัญหาเพื่อกำหนด เป็นโจทย์ เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรมหลังชม ภาพยนตร์ ควรมีลักษณะเช่นไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
รวม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์

การประเมินกิจกรรมการเรียนรู้	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3		
1. สาระกกิจกรรมการเรียนรู้					
1.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
1.2 เหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
1.3 มีความถูกต้อง นำไปประยุกต์ใช้ได้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2. ผลการเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับทฤษฎี	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2.2 ประเมินผลได้ตามความเป็นจริง	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
2.3 มีความชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3. ด้านเนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3.2 ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทฤษฎี	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3.3 น่าสนใจ ดึงดูดผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
3.4 เหมาะสมกับรายวิชา	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
4. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 เรียงลำดับได้เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
4.2 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
4.3 ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ พิจารณาเหตุผลได้เอง	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
4.4 เวลาการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
5. สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
5.1 มีความเหมาะสม และความน่าสนใจ	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้

การประเมินกิจกรรมการเรียนรู้	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3		
6. การวัดและการประเมินผล					นำไปใช้ได้
6.1 สอดคล้องตามผลกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
6.2 สอดคล้องกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
6.3 เกณฑ์ประเมินสอดคล้องกับทฤษฎี และผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	นำไปใช้ได้
ผลรวมเฉลี่ย				1.00	นำไปใช้ได้

กิจกรรมการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์

ผลการศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อออนไลน์

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	\bar{X}	S.D	ระดับการ ประเมิน
1. ส่วนนำของกิจกรรมการเรียนรู้						
สร้างความสนใจ, ให้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น (วัตถุประสงค์ รูปแบบกิจกรรม ฯลฯ)	3	3	3	3.00	0.00	ปานกลาง
ผลเฉลี่ยรายด้าน				3.00	0.00	ปานกลาง
2. รูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้						
2.1 กิจกรรมมีความชัดเจน เชื่อมโยงความรู้ เดิมกับความรู้ใหม่	4	4	5	4.33	0.57	ดี
2.2 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ นำเสนอ	4	4	4	4.00	0.00	ดี
2.3 สอดคล้องกับการประยุกต์ใช้ในกิจกรรม การเรียนรู้	5	5	5	5.00	0.00	ดีมาก
2.4 ความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	4	4	4	4.00	0.00	ดี
2.5 กิจกรรมการเรียนรู้มีความต่อเนื่อง	4	4	4	4.00	0.00	ดี
ผลเฉลี่ยรายด้าน				4.27	0.11	ดี
3. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้บนสื่อออนไลน์						
3.1 องค์ประกอบการใช้งานโดยรวม เหมาะสมกับผู้เรียน	4	4	4	4.00	0.00	ดี
3.2 ส่งเสริมการพัฒนาความคิดคุณธรรม	5	4	5	4.67	0.57	ดีมาก

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ					ระดับการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	\bar{X}	S.D	
3. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้บนสื่อออนไลน์						
3.3 มีความยืดหยุ่น สอนองความแตกต่างระหว่างบุคคลควบคุมลำดับเนื้อหา ลำดับการเรียนรู้และแบบฝึกหัดได้	5	5	5	5.00	0.00	ดีมาก
3.4 ความยาวของการนำเสนอสื่อที่ใช้สอนในแต่ละครั้งมีความเหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	ดีมาก
3.5 กลยุทธ์ในการถ่ายทอดเนื้อหาที่น่าสนใจ	3	3	4	3.33	0.57	ปานกลาง
3.6 มีกลยุทธ์การประเมินผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้เหมาะสม มีความหลากหลายและปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบความเข้าใจของกิจกรรมได้	4	4	5	4.33	0.57	ดี
ผลเฉลี่ยรายด้าน				4.39	0.29	ดี
4. การใช้สื่อ facebook ร่วมกับกิจกรรม						
4.1 มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4	4	4	4.00	0.00	ดี
4.2 รูปแบบการใช้งานง่าย เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	5	5	5	5.00	0.00	ดีมาก
4.3 เพิ่มระดับปฏิสัมพันธ์ สะดวกโต้ตอบกับผู้เรียนได้ง่าย	5	5	5	5.00	0.00	ดีมาก
4.4 ติดตามงาน ควบคุมกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตามหลักเกณฑ์ที่ผู้สอนกำหนดไว้	4	5	5	4.67	0.57	ดีมาก
ผลเฉลี่ยรายด้าน				4.67	0.14	ดีมาก

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ					ระดับการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	\bar{X}	S.D	
5. การส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม						
5.1 การใช้สื่อภาพยนตร์มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน	5	5	5	5.00	0.00	ดีมาก
5.2 กิจกรรมการอภิปรายแบบกลุ่มเหมาะสม และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	4.67	0.57	ดีมาก
5.3 สถานการณ์ที่กำหนดเป็นโจทย์สามารถวัดความรู้ด้านคุณธรรมได้	4	4	4	4.00	0.00	ดี
5.4 ข้อคำถามแบบวัดสถานการณ์ ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสม ชัดเจน น่าสนใจ ชวนคิด	5	5	5	5.00	0.00	ดีมาก
5.5 ข้อคำถามแบบวัดสถานการณ์ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	5	5.00	0.00	ดีมาก
ผลเฉลี่ยรายด้าน				4.73	0.11	ดีมาก
รวมผลเฉลี่ย				4.21	0.13	ดี

ผลการศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ของผู้เชี่ยวชาญด้านคุณธรรม

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ					ระดับการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	\bar{X}	S.D	
1. ส่วนนำของกิจกรรมการเรียนรู้						
เร้าความสนใจ, ให้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น (วัตถุประสงค์ รูปแบบกิจกรรม ฯลฯ)	3	3	3	3.00	0.00	ปานกลาง
ผลเฉลี่ยรายด้าน				3.00	0.00	ปานกลาง
2. รูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้						
2.1 กิจกรรมมีความชัดเจน เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่	4	4	4	4.00	0.00	ดี
2.2 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอ	4	4	4	4.00	0.00	ดี
2.3 สอดคล้องกับการประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้	4	5	5	4.67	0.57	ดีมาก
2.4 ความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	4	4	3	3.66	0.57	ดี
2.5 กิจกรรมการเรียนรู้มีความต่อเนื่อง	4	4	4	4.00	0.00	ดี
ผลเฉลี่ยรายด้าน				4.06	0.19	ดี
3. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้บนสื่อออนไลน์						
3.1 องค์ประกอบการใช้งานโดยรวมเหมาะสมกับผู้เรียน	4	4	4	4.00	0.00	ดี
3.2 ส่งเสริมการพัฒนาความคิดคุณธรรม	3	4	3	3.33	0.57	ดีมาก

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ					ระดับการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	\bar{X}	S.D	
3. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้บนสื่อออนไลน์						
3.3 มีความยืดหยุ่น สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลควบคุมลำดับเนื้อหา ลำดับการเรียนรู้และแบบฝึกหัดได้	4	5	4	4.33	0.57	ดีมาก
3.4 ความยาวของการนำเสนอสื่อที่ใช้สอนในแต่ละครั้งมีความเหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	ดีมาก
3.5 กลยุทธ์ในการถ่ายทอดเนื้อหาที่น่าสนใจ	4	4	4	4.00	0.00	ปานกลาง
3.6 มีกลยุทธ์การประเมินผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้เหมาะสม มีความหลากหลายและปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบความเข้าใจของกิจกรรมได้	3	3	4	3.33	0.57	ดี
ผลเฉลี่ยรายด้าน				4.00	0.28	ดี
4. การใช้สื่อ facebook ร่วมกับกิจกรรม						
4.1 มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4	3	4	3.67	0.57	ดี
4.2 รูปแบบการใช้งานง่าย เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	5	5	5	5.00	0.00	ดีมาก
4.3 เพิ่มระดับปฏิสัมพันธ์ สะดวกโต้ตอบกับผู้เรียนได้ง่าย	5	4	5	4.67	0.57	ดีมาก
4.4 ติดตามงาน ควบคุมกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตามหลักเกณฑ์ที่ผู้สอนกำหนดไว้	4	4	4	4.00	0.00	ดีมาก
ผลเฉลี่ยรายด้าน				4.33	0.28	ดีมาก

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ					ระดับการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	\bar{X}	S.D	
5. การส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม						
5.1 การใช้สื่อภาพยนตร์มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน	5	5	5	5.00	0.00	ดีมาก
5.2 กิจกรรมการอภิปรายแบบกลุ่มเหมาะสม และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4	4	4	4.00	0.00	ดีมาก
5.3 สถานการณ์ที่กำหนดเป็นโจทย์สามารถวัดความรู้ด้านคุณธรรมได้	4	4	4	4.00	0.00	ดี
5.4 ข้อคำถามแบบวัดสถานการณ์ ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสม ชัดเจน น่าสนใจ ชวนคิด	4	5	4	4.33	0.57	ดีมาก
5.5 ข้อคำถามแบบวัดสถานการณ์ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	4	4.67	0.57	ดีมาก
ผลเฉลี่ยรายด้าน				4.40	0.22	ดีมาก
รวมผลเฉลี่ย				3.95	0.19	ดี

ผลการศึกษารพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ของผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	\bar{X}	S.D	ระดับการ ประเมิน
1. ส่วนนำของกิจกรรมการเรียนรู้						
เร้าความสนใจ, ให้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น (วัตถุประสงค์ รูปแบบกิจกรรม ฯลฯ)	3	3	4	3.33	0.57	ปานกลาง
ผลเฉลี่ยรายด้าน				3.33	0.57	ปานกลาง
2. รูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้						
2.1 กิจกรรมมีความชัดเจน เชื่อมโยงความรู้ เดิมกับความรู้ใหม่	4	4	4	4.00	0.00	ดี
2.2 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ นำเสนอ	4	3	4	3.66	0.57	ดี
2.3 สอดคล้องกับการประยุกต์ใช้ในกิจกรรม การเรียนรู้	4	4	4	4.00	0.00	ดีมาก
2.4 ความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	5	4	5	4.66	0.57	ดี
2.5 กิจกรรมการเรียนรู้มีความต่อเนื่อง	3	4	3	3.33	0.57	ดี
ผลเฉลี่ยรายด้าน				3.93	0.34	ดี
3. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้บนสื่อออนไลน์						
3.1 องค์ประกอบการใช้งานโดยรวม เหมาะสมกับผู้เรียน	4	4	4	4.00	0.00	ดี
3.2 ส่งเสริมการพัฒนาความคิดคุณธรรม	5	4	4	4.33	0.57	ดีมาก

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ					ระดับการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	\bar{X}	S.D	
3. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้บนสื่อออนไลน์						
3.3 มีความยืดหยุ่น สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลควบคุมลำดับเนื้อหา ลำดับการเรียนรู้และแบบฝึกหัดได้	3	4	4	3.67	0.57	ดีมาก
3.4 ความยาวของการนำเสนอสื่อที่ใช้สอนในแต่ละครั้งมีความเหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	ดีมาก
3.5 กลยุทธ์ในการถ่ายทอดเนื้อหาที่น่าสนใจ	4	3	3	3.33	0.57	ปานกลาง
3.6 มีกลยุทธ์การประเมินผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้เหมาะสม มีความหลากหลายและปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบความเข้าใจของกิจกรรมได้	4	4	4	4.00	0.57	ดี
ผลเฉลี่ยรายด้าน				4.05	0.38	ดี
4. การใช้สื่อ facebook ร่วมกับกิจกรรม						
4.1 มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4	5	4	4.33	0.57	ดี
4.2 รูปแบบการใช้งานง่าย เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	4	4	4	4.00	0.00	ดีมาก
4.3 เพิ่มระดับปฏิสัมพันธ์ สะดวกโต้ตอบกับผู้เรียนได้ง่าย	4	4	5	4.33	0.57	ดีมาก
4.4 ติดตามงาน ควบคุมกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตามหลักเกณฑ์ที่ผู้สอนกำหนดไว้	4	4	4	4.00	0.00	ดีมาก
ผลเฉลี่ยรายด้าน				4.17	0.28	ดี

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ					ระดับการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	\bar{X}	S.D	
5. การส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม						
5.1 การใช้สื่อภาพยนตร์มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน	5	5	5	5.00	0.00	ดีมาก
5.2 กิจกรรมการอภิปรายแบบกลุ่มเหมาะสม และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4	5	4	4.33	0.57	ดีมาก
5.3 สถานการณ์ที่กำหนดเป็นโจทย์สามารถวัดความรู้ด้านคุณธรรมได้	4	4	5	4.33	0.57	ดี
5.4 ข้อคำถามแบบวัดสถานการณ์ ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสม ชัดเจน น่าสนใจ ชวนคิด	5	5	4	4.67	0.57	ดีมาก
5.5 ข้อคำถามแบบวัดสถานการณ์ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4	4	4	4.00	0.00	ดีมาก
ผลเฉลี่ยรายด้าน				4.47	0.34	ดี
รวมผลเฉลี่ย				3.99	0.38	ดี

แบบวัดความรู้ด้านคุณธรรม

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความรู้ด้านคุณธรรมแบบปรนัย

จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ผลรวมของ คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
9	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
13	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

(ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ผลรวมของ คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
21	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
22	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
23	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
24	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
25	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
26	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
28	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
30	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
รวม				86	28.68	สอดคล้อง
เฉลี่ย				2.87	0.96	

ผลการวัดแบบความรู้ด้านคุณธรรมเบื้องต้น 4 ข้อ (กิจกรรมการเรียนรู้ ครั้งที่ 3)

ข้อที่	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ผลรวม ของ คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
1. จากสถานการณ์ตัวอย่าง คุณคิดว่าสิ่งที่เพื่อนคุณกระทำขัดต่อวัฒนธรรมของสังคม และคุณธรรม หรือไม่ หากเป็นท่านจะตัดสินใจหาแนวทางแก้ปัญหาเหมือนกับสถานการณ์ตัวอย่างหรือไม่ เพราะเหตุใด	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2. จากสถานการณ์ตัวอย่าง ท่านใช้หลักคุณธรรมข้อใด เป็นหลักในการแก้ไขปัญหา	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
3. พระสงฆ์รูปหนึ่ง ออกมาสนับสนุนการทำแท้ง เพราะเมื่อตั้งครรรภ์ในสถานะที่ไม่พร้อม จะส่งผลให้คุณภาพของตัวผู้ตั้งครรรภ์ และบุตร ไม่ดีนัก รวมถึงคุณภาพของสังคมในอนาคตอีกด้วย ในฐานะที่นักศึกษากำลังเรียนวิชาจริยธรรม และจรรยาบรรณนักเทคโนโลยีการศึกษา คุณเห็นด้วยกับความคิดของพระสงฆ์รูปนี้หรือไม่ เพราะอะไร และคุณคิดว่าขัดต่อคุณธรรมในด้านใดบ้างหรือไม่	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4. จากบทความ “ สะเทือนใจซ้ำ ด.ญ. 2 ขวบโดนแม่เขียนจดหมายทิ้ง พ่อตัวจริงโผล่ไม่เอาลูกเช่นกัน ” หากคุณเป็น พ่อหรือแม่ และทราบดีว่าไม่พร้อมที่จะดูแล และทราบดีว่าสถานสงเคราะห์ฯ นั้น จะดูแลลูกของตนเองได้ ทำให้เด็กมีอนาคตมากกว่าที่จะให้ตนเลี้ยงดูต่อไปอย่างแน่นอน คุณได้เรียนรู้อะไรจากสถานการณ์ดังกล่าว และสามารถปรับใช้ในการพัฒนาตนเองได้ อย่างไรบ้าง.	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
รวม				12	4.00	สอดคล้อง
เฉลี่ย				3.00	1.00	

ผลการวัดแบบความรู้ด้านคุณธรรมหลังชมภาพยนตร์ แบบอัตนัย 4 ข้อ

(กิจกรรมการเรียนรู้ครั้งที่ 1 และ 2)

ข้อที่	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ผลรวม ของ คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
ภาพยนตร์ เรื่อง JUNO						
1. หากคุณเป็นจูโน คุณจะตัดสินใจอย่างไร เพราะเหตุใด	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2. หากเด็กต้องเกิดมาในสภาพแวดล้อมและครอบครัวที่ไม่พร้อม จะส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมส่วนรวมในระยะยาวหรือไม่ คุณมีความคิดเห็นกับการทำแท้งในยุคสมัยปัจจุบันอย่างไร เพราะเหตุใด	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
ภาพยนตร์ เรื่อง ฉลาดเกมส์โกง						
1. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมของตัวแสดง ที่ขัดต่อหลักจริยธรรม และหากท่านเป็นตัวละครดังกล่าว ท่านมีแนวทางแก้ปัญหาพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างไรให้ถูกต้องตามกฎหมายเกณฑ์สังคม และหลักธรรมคุณธรรมสากล	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2. ให้แต่ละกลุ่มเข้าไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับแง่คิดของเพื่อนต่างกลุ่มว่าเห็นด้วยหรือไม่ พร้อมให้เหตุผลประกอบ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
รวม				12	4.00	สอดคล้อง
เฉลี่ย				3.00	1.00	

ผลการหาค่าความสอดคล้อง (IOC) เกณฑ์การประเมิน แบบวัดความรู้ด้านคุณธรรม

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3		
1. การวิเคราะห์ประเด็นความรู้คุณธรรมตามหลักคำมั่นสัญญาและหลักอุดมคติสากล					
1.1 วิเคราะห์ประเด็นคุณธรรมสอดคล้องตามหลัก ทฤษฎีโคลเบอร์ก	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 วิเคราะห์ประเด็นสอดคล้องการปฏิบัติของค่านิยม สากล และกฎเกณฑ์ทางสังคม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3 วิเคราะห์ประเด็นทางเลือกในการตัดสินใจถูกต้อง และเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.4 วิเคราะห์ประเด็นเหมาะสมกับสภาพสังคม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. การพิจารณาหาเหตุผลตามหลักคำมั่นสัญญาและหลักอุดมคติสากล					
2.1 พิจารณาตามหลักคุณธรรมของสังคม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2 พิจารณาโดยใช้วิจารณ์ญาณในการหาเหตุผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3 พิจารณาหลักแนวคิดศีลธรรม ศาสนาที่ตนนับถือ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.4 พิจารณาคุณค่าและความสำคัญ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. การนำไปประยุกต์ใช้ตามหลักคำมั่นสัญญาและหลักอุดมคติสากล					
3.1 การตัดสินใจ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 การประยุกต์นำไปใช้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
รวม	10	10	10	1.00	สอดคล้อง

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3		
1. ด้านรูปแบบ/ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน					
1.1 มีความสะดวกในการใช้งานและการเข้าถึง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 มีเทคนิคการนำเสนอบทเรียนที่เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3 ความยาวของสื่อภาพยนตร์มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.4 สื่อการเรียนดึงดูดความสนใจผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.5 รูปแบบเครือข่ายออนไลน์ง่ายต่อการใช้งาน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.6 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.7 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.8 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้					
2.1 การเรียนโดยใช้สื่อภาพยนตร์มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2 การใช้ทฤษฎีโคลเบิร์กพร้อมกับภาพยนตร์มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดความรู้ด้านคุณธรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.4 กิจกรรมการเรียนรู้ตอบสนองการเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.5 งานที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.6 ความน่าสนใจของกิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ด้านเนื้อหา					
3.1 ความยากง่ายของกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3 เนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.4 เนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้นำเสนอครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3		
4. ด้านที่ได้รับประโยชน์					
4.1 เกิดความรู้เรื่อง ทฤษฎีโคลเบิร์ก มากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 เกิดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ติดต่อสื่อสารมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3 เกิดความรู้ด้านคุณธรรม กฎเกณฑ์สังคมส่วนรวม มนุษยธรรม หลักอุดมคติสากลมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.4 ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.5 เนื้อหากิจกรรมการเรียนนำเสนอครอบคลุมตาม จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
รวม	23	23	23	1.00	สอดคล้อง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	วชิราภรณ์ ขวาของ
วัน เดือน ปี เกิด	15 มกราคม 2529
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	นิเทศศาสตรบัณฑิต (วิทยุโทรทัศน์) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
ที่อยู่ปัจจุบัน	2/27 ถ.บางขุนนนท์ แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700

